

- Düzenli, Τ. ἐπιθ. ἀρμονικός, τακτοποιημένος.
 Düzensiz, Τ. ἐπιθ. ἀτημέλητος, ἀπερτοποίητος. || —, ἄνευ ἀρμονίας.
 Düzetmek = düzeltmek.
 Düzgün, Τ. ἐπιθ. ὁ διευθετημένος, τακτοποιημένος. || —, ψιμμύθιον, κ. φυκισαίδι.
 Düzgüncü, Τ. ὄν. καλλωπίστρια [ἢ ψιμμυθιώσα καὶ καλλωπίζουσα τὰς μελλονύμφους].

- Düzlemek = düzeltmek.
 Düzlenmek = düzelmek.
 Düklük, Τ. ὄν. ὀμαλότης. || —, ἀπλότης, εὐθύτης. || —, πεδιάς, τόπος ὀμαλός καὶ ἐπίπεδος.
 Düzme, Τ. ἐπιθ. πλαστός, ψευδής, παρασκευασμένος, κίβδηλος.
 Düzmek, Τ. ὀμ. μτβ. (αἰτ.) διευθετῶ, τακτοποιῶ. || —, ἀρμολῶ, χορδίζω μουσικὸν ὄργανον. || —, (μτφ.) διαφθεῖρω.

E

- E, τὸ ἕκτον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου.
 Eazım, Α. ἐπιθ. büyükler, οἱ μεγάλοι, οἱ ἔξοχοι.
 Ebaancet, Α. ἐπιθ. dededen dedeye, ἐκ προγόνων, ἀπὸ γενεᾶς γενεῶν.
 Ebabil, Α. ὄν. (πτην.) keçi sagan, ἀμελγίς, κ. αἰγοθηλάστρα.
 Eb'at, Α. ὄν. uzaklıklar, ἀποστάσεις, διαστάσεις.
 Ebe, Τ. ὄν. μαῖα. || söz—si, ἄνθρωπος ὀμιλῶν ἀδιακόπως, λάλος.
 Ebedi, Α. ἐπιθ. sonu olmıyan, αἰώνιος. || —hayat, ἀθανασία, αἰώνιος ζωή.
 Ebedilik, Τ. ἀφ αἰωνιότης.
 Ebediyen, Α. ἐπιθ. αἰωνίως.
 Ebediyet, Α. ὄν. = ebedilik, αἰωνιότης.
 Ebe gömeci ἢ ebem gömeci, Τ. ὄν. (φυτ.) μαλάχη, κ. μολόχα.
 Ebelik, Τ. ὄν. μαιευτική.
 Ebet, Α. ὄν. sonsuz zaman, αἰών.
 Ebeveyn, Α. ὄν. ana ile baba, γονεῖς.
 Ebir (ebr), Π. ὄν. bulut, νέφος.
 Ebleh, Π. (ἄλλ.) ὄν. budala, βλάξ.
 Ebna, Α. ὄν. oğullar, υἱοί. || —i cins, τὸ ἀνθρώπινον γένος.
 Ebniye, Α. ὄν. yapılar, οἰκοδομαί. || —i hayriye, ἀγαθοεργὰ καθιδρούματα.
 Ebru, Π. (ἑλλ.) ὄν. kaş, ὄφρυς.
 Ebru, Τ. ὄν. χάριτης χρησιμεύον πρὸς κάλυψιν τετραδίων κτλ. || —, ἐπιθ. μαρμαρόχρους.
 Ecdat, Α. ὄν. büyük babalar, πρόγονοι.
 Ecel, Α. ὄν. ölüm zamanı, μοιραῖον τέλος, θάνατος. || —e çare olmaz, τὸ περρωμένον φυγεῖν ἀδύνατον.

- Ecinni, Α. ὄν. cin, πνεῦμα κακοποιόν, δαίμων.
 Ecir, Α. ὄν. gündelik ücret, ἀμοιβή, μισθωμα, ἀνταπόδοσις.
 Ecir, Α. ἐπιθ. gündelikci, μισθωτός.
 Ecnas, Α. ὄν. cinsler, γένη, εἶδη. || —, διάφορος μικρός: —akça, διάφορα νομίσματα.
 Ecnebi, Α. ὄν. yabancı, ξένος. || —, ξένος, ἄλλοεθνής. || —mektepler, ξένοι σχολαί.
 Ecnebiye, Α. ὄν. θ. τοῦ προηγ. || me-maliki—, ξένοι χώροι. || elsinei—, = yabancı lisanlar, ξένοι γλῶσσαι.
 Ecran, Α. ὄν. πλθ. gövdeler, σώματα [ἐπὶ ἀψύχων]. || —i semaviye, = yıldızlar, οὐράνια σώματα.
 Ecza, Α. ὄν. πλθ. μέρος ἑνὸς ὄλου. || —, = canotu, φάρμακα. || —i tıbbiye, ἰατρικά. || —i ferdiye, (χημ.) ἄτομα. || —i nariye, ὕλαι εὐφλεκτοί.
 Eczacı, ΑΤ. ὄν. φαρμακοποιός.
 *Eczane = eczahane ἢ μάλλον ezzahane, ΑΠ. ὄν. φαρμακεῖον.

* *Ἀξίωμα*: ἀ συμφωνόληκτα σύνθετα μετὰ τὴν λέξιν hane ἀφ' οὗ: *kitaphane, kuşhane, kilicahane, Toprhane* κτλ. κτλ., *διατί tabakane καὶ οὐχὶ tabakhane; διατί şerbetane καὶ οὐχὶ serbethane; διατί balikhane καὶ οὐχὶ balikhane; κτλ. κτλ.*

β' φωνηεντόληκτα σύνθετα μετὰ τὴν λέξιν hane ἀφ' οὗ: *yazihane, şifahane, idarehane, kahvehane* κτλ. κτλ., *διατί hastane καὶ οὐχὶ hastahane; διατί eczane [καὶ μάλιστα ἐὰν τεθῆ]*

Eçsam, A. ὄν gövdeler, (χημ. φυσ.) σώματα. || —i basita, σ. ἀπλᾶ. || —i gaziye, σ. ἀέρια. || —i kimyeviyeye, σ. χημικά. || —i mağdusa, σ. βεβαπυσμένα. || —i mayia, σ. ρευστά. || —i mürekkebe, σ. σύνθετα. || —i sabiha, σ. ἐπιπλέοντα. || —i sülbe, σ. στερεά.

Ecvef, A. ἐπθ. içi boş, kof, κοίλος. || —, κοῦφος, ἀμαθής. || —in biri, ἀμαθής τις.

Eda, A. ρ. ἄφ. ödeme, πληρωμή, ἀποτίσις. || borç—si, ἀπότισις χρέους. || —, = naz, tavir, ἦθος, συμπεριφορά, τρόπος. || —, ἔπαρσις.

Eda etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποτίνω, πληρόνω, ἐκτελῶ.

Edanı A. ἐπθ. alçaklar, εὐτελείς, οἱ ὑποδεέστεροι, ὁ χύδην ὄχλος.

Edat, A. ὄν. [γραμ.] eklenti, μόριον, κατάληξις. || istifham—i, μόριον ἐρωτηματικόν. || tacup—i, θαυμαστικόν. || cemi—i, κατάληξις πληθυντικῶν.

Edebi, A. ἐπθ. edebiyata müteallik, φιλολογικός.

Edebiyat, A. ὄν. πλθ. τοῦ προηγ. güzel yazılar v. s., φιλολογικά, φιλογία. || —mezunu, ἢ —müderrişi, διδάκτωρ τῆς φιλολογίας.

Eder, A. ὄν. [ἑλλ.] usluluk, terbiye, αἰδώς, κοσμιότης. || —yerleri, αἰδοῖα.

Edephane, Π. ὄν. ayak yolu, ἀπόπατος.

Edeplenmek, T. ρμ. μσ. καθίσταμαι αἰδήμων, κόσμιος, εὐάγωγος.

Edepli, T. ἐπθ. εὐάγωγος, αἰδήμων, εὐγενής τοὺς τρόπους.

Edepsiz, T. ἐπθ. ἀναιδής, ἀνάγωγος, ἀναίσχυντος.

Edepsizce, T. ἐπρ. ἀναισχύντως, ἀναιδῶς.

Edepsizlik, T. ἄφ. ἀναίδεια, ἀναισχυντία.

Edevat, A. ὄν. avadanlık, ἐργαλεῖα, ὄργανα.

Edibane, Π. ἐπθ. φιλολογικός. || —, κόσμιος [τὴν διαγωγὴν].

Edibe, A. ἐπθ. θ. τοῦ edip. || —, ὄν κ. Χρηστίνα.

ὡς βάσις εἰς τὴν γραφὴν ἢ παρακολούθησις τῆς προφορᾶς, δηλαδὴ ὅτι αἱ λέξεις γράφονται ὅπως καὶ προφέρονται ezza καὶ οὐχὶ ezza] καὶ οὐχὶ ezzahane; διατί;

Edilmek, T. ρμ. πθ. ποιῶμαι. || —, σχηματίζει σύνθετα παθητ. ρήματα. || itiham—, κατηγοροῦμαι.

Edinmek, T. ρμ. μσ. προμηθεύομαι, ἀποκτῶ. || âdet καὶ huy—, ἀποκτῶ ἔξιν, συνήθειαν.

Edip, A. ἐπθ. terbiyeli, κόσμιος, χρηστοθήης [ἄνθρωπος]. || —, = edebiyatçı, φιλόλογος. || —, ὄν. κ. Μιλτιάδης, Χρηῆτος.

Edna, A. ἐπθ. pek bayağı, εὐτελέστερος—τατος, κατώτερος. || —, ὄν. ayak takimi, ὁ ὄχλος.

Edvar, A. ὄν. devirler, περίοδοι, ἐποχαί, αἰῶνες, στροφαί.

Edviye, A. ὄν. can otları, devalar, φάρμακα, ἱατρικα.

Edyan, A. ὄν. dinler, θρησκευματα.

Ef'al, A. ὄν. işler, πράξεις. || —, (γρμ.) fiiller, ρήματα, βλ. fiil.

Efe, T. ὄν. [κατὰ συντομίαν τῆς λέξεως Efendi], κύριος.

Efendi, T. ὄν. is, [ἐκ τοῦ ἑλλ. αὐτο-έντης, αὐθέντης], ἀπεριόριστος κύριος] πατρων, προσητάς, προϊστάμενος.

Efğan, A. ὄν. 'Αφγάν, 'Αφγάνες.

Etkâr, A. ὄν. σκέψεις, φρονήματα, διάνοιαι, || —, (ἀντὶ ἐνικῶν) πρόθεσις, λύπη. || —iniz ne? ὁποία ἢ πρόθεσις σας;

Efkârlanmak, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι μελαγχολικός, ἀγανακτῶ, λυποῦμαι.

Eflâk, ὄν. κ. Βλαχία.

Eflâtun, ἑλλ. ὄν. κ. Πλάτων.

Eflâtunî, A. ἐπθ. Πλατωνικός. || —, χρῶμα ἐλαφρὸν ἰόχρουν.

Efrat, A. ὄν. çeriler, ἄτομα, πρόσωπα, ἀπλοῖ στρατιῶται. || —i çedide, νεοσύλληκτοι.

Efrençî, ΑΠ. ὑπθ. Φραγκικός. || —, = frengi illeti, συφιλιτικός, ἀφροδισιακός.

Efrenç, A. ὄν. Φράγκος, Εὐρωπαῖος.

Efsane = fesane.

Efsun, Π. ὄν. ἐπρωδή, γοητεία, μαγεία. || —, δόλος, ἀπάτη.

Efsuncu, T. ὄν. μάγος, γόης.

Efsun okumak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) μαγεύω, διαβάζω μάγια.

Eftal, A. ἐπθ. en yüce, κράτιστος. || —, ὄν. κ. 'Αρισταρχος, 'Επαμεινώνδας, 'Αριστίας.

Ege, ὄν. κ. Αἰγεύς. || —denizi, Αἰγαῖον πέλαγος.

- Eğe, T. ὄν. tōrpü, ρίνη, ρινίον. || —
taşı, ἀκονόπετρα.
- Eğelemek } T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) tōrpü-
Eğeletmek } lemek, ρινίζω.
- Eğer, Π. σύνδ. ἐάν. || ἐν τῇ ποιήσει
μόνον ger.
- Eğerci ἢ gerçi, Π. ἐπρ. herne kadar,
ἄν και, καιτοι.
- Eğin, T. ὄν. ράχης [τὸ κυρτούμενον
μέρος τῆς ράχους], ὄμος.
- Eğinc, T. ὄν. ur, πρήξιμον, οἶδημα.
- Eğindirik, T. ὄν. περιλαίμιον πλατύ
- Eğinti, T. ὄν. ρίνισμα. || akça can—si-
dir, τὰ χρήματα εἶναι ρίνισμα τῆς
ζωῆς.
- Eğirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κλώθω.
- Eğlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σταματῶ
τινα. || —, διασκεδάζω, ἀπασχολῶ
τινα.
- Eğlence, T. ὄν. διασκεδάσις.
- Eğlenmek, T. ρμ. οὐδ. ἴσταμαι, ἐφρ-
συχάζω. || —, διασκεδάζω. || —, πε-
ριπαίζω.
- Eğlenti, T. ὄν. διασκεδάσις.
- Eğleşmek, T. ρμ. οὐδ. κάθημαι, ἀνα-
παύομαι, σταματῶ.
- Eğre, T. ὄν. aba, νακτόν.
- Eğrek, T. ὄν. evlek, μικρὸς ὀχετός,
αἰλαξ.
- Eğri, T. ἐπθ. καμπύλος, κυρτός, λοξός,
στρεβλός, || —, ὁ μὴ εὐθύς, ὁ κακῆς
διαγωγῆς.
- Eğri bakmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ὑπο-
βλέπω, στραβοκυττάζω.
- Eğrice, T. ἐπθ. ὁ ὀλίγῳ κυρτός.
- Eğrice, T. ὄν. νεῦρον τῆς ἰγνύος. Ἀχιλ-
λειος τένων [τὸ καλλίτερον μέρος
τοῦ pastırma].
- Eğrilik, T. ἀφ. κυρτότης, καμπύλωμα,
στρεβλότης. || —, (μτφ.) κακῆ δια-
γωγῆ.
- Eğrilmek, T. ρμ. μσ. καμπυλοῦμαι
(στραβόνω), κάμπτομαι.
- Eğri oturmak, T. ρμ. οὐδ. κάθημαι
οὐχὶ εὐσχήμως.
- Eğrim, T. ὄν. δίνη, στροφή ὕδατος. ||
—, τεμάχιον ξύλου κεκαλυμμένου διὰ
νακτοῦ καὶ τιθεμένου ὑπὸ τὸ σάγμα.
- Ehali, βλ. ahali.
- Ehemmiyet, A. ἀφ. değerlik, σημασία,
σπουδαιότης.
- Ehemmiyet vermek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.)
δίδω σημασίαν, σπουδαιότητα.
- Ehemmiyetli, T. ἐπθ. değerli, σπου-
- δαῖος, σημαντικός (ὑπόθεσις, ἔργον,
λόγος κτλ.).
- Ehemmiyetsiz, T. ἐπθ. değersiz, ἀσή-
μαντος.
- Ehil (ehl), A. ἐπθ. ἱκανός, ἀρμόδιος,
κατάλληλος. || —, ὁ, ἡ σύζυγος. || —,
(νομ.) ὁ ἔχων νομικὴν ἱκανότητα. ||
bu işin —i değil, δὲν εἶναι ἀρμόδιος
εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην = δὲν εἶναι
ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐργασίας ταύτης. ||
—i hibre, πραγματογνώμων.
- Ehlen, A. ἐπρ. ἐν χρήσει: —ve sehlen
merhaba = hoş geldiniz, καλῶς ἤλ-
θετε.
- Ehlî, A. ἐπθ. ahsik, ἡμερος, οἰκιακός.
|| —hayvan, οἰκιακὸν ζῶον.
- Ehliyet, A. ἀφ. iktidar, ἱκανότης.
- Ehram, A. ὄν. πλθ. πυραμίδες τῆς Αἰ-
γύπτου. || —, (γεωμ.) πυραμίδες. || —i
murabbaî, πυραμῖς τετραγωνική. ||
—i müsellesî, πυρ. τριγωνική. || —i
nakis, πυρ. ἐλλειψοειδής.
- Ehrimen, Π. ὄν. şeytan, πνεῦμα κα-
κοποιόν. || ὄν. κ. Ἀρμιάνης, ἦτοι ἡ
κακὴ θεότης τῶν πυρολατρῶν, ἀντί-
θετον τοῦ yezdan.
- Ehven, A. ἐπθ. pek ucuz, εὐωνος, εὐ-
θηνος. || —, ἀβλαβέστερος, εὐκολώ-
τερος—τατος.
- Ejder } Π. ὄν. büyük yılan, μέγας
καὶ } ὄφις, δράκων, κ. ἄζδερ. Κα-
Ejderha } τὰ τὴν Περσ. μυθολογίαν ὄ-
φις με πτέρυγας καὶ 4 πόδας, ὡς ἡ
"Υδρα παρ' Ἑλλήσιν. || uyuyan—in
kuymuşuna basma, μὴ πάτει τὴν οὐ-
ραν τοῦ κοιμωμένου ὄφρατος. || —,
(μτφ.) ἦστος, ὀρητικός. || —, (ἀστε-
ρισμός) Δράκων.
- Ek, T. ὄν. yama, ἀρμός, συναρμογή,
τεμάχιον πρόσθετον (φέλι).
- Ekâbir, A. ἐπθ. büyük adamlar, οἱ ἀ-
νώτατοι, τὰ μᾶλλον προεξέχοντα πρό-
σωπα.
- Ekal, A. ἐπθ. pek az, ἐλάττων, ἐλά-
χιστος. || lâ—, = en azî, τοῦλάχισ-
τον.
- Ekalliyet, A. ὄν. azlık, μειονότης. || —
ler, αἱ μειονότητες.
- Ekber, A. ἐπθ. pek büyük, ulu, μέγι-
στος. || Allah—, = ulu Tanrı, ὁ Θεὸς
[εἶναι] μέγιστος, = δόξα τῷ Θεῷ.
Ἐν τῇ γονυκλισίᾳ τῆς προσευχῆς =
Θεέ μου!
- Ekiden, A. ἐπρ. sağlam olarak, ἐντό-

- νος, αὐστηρῶς. || — tenbih edildi, παρηγγέλθη αὐστηρῶς.
 Ekilmek, Γ. ρμ. πθ. σπείρομαι. || —, (ἀπρόσ.) δύνатаί τις νά σπείρη.
 Ekin, Τ. ὄν. σπορά, σπαρτά.
 Ekinci, Τ. ὄν. σπορεύς, γεωργός.
 Ekîf, Α. ἐλθ. sağlam, ἔντονος, αὐστηρως, βλ. ekiden.
 Eklemek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φελιάζω, προσθέτω τεμάχιον ὑφάσματος κτλ. εἰς ἔνδυμα ἢ ἄλλο τι, μὴνύω.
 Eklenmek, Τ. ρμ. πθ. φελιάζομαι, μὴκύνομαι, βλ. προηγούμενον.
 Eklenî, Τ. ὄν. edat, κατάληξις.
 Ekletmek, Τ. ρμ. διάμ. βάλλω τινά νά φελιάσῃ, κτλ., βλ. ἀνωτέρω.
 Ekmeκ, Τ. ρμ. μτβ. σπείρω σπύρον κτλ., πάσσω, κ. κοκκίζω. || —, σκορπίζω.
 Ekmeκ, Τ. ὄν. ἄρτος. || —, τροφή, τὰ πρὸς τὸ ζῆν. || —, θέσις. || tayin—î, ἄρτος τοῦ στρατιωτικοῦ σιτηρεσίου. || —î dizinde, ἀχάριστο. || —e yağ sürmek, ἀλείφω βούτυρον ἐπὶ τοῦ ἄρτου = χορηγῶ περισσότερον τοῦ ζητουμένου.
 Ekmeκçi, Τ. ὄν. ἀροτοπώλης.
 Ekmeκ, Α. ἐπθ. pek mükemmel, τελειότερος—τατος.
 Ekrem, Α. ἐπθ. λίαν μεγάθυμος, εὐγενής, ἔξοχος. || —, ὄν. κ. Ἄνδροκλῆς, Εὐγένιος.
 Ekser, Τ. ὄν. mih, çinî, ἦλος, καρφίον. || —î oynamiş, τρελλός.
 Ekser, Α. ἐπθ. en çok, πλείων, πλείστος.
 Ekserî } Α. ἐπρ. çok zaman, ὡς ἐπὶ
 Ekseriya } τὸ πολὺ, τὰς πλείστας φορὰς.
 Ekseriyet, Α. ἀφ. çokluk, πλειονότης. || —î âra, πλειονομηρία.
 Eksik, Τ. ἐπ. ἐλλιπής. || — ekmeκ, ἀροτος λιποβαρής. || —, ὄν. ἔλλειψις. || —î gediği yok, ἀνελλιπής. || —olsun, ἄς λείψῃ = δὲν θέλω. || —olmayın, νά μὴ λείψητε, νά ζῆτε = εὐχαριστῶ. || —, ἐπρ. ὀλιγώτερον. || —artık hakkınızi helâl edin, λίγο ἢ πολὺ, συγχωρήσατε τὸ δίκαιόν σας, τὰς ἀπατήσεις σας.
 Eksiklik, Τ. ἀφ. ἔλλειψις, || —, ἐλάτωμα.
 Eksiksiz, Τ. ἐπθ. ἀνελλιπής, πλήρης, διαρκής.
 Eksilmek, Τ. ρμ. οὐδ. ἐλαττοῦμαι, ἐλ-
- λείπω. || parası eksildi, ὀλιγόστευσαν τὰ χρήματά του. || aradan filân ekildi, ὁ δεῖνα ἔλλειψεν ἐκ τοῦ μέσου.
 Eksiltmek ἢ eksitmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐλατῶ, ὀλιγοστεύω.
 Ek i, Τ. καὶ ἐλλ. ἐπθ. ὄξύς, ξοινός. || —yüz, πρόσωπον κατηφές, σκυθρωπόν (ξοινόν). || —suratlı, κατηφής, σκυθρωπός.
 Eksice, eksimsi, eksimtrek, Τ. ἐπθ. ὑπόξοινος, ξοινοῦτοικος.
 Eksili, Τ. ἐπθ. ὄξύς, ξοινός.
 Eksilik, Τ. ἀφ. ὄξύτης, ξοινάδα.
 Eksimeκ, Τ. ρμ. οὐδ. ξοινίζω, χαλνῶ. || —, σκυθρωπάζω. || —, γίνομαι ὀχληρός.
 Eksitmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καθιστῶ τι ὄξύ, ξοινίζω. || —, (μτφ.) καθιστῶ σκυθρωπόν. || çehreyi—, ξοινίζω τὸ πρόσωπον, σκυθρωπάζω.
 Ekti, Τ. ἐπθ. πολυπραγμων.
 Ektilik, Τ. ἀφ. πολυπραγμοσύνη.
 Ekül, Α. ἐπθ. pisboğaz, ἀδηφάγος, λαίμαργος.
 El, Τ. ὄν. χεῖρ, λαβή, προστασία, βοήθεια. || sağ—, δεξιὰ χεῖρ. || sol—, ἀριστερὰ χεῖρ. || —ayası, παλάμη. || —de, (ἀριθμ.) τὸ κρατούμενον. || —mde değil, δὲν εἶναι εἰς τὸ χέρι μου. || havan—î, ὑπερος (γουδοχέρι). || —yazısı, χειρόγραφον. || —birliğile, ἀπὸ κοινού, ἐν ὁμονοίᾳ. || —e avuca siğmaz, ἀτίθασσος, ζωηρός. || —den üstün, ἐν τῷ κόσμῳ ἕκαστος ἔχει τὸν ἀνώτερόν του. || —ine temiz, τίμιος. || dört—ile, μετὰ μεγάλης προθυμίας. || —î boş, ἄεργος. || —pençe divan durmak, ἴσταμαι ὀρθιος μὲ ἑσταυρωμένας χεῖρας. || —îşi, ἐργόχειρον. || —ine ağır, βραδύς εἰς τὴν γεῖρα, εἰς τὴν ἐργασίαν.
 El, Τ. ὄν. λαοὶ ἀνθρωποί, φυλή, χώρα. || —, ξένος. || —ağzi, τὸ στόμα τοῦ κόσμου, καταλαλιά. || —eni, ξένον μέρος. || —âlem, πάντες.
 El, Τ. ὄν. vilâyet, Νομός. Νομαρχία, Ἐπαρχία. || —beyi, = Valî, νομάρχης, ἐπαρχος.
 Elâ, Τ. ἐπθ. acikgök [göz], κυανόλευκος (ὀφθαλμός).
 Elaçmak, Τ. ρμ. οὐδ. ἐπαιτῶ.
 Elalti, Τ. ὄν. ὑπαλληλία, ὑποδεέστεροι.
 Elaltından, Τ. ἐπρ. κρυφίως.
 El'an, Α. ἐπρ. daha, şimdî, εἰσέτι. ||

—gelmedi, ἀκόμη δὲν ἦλθεν. || —
 oradadır, εἰσέτι εἶναι ἐκεῖ.
 Elâstik, ἑλλ. ἐπθ. esnek, ἐλαστικός.
 Elâstikiyet, A. ἐπθ. (κυρ. καὶ μτφ.)
 ἐλαστικότητα.
 Elatmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) καταλαμ-
 βάνω.
 Elbağlamak, T. ρμ. οὐδ. δένω, σταυ-
 ρόνω τὰς χεῖρας [ἀπέναντι ἀνωτέρου].
 Elbet ἢ elbette, A. ἐπρ. hayhay, βε-
 βαιώς, ἀναμφιβόλως.
 Elbise, A. ὄν. giyilecek şey, ἐνδύμα-
 τα, στολαί.
 Elcek, T. ὄν. eldiven, χειρόκιον.
 Elçekmek, T. ρμ. οὐδ. παραιτοῦμαι,
 δὲν ἀναμηνύομαι.
 Elçi, T. ὄν. πρεσβευτής.
 Elçihane, T. ὄν. πρεσβεῖα.
 Elçirpmak, T. ρμ. οὐδ. χειροκροτῶ.
 Elde etmek, T. ρμ. κερδίζω τινὰ ἢ τι.
 Elden satın almak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.)
 ἀγοράζω εὐθηνά.
 Eldiven, T. ὄν. elcek, χειρόκιον.
 Ele bakmak, T. ρμ. οὐδ. κυττάζω τὴν
 χεῖρα: περιμένω δῶρον, ἐλεημο-
 σύνην κτλ.
 Ele geçirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) βάλ-
 λω στὸ χέρι, εἰς τὴν ἐξουσίαν. || —,
 εὐρίσκω.
 Ele geçmek, T. ρμ. πθ. συλλαμβάνομαι.
 Eleğim sağma, T. ὄν. οὐράνιον τόξον.
 Elek, T. ὄν. κόσκινον.
 Elekçi, T. ὄν. κοσκινοποιός, κοσκινο-
 πώλης. || —, ἄνθρωπος κακοενδεδυ-
 μένος. || —, γυνή ἄσεμνος.
 Elekçilik, T. ἄφ. κοσκινοποιία. || —,
 ὑποπτος διαγωγὴ γυναικός. || —, κα-
 ζὸς ἱματισμός.
 Elekleme, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κοσκι-
 νίζω.
 Elekten geçirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.)
 περνῶ ἀπὸ τοῦ κόσκινου. || —, (μτφ.)
 ἐκλέγω.
 Elekten geçmiş, T. ἄφ. κοσκινισμένος.
 || —, (μτφ.) ἐκλεκτός.
 Elem, A. ὄν. ağrı, acı, sancı, πόνος,
 θλίψις, κακόν.
 Elem çekmek, T. ρμ. οὐδ. λυποῦμαι,
 πάσχω.
 Eleme, T. ἐπθ. κοσκινισμένος, βλ. el-
 leme.
 Elemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀναπνίζω,
 τυλιγαδίζω, κάμνω κουβάρι.
 Elemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κοσκινίζω,

ἐξετάζω, ἐρευνῶ ἐπισταμένως, ἐκλέ-
 γω. || ince —, ἐξετάζω ἐπισταμένως
 ὅπως ἀνακαλύψω τι.
 Elenmek, T. ρμ. πθ. κοσκινίζομαι ||
 —, = seçilmek, ἐκλέγομαι, ἀνερευ-
 νῶμαι.
 El etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) κάμνω
 σημειῶν.
 Eletmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω
 νὰ κοσκινίσωσι, νὰ ἐκλέξωσι.
 Elhamdülillâh, A. φράσις, Tanrıya şü-
 kürler olsun, δόξα τῷ Θεῷ. || —rab-
 bil âlemin = düğeli Tanrısına şü-
 kürler, δόξα τῷ Θεῷ τῷ Κυρίῳ τῶν
 κόσμων (τοῦ παντός).
 Elhan, A. ὄν. ezgiler, μελωδία, ᾠσμα-
 τα. || darül—, = ezgi yuvası, ὠδεῖον.
 Elhasil καὶ velhasil, A. ἐπρ. kestir-
 mece, ἐν ἐνὶ λόγῳ, τέλος.
 Eli açık, T. ἐπθ. [οὐ ἢ χεῖρ ἀνοικτή],
 ἐλευθέρως.
 Eli bayraklı, T. ὄν. ταραξίας.
 Eli boş, T. ἐπθ. ἄεργος.
 Elif καὶ elifi, A. ὄν. yâr, πρόσωπον ἢ
 πρῶγμα πρὸς ὃ εἶναι τις συνειθισμέ-
 νος, φίλος, οἰκτεῖος. || —, ὄν. κ. Εὐ-
 θίας.
 Elif, A. ὄν. τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου γράμ-
 ματος τοῦ Ἀραβικοῦ ἀλφαβήτου. ||
 —, ἀριθ. 1000. || —i görse mertek
 sanır, εἰάν ἴδῃ τὸ elif, ἐκλαμβάνει
 αὐτὸ ὡς δοκόν, ἦτοι ἀγοράματος. ||
 —i —ine, κατὰ γράμμα. || —, εὐθύς,
 κανονικός, εὐθυτενής. || —gibi boy,
 ἀνάστημα εὐθυτενές.
 Elim, A. ἐπθ. acılı, ağrılı, ἀλγεινός,
 ὀδυνηρός, θλιβερός.
 Eikap, A. ὄν. üp, ἐπώνυμο, τίτλοι τι-
 μητικοί.
 Elleme, T. ἐπθ. ἐκλεκτός, ὁ διὰ τῆς
 χειρός ἐκλελεγμένος. || —ködür, ἄν-
 θρακες διαλεγμένοι καὶ (μτφ.) γλίτ-
 χρος, ἄθλιος, ποταπός. κ. λέρα.
 Ellemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) χειρομα-
 λάσσω, ὠθῶ διὰ τῆς χειρός, κ. ξε-
 διαλέγω. || —, (μτφ.) ἀποπέμπω,
 διώκω.
 Ellenmek, T. ρμ. πθ. μαλάσσομαι, ἀ-
 ποδιώκομαι διὰ τῆς χειρός. || —
 μτφ. ἀποβάλλομαι, ἀποπέμπομαι.
 Ellenmemiş, T. ἐπθ. dokunulmamış,
 ὁ μὴ χειρομαλαχθεὶς, ὁ μὴ ξεδια-
 λεγμένος.
 Elli, T. ἀριθ. πενήκοντα. || —nci, πεν-

τηκοσιός. || —şer, ανά πενήκοντα.
 Elli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων χειρα || dōrt—, τετράχειο (ζῶον). || —, ὁ ἔχων λαβὴν (δοχεῖον, ἐργαλεῖον).
 Elma, T. ὄν. μῆλον. || kizil—, ἐρυθρὸν μῆλον [ἄλλοτε οὕτως ἐκαλεῖτο ἢ Ρώμη]. || yer—si, γεώμηλο; γογγύλη. || —şarabi, μηλίτης οἶνος, βλ. tarason. || bir—nim yarisi, μεγάλη ὁμοιότης. || yarım—, gönül alma, μεῖναι μῆλον κερδίζω τὴν καρδίαν, εὐαρεστῶ.
 Elmacık, T. ὄν. μικρὸν μῆλον. || —, ἡ κεφαλή τοῦ ὀστέου τοῦ μηροῦ.
 Elmas, A. [ἐλλ.] ὄν. ἀδάμας || —, τίτλος θωπείας: —im! ἀγαπητέ. || —, ὄν. κ. Ἀδαμάντιος, Μαργαρίτης.
 Elmasiye, A. ὄν. γλύκισμα πηκτὸν με ὄψιν κρυστάλλινον. || —, ὄν. κ. Κρυστάλλω, Μαργαρίτα.
 Elmastraş, AΠ. ὄν. κρύσταλλος. || —, χρυσοχόος κατεργαζόμενος ἀδάμαντας.
 Elti, ὄν. σύνυφος ἦτοι ἡ σύζυγος τοῦ ἀνδραδέλφου.
 Eluzatmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἀρπάζω
 Elüstünde, tutmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιποιῶμαι.
 Elveda [el+veda], A. ε. ἀφ. Tanriya ismarladık, ἀποχαιρετισμός.
 Elveda etmek, AT. ρμ. οὐδ. Tanriya ismarlamak, ἀποχαιρετῶ.
 Elverişli, T. ἐπθ. (δοτ) κατάλληλος, ἐπαρκής, ἐπιωφελής.
 Elvermek, T. ρμ. ἀπρὸς. τὸ εἶναι ἐπαρκές. || —, (δοτ) τὸ εἶναι συμφέρον, κατάλληλον: bukadar elverir mi? ἀρκεῖ τόσον; | ἐπρ. elverir artık! ἀρκεῖ πλέον!
 Elviye, A. ὄν. πλθ. τοῦ Liva, bayraklar, σημαῖαι. || —, διοικήσεις.
 El vurmak = el çırpmak.
 Elyaf, A. ὄν. πλθ. τοῦ lif, ἴνες.
 Elyenm, A. ἐπρ. bu gün, şimdi, τὴν σήμερον, τώρα. || kirk seneden beri memur, —muallim, ἀπὸ 40 ἐτῶν ὑπάλληλος, τὰ νῦν διδάσκαλος.
 Eizem, A. ἐπ. pek lâzım, ἀναγκαιότερος—τατος.
 Elzemiyet, A. ἀφ. pek lâzımlık, ἀνάγκη κατεπείγουσα.
 Em, T. ὄν. ilâç, φάρμακον, ἱατρικόν, θεραπεία. || —siz kaldı, ἔμεινεν ἀθεράπευτος.

Em'a, A. ὄν. barsaklar. || —iltihabi, φλόγωσις ἐντέρων. || —iltisaki, συγκόλλησις ἐντέρων. || —ihtinaki, ἔμφραξις ἐντέρων. || —istirhası, μάλανσις ἐντέρων.
 Emanet, A. ὄν. θ. saklanmak için verilen şey, παρακαταθήκη. || Tanriya—, να μὴ βιασκαθῆ || Tanriya—olun, ὑγιαίνετε [εἰστέ ἐμπειπιστευμένοι τῷ Θεῷ]. || Tanri—i, θεία παρακαταθήκη. || şehr—i, Νομαρχία Κωνσταντινουπόλεως.
 Emanet bırakmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἀφίνω ὡς παρακαταθήκην.
 Emanet komak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. δοτ.) θέτω ὡς παρακαταθήκην.
 Emare [κοινῶς emvare], A. ὄν. θ. bilgilik, σημεῖον, ἔνδειξις, τεκμήριον.
 Emaret = buyurukçuluk.
 Embube, A. ὄν. θ. ince boru, σωλήν, σούριξ, σίφων.
 Embiya [enbiya], A. ὄν. peyğamberler = elçiler, προφήται.
 Emcik = emzik.
 Emek, T. ὄν. yorgunluk, ἐργασία, κόπος, ἐκδούλευσις.
 Emek çekmek, T. ρμ. οὐδ. καταβάλλω κόπους, κοπιῶ.
 Emekdar, T. ὄν. ἀρχαῖος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρετής ἔχων ἐκδουλεύσεις, ἀπόμαχος.
 Emektaş, T. ὄν. karpı yoldaşı, συνάδελφος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.
 Emek vermek = emek çekmek,
 Emel, A. ὄν. umut, ἐλπίς, πόθος, ἐπιθυμία, εὐχή. || zengin olmak—ile, . . . μετὴν ἐλπίδα νά πλουτίσῃ. . . || —ine erdi, ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου του.
 Emele kapılmak, T. ρμ. οὐδ. δελεάζομαι ὑπὸ τῆς ἐλπίδος.
 Emetmek, T. ρμ. μτβ (αἰτ) θεραπεύω.
 Emilmek, T. ρμ. πθ. ἐκμυζῶμαι, ἀπορροφῶμαι.
 Emin, A. ἐπθ. korkusuz, βέβαιος, πεπεισμένος. || —, ὄν. κ. Εὐστάθιος, Κωνσταντῖνος, Ἀκίνδυνος.
 Emine, A. θ. του προηγ. || —, ὄν. κ. Εὐσταθία, Κωνσταντινιά.
 Emir [emr], A. ε. ἀφ. buyuruk, διαταγή, κέλευσμα, διάταγμα. || —kulu, κατώτερος ὑπάλληλος. || —sigası, (γρμ.) Προστακτική. || —i hazır, β' πρόσ. τῆς Προστακτικῆς. || —i gâir, γ' πρόσ. τῆς Προστακτικῆς.

- Emír, A. ὄν. buyurukcu, ἄρχων, ἡγεμίων, ἀρχηγός. || —, ὄν. κ. Κλεάνθης, Μενεκράτης, Βασίλειος.
- Emlák, A. ὄν. yurt, yuva, κτήματα, ἰδιοκτησία. || —vergisí, κτηματικὸς φόρος, ἔγγειος.
- Emme, T. ὄν. ἀπαρ. ἐκμύζησις. || (φυσ.) —tulumba, ἀναθλαστικὴ ἀντλία.
- Emmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐκμυζῶ, βυζάνω. ἀπορροφῶ.
- Emniyet, A. ἀφ. korkusuzluk, ἐμπιστοσύνη, ἀσφάλεια. || —im var, (δοτ.) ἔχω ἐμπιστοσύνην. || —im yok, (δοτ.) δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην. || —sandığı, ἐνεχυριαστήριον.
- Emniyet etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἐμπιστεύομαι.
- Emniyetli, T. ἐπθ. ἀσφαλής, ἔμπιστος, ὁ εἰς ὃν δύνатаί τις νὰ ἐμπιστευθῆ.
- Emniyetsiz, T. ἐπθ. ὁ μὴ ἀσφαλής, ὁ εἰς ὃν δὲν δύνатаί τις νὰ ἐμπιστευθῆ. || —, ὁ μὴ ἐμπιστευόμενος εἰς κανένα.
- Emniyetsizlik, T. ἀφ. ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης, δυοπιστία.
- Emraz, A. ὄν. hastalıklar, νόσοι, ἀσθένειαι, βλ. maraz.
- Emret, A. ἐπθ. tüysüz genç, ἀγένειος. || şab—, νέος ἀγένειος.
- Emretmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) διατάσσω, κελεύω. || ἐκφράσεις: emredersiniz, διατάσσετε = εὐχαρίστω. || bir kahve emreder misiniz? καταδέξεσθε νὰ πάρητε ἓνα καφέ; κτλ.
- Emriye, A. ὄν. κ. Κλειώ, Ἀρχεάνασσα, Βασιλική, Δέσποινα.
- Emrullah, A. ὄν. κ. Θεόκροτος.
- Emsal, A. ὄν. benzer, πρόσωπα ἢ πράγματα ὅμοια πρὸς ἄλληλα. || —ve akran, ὁμήλικες, ὅμοιοι. || ἀντὶ ἐν. —ı yok, ἀπαράμιλλος. || (ἀριθμ.) ἴσα ποσά. || (ἀλγβρ.) προσθέτης. || —, παρβολαί, ἀποφθέγματα. || durubü—, = atalar sözü, παροιμιαί.
- Emtaa ἢ emtia, A. ὄν. mallar, ἐμπορεύματα.
- Emval, A. ὄν. mallar, mülkler, κτήματα, περιουσία. || —i metruke, = bırakılmış mallar, ἐγκαταλελειμμένα περιουσία.
- Emzik, T. ὄν. θηλή, ῥῶγα μαστοῦ, στόμιον προχόου, ὕδρις κτλ.
- Emzikli, T. ἐπθ. γυνὴ θυλάζουσα.
- Emzirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θυλάζω,
- En, T. μόριον προτασσόμενον τῶν ἐπιθέτων σχηματίζει παραθετικά ἰσοδυναμοῦντα πρὸς τὰ ἔναρθρα τῆς ἑλληνικῆς. || —iyi, ὁ καλλίτερος καὶ ἐπρ. τὸ καλλίτερον. || —envel, ὁ πρῶτος καὶ ἐπρ. πρωτίστως.
- En, T. ὄν. beniz, χρῶμα προσώπου.
- En, T. ὄν. genişlik, πλάτος.
- Enaniyet, A. ἀφ. benlik, ἐγωϊσμός.
- Enayi, A. ἐπθ. budala, ἐγωϊστής, εὐήθης. || —pilâkisi, (μτφ.) ἡλίθιος, κούφος.
- Enayilik, T. ὄν. βλακεία, κουφότης.
- Encam, Π. ὄν. son, τέλος, συνέπεια. || Allah—ını hayır eyleye = Tanrı sonunu kutlu eyleye, καλὸν τέλος.
- Encümen, Π. ὄν. öbek, ὁμήγουρις, συνάθροισις, συμβούλιον. || —i danış= bilgi öbeği, ἀκαδημία.
- Endaht, Π. ρ. ἀφ. atma, βολή, ρίψιμον. || top—ı, κανονιοβολισμός.
- Endaht etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ρίπτω, πυροβολῶ.
- Endam, Π. ὄν. boy, σῶμα ἀνθρώπου, ἀνάστημα, συμμετρία.
- Endamli, T. ἐπθ. boylu boslu, ὁ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, συμμετρικός.
- Endaze, Π. ὄν. πήχυς ἰσοδυν. πρὸς 0,65 τοῦ μέτρου. || —den dışarı lâf, λόγος ἐκτὸς τοῦ μέτρου, ὑπερβολή.
- End bend, T. ἐπρ. κόμβοι κόμβοι, κομμάτια κομμάτια. — olmak = yarılanmak, τραυματίζομαι, κομματιάζομαι.
- Ender, A. ἐπθ. seyrek, σπανιώτατος.
- Ender, Π. μόρ. içinde, ἐντὸς [παρεντίθεται: ὡς kat—kat πλειστάκις].
- Enderun, Π. ὄν. iç taraf, τὸ ἐσωτερικόν [πράγματός τινος]. || —, γυναικωνίτης.
- Endiş, Π. ἐπθ. [ἐν χρήσει ἐν συνθέσει] ὁ σκεπτόμενος. Dur—, = uzağı düşünücü, προορατικός.
- Endişe, Π. ἀφ. düşünce, σκέψις, σύννοια, ἀνησυχία.
- Endişe etmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) ἀνησυχῶ.
- Endişeli, T. ἐπθ. ἔμφροντις, σύννοος, σκεπτικός.
- Endişesiz, T. ἐπθ. düşüncesiz, ἀμεριμνος, ὁ ἄνευ σκέψεως καὶ ἀνησυχίας.
- Endülüs, A. ὄν. κ. Ἀνδαλουσία ἢ τοι ἢ Ἰσπανία κληθεῖσα οὕτως ὑπὸ τῶν Μαυρητανῶν.

Enemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐκτέμνω, εὐνουχίζω ἵππον, ἀλέκτορα κτλ.
 Epenmek, T. ρμ. πθ. εὐνουχίζομαι, ἐκτέμνομαι.
 Epenmiş, T. ἐπθ. εὐνουχισμένος.
 Enfes, A. ἐπθ. seçilmiş, fevkalâde, ἄριστος, ἐκλεκτότερος, λίαν ἐξαιρέτος.
 Enfiye, A. ὄν. burun otu, ταμβάκος. || —kutusu, ταμβακοθήκη.
 Enfiye çekmek, T. ρμ. ἐνεργ. ταμβακίζω.
 Engebe, T. ὄν. arizali, γῆ ἢ ἔδαφος ἀνώμαλον, ἀκανόνιστον.
 Engelik, T. ὄν. ἀνωμαλία ἐδάφους.
 Engel, T. ὄν. pürüz, ἐμπόδιον, κώλυμα.
 Engelsiz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ κωλύματος, ἀντιζήλου, ἀντεραστοῦ κτλ.
 Enger, T. ὄν. çengel, ἀρπάγη. || —sakizi, = çengel sakizi, (φτ.) σκόλυμος.
 Engerek, T. ὄν. yılan, ἔχιδνα. || kirmizi—yılanı, ἀσπίς (ὄφης).
 Engin, T. ἐπθ. χαμηλός.
 Engin, T. ὄν. açik deniz, ἀνοικτὸν πέλαγος, ὠκεανός. || —, ὄν. κ. Πελαγία.
 Enginlemek, T. ρμ. οὐδ. ἀνοίγομαι εἰς τὸ πέλαγος.
 Enginlik, T. ἀφ. τὸ πλάτος τῆς θαλάσσης, τὸ ἀχανές. || —, τὸ χαμηλόν, χαμηλότης.
 Engül, T. ἐπθ. βραδύς, ὀκνηρός, ἄθλιος.
 Engür, Π. ὄν. üzüm, σταφυλή.
 Eni, T. ὄν. küçük kardeş, μικρὸς ἀδελφός, ἀντίθ. τοῦ esi.
 Enik, T. ὄν. hayvan yavrusu, νεογνὸν σαρκοφάγου ζώου. || aslan—ı, λεοντιδεύς. || it—ı, σκυλάκι.
 Enik, T. ἐπθ. güzel, κομψός, ὄρατος, χαρίεις.
 Enik, T. ἐπθ. καταβιβασμένος. || —perde, παραπέτασμα καταβιβασμένον.
 Enik onu, T. σύνθ. ἐπρ. ἐν ἐκτάσει, διὰ μακρῶν. || —konuştuk, συνωμιλήσαμεν διὰ μακρῶν.
 Enin, A. ὄν. inilti, στεναγμός.
 Enis, A. ἐπθ. arkadaş, φίλος, οἰκείος, σχετικός. || —, ὄν. κ. Φίλων, Φιλίνος, Φιλίμων.
 Enise, A. ἐπθ. θ. τοῦ προηγ. σχετικὸς κτλ. || —, ὄν. κ. Φιλίμη.
 Enişte, T. ὄν. γαμβρός ἐπ' ἀδελφῆ.
 Enkaz, A. ὄν. yıkıntı, ἐρείπεια, ἦτοι

ὕλικὸν οἰκοδομῆς κρημισθείσης ἢ πυρποληθείσης.
 Enli, T. ἐπθ. πλατύς, εὐρύς.
 Enlice, T. ἐπθ. ὀλίγον ἢ ἀρκετὰ πλατύς. || —, (ἐπρ.) ὀλίγω πλατέως.
 Ensaz, A. ὄν. lifler, οἱ ἴστοι τοῦ σώματος ἢ τῶν φυτῶν. || fenni—, ἴστολογία.
 Ensai, A. ὄν. nesiller, γενεαί, ἀπόγονοι.
 Ensap, A. ὄν. soylar, γένη, φυλαί. || —, σχέσεις. || —, (ἀριθ.) λογάριθμοι.
 Ense, T. ὄν. inion, αὐχίν, κ. σβέρκος. || —si kalın, ἰσχυρογνώμων, ἐπίμονος.
 Enseden gitmek, T. ρμ. ἐνεργ. (γεν.) πορεύομαι ὀπισθεν, ἀκολουθῶ, μιμοῦμαι.
 Enselemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δρᾶττομαι ἐκ τοῦ αὐχένος, συλλαμβάνω.
 Enseyeye binmek, T. ρμ. μτβ (γεν.) ἐπιβαίνω ἐπὶ τοῦ αὐχένος, βιάζω τινὰ νὰ κάμῃ τι, ἄγω καὶ φέρω.
 Ensice, A. ὄν. lifler, (ἀνατ.) ἴστοί. || —, ὑφάσματα, βλ. ensaz.
 Ensiz, T. ἐπθ. dar, στενός.
 Ensizce, T. ἐπθ. καὶ ἐπρ. ὀλίγω στενός.
 Entari, T. ὄν. εἶδος χιτῶνος λεπτοῦ ἐκ λεπτοῦ ὑφάσματος, κ. anteri.
 Entipük, T. ὄν. μωρολογίαι, ἀνοησίαι. || —ten, ἀνόητα, μωρά. || —ten adam, ἄνθρωπος μὴ ἔχων καμμίαν ὑπόληψιν.
 Enva, A. ὄν. çeşitler, εἶδη, ποικιλίαι. || aranılan şeyin—ı, ἢ envai türlü-sü var, ὑπάρχουν πολλά, διάφορα εἶδη τοῦ ζητουμένου πράγματος.
 Enver, A. ὄν. pek parlak, φαεινότερος, τηλαυγέστερος—τατος, ὠραιότερος—τατος. || —, ὄν. κ. Φαίδων.
 Er [eb], A. ὄν. baba = aga, πατήρ.
 Erçet, A. λέξις ἄνευ σημασίας, ἥτις μετὰ τῶν ἐπομένων ὁμοίων λέξεων σχηματίζει τὴν ἀριθμητικὴν σημασίαν τοῦ Ἀραβικοῦ ἀλφαβήτου, ὡσεὶ ἔλεγέ τις διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἀλφάβητον *αβγδ, ζηθι, κλμ, κτλ. erçet [ebced], hevez, huti, helemen, safes, karaşet, se haz, daziğ.*
 Erey ἢ ereyi | T. ἐπθ. ἀρκετὰ
 Ereyce [er-eyi-ce] | καλός, κ. καλοῦ-
 ταικος, βλ. eyi.
 Ephem, A. ἐπθ. dilsiz, ἄλαλος, βωβός.
 Ephher, A. ὄν. büyük kan damarı, ἀρτηρία, ἀορτή. || iltihabi—, ἀορτίτις.

Epherî, A. ἐπθ. ἀορτικός, βλ. προηγ.
 Erkem, A. ἐπθ. dilsiz, ἄλαλος, βωβός.
 Erkemiyet, A. ἀφ. dilsizlik, τὸ εἶναι
 βωβόν, ἄλαλον.
 Ersem, T. ἐπθ. sessiz, ἄφωνος, σιω-
 πηλός.
 Ersem olmak, T. ρμ. οὐδ. σιγῶ ἤτοι
 πιάνεται ἢ γλώσσά μου.
 Erter, A. ἐπθ. kuyruğu, kulağı kesik,
 κολοβός [ζῶον]. || —, = miskin, ἀ-
 θλιός, ἀνωφελής.
 Er, T. ὄν. ἀνὴρ. || —kardeş, ἀδελφός.
 || —, ἀνδρεῖος [παλληγάρι]. || —
 oğlu —, γενναῖος. || —, εἰδώς, εἰδή-
 μων. || isinin —i, εἰδήμων τοῦ ἔργου
 του. || —, σύζυγος. || —, κάτοχος. ||
 sözünün —i, ὁ τηρῶν τὸν λόγον του.
 || —başı, ὁ προεξάρχων, πρωταίτιος
 [ταραχῆς].
 Er, T. ἐπο. ἐνωρίς. || —geç gelirim,
 θᾶπτον ἢ βράδιον ἔρχομαι.
 Eracıf, A. ὄν. yalan ve uydurma şey-
 ler, θρυλλήματα.
 Eramil, A. ὄν. dul kadınlar, χήραι.
 Erazil, A. ἐπθ. alçaklar, οὐτιδανοί, χα-
 μερόπεστατοι.
 Erbain, A. ἀριθ. kırk, τεσσαράκοντα.
 || —, αἱ 40 ἡμέραι τοῦ χειμῶνος,
 21 Δεκεμβρίου μέχρι 29 Ἰανουαρίου,
 καθ' ὅς τὸ ψυχρός εἶναι δοιμύ.
 Erbar, A. ὄν. ehil, lâyük ve muktedir,
 κύριοι, κάτοχοι. || —, (ἀντὶ ἐνικοῦ)
 εἰδήμων, ἀρμόδιος, ἄξιος. || bu işin
 —i değildir, δὲν εἶναι ὁ ἀνθρώπος
 τῆς ἐργασίας ταύτης ἤτοι ὁ ἀρμόδιος.
 Ercüment, Π. ἐπθ. ἀξιότιμος, ἀξιοπρε-
 πής, διάσημος. || —, ὄν. κ. Τιμοκλῆς,
 Κοσμάς.
 Erem, A. ὄν. bağı, ὄν. κήπου ἐν Ἀρα-
 βία. || —bağı, ἐπίγειος παράδεισος.
 Eren, T. ὄν. yetişen, ἀνθρώπος φρό-
 νιμος καὶ ἐνάρετος, δερβίσης, ἅγιος
 ἀνθρώπος. || —ler, οἱ μεμνημένοι,
 καὶ [ἀντὶ ἐνικοῦ] = κύριε!
 Erganun, A. ἐκ τοῦ ἑλλ. ὄν. ὄργανον,
 [τὸ μέγιστον τῶν μουσικῶν ὀργά-
 νων]. || —ü kimyevî, χημικὴ ἁρμο-
 νία ἢ φιλοσοφικὴ λυχνία ἢ φλόξ ὑ-
 δροχόνου.
 Ergeç, T. ὄν. teke, τράγος. || —, = fi-
 rinci küreği, πτυον μακρὸν τῶν ἀρ-
 τοποιῶν.
 Ergen, T. ὄν. yetkin = balığ, ἀνὴρ ἄ-
 γαμος.

Ergenlik, T. ἀφ. ἀγαμία. || —, = yet-
 kinlik, ἀκμαί, ἐξανθήματα τῆς νεα-
 νικῆς ὀρμῆς, φυτόμενα ἐν τῷ προσώ-
 πῳ τῶν νέων.
 Ergin, T. ἐπθ. ὠριμος, μαλακός [καρ-
 πός]. || —, λυομένος.
 Erguvan, Π. ὄν. kizil ağaç, μαλαζό
 δένδρον, ἐξ οὗ ἐξάγεται τὸ πορφυ-
 ροῦν χρῶμα. || —, = güzel kizil,
 πορφυροῦν χρῶμα.
 Erguvanî, Π. ἐπθ. güzel kizil renkli,
 πορφυροῦς, φοινικόχρους.
 Erik, T. ὄν. δαμάσκηνον. || —ağacı,
 δαμασκηνέα.
 Erike, A. ὄν. koltuk, oturak, θρόνος.
 Erime, T. ὄν. āpar. διάλυσις, ἀνάλυ-
 σις. || —, τήξις, ἐξασθένησις, βλ. ἐπό-
 μενον.
 Erimek, T. ρμ. οὐδ. ἀναλύομαι, δια-
 λύομαι (ἐπὶ σκληρῶν σωμάτων μετα-
 βαλλομένων εἰς ρευστόν). || —, φθί-
 νω, ἐξασθενῶ, τήκομαι. || —, φθει-
 ρομαι, κ. λυόνω.
 Erincik, T. ἐπθ. utangaç, tembел, χαῦ-
 νος, ὀκνηρός.
 Erinmek, T. ρμ. μσ. ἀποκάμνω, χα-
 νοῦμαι, χασμῶμαι καὶ τανύομαι ἐξ
 ὀκνηρίας.
 Erişmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) αἰθάνω.
 Eriştirmek, T. ρμ. μβ. (δοτ. αἰτ.) κά-
 μνω νὰ φθάσῃ, φέρω. || —, διαβι-
 βάζω μυστικῶς εἰδήσιν, λέγω εἰς
 τινα ὅτι ἐλέχθη δι' αὐτόν, κ. τὰ
 προφθαίνω. || —, ἄξιῶ, || çok yıllara!
 (ἐννοεῖται erişesiniz) εἰς ἔτη πολλά!
 Erişte, T. ἐκ τοῦ rişte, ὄν. νῆμα, κλω-
 στή. || rişteî muhabbet, τὸ νῆμα τῆς
 φιλίας. || —, φιδές.
 Eritmek, T. ρμ. μβ. (αἰτ.) ἀναλύω
 σάκχαριν, βούτυρον, μέταλλον κτλ.
 || —, (μτφ.) κάμνω τινὰ νὰ ἰσχυρίνη
 τυρανῶν αὐτόν ἠθικῶς.
 Eritilmek, T. ρμ. πθ. ἀναλύομαι κ.
 λυόνω (ἐπὶ βουτύρου, μετάλλου κτλ.).
 Erkân, A. ὄν. dayanacak şeyler, κί-
 νες, στηρίγματα, θεμελιώδεις κανό-
 νες ἢ βάσεις. || —, = ulular, τὰ πρῶ-
 τιστα πρόσωπα ὑπουργείου, διευθύν-
 σεως, σωματείου κτλ. ἤτοι ὑπουρ-
 γοί, τμηματάρχαι, συντάκται κτλ. ||
 —, (στρ.) στρατηγοί. || —i harp, ἐπι-
 τελεῖον στρατοῦ.
 Erkek, T. ὄν. ἄρσεν, ἀνὴρ. || —çocuk,
 ἄρσεν παιδίον.

Erkekçe, Τ. ἐπρ. ἀνδρικόως, γενναίως.
 Erkeklik, Τ. ἀφ. ἀνδρικότης, ἀνδρική
 ηλικία. || —, γενναιότης, ἀνδρεία.
 Erkeksiz, Τ. ἐπθ. ἢ ἀνευ ἄρρενος ἢ
 ἀνδρός, ἤτοι γυνὴ μὴ ἔχουσα σύζυ-
 γον ἢ πατέρα, ἀδελφὸν κτλ., χήρα.
 Erken, Τ. ἐπο. ἐνωρίς, πρωί. || —ce,
 ἐνωρίτερα. || —ci, ὁ ἐγειρόμενος ἐνω-
 ρίς, πρωϊνός, ἐσθινός.
 Erlik, Τ. ὄν. ἀνδρική ηλικία, ἀνδρικό-
 της. || —, γενναιότης.
 Ermeğan = armağan.
 Ermek, Τ. ρμ. οὐδ. φθάνω, ὠριμάζω
 (ἐπι καρπῶν, ηλικίας). || —, ἐπιτυγ-
 χάνω, ἀξιοῦμαι. || akil ermez = an-
 laşılmaz, ἀκατάληπτος. || akli ermez,
 δὲν φθάνει ὁ νοῦς του, δὲν ἐννοεῖ.
 Ermeni, ἐπθ. Ἀρμένιος.
 Ermenice, Τ. ἐπο. Ἀρμενιστί. || —, ὄν.
 ἢ Ἀρμενικὴ γλῶσσα.
 Ermiya, ὄν. κ. Ἰερραμίας.
 Ersiz = erkeksiz.
 Erte kai ertesi, Τ. ὄν. yarın, atı ἢ
 ἐπιούσα, ἢ ἐπαύριον. || ertesi gün,
 τὴν ἐπιούσαν (ἡμέραν). || ertesi sene,
 τὸ ἐπιὸν ἔτος.
 Ertelemek, Τ. ρμ. οὐδ. μένω μέχρι τῆς
 ἐπαύριον, καθυστερῶ μίαν ἡμέραν.
 Ervah, Α. ὄν. ruhlar, ψυχαί, πνεύματα.
 Erzak, Α. ὄν. yiyecek, τροφαί, ζωο-
 τροφαί.
 Erzan, Π. ἐπθ. ucuz, εὖωνος, εὐθηνός.
 Erzel, Α. ἐπθ. pek alçak, ἀτιμότερος,
 αἰσχιστος.
 Es, Α. ὄν. akıl, duygu, νοῦς, διορατι-
 κότης, αἰσθησις, ἀγγίνοια.
 Esalet = asalet.
 Esaleten = asaleten.
 Esame, Τ. ὄν. ἐγγραφή, σημειώσεις ἐν
 τῷ μητρώφω περιλαμβάνουσα τὸ ὄνο-
 μα, τὸ ἐπωνυμιον, τὸ ὄνομα τοῦ πα-
 τρός του, τὴν πατρίδα, τὴν ηλικίαν
 ἐνὸς ἀτόμου, στρατιώτου, μαθητοῦ
 κτλ.
 Esameli, Τ. ἐπθ. στρατιώτης ἢ τις ἄλ-
 λος ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ μητρώφω.
 Esami, Α. ὄν. isimler, ὀνόματα. || —
 defteri, κατάλογος ὀνομάτων.
 Esaret, Α. ὄν. kölelik, δουλεία, αἰχμα-
 λωσία.
 Esas, Α. ὄν. koyuk, temel, θεμέλιον,
 βῆσις. || mes'elenin—i, ἢ βῆσις τοῦ
 ζητήματος. || bu haberin—i yoktur,
 ἢ εἰδήσις αὐτῆ δὲν ἔχει ὑπόστασιν.

Esasen, Α. ἐπο. koyuğundan, κατ' ἀρ-
 χήν, κατὰ βῆσιν. || iş — öyle değil,
 ἢ ὑπόθεσις κατ' ἀρχὴν δὲν ἔχει οὕτως.
 Esasi, Α. ἐπθ. koyuklu, θεμελιώδης,
 ριζικός.
 Esas komak, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.) θέτω
 ἢ παραδέχομαι τι ὡς ἀρχήν. || —, =
 koyuklamak, θέτω βῆσεις, στερεώνω.
 Esaslı, Τ. ἐπθ. koyuklu, βῆσιμος, θε-
 μελιώδης, βέβαιος, ἀληθής.
 Esaslıca, Τ. ἐπθ. ἀρεκτά βῆσιμος. ||
 —, ἐπο. ἀρεκτά βῆσιμος.
 Esassiz, Τ. ἐπθ. koyuksuz, ἀβῆσιμος,
 ψευδής.
 Es'at, Α. ἐπθ. mutlu, εὐτυχέστερος—
 τatos, αἰσιώτερος—tatos. || —, ὄν.
 κ. Κλεάνθης.
 Esâtir, Α. ὄν. ἐκ τοῦ ἑλλ. masallar,
 μῦθοι, διηγήματα, μυθολογία.
 Esbap, Α. ὄν. sebepler, αἷτια, λόγοι. ||
 —, μέσα τὰ χρειώδη, τὰ ἀπαιτούμενα.
 || —i mücibe, οἱ λόγοι οἱ προκαλέ-
 σαντες, ἢ τὰ αἷτια τῆς ἀποφάσεως
 κτλ., τὰ ἐλατήρια.
 Esbap [=esvarı], Α. ὄν. ἐνδύματα. ||
 —odası, ἱματιοφυλάκιον.
 Esbapçı = esvarçı.
 Ese, Τ. ἐκ τοῦ Α. isa, ὅπερ ἐκ τοῦ
 ἑλλ. = Ἰησοῦς
 Esef, Α. ὄν. acım, λύπη, θλίψις.
 Esef etmek, Τ. ρμ. οὐδ. (δοτ.) acım-
 mak, λυποῦμαι.
 Esen, Τ. ἐπθ. sağ, sağlam, ὑγής, εὖ-
 ρωστος.
 Esenlemek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω
 ὑγιάν, ἀποχαιρετῶ.
 Esenleşmek, Τ. ρμ. ἄλλ. ἀποχαιρετῶ-
 μαι μετά τινος.
 Esenlik, Τ. ἀφ. ὑγεία, εὐεξία, εὐρω-
 στία.
 Eser, Α. ὄν. bir şeyin varlığını göste-
 ren, τεκμήριον, σημεῖον, ἴχνος, στίγ-
 μα, ἔργον, σύγγραμμα, μνημεῖον. ||
 —, = iz, ἴχνος ποδός. || büyük bir
 hamiyet—i gösterdi, ἐπέδειξε μέγαν
 ζῆλον.
 Eset, Α. ὄν. aslan, λέων. || —burcu,
 [ἀστρο.] ζώδιον τοῦ λέοντος. || —, ὄν.
 κ. Λεωνίδας.
 Esham, Α. ὄν. ok, βέλη. || —, (γεωμ.)
 γραμμαί διερχόμεναι ἀπὸ τοῦ μέσου
 τοῦ τόξου καὶ κάθετοι ἐπὶ τῆς χορ-
 δῆς. || —i umumiye, χρεώγραφα, ὁ-
 μολογίαι τοῦ δημοσίου.

Esî, T. ὄν. ağabey, πρεσβύτερος ἀδελφός, ἀντίθετον τοῦ ἐπὶ καὶ ini.
 Esir, A. ὄν. tutsak, köle, αἰχμάλωτος. || harp—i, = savaş tutsağı, αἰχμάλωτος πολέμου. || —, (μτφ.) ὁ ὑπὸ τὸ κράτος πάθους, δοκιμασιῶν εὐρισκόμενος.
 Esir, A. ἐκ τοῦ ἑλλ. ὄν. havadan hafif bir cisim, αἰθήρ.
 Esirgemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διαφυλάττω. ὑπερασπίζω, φείδομαι. || Tanrı esirgesin, ὁ Θεὸς διαφυλάξαι. || —, συμπληθῶ. || beni esirgeyor, με συμπαθεῖ. || —, ἀρνοῦμαι, φείδομαι. || kaz gelen yerden favuk esirgenmez, δὲν ἀρνεῖται τις ὄρνιν εἰς ἐκεῖνον, παρ' οὗ ἔρχεται χήνα.
 Esirgenmek, T. ρμ. οὐδ. διαφυλάττωμαι, εἶμαι ὑπὸ προστασίαν. || esirgenen göze çör batar, ἐμπήγεται κάρφος εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ὁ ὁποῖος διαφυλάσσεται
 Esirgeyici, T. ἐπθ. ὁ διαφυλάττων, ὁ προστατεύων ὁ φειδόμενος.
 Esiri, A. ἐπθ. αἰθερώδης, αἰθέριος.
 Esir etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) αἰχμαλωτίζω.
 Esir olmak, T. ρμ. πθ. (δοτ.) αἰχμαλωτίζομαι.
 Eskal, A. ὄν. ağırlik, βάρη, ἀποσκευή. || —, = pek çirkin, βαρύτερος, δυσσευδέστερος.
 Eski, T. ἐπθ. παλαιός, ἀρχαῖος, ἐφθαρμένος. || — zaman, οἱ ἀρχαῖοι χρόνοι. || — den, ἀνέκαθεν. || — rüskü, παλαιὰ ἐνδύματα, ράκη.
 Eskici, T. ὄν. παλαιοπώλης. || —, ἐπιδιορθωτὴς ὑποδημάτων.
 Eskimek, T. ρμ. οὐδ. παλαιοῦμαι. || —, ἐγγηράσκω ἔν τινι ὑψηροσίᾳ.
 Eskitmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) παλαιῶ δια τῆς χρήσεως, κ. παληῶνω.
 Eslâf, A. ὄν. sefleler, eski adamlar, πρόγονοι, προκάτοχοι.
 Eslem, A. ἐπθ. pek sağlam, ἀσφαλέςτερος—τατος.
 Eslemek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. ἢ αἰτ.) işitmek, itaat etmek, ἀκούω, ὑπακούω.
 Esliha, A. ὄν. yaraklar ἢ yarağlar, ὅπλα.
 Esma, A. ὄν. isimler, ὀνόματα. || —, ὄραϊος. || —, ὄν. κ. Ἀναστασία.
 Esma, A. ὄν. kulaklar, ὄτα.
 Esman, A. ὄν. semenler, bedel, τιμώ-

ματα, ἀντίτημα πραγμάτων, ἐμπορευμάτων.
 Esme, T. ὄν. άπαρ. πνοή, τὸ πνεῖν. || rüzgâr—si, πνοή ἀνέμου.
 Esmek, T. ρμ. οὐδ. πνέω, φισῶ. || akıla—, ἐπέσχεται κατὰ νοῦν. || yerinde reller—, δὲν μένει οὔτε ἕγχος πράγματός τινος, γίνεται ἄφαντον. || rüzgâr—, πνέει ἀνεμος.
 Esmer, A. ἐπθ. komral ἤτοι komral, φαιός, μελάγχρους. || — güzeli, ὄραϊα μελάγχρους.
 Esmerce, T. ἐπθ. ὑπομελάγχρους, ὑπόφαιος.
 Esna, A. ὄν. aralık, sıra, διάρκεια, διάστημα, τὸ μεταξύ. || o—da, = o arada, ἐν τῷ μεταξύ ἐκεῖνο. || —, αἰνοί, ἔπαινοί. || —, ὄν. κ. Λαμπρινή.
 Esnaf, A. ὄν. sınıflar, τάξεις, εἶδη. || —, (ἐπθ.) τεχνίτης, βιομήχανος.
 Esnan, A. ὄν. yaşlar, ἡλικίαί. || —, = disler, ὀδόντες. || — erbabı, οἱ ἔχοντες ἡλικίαν στρατεύσιμον.
 Esnek, T. ἐπθ. ἐλαστικός. || —, ὄν. χάσιμημα.
 Esneme, T. ὄν. άπαρ. χάσιμημα. || —, ἐλαστικότητα.
 Esnemek, T. ρμ. οὐδ. χασμᾶσθαι. || —, τὸ εἶναι τι ἐλαστικόν.
 Esnetmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐκτείνω τι πανύων. || —, κάμνω τινὰ νὰ χασμᾶται, τὸν ἀνησυχῶ.
 Esrar, A. ὄν. gizli şeyler, μυστικά, μυστήρια,
 Esrar, A. ὄν. ot yaprağı, καταπότια τοῦ ναρκωτικοῦ καὶ μεθυστικοῦ φυτοῦ haşış [= ἰνδικοῦ καννάβεως].
 Esrarkeş, II. ὄν. καὶ ἐπθ. ὁ μεταχειριζόμενος καταπότια τοῦ μεθυστικοῦ καὶ ναρκωτικοῦ haşış.
 Esrik, T. ἐπθ. sarhoş, kudurmuş, ὀργῶν, μαινόμενος.
 Esrimek, T. ρμ. οὐδ. μεθύω, ἐξάπτομαι, μαινομαι ἐξ ἰργασμοῦ.
 Estâğfirullah, βλ. istâğfirullah.
 Ester, II. ὄν. katir, ἡμίονος. || —, (μτφ.) ἄπιστος, ἀχάριστος, κακοήθης, κ. μουλάρι.
 Esvap, A. ὄν. giyilecek şeyler, ἐνδύματα, βλ. esbar.
 Esvarcı, T. ὄν. ἱματιοφύλαξ. || —, ἐμπορος ἐνδυμάτων.
 Esvarlık, T. ἐπθ. κατάλληλος δι' ἐνδύματα (ἐπὶ ὑφάσματος).

- Esvet, A. ἐπθ. kara, μέλας. || bevlí—, (πάθος) μελανουρία. || —üşsar, (φ. ιστ.) kara saçlı, μελανόθριξ.
- Eş, T. ὄν. σύντροφος, φίλος. || —, σύζυγος, ὁμόζυγος. || —, = son, ὑστερον, ἢ τὸ ἔμβρυον περικαλύπτουσα μεμβράνη. || —i yok, ἀπαράμιλλος. || —, = yar, οἱ φίλοι, οἱ σύντροφοι.
- Eş'ar, A. ὄν. şiirler, ποιήσεις, ποιήματα. || —, = saclar, κόμη, τρίχες. || —i camia, (βτν.) ἴνες δικτυοειδείς. || —i hazmiye, (φ. ιστ.) ἴνες θυσανώδεις.
- Eşbeh, T. ἐπθ. νέος μεγαλόσωμος, κάμνων τὸν ἀνδρεῖον, οἰηματίας, ἀλαζών.
- Eşbeh, A. ἐπθ. çok benzeyen, ὁμοίωτος—τατος.
- Eşcar, A. ὄν. ağaçlar, δένδρα. || —i müsmire, δένδρα καρποφόρα.
- Eşek, T. ὄν. ὄνος. || —, μτφ. βλάξ.
- Eşelemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kurcalamak, σκαλεύω ἐλαφρῶς καὶ ἀνακινῶ τὸ χῶμα, τὸ πῦρ ἢ τι ἄλλο. || —, (μτφ.) ἐρεθινῶ, ἐξετάζω, βολιδοσκοπῶ. ἐρεθίζω, ὑποκινῶ.
- Eşhas, A. ὄν. şahıslar, πρόσωπα, ἄτομα. || —i muzire, πρόσωπα φαυλόβια.
- Eşiğe çıkmak, T. ρμ. ἐνργ. ἀναχωρῶ.
- Eşik, T. ὄν. basamak, οὐδός, κατώφλιον.
- Eşilmek, T. ρμ. πθ. ἀνασκάπτομαι, σκαλιζομαι, ξέομαι.
- Eşinmek, T. ρμ. οὐδ. σκαλιζω ξέω τὸ ἔδαφος (ἐπὶ ζώων).
- Eşkâl, A. ὄν. biçimler, σχήματα, μορφαί, εἰκόνες. || —, χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου.
- Eşkin, T. ὄν. πέδη [εἶδος βαδίσματος τοῦ ἵππου].
- Eşkinci, T. ὄν. sipahi, στρατιώτης τοῦ ἱππικοῦ μεταβαίνων εἰς ἐκστρατεῖαν.
- Eşkinli, T. ἐπθ. ἵππος βαδίζων κατὰ πέδην, ταχύπους.
- Eşkiya, A. ὄν. haydut, ἀντάρται, λησταί, κακοῦργοι.
- Eşleşmek, T. ρμ. οὐδ. συζεύγνυσθαι, συνδυάζεσθαι, βατεύεσθαι [ἐπὶ πτηνῶν]. || —, γίνεσθαι ὅμοιον [ταίρι].
- Eşme, T. ὄν. πηγὴ ὕδατος ἐν ἀμμιώδει ἔδαφει.
- Eşmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀνασκάπτω, σκαλιζω, ξέω τὴν γῆν διὰ τῶν ὀνύχων, τῶν ποδῶν ὡς ἢ ὄρνις κτλ.
- Eşraf, A. ἐπθ. büyükler, ileri gelenler, εὐγενεῖς, πρόκριτοι.
- Eşref, A. ἐπθ. şanlı, şöhretli, εὐγενέστερος—τατος, ἐπιφανέστερος—τατος. || —, ὄν. κ. Περικλήης.
- Eştirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ σκάψη ἢ νὰ σκαλίση τὴν γῆν. || —, κάμνω τὸν ἵππον νὰ βαδίση κατὰ πέδην, νὰ τρέξη.
- Eşya, A. ὄν. ırtı, ἐπιπλα, πράγματα, ἀποσκευαί, ἐμπορεύματα.
- Et, T. ὄν. κρέας.
- Etçi, T. ὄν. κρεωπώλης.
- Etem [edhem], A. ὄν. yağız, μέλας ἵππος. || —, ὄν. κ. Ἀρίστιππος, Φίλιππος.
- Eter, ἐλλ. ὄν. esir, αἰθήρ. || —i muatlar, (χημ.) αἰθερέλαιον.
- Etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ποιῶ, πράττω, κατασκευάζω, τελῶ. || —, (συντιθέμενον σχηματίζει σύνθετα ρήματα). || pazarlık—, συμφωνῶ, συμβάλλομαι. || kayıp—, χάνω. || bahs—, πραγματεύομαι, ποιοῦμαι λόγον.
- Etlî, T. ἐπθ. σαρκώδης, εὐτραφής.
- Etraf, A. ὄν. dört bir taraf, μέρη, χωραὶ, τὰ πέριξ, τὰ περὶχωρα. || —i ile, λεπτομερῶς. || —, (μτφ.) οἱ ἄλλοι, ἤτοι οὐχὶ ὁ ἴδιος ἀλλ' οἱ περὶ αὐτόν.
- Etraflı, T. ἐπθ. λεπτομερής. || —malumat, πληροφοροῖαι λεπτομερεῖς.
- Etraflıca, T. ἐπρ. λεπτομερῶς, διεξοδικῶς.
- Etvar, A. ὄν. tavırlar, τρόποι, ὕφος, συμπεριφορά, διαγωγή.
- Etyaran, T. ὄν. παρονοχίς, καλαγκάθι.
- Ev, T. ὄν. οἰκία. || — adamı, ἀνθρωπος οἰκιακός δηλ. οὐχὶ ξένος. || —baş, = ayak takımı, ὁ ὄχλος. || —bark, οἰκογένεια. || —bark sahibi, οἰκογενειάρχης. || —uşağı, ἢ σύζυγος. || —uşakları, ὑπηρέται τῆς οἰκίας. || —halkı, ἢ —horantasi, τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας. || can—i, τὸ ἄνω τοῦ στομάχου διάφραγμα. || aş—i, μαγειρεῖον. || düyün—i, οἶκος χαρᾶς γάμου.
- Evca, A. ὄν. ağrılar, πόνοι.
- Evciğez, T. ὄν. οἰκίσκος, πτωχικός
- Evciik, T. οἶκος.
- Evce, A. ὄν. tepe, κορυφή. || —, (ἀστρο) ἀπόγειον. || —, (μτφ.) τὸ ἄκρον ἄωτον.
- Evciiment, Π. ὄν. top, yığın, ὀμίγηυρις, συνάθροισις. || —, ἐπθ. toplu, στρουγύλος, συνηθροισμένος.

Evel = envel.

Evelâ = envelâ.

Eveli, T. ἐπθ. πρῶτος, πρότερος. || —si, προτελευταίος.

Evelki, T. ἐπθ. πρῶτος, ἀρχικός, προηγούμενος, ἀρχαίος. || —gibi, ὡς προηγουμένως. || —gün, προχθές.

Evermek, T. ὄμ. μτβ. (αἰτ.) νυμφεύω, συζευγνύω.

Evet, T. ἐπρ. öyledir, ναί, μάλιστα.

Evetlemek, T. ρμ. οὐδ. λέγω πολλά ναί, ναί, χωρὶς νὰ προσέχω εἰς τοὺς λόγους. || —, μτφ. χλευάζω, πεισματῶνω.

Evham, A. ὄν. kuruntu, korku, εἰκασίαι, ὑποθέσεις ἁβάσιμοι.

Evhama kapılmak, T. ρμ. οὐδ. παραδίδομαι εἰς εἰκασίας, ὑπονοίας, μάρτην, φοβοῦμαι, ὑποπτεύω.

Evirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρέφω. Ἐν χρήσει μετὰ τοῦ ρήματος çevirmek. || — çevirmek, ὑπεκφεύγω. || —, κατορθῶ. || evirdi, çevirdi becerdi, τὸ γύρισε, τὸ ξαναγύρισε ἐπὶ τέλος τὸ κατορθώσασε.

Ev'iyeye, A. ὄν. kaplar, damarlar, ἀγγεῖα (ὕδρων τοῦ σώματος). || —i kil-yeniye, ἀγγεῖα νεφρικά.

Ev kadını, T. ὄν. οικοκυρά.

Evkaf, A. ὄν. vakiflar, εὐσεβῆ καθιδρύματα. || —, ἀφιερῶματα ἤτοι κτημάτων, ὧν ἡ κυριότης ἀνήκει εἰς τὰ εὐσεβῆ καθιδρύματα.

Evkat, A. ὄν. vakitlar, καιροί, ἐποχαί, ὄραι. || —i salâ, = tarinma zamanları, ὄραι προσευχῆς.

Evlâ, A. ἐπθ. daha iyi, καταλληλότερος, προτιμότερος.

Evlât, A. ὄν. çocuk, τέκνα. || vatan—i, νεολαία. || —, ἐν χρήσει ἀντὶ ἐνικοῦ. || —im! τέκνον μου! || kendime etmek, υἱοθετῶ.

Evlâtlık, T. ἐπθ. θετὸς υἱὸς ἢ κόρη.

Evlâtsiz, T. ἐπθ. ἄτεκνος.

Evlek, T. [ἑλλ.] ὄν. αὐλαξ. || —, τὸ τέταρτον τοῦ στρέμματος.

Evlendirmek, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) νυμφεύω, συζευγνύω.

Evlenmek, T. ρμ. πθ. νυμφεύομαι, συζευγνύομαι. || —, γίνομαι οἰκοδεσπότης, κ. σπιτόνομαι.

Evlenmemiş, T. μτχ. καὶ ἐπθ. ἄγαμος.

Evlî, T. ἐπθ. ἔγγαμος. || —barklı, ἔγ-

γαμος, οἰκογενειάρχης. || —, ὁ ἔχων οἰκίαν (ἐπὶ χωρίων κτλ.). || iki—bir köy, χωρίον δίοικον ἤτοι μικρόν.

Evliya, A. ὄν. aziz, ἄγιοι. || —, κύριοι, κάτοχοι, βλ. velî.

Evmeek = ivmek.

Evrak, A. ὄν. yaprak, φύλλα. || —=kâat, ἔγγραφα. || —i perişan, φύλλα συγγράμματος ἄδετα, δισκορπισμένα. || —odasi, πρωτόκολλον. || —naktî, χαρτονόμισμα. || —naktiye, χαρτονόμισματα.

Evram, A. ὄν. şişler, yumrular, οἰδήματα, πρήσιμα.

Evsaf, A. ὄν. vasıflar = hal ve sıfatlar, v. s., ιδιότητες, προσόντα, χαρακτηριστικά. || —i cemile, ὄραϊα προσόντα. || —i kanuniye, νομικὰ προσόντα.

Envel, A. ἐπθ. ilk, πρῶτος. || —zamanında, εἰς τοὺς πρώτους χρόνους.

Envel, A. ὄν. başlangıç, ἀρχή. || — emirde, κατὰ πρῶτον. || —den, ἐξ τῶν προτέρων.

Envel, A. πρόθ. ἢ ἐπρ. πρό, πρότερον. || bir an—, μίαν στιγμὴν πρότερον. || bir saat—, μίαν ὥραν πρότερον, ὡς τάχιστα.

Envelâ, A. ἐπρ. ilk önce, κατὰ πρῶτον.

Envelce, A. ἐπρ. önce, ὀλίγῳ προηγουμένως.

Enveli, A. ἐπθ. ἀρχικός, πρῶτος, πρότερος, πρωτότυπος.

Enveliyat, A. πλθ. τοῦ προηγ. ἀρχαί, προοίμια, προηγούμενα ὑποθέσεως. || —, στοιχεῖα, πρώται γνώσεις, ἀλήθειαι πρόδηλοι.

Enveliyet, A. ἀφ. προτεραιότης, ἀρχαιότης, ὑπεροχή.

Ey, T. ἐπιφ. κλητικόν, ὦ. || —oğul, ὦ τέκνον! || —, ἐπιφ. ἐμφαίνον ἀνυπομονησίαν ἢ δυσαρέσκειαν. || —ne var? εἰ! τί τρέχει;

Eydi, T. ὄν. παράστος.

Eyalet, A. ὄν. vilâyet, el, νομαρχία.

Eyer, T. ὄν. σάγμα, ἐπίπλιον.

Eyi, T. ἐπθ. iyi, ἑλλ. εὖ, εὖ. καλός, βλ. iyi.

Eylemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) etmek, πράττω, ποιῶ, κάμνω. || —, ρῆμα βοηθ. δοηθ. δι' οὗ σχηματίζονται σύνθετα ρήματα.

Eylül, T. [ἢ Συριακ.] ὄν. Σεπτέμβριος.

Eytam, A. ὄν. yetimler, ὄρφανά (ἐκ πατρός).
 Eytamhane, ΑΠ. ὄν. ὄρφανοτροφεῖον.
 Eyti, T. ἐπθ. kekremsi, στυφός, ὑπόπικος, στρυφνός. || —, μτφ. δύστροπος. || — adam, = pinti, δύστροπος ἄνθρωπος.
 Eytilik, T. ἄφ. στυφότης, στρυφνότης, δυστροπία.
 Eytmek, T. ρμ. μτβ. söylemek, λέγω.
 Eyüp, A. ὄν. Ἰωβ.
 Eyvah, Π. ἐπφ. yazıklar olsun! φευ! ἄλλοίμονον!
 Eyvallah, A. ἐπφ. εὐχαριστῶ! || —, ὑγίαινε! χαῖρε! (ἀποχαιρετισμός).
 Eza, A. ὄν. incitme, κάκωσις, βάσανος.
 Eza çekmek, T. ρμ. οὐδ. συνήθως ἐν χρήσει μὲ τὴν λέξιν cefa, = eza ve cefa çekmek, ὑφίσταμαι κακώσεις καὶ τυραννίας.
 Eza etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) βασανίζω.
 Ez'af, A. ὄν. zuflar, πόσα διπλάσια, πολλαπλάσια. || —, ἐπθ. ἀσθενέστερος—τατος.
 Ezan, A. ὄν. πρόσκλησις εἰς προσευχὴν.
 Ezber, Π. ὄν. dışardan söyleme, ἀποστήθισις.
 Ezberci, T. ὄν. ὁ ἀποστηθίζων, ὁ ἔχων τὴν εὐκολίαν τοῦ ἀποστηθίζειν.
 Ezberlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποστηθίζω.
 Ezberlenmek, T. ρμ. πθ. ἀποστηθίζομαι.
 Ezberletmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω τινὰ ν' ἀποστηθίσῃ,
 Ezdirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ κοπανίσῃ, νὰ συντριψῇ.
 Ezel, A. ἄφ. başlangıcı olmayan geçmiş zaman, προαιωνιότης, τὸ ἀναρχον. || — den, προαιωνίως.
 Ezelî, A. ἐπθ. başlangıcsız, προαιώνιος, ἀναρχος.

Ezeliyet, A. ἄφ. προαιωνιότης, τὸ ἀναρχον.
 Ezgi, T. ὄν. μελωδία. || ağır—, μελωδία βαρεῖα.
 Ezgin, T. ἐπθ. πεπιεσμένος. || — ses, φωνὴ μελωδική, πεπιεσμένη. || —, κουρασμένος.
 Ezhar, A. ὄν. çiçekler, ἄνθη.
 Ezher, Π. ἐν χρήσει — cihet, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν.
 Ezher, A. ἐπθ. ὄραιοτάτος καὶ λευκότητος, καθαρότητος.
 Ezik, T. ἐπθ. πεπιεσμένος, συντεθλασμένος, κ. ζουλιγμένος.
 Ezilmek, T. ρμ. πθ. κοπανίζομαι, θλίβομαι ὡς ὁ καφές κτλ. || —, μτφ. καταπιέζομαι, καταβάλλομαι, ἠττώμαι.
 Ezilip büzülmek, T. ρμ. σύνθ. οὐδ. διστάζω, ἐνδοιάζω, δυσκολεύομαι νὰ εἶπω τι (ζαρόνω).
 Ezinti, T. ὄν. λειποθυμία προερχομένη ἐκ τοῦ στομάχου.
 Eziyet, A. ὄν. incitme, τυραννία, βάσανος, πόνος, κόπος.
 Eziyet çekmek, T. ρμ. οὐδ. ὑποφέρω, τυρανοῦμαι, κοπιᾶζω.
 Eziyet etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) βασανίζω, τυρανοῶ.
 Eziyetli, T. ἐπθ. ἐπίπονος, κοπιώδης.
 Eziyetsiz, T. ἐπρ. ἀκόπως.
 Ezime, T. ὄν. κοπανισμένον, πεπιεσμένον πρᾶγμα.
 Ezmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κοπανίζω, συνθλίβω, συντριβῶ. || —; μτφ. καταβάλλω, καταστρέφω ἐχθρόν.
 Ezrail, A. ὄν. Τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχαγγέλου τοῦ τεταγμένου νὰ λαμβάνῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθνησκόντων [κατὰ τοὺς Μουσουλμάνους] ἢ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ [κατὰ τοὺς Χριστιανούς].

F

F, τὸ ἕβδομον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἁλφαβήτου. Ἀριθμητικῶς 7 καὶ ἕβδομος.
 Faal, A. ἐπρ. çok iş gören, çok çalışkan, ἐνεργητικὸς, δραστήριος, ρέκτης.

Faaliyet, A. ἄφ. durmayıp çalışma, δραστηριότης, δρασις, κίνησις, ζωηρότης.
 Faci, A. ἐπθ. acikli, τραγικός, λυπηρός.
 Facia, A. ὄν. θ. acikli bir şey, δράμα, σκηνὴ τραγική.

Facialı, A. ἐπθ. acıklı, λυπηρός, τραγικός, δραματικός
 Fağfur, AΠ. ὄν. τίτλος τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Σινικῆς || —, = çin porse-
 leni, σινοκέραμος, πορσελίανη.
 Fağfuri, AΠ. ἐπθ. çin çanak çömleği, σινοκεράμιος, κ. φαρφουρένιος.
 Fahim [fahm], A. ὄν. kömür, ἄνθραξ. || hamizi—, ἀνθρακικὸν ὄξύ. || — i müvellidülma, ὑδατάνθραξ.
 Fahim, A. ἐπθ. ulu μέγας.
 Fahimane, A. ἀφ. ululuk, μεγαλειὸν.
 Fahir [fahr], A. ὄν. öğünülecek şey, δόξα, τιμή, ἀγλαΐσμα, καύχημα. || —, ἐπαρσις, ἀλαζωνεία.
 Fahir, A. ἐπθ. öğünen, κομπαστής, καυχηματίας, κομπορρήμων. || —, = önmeye lâyık, ὁ περιποιῶν τιμὴν, τιμητικός, μεγαλοπρεπής, λαμπρός, ἔξοχος.
 Fahış, A. ἐπθ. büsbütün yolsuz, ἀνήθικος, ἄσεμνος. || —, ὑπερβολικός, μέγας, ὑπέρομετρος.
 Fahıse, A. ὄν. θ. kahre, πόρνη.
 Fahite, Π. ὄν. φάψ, κ. φάσσα [εἶδος περιστερεῶς]. || —, ὄν. κ. Περιστέρα.
 Fahmî, A. ἐπθ. kömüre müteallik, (χημ.) ἀνθρακικός. || hamizi—, ἀνθρακικὸν ὄξύ.
 Fahrî, A. ἐπθ. öğmeye lâyık, τιμητικός, ἐπίτιμος. || —, ὄν. κ. Τιμοκράτης.
 Fahriyat, A. πλθ. τοῦ ἐπομένου, καυχησιολογίαι.
 Fahriye, A. ὄν. θηλ. τοῦ Fahrî. || —, ποίημα περιαυτολογικόν. || —, ὄν. κ. Ἀγλαΐα.
 Fahrünnisa, A. ὄν. τὸ ἀγλαΐσμα τῶν γυναικῶν. || —, ὄν. κ. Ἀγλαΐα, Πουλιχερία.
 Fahir, A. ἐπθ. çok öğünen, κομπαστής, καυχηματίας, κομπορρήμων.
 Fahirane, A. ἐπθ. öğünerek, μετὰ κομπασμοῦ, κομπορρημοσύνης, μετ' ἐπαρσιν. || —, τιμητικῶς, μεγαλοπρεπῶς.
 Fahz, A. ὄν. bacak, oyluk, μηρός.
 Faide, A. = fayda.
 Faidelendirmek = faydalandırmak.
 Faidelenmek = faydalanmak.
 Faideli = faydalı.
 Faidesiz = faydasız.
 Faidesizlik = faydasızlık.
 Faik, A. ἐπθ. üstün, ἀνώτερος, ὑπέρηχον, ἔξοχος. || —, ὄν. κ. Ἀρίων.

Faika, A. θηλ. τοῦ προηγ. || ihtiramati—, ἔξοχα σέβη.
 Faikiyet, A. ἀφ. üstün olma, ὑπεροχή.
 Fail, A. ὄν. καὶ ἐπθ. işleyen, yapan, ὁ δρῶν, ὁ ἐνεργῶν, ὁ αὐτοεργός, ὁ πράττων. || (γραμμ.) ismi—, ἐνεργητικὴ μετοχή. || —, (συντακ.) ὑποκείμενον ἐνεργητικοῦ ρήματος. || naibi—, ὑποκείμενον παθητικοῦ ρήματος.
 Failî, A. ἐπθ. ποιητικός. || τὸ θ. failiye. || illeti—, (συντ.) ποιητικὸν αἴτιον.
 Failiyet, A. ὄν. θ. işleyicilik, ἐνεργεια, δραστηριότης.
 Faiz, A. ὄν. ödünç, τόκος χρημάτων.
 Faiz, A. ἐπθ. merama erişen, ὁ ἐπιτυχὸν τοῦ σκοποῦ, εὐτυχής, σεσωσμένος.
 Faizci, T. ὄν. τοκιστής, τοκογλύφος.
 Faizli, T. ἐπθ. ἔντοκος.
 Faizsiz, T. ἐπθ. καὶ εἰρ. ἄτοκος καὶ ἀτόκος.
 Fak, T. ὄν. tuzak, παγίς.
 Faka basmak, T. ρμ. ἐνργ. συλλαμβάνομαι εἰς τὴν παγίδα, μετ' ἀπαφύγει λόγος ἐπιζήμιος, κάμνω λάθος, δίδω λαβήν.
 Faka bastırnak, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ πέσῃ εἰς παγίδα, νὰ κάμῃ λάθος κτλ.
 Fakat, A. ἐπθ. ancak, μόνον. || —, (σύνδ.) ancak, ἀλλά.
 Fakton, Κινεζ. ὄν. μίγμα ψευδαργύρου καὶ χαλκοῦ, κ. πακφόνι.
 Faki, T. ἐπθ. okumış, ὁ εἰδὼς ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν.
 Fakir [fakr], A. ὄν. yoksulluk, πενία, ἀνέχεια, πτωχεία.
 Fakir, A. ἐπθ. καὶ ὄν. yoksul, πτωχός, πένης, ἐπαίτης, ἀδύνατος. || —, ὁ πτωχός, ὁ ταπεινός. [ἀντὶ ἐγὼ μετριοφροσύνης χάριν]. || — fakara, οἱ πτωχοί.
 Fâkir, A. ἐπθ. düşünceli, σκεπτικός, νουεχής, περισεκαμμένος. || —, ὄν. κ. Κρίτων.
 Fakirane, AΠ. ἐπθ. züğürtçe, πτωχικός, πενιχρός, ταπεινός. || —, ἐπθ. πτωχικῶς, πενιχρῶς. || — geçinmek, ζῶ πτωχικῶς, πενιχρῶς.
 Fakirhane, AΠ. yoksul evi, ἡ πτωχικὴ οἰκία, τὸ πτωχικὸν οἶκημα [μετριοφροσύνης χάριν, ἀντὶ ἡ οἰκία μου]. || — yi teşrif buyurup, τιμῆσατε τὸ

- πτωχικόν μου, ἢ ὠρίσατε εἰς τὴν οἰκίαν μου. || —de, ἐν τῷ πτωχικῷ μου, ἐν τῇ οἰκίᾳ μου.
- Fakridem ἢ fakrüdtem, A. ὄν. kansizlik, γλώρωςις, ἀναιμία.
- Fal, A. ὄν. uğur, οἰωνός, προγνωστικόν, μοῖρα, τύχη, μαντεία. || gözler —taşı gibi açılmak, παρατηρῶ μετ' ἐκπλήξεως, γουρλόνω τὰ μάτια.
- Fala bakmak } T. ρμ. μτβ. προλέγω
Fal açmak } τὴν τύχην, βλέπω τὴν μοῖραν.
- Falaka, T. ὄν. ποδοκάκη, ἤτοι ξύλον, ἐφ' οὗ προσδένοντες τοὺς πόδας ἐγκληματίου ἢ μαθητοῦ, μαστιγοῦσι.
- Falci, T. ὄν. οἰωνοσκοπός, μάντις, μάγος. || —, (μτφ.) γόης, φιλοπαίγμων, κ. παιγνιδιάρης.
- Falcılık, T. ὄν. οἰωνοσκοπία, μαντεία, μαγεία.
- Falih, A. ἐπθ. kurtulan, selâmete çikan, ὁ σωζόμενος, ὁ θριαμβεύσας. || —, ὄν. κ. Γεώργιος.
- Falya, Ἰτ. ὄν. ὀπὴ τηλεβόλου, ἔνθα τίθεται ἡ πυρῆτις. || —, εἶδος δικτύου τῶν ἀλιέων.
- Fam, Π. ὄν. renk, χροῶμα. || gül —, ροδόχρους.
- Fanfan, T. ἐπθ. γέρον κωδός [κουτσοδόντης], κ. φαφούτης, οὐτινος δὲν δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ τοὺς λόγους.
- Fani, A. ἐπθ. φθαγτός, πρόσκαιρος, θνητός, μάταιος, ἐφήμερος.
- Fanilâ, Γαλλ. ὄν. φλανέλλα. || —, ἐπθ. ὁ ἐκ φλανέλλας.
- Fanilik, T. ὄν. τὸ φθαγτόν, τὸ πρόσκαιρον, τὸ μάταιον, ἡ θνησιμότης.
- Fantaziye, ἑλλ. ὄν. φαντασία, ἐπίδειξις, πᾶν ὅ,τι χρησιμεύει εἰς ματαίαν ἐπίδειξιν.
- Fanus, A. ἐκ τοῦ ἑλλ. ışık verici şey, φανός, φανάριον.
- Faraş, T. ὄν. σκουπιδολόγος.
- Faraza, A. ἐπρ. tutalım ki... καθ' ὑπόθεσιν.
- Farazî, A. ἐπθ. zannolunan, ὑποθετικός.
- Faraziyat, A. ὄν. πλθ. τοῦ ἐπομ. ὑποθέσεις, εἰκασία.
- Faraziye, A. ὄν. temelsiz zan, ὑπόθεσις, εἰκασία.
- Fare, A. ὄν. küçük sıçan, μῦς. || yaban —si, ὕραξ, ἀγριοποντίκιον. || fışanun —si, ἰχνεύμον [ὕραξ τοῦ Φαραώ].
- Farfara, T. ἐπθ. ἐλαφρόνους, κομποστής, φλύαρος, κουφός.
- Farfaralık, T. ὄν. ἐλαφρότης, κουφότης, φλυαρία, κομποσμός.
- Fariğ, A. ἐπθ. boş, vazgeçmiş, ὁ ἀπαλαχθεῖς, ἐλεύθερος ἀσχολίας, μερῶν, ἡσυχός.
- Fariğ olmak, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.) ἀπαλλάττομαι, παραιτοῦμαι, ἀφίνω.
- Farik, A. ἐπθ. ayıran, ὁ διακρίνων, χωρίζων. || —, (φυσ) μονωτήρ. || —, διακριτικός. || alâmeti —a, διακριτικόν σημεῖον.
- Farımak, T. ρμ. οὐδ. bıkılmak, κορέννυμαι, ἀπανδῶ, παραιτοῦμαι.
- Farınmak, T. ρμ. οὐδ. ἐξασθενίζω, ἀδυνατιζώ.
- Faris, A. ὄν. binici, ἱππεύς. || — (μτφ.) ἔμπειρος. || —, ὄν. κ. Ἰπποκράτης.
- Faris, A. ὄν. κ. Περσία, ἡ ἀρχαία Παρθία.
- Farisi, A. ἐπθ. περσικός. || —, ὄν. acem dili, ἡ Π. γλώσσα. || —, (ἐπρ.) περσοιστί.
- Farisiyat, A. ὄν. τὰ περσικά, ἡ περσικὴ φιλολογία.
- Fariza, A. ὄν. yapılması lâzım olan iş, καθήκον θρησκευτικόν. || —, (μτφ.) καθήκον ἱερόν.
- Fark, A. ἀφ. ayırma, başkalık, διάκρισις, ἀνομοιότης.
- Fark etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διακρίνω.
- Fark görmek, T. ρμ. μτβ. (β' δοτ.) παρατηρῶ ἢ εὐρίσκω διαφορὰν.
- Farklı, T. ἐπθ. birbirine benzemez, διάφορος, διαφορετικός.
- Farklıca, T. ἐπθ. ὑποκ. ἀρετὰ διάφορος, διαφορετικός.
- Farksız, T. ἐπθ. ὁ μὴ διαφέρων, ὁ μὴ ἔχων καμμίαν διαφορὰν.
- Farmason, Γαλλ. ὄν. ἐλεύθερος τέκτων.
- Farmasonluk, T. ὄν. Μασωνισμός = μυστικὴ εἰσαγωγή, ἧς ὁ σκοπός εἶναι ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἀδελφοποίησις τῆς ἀνθρωπότητος, βλ. Mason.
- Fart, A. ὄν. pek çok, ὑπερβολὴ ἤτοι ὑπερβολικὸς βαθμὸς ἢ δόσις. || —i dem, (ιατρ.) kan çokluğu, ὑπεραιμία.
- Faruk, A. ἐπθ. doğruyu göriücü, ὁ κατ' ἐξοχὴν διακρίνων τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν, τὸ δίκαιον καὶ ἄδικον, ὁ ἔχων τὴν κρίσιν ἀσφαλῆ, εὐθύδικος.

|| —, ὄν. κ. Θεμιστοκλῆς, Εὐθύδικος
Farukî, Α. ἐπθ. ἐκ τοῦ προηγ. δικαιο-
τατος. || —, ὄν. κ. Θεμιστοκλῆς.

Farz, Α. ἀφ. ὑπόθεσις. || bil—, καθ’
ὁπόθεσιν.

Farz, Α. ὄν. tutma, zarurî, χρέος, κα-
θήκων ἀπαράβατον, ἱερὸν καθήκον.

Farz etmek, Τ. ρμ. ἐνργ. (αἰτ.) ὑπο-
θέτω, ὑποτίθημι. || bunu — edemem,
δὲν δύναμαι νὰ ὑποθέσω τοῦτο. || —
edelim ki, ὑποθέσωμεν ὅτι...

Farzî = farazî.

Farziyat = faraziyat.

Farziye = faraziye.

Fas, ὄν. κ. ἐπαρχία τῆς Ἀφρικῆς, Μα-
ρόκον.

Fasih, Α. ἐπθ. feshedici, ὁ διαλύων,
καταργῶν, ἀνατρέπων.

Fasik, Α. ἐπθ. dogru yoldan cikmis
olan, ἀκόλαστος, ἁμαρτωλός.

Fasil [fasl], Α. ἀφ. διαχώρισις, ξεχώ-
ρισμα δυο πραγμάτων ἀπ’ ἀλλήλων,
κρίσις, λύσις διενέξεως, ζητήματος,
ἐκδίκασις ἀγωγῆς, διαφορᾶς. || asl
—i yok, δὲν ἔχει οὐδεμίαν βᾶσιν καὶ
ὀπόστασιν. εἶναι ὅλως ἀνυπόστατον.
|| Fasli müsterek —, (γεωμ.) διέδρος
γωνία.

Fâsil, Α. ἐπθ. ayirici, ὁ χωρίζων, δια-
χωρίζων. || hattı—, γραμμὴ διαχωρί-
ζουσα, ἦτοι ὀρθογωνική.

Fasila, Α. ὄν. aralik, τὸ διαχωρίζον
δύο τινά ἀπ’ ἀλλήλων, χώρισμα, διά-
λειμμα, διακοπὴ συνεχείας. || —, ἡ
τελευταία λέξις τοῦ κωλοῦ ἐν τῷ πε-
ζῷ λόγῳ, ἢ τοῦ ἡμιστιχίου ἐν τῇ
ποιήσει.

Fasılalı, Τ. ἐπθ. ὁ ἔχων διάλειμμα,
διακοπὴν, κατὰ διαλείμματα.

Fasılasız, Τ. ἐπθ. ὁ ἄνευ διαλείμμα-
τος, ἀδιάκοπος. || —yagmur, βροχὴ
ἀδιάκοπος. || —, (ἐπρ.) ἀδιάκοπος.

Fasila vermek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.) κό-
πτω, διακόπτω. || söze—, διακόπτω
τὸν λόγον.

Fasile, Α. ὄν. takım, zümre, οἰκογέν-
εια [βοτ]: || —i cihaniye, ζιγγιβα-
ροειδῆ. || —i halenciye, ἑρικοειδῆ.
|| —i hailiye, ἱππουριδοειδῆ. || —i
shahiye, ὀροβαγχοειδῆ. || —i mebiye,
σταφυλοειδῆ. || —i lâzubüliye, ἁμα-
ραντοειδῆ. || —i levziye, πελεσοειδῆ.
|| —i mücehhezei mayiye, ὕδροχα-
ροειδῆ. || —i müştiye, δυφακοειδῆ.

Fasit, Α. ἐπθ. bozuk, διεφθαρμένος,
χαλασμένος, κακός, διεστραμμένος,
καταχθόνιος, πλημμελής.

Fasletmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διαχω-
ρίζω, κρίνω, λύω διένεξιν, ζήτημα,
ἐκδικάζω ἀγωγὴν. —, κακολογῶ, κα-
τακρίνω. || davayı—, ἐκδικάζω ἀγω-
γὴν.

Fassal, Α. ἐπθ. ayır sayarak çekisti-
ren, κακολόγος, φιλοκατήγορος, πρέ-
κτης.

Fasulya, ἑλλ. ὄν. φάσηλος. || aise ka-
dın—si, φ. ὁ ἐρυθρόσπερμος. || çalı
—si, φ. ὁ περιελισσόμενος.

Faş, Α. ἐπθ. açığa düşmüş, ὁ ἀποκα-
λυφθεὶς, γνωστοποιηθεὶς, διαδοθεὶς
ἐπὶ μυστικῶν.

Faş etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποκα-
λύπτω. || sigrı—, διαδίδω μυστικόν.

Fatanet [fetanet], Α. ὄν. anlayış, εὐ-
φυΐα, ἀγχίνουα, ὀξύνοια, βλ. fitnet.

Fatih, Α. ὄν. açan, feth eden, ὁ ἀνοί-
γων, κατακτητής, πορθητής.

Fatiha, Α. ὄν. θηλ. τοῦ προηγ. baş-
langıç, ἀρχή. || —, τὸ πρῶτον ἐδά-
φιον τοῦ Κορανίου καλούμενον ἐδά-
φιον τοῦ προσευίου. || —, εὐχὴ ἀνα-
γνωσκομένη ὑπὲρ ἀναπαύσεως ψυ-
χῆς τεθνεῶτος. || —, (μτβ) τελειῶν,
ἐξαντλῶ. || çorbanın—si okundu, ὁ
ζωμός ἐτελείωσεν ἦτοι κατεβροχθί-
σθη, κ. ξεψύχησε.

Fatima, Α. ὄν. κ. Φαίδιμη.

Fatin, Α. ἐπθ. anlayışlı, ἀγχίνους, νοή-
μων. || —, ὄν. κ. Ἀλκίνοος, Ἀλκι-
βιάδης, Ἰσηγόριος.

Fatır, Α. ὄν. καὶ ἐπθ. yaradan, ὁ δη-
μιουργός, ὁ πλάστης. || —, ὄνομα τοῦ
35 κεφαλαίου τοῦ Κορανίου.

Fatura, Ἰτ. ὄν. δείγμα ἐμπορευμάτων
κτλ. μετὰ τῶν τιμῶν αὐτῶν. || —, τι-
μολόγιον.

Fayda [faide], Τ. ὄν. yararlık, ὄφελος,
ὠφέλεια, κέρδος, πλεονέκτημα. || —,
(ἀριθ.) συνέπεια.

Fayda etmek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.) ὠφε-
λῶ, χρησιμεύω εἰς τι.

Faydalandırmak, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὠ-
φελῶ τινα, κέρνω τινα νὰ ὠφελῆθῃ,
νὰ κερδήσῃ.

Faydalanmak, Τ. ρμ. οὐδ. ὠφελουῖμαι,
κερδαίνω, πορίζομαι ὄφελος.

Faydalı, Τ. ἐπθ. yararlı, ὠφέλιμος, ἐ-
πωφελής. || —, ἱκανός, ἀφθονός.

- Faydasız, T. ἐπθ. yararısız, μάταιος, ἀνωφελής.
- Faydasızlık, T. ὄν. τὸ ἀνωφελές, τὸ μάταιον.
- Fazahat [fezahat], A. ὄν. ayır, ὄνειδος, αἰσχος, ἀτιμία.
- Fazail, A. ὄν. faziletler, ἀρεταί, προσόντα, πλεονεκτήματα.
- Fazayih, A. ὄν. fazihalar, αἰσχη, ἀτιμιαί, πράξεις ἐπονείδιστοι.
- Faziha, A. ὄν. çirkin söz ve iş, αἰσχος, ὄνειδος. ἀτιμία.
- Fâzil, A. ἐπθ. değerli, ἔξοχος, διακεκριμένος κατὰ τὴν παιδείαν ἢ τὴν ἀρετὴν, πεπαιδευμένος, σοφός, ἐνάρετος, χρηστός. || —, ὄν. κ. Σοφοκλῆς.
- Fazil [fazl], A. ὄν. değer, πλεονέκτημα, ἀρετή, προσόν, παιδεία, σοφία, χάρις.
- Fazilâne, AΠ. ἐπθ. ὁ ἀνήκων πεπαιδευμένῳ ἢ ἐναρέτῳ ἢ σοφολογιωτάτῳ.
- Fazil, A. ἐπθ. değerli, üstün, ὁ ὑπεβάλλων τοὺς ἄλλους κατὰ τὰ προσόντα, ἔξοχος, ἐνάρετος.
- Fazilet, A. ὄν. değer, üstünlük, ἀρετή, προσόν, παιδεία, πλεονέκτημα. || —, ὄν. κ. Ἀρετή.
- Faziletli, T. ἐπθ. değerli, iyi huylu, ὁ κάτοχος προσόντων, πλεονεκτημάτων, ἀρετῶν, διακεκριμένος, ἐνάρετος. || —, σοφολογιώτατος.
- Fazla, A. ὄν. artık, τηρίσσευμα, τὸ περισσεῖον. || —, (ἐπθ.) περισσότερος. || —, περίττωμα. || —, (πρόθ.) ἐκτός.
- Fazlı, A. ὄν. κ. Ἀρεταίος, Φιλάρετος. || —, Σοφοκλῆς.
- Fecî, A. ἐπθ. acikli, ürpertici, τραγικός, οἰκτρός. || — kaza, τραγικὸν δυστύχημα.
- Fecia, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. τραγικός. || —, ὄν. συμφορά, δυστύχημα τραγικόν.
- Fecir [fecr], A. ὄν. tan vakti, alakaranlık, ὄρθρος, αὐγή, ἠώς.
- Fecri kâzip, A. ὄν. ὄρθρος βαθύς.
- Fecri sadık, A. ὄν. λυκανγές, χαράγματα.
- Fecur, A. ἐπθ. zinakâr, ἄσωτος, λίαν ἀσελγής, λίαν ἀμαρτωλός.
- Feda, A. ἀφ. kurban, θυσία, αὐταπάρνησις.
- Feda etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) θυσιάζω, δίδω ἀφειδῶς.
- Fedaî, A. ὄν. καὶ ἐπθ. iyi bir iş için kendini kurban eden, ὁ θυσιάζων ἑαυτον, αὐταπαρνητής.
- Fedailik, T. ὄν. αὐταπαρνησία, ἐθελοθυσία.
- Fedakâr, AΠ. ἐπθ. ὁ θυσιάζων ἑαυτον, τὰ συμφέροντα αὐτοῦ ὑπέρ τινος, αὐταπαρνητής. || —, ὁ δαπανῶν ἀφειδῶς.
- Fedakârane, AΠ. ἐπθ. καὶ ἐπρ. με ἐθελοθυσίαν, με αὐταπάρνησιν.
- Fedakârlık, T. ὄν. iyi bir iş için varını yoğunu vermek, θυσία χρηματική, δαπάνη ἀφειδής. || —, αὐταπάρνησις.
- Feda olmak, T. ρμ. οὐδ. γίνομαι θυσία, θυσιάζομαι.
- Fehamet, A. ὄν. ululuk, μεγαλεῖον, ὑψηλὴ περιοπή.
- Fehametlû, T. ἐπθ. ὑψηλότητας.
- Fehim [fehîm], A. ἀφ. anlayış, νόησις, ὀντίληψις.
- Fehîm, A. ἐπθ. anlayışli, νοήμων, ἀγχίνους, ὀξύνους, εὐφυής.
- Fehime, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. || —, ὄν. κ. Ἀριστονόη.
- Fehm etmek, T. ρμ. ἐνργ. (αἰτ) anlamak, ἐννοῶ, ἀντιλαμβάνομαι.
- Fehmî, A. ἐπθ. anlayışli, νοητικός, ὁ τῆς νοήσεως. || —, ὄν. κ. Ἀριστόνυμος, Λάζαρος.
- Fehva, A. ὄν. mana, ἔννοια. || —sinca, = manasina göre, κατὰ τὴν ἔννοιαν [στίχου, παροιμίας κτλ.].
- Fek [fek], A. ἀφ. ayırma, ἀλόσπασις, θραύσις, ρήξις, ἀπαλλαγή ἐνεχύρου κτλ. || —, ἄρισ κατασχέσεως.
- Fek [fek], A. ὄν. çene, σιαγών. || —î âlâ = üst çene, ἡ ἄνω σιαγών. || —î esfel = alt çene, ἡ κάτω σιαγών.
- Fekk etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποσπῶ, θραύω, ἀπαλλάττω ἐνέχυρον κτλ. || —, αἶρω κατάσχεσιν.
- Felâh, A. ὄν. kurtuluş, σωτηρία, ἀσφάλεια, εὐδαιμονία, εὐημερία. || haiye alel—, [μία τῶν φράσεων, ἣν ἐπαναλαμβάνει ὁ κράτης ἀπὸ τοῦ μιναρῆ], haydi kurtulmaya, ἔλθετε εἰς τὴν σωτηρίαν.
- Felâhat, A. ὄν. ekincilik, γεωργία, καλλιέργεια τῆς γῆς.
- Felâh bulmak, T. ρμ. οὐδ. kurtulmak, εὐρίσκω σωτηρίαν, ἀσφάλειαν, εὐτυχῶ.

Felâket, A. ὄν. tasa, sikinti, δυστύχημα, συμφορά, καταστροφή.

Felâkete uğramak, T. ρμ. πθ. ὑποπίπτω εἰς συμφορὰν, πλῆττομαι ὑπὸ συμφορᾶς.

Felâketli, T. ἐπθ. belâli, ὁ πρόξενος συμφορᾶς, δυστυχήματος, ὀλέθριος.

Felâketzede, AΠ. ἐπθ. belâya uğramış, ὁ παθὼν, ὁ πληγείς ὑπὸ συμφορᾶς.

Felç, A. ὄν. damla, ingi, παραλυσία. || —i esfel, παραπληγία. || —i cefin, βλεφαροπληγία. || —i hafif, πάρεσις, παραλυσία, καθ' ἣν παύει ἡ κίνησις οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ αἴσθησις. || —i kuzahiye, μυδρίασις. || —i mesane, κυστοπληγία. || —i nuha, παραλυσία νωτιαίου μυελοῦ.

Felek, A. ὄν. gök, οὐράνιος σφαῖρα, οὐρανός. || —, ἐποχή, τύχη, μοῖρα. || —yâr olmadı, δὲν ἐβοήθησεν ἡ μοῖρα. || —, ὄν. κ. Ζεὺς.

Felekî, A. ὄν. yıldızı, ἀστρονόμος. || —, ἐπθ. οὐράνιος, ἀστρονομικός.

Felekiyat, A. ὄν. ἀστρονομικαὶ ἐπιστήμαι, ἤτοι κοσμογραφία, ἀστρονομία, ἀστρολογία.

Feleknaz, AΠ. ἐπθ. ὁ εἰς ὄν ἡ τύχη ἀκκίζεται, ὁ ἐλπίζων ὑπὸ τῆς τύχης. || —, ὄν. κ. Ἑλληνική, Ἰλλίς.

Felekdze, AΠ. ἐπθ. mutsuz, οὐρανόπληκτος, δυστυχής.

Felemenk, E. ὄν. Ὀλλανδία.

Fellâh, A. ὄν. ekinci, siyah arap, γεωργός, ἴδια ὁ τῆς Αἰγύπτου. Κοινῶς ἀντὶ τοῦ Ἄραβ, Αἰγύπτιος, Αἰθίοψ. || kör —, στραβὸς φελλάχης (ὑβρις).

Felsefe, A. [ἐκ τοῦ ἑλλ.] ὄν. φιλοσοφία.

Felsefi, A. ἐπθ. φιλοσοφικός.

Felsefiyat, A. ὄν. αἱ φιλοσοφικαὶ ἐπιστήμαι.

Fem [femm], A. ὄν. ağız, στόμα.

Fen [fenn], A. ὄν. hüner, marifet, ἐπιστήμη τέχνη. || —, (μτφ.) hile, δόλος, πανουργία. || erbabi—, ἐπιστήμονες. || —i tedavi, θεραπευτική. || —i ahlâk, ἠθική.

Fena, T. ἐπθ. kötü, κακός, ἀσχημος, κακῆς ποιότητος, διεφθαρμένος, ἀχρεῖος.

Fena, A. ὄν. yok olma, ἐκμηδένισις, ἐξαφάνισις, φθορά, ἀπώλεια, θάνατος.

Fena bakmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἀτενίζω κακῶς, βλοσυρῶς.

Fena bulmak, T. ρμ. οὐδ. ölmek, καταστρέφομαι, ἐκλείπω, ἀποθνήσκω.

Fena kokmak, T. ρμ. οὐδ. ūzei, βρωμᾶ.

Fenalaşmak, T. ρμ. οὐδ. φθείρομαι, διαφθείρομαι, ἐκφυλίζομαι, χειροτερεύω (ἐπὶ ἀσθενοῦς), δεινούμαι [ἢ καιάστασις κτλ.]. χαλνῶ τὰς σχέσεις, ἔρχομαι εἰς διενέξεις.

Fenalaştırmak, T. ρμ. μεβ. (αἰτ.) φθείρω, διαφθείρω, χαλνῶ. || —, κάμνω τὸν ἀσθενῆ χειρότερα.

Fenalik, T. ὄν. κακόν, κακία, βλάβη, ζημία, ἀδιαθεσία, λειποθυμία.

Fenapezir, Π. ἐπθ. φθαριός, ἐπίκηρος. || —, ἀπωλεσθεῖς.

Fener, T. [ἐκ τοῦ ἑλλ.] ὄν. φανός, φάρος, φανάριον. || —, ὄν. κ. συνοικία Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἣ τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Ὁρθοδόξων. || hirsiz — i κλεπτοφάναρον.

Fenerci, T. ὄν. φανοποιός, φανοπώλης. || —, ὑπηρέτης, προπορευόμενος μὲ φανόν.

Fenike, ὄν. κ. ἡ ἀρχαία Φοινίκη.

Fenikeli, T. ὄν. καὶ ἐπθ. ὁ κάτοικος τῆς Φοινίκης.

Fennen, A. ἐπρ. fence, ἐπιστημανικῶς. || — sabit, ἐπιστημονικῶς ἀποδεδειγμένος, βέβαιος.

Fenni, A. ἐπθ. fenne dair, ἐπιστημονικός, τεχνικός.

Fenniye, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. || heyeti—, τεχνικὴ ἐπιτροπή.

Fent, Π. ὄν. yalan, hile, δόλος, τέχνασμα, πανουργία.

Fer, Π. ὄν. parlaklık, φῶς, αἴγλη, ζωηρότης, κόσμος, καλλώπισμα. || —, πομπή, μεγαλοπρέπεια. || gözüün—i, ἡ ζωηρότης, ἡ λάμψις, ἡ δυναμὶς τοῦ ὀφθαλμοῦ.

Ferace, T. ὄν. ἐπενδύτης ποδῆρης ἔχων χειρίδας εὐρείας.

Ferağ, A. ἀφ. vaz geçme, καιάπαυσις ἐργασίας, ἄνεσις. || —, παραιτήσις, ἐκχώρησις δικαιώματος, πώλησις δημοσίων γαιῶν ἢ βακουφίων. || —i kat'i, πώλησις ὀριστική.

Ferağat, A. ἀφ. [ἐκ τοῦ προηγ.] vaz geçme, ἄνεσις, ἡσυχία. || —, =el çekme, ἐγκατάλειψις, παραιτήσις ἀπὸ ἐργασίας, ἐπιχειρήσεως, ἀγωγῆς κτλ.

Ferağat etmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.) παραιτοῦμαι, ἐγκαταλείπω κτλ.

Ferağ etmek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ. και αϊτ.) ἐκχωρῶ, ἐκπιοῶ.

Ferah, Τ. ἐπθ. gönül açıklığı, ἀνοικτόκαρδος, εὐχαριστος. || — oda, δωμάτιον ἀνοικτόκαρδον.

Ferah, Π. ἐπθ. bol, geniş, εὐρύς, πλατύς, εὐλόγωρος. || — —, ἀφθονότατα, ἐν ἀνέσει. || —, εὐάερος, ὁ ἔχων ὠραίαν θέαν (ἐπὶ δωματίου, οἰκίας, πλατείας κτλ.).

Ferahî, Π. ὄν. genişlik, εὐρύτης, εὐρυχωρία, ἀφθονία.

Ferahlandırma, Τ. ρμ. μτβ. (αϊτ.) τέρω, φαιδρύνω, καθιστῶ φαιδρῶν, εὐθυμον.

Ferahlanmak, Τ. ρμ. μσ. φαιδρύνομαι, καθίσταμαι φαιδρός, εὐθυμος, ἀναπνέω ἐλευθέρως. || —, ἀποκτῶ εὐρὺν ὄριζοντα, ὠραίαν θέαν (δωμάτιον, οἰκία, πλατεία κτλ.).

Ferahlık, Τ. ὄν. διασκέδασις, διάχυσις (ἀπὸ μεριμῶν, φροντιδῶν). || —, τὸ εὐάερον τῆς θέσεως και τὸ τερπνόν τῆς θέας οἰκίας, δωματίου, πλατείας κτλ.

Feraiz, Α. ὄν. farizalar, παραγγέλματα ἢ ἐντολαὶ τῆς θρησκείας ὑποχρεωτικά και ἀπαραίτητα.

Feraset, Α. ὄν. çabuk anlayış, ὀξυδέρχεια, διορατικότης, ὀξύνοια, τὸ κρίνειν ἐπιτυχῶς. || — sahibi, ὀξυδερχής, διορατικός.

Ferbiyun, Α. ὄν. (φντ.) εὐφόρβιον, τιθύμαλος.

Ferbiyuniye, Α. ἐπθ. (φντ.) εὐφορβιοειδῆ.

Ferbeli = firbali.

Ferce, Α. ὄν. yarık, ρήγμα τοίχου κτλ. ἄνοιγμα, σχίσμα.

Ferceyar, Π. ἐπθ. münasip fırsat bulan, ὁ εὐρὺν κατάλληλον εὐκαιρίαν.

Ferç, Α. ὄν. ἄνοιγμα μεταξύ δύο μερῶν. || —, αἰδοῖον γυναικὸς ἢ θήλεος ζῶον. || —, (ἀνατ.) κολέος.

Ferda, Π. ὄν. και ἐρω. ertesi gün, ἡ ἐπαύριον, ἡ ἐπισύσα, αὔριον.

Ferdane, Α. ὄν. κ. Ἀρίστη, Καλλισιώ.

Fere, Τ. ὄν. = Ferik.

Ferhenk, Π. ὄν. bilgi, νοῦς, ἀγγίσις, λογικόν, ἐπιστήμη, χρησιμοθήεια. || —, ὄνομα λεξικοῦ δημόδου περσοτουρκικοῦ, ἐκτύπωθέντος τῷ 1742 ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Feri [feri], Α. ὄν. dal, budak, κλά-

δος, κλών. || —, ὑποδιαίρεσις. || —, δευτερεύον, παρεπόμενον. || — fiil, τα παρεπόμενα τοῦ ρήματος ἦτοι μετοχαὶ και παραγωγα ἐξ αὐτοῦ.

Ferî, Α. ἐπθ. ikinci derecede olan şeylere müteallik, ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς κλάδους. τοὺς κλώνας ἢ τῇ ὑποδιαίρεσει. || —, δευτερεύων, παρεπόμενος. || — cümle, πρότασις δευτερεύουσα ἢ ἐξηρητημένη.

Feride, Α. ἐπθ. θ. μοναδική, ἀπαράμιλλος. || —, ὄν. κ. Μαργαρίτα.

Feridun, Π. ὄν. ὁ οἰμα βασιλέως τῆς Περσίας διασήμου ἐπὶ ἀρειῆ και εὐθυδικία. || —, ὄ. κ. Εὐαγόρας

Ferih, Α. ἐπθ. θ. şen, περιχαρής, εὐθυμος. || —, ὄν. κ. Φαίδρα.

Ferik, Τ. ὄν. çil v. s. kuş pilici, νεοσσός ὄρτιγος, πέρδικος και ἄλλων πτηνῶν, ὄρνιθιον, πουλάκι. || —, μτφ. μικρός, τρυφερός.

Ferik, Α. ὄν. ἀντιστράτηγος, μεράρχης. || —, δήμος ἐν τῇ διοικήσει Canik, ἐξ ἧς τὰ μικρὰ και εὐώδη μήλα, τὰ καλούμενα ferik elması.

Feriste, Π. ὄν. melek, ἄγγελος.

Ferit [ferid], Α. ἐπθ. esi yok, μοναδικός, ἀπαράμιλλος. || —, ὄν. μαργαρίτης ἢ λίθος πολυτιμος, ἐκλεκτός. || —, ὄν. κ. Μαργαρίτης.

Ferkat, Α. ὄν. ἐκάτερος τῶν δύο λαμπρῶν ἀστέρων τῆς Μικρᾶς Ἄρκτου. Οἱ δύο ὁμοῦ καλοῦνται Ferkadan.

Ferman, Π. ὄν. buyuruk, διαταγή, κέλευσμα, διάταγμα.

Fermanber, Π. ἐπθ. buyuruğu icra eden, ὁ τῇ διαταγῇ ὑπατασσόμενος, εὐπειθής.

Ferman buyurmak, Τ. ρμ. μτβ (αϊτ.) διατάσσω.

Fermanli, Τ. ἐπθ. ὁ ἐρωδιασμένος διὰ διατάγματος.

Fermene, Τ. ὄν. esnafların giydikleri camadan, ὑπενδύτης ἢ γελέκιον βραχὺ τῶν ἐργατῶν ἢ τῶν χωρικῶν ἐξ ἐριοῦχου, δεδουλευμένον διὰ σειρητίων.

Fermeneci, Τ. ὄν. ράπτης ὑπενδυτῶν ἢ ἐνδυμάτων.

Fersa, Π. μτχ. aşındıran [ἐν χορήσει ἐν συνθέσει], ὁ τρίβων, ὁ φθειρῶν, ὁ καταστρέφων. || tahammül—, ἀφόρητος. || felek—, οὐρανομήχης.

Fersah, Α. [ἐκ τοῦ Π.] ὄν. beş bin

- metrelik mesafe, παρασάγγης. || —
—, κατά παρασάγγας, ἤτοι ἀσυγκρί-
τω τῷ λόγῳ ὑπερέχων.
- Fersude, Π. μτχ. eskimiş, τετριμμέ-
νος, πεπαλαιωμένος, ἐφθαρμένος.
- Ferş, Α. ρ. ἀφ. döşeme, στ. ὤσις, ἐπί-
στρωσις.
- Fert, Α. ὄν. tek, eşi olmıyan, εἷς καὶ
μόνος, ὁ μὴ ἔχων ὅμοιον, ἀπαράμιλ-
λος. || —, εἷς ἄνθρωπος, ἐν ἄτομον. ||
adeti, (ἀρθ.) ἀριθμὸς περιπτώς [ἀν-
τιθ. adedi zenç, ἀριθμὸς ἄρτιος]. ||
(χημ.) cüzü—, ἄτομον ἤτοι μόριον
ὑλης ἀνεπίδεκτον διαιρέσεως.
- Fertut, Π. ἐπθ. bunak, ὑπέργηρος, πα-
λίμπαις, παλαιός. || —ε, γραῖα παλίμ-
παις.
- Feryat, Π. ὄν. sizlama, θρηῖνος, θρη-
νωδία, παράπονον, κραυγὴ θλίψεως,
λύπης, κραυγὴ ἐπικλήσεως πρὸς βοή-
θειαν. || — ve fiğan, θρηῖνος καὶ
κλαυθμὸς, ὀλοφνημὸς.
- Feryatçı, Τ. ἐπθ. ağlaşan, ὁ κραυγά-
ζων, ὁ ὀδυρόμενος, ὁ ἐπικαλούμενος
βοήθειαν.
- Feryat etmek, Τ. ρμ. ἐνργ. κραυγάζω
ἐκ θλίψεως, θρηῖνῶ, ὀδύρομαι, ἐπι-
καλοῦμαι εἰς βοήθειαν.
- Ferz, Π. [κυρ fir] ὄν. βασίλισσα [ὁ
ἐπικρατέστερος πεσσός τοῦ ζατρι-
κίου].
- Ferzeç, Α. ὄν. (ιατρ.) πεσσός, πεσσός
ἀνορθωτικὸς τῆς μήτρας.
- Fes, ὄν. κ. πρωτεύουσα τοῦ Μαρόκου.
|| —, ἰὸ γνωστὸν κάλυμμα, ὅπερ ἄλ-
λοτέ ποτε ἐφόρουν οἱ Τοῦρκοι καὶ
ἐν γένει οἱ ὑπήκοοι Ὄθωμανοί.
- Fesahat, Α. ὄν. söz güzelliği, καλλιέ-
πεια λέξεως συνισταμένη εἰς τὸ νὰ
μὴ ἦ δυσπρόφορος ἢ ἀσυνήθης, βλ.
belâgat.
- Fesane [efsane], Π. ὄν. masal, μῦθος,
διήγημα, ἀνόητοι λόγοι.
- Fesat, Α. ὄν. bozukluk, διαφθορά, δια-
στροφή, ἀταξία, ταραχὴ, στάσις, ὑ-
ποκίνησις, ραδιουργία, νοθεία, τὸ
πλημμελές, τὸ μὴ ὀρθόν. || erbabi—,
ἢ ehli—, ταραξίαι, στασιασταί.
- Fesatçı, Τ. ὄν. καὶ ἐπθ. iş bozan, τα-
ραξίας, ταραχοποιός.
- Fesat çıkarmak, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.)
διεγειρω ταραχάς, στασιαάζω.
- Fesat karıştırmak, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.)
νοθεύω, ὑποκινῶ.
- Fesat kurmak, Τ. ρμ. μβτ. διοργανίζω
ταραχὴν.
- Fesh etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) boz-
mak, ἀκυρῶ, διαλύω, καταργῶ.
- Fesih [fesh], Α. ρ. ἀφ. bozma, κα-
τάργησις, ἀκύρωσις ἀποφάσεως, συμ-
βολαίου κτλ. || —, διάλυσις ἐταιρίας,
γάμου κτλ.
- Fesih, Α. ἐπθ. geniş, εὐρύς, εὐρύχωρος.
- Fesleyen, ἑλλ. ὄν. reihan, βασιλικός.
|| yer—i, (φυτ.) παρθένιον, λινόζω-
στις, κ. σκαρολάχανον, παρθενούσι.
- Fetamet = fatanet.
- Fetha, Α. ὄν. ağız, açıklık, ἀνοιγμα,
σχίσμα || —, (ιατρ.) τρηῖμα.
- Feth etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀνοίγω,
κατακτῶ.
- Fethî, Α. ἐπθ. θριαυβευτικὸς. || —, ὄν.
κ. Ἐτεοκλῆς, Νικίας, Βίκτωρ.
- Fethiye, Α. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. || —,
ὄν. κ. Νίκη, Ρωξάνη, Βικτωρία, Βε-
ρενίκη.
- Fetih [feth], Α. ρ. ἀφ. açma, τὸ ἀνοί-
γειν, ἀνοιγμα. || —, ἄλωσις, ἐκπόρ-
θησις, κατάκτησις, θρίαμβος. || —,
ἔναρξις, ἐγκαίνισις. || fethi kelâm,
ἔναρξις λόγου. || φράσις: Nasrun min
Allahi ve fethun karip = yardım
Tanridan ve muvaffakiyet yakın, ἢ
βοήθεια παρὰ Θεοῦ, καὶ ὁ θρίαμ-
βος ἐγγύς. || fethül huraç, σχίσμον
πρήσματος, ἀποστήματος. || —i mey-
yit, νεκροφία.
- Fetihname, ΑΠ. ὄν. bir yerin alindi-
ğini bildiren bitik, γραμμα ἀγγέλ-
λον τὴν ἄλωσιν πόλεως ἢ βιβλίον
εἰς ὃ ἐξιστοροῦνται τὰ τῆς ἀλώσεως
- Fettan, Α. ἐπθ. karıştırıcı, πλανῶν, δε-
λεάζων, σκανδαλίζων.
- Fetva, Α. ὄν. şeriat bitigi, ρήτρα ἱε-
ρονομική, ἤτοι ἀπόφανσις, γνώμη
νομοδιδασκάλου (müfti).
- Fetvahane, ΑΠ. ὄν. τμήμα τοῦ Σεῖχ-
ουλισλαμάτου, ἐνθα ἐξεδίδοντο ρή-
τρα ἱερονομικά.
- Fetva vermek, Τ. ρμ. μτβ. ἐκδίδω
ἱερονομικὴν ρήτραν. || —, (μτφ.) ἀπο-
φαίνομαι περὶ τῆς νομιμότητος πρά-
ξεως. || πρμ. Anladılışa göre fetva
verirler, ἀναλόγως τῆς παραστάσεως
τῆς ὑποθέσεως ἐκδίδουσι τὴν ρή-
τραν.
- Fevç, Α. ὄν. bölük, σωρὸς ἀνθρώπων,
ὄμιλος, ὄμας.

- Fevç fevç και fevca fevç, ἐκ τοῦ προηγ. akin akin, σωρηδόν, καθ' ὁμίλους καθ' ὀμάδας.
- Feveran, A. ρ. άφ. kaynayir fişkirma, ἀναπήδησις, ἀνάβλυσις, ἐκσφενδόνισις ἢ ἐξακόντισις ὑγροῦ ἢ ἄλλων ὑλῶν, ἀναβρασμός, κοχλασμός.
- Feveran etmek, T. ρμ. μσ. ἀναπηδῶ, ἐκσφενδονίζομαι, ἀναβρῦζω, ἐκρήγνυμαι (ἐπὶ ὑφαιστείου).
- Feveranî, A. ἐπθ. ὁ ἀνήκων τῷ ἀναβρασμῷ, τῇ ἐκρήξει ἡφαιστείου κτλ.
- Fevk, A. ὄν. üst [ἐν χρήσει ὡς ἐπίρρημα], ἄνω, ὑπεράνω. || —inde, ὑπεράνω αὐτοῦ. || ma—, ὅτι εἶναι ὑπεράνω. ἀνώτερος, α, ον.
- Fevkalâde, A. ἐπθ. και ἐπρ. âdetten fazla, ἔκτακτος και ἐκτάκτως.
- Fevkanî, A. ἐπθ. üstte olan, ὁ ὑπεράνω, ἀνώγειος.
- Fevr, A. ὄν. hemen, ταχύτης, σπουδή.
- Fevren και feveran, A. ρ. άφ. ἀναπήδησις, ἀναβρασμός, κόχλασμο.
- Fevrî, A. ἐπθ. birden bire olan şey, τὸ ἐν σπουδῇ, ἐν τάχει γινόμενον.
- Fevt, A. ρ. άφ. yok olma, ἀπώλεια ἐξ ἀμελείας, παραβλέψεως, ματαιώσις. || —, = ölüm, θάνατος [ἴδια μὴ Μουσουλμάνου].
- Fevtetmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kayretmek, ἀφίνω νὰ παρέλθῃ, χάνω, ματαιῶ. || dakika fevtetmeksizin, χωρὶς νὰ χάσῃ λεπτόν. || firsati fevtetmemeli, δὲν πρέπει νὰ χάνῃ τις τὴν εὐκαιρίαν.
- Fevt olmak, T. ρμ. οὐδ. ölmek, ἀποθνήσκω, ἀπόλλυμαι. || —, ματαιοῦμαι.
- Fevvare, A. ὄν. fiskiye, πίδαξ.
- Fevz, A. ὄν. muvaffakiyet, νίκη, θριάμβος, ἐπιτυχία, σωτηρία.
- Fevzî, A. ἐπθ. θριαμβευτικός. || —, ὄν. κ. Νικίας, Βίκτωρ, Σωτήριος.
- Fevziye, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. || —, ὄν. κ. Βικτωρία, Βερενίκη, Νίκη, Ρωξάνη, Σωτηρία.
- Feyezan, A. ὄν. coşup taşma, πλημμύρα, ἐκχείλισις.
- Feyezan etmek, T. ρμ. ἐνργ. πλημμυρῶ, ἐκχειρίζομαι [ἐπὶ ποταμοῦ κτλ.].
- Feylesof, A. [ἑλλ.] ὄν. φιλόσοφος || —, (μτφ.) ὑλιστής, ἄθρησκος.
- Feyyaz, A. ἐπθ. çok bereketli, ὁ δοτῆρ τῶν ἀγαθῶν, ἀγαθοδότης [Θεός].
- Feyz, A. ὄν. bolluk, χάρις, εὐλογία, εὐτυχία, ἀφθονία. || —, λάμπρις, χάρις. || —, πλημμύρα. || —, δύναμις ἀναζωογονήσεως, βλαστήσεως. || —, πρόοδος, εὐδοκίμησις.
- Feyz bulmak, T. ρμ. ἐνργ. προοδεύω, εὐδοκιμῶ, προάγομαι.
- Feyzî, A. ἐπθ. bereketli, εὐφορος, ἀφθονος. || —, ὄν. κ. Θεοφάνης.
- Feyziyar, II. ἐπθ. büyümiş, ilerlemiş, ὁ εὐρῶν προαγωγὴν, προαχθεῖς, προοδεύσας, εὐδοκιμήσας.
- Feyziyar olmak, T. ρμ. οὐδ. προάγομαι, προκόπτω, προοδεύω, εὐημερῶ.
- Feyziye, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. || —, ὄν. κ. Δοξιθέα, Θεοφανώ.
- Feyzli, T. ἐπθ. bol, εὐφορος, δαψιλής, ἀφθονος.
- Fezan, A. ὄν. boşluk, διάστημα, ἤτοι πεδῖον εὐρὺ και ἐκτεταμένον τὸ ἀπειρον. || —, αὐλή. || —, (μτφ.) διάμεσον διάστημα, διάκενος χῶρος ἴστοῦ.
- Fezahat = fazahat.
- Fezaî, A. ἐπθ. boşluğa müteallik, (ἀντ.) διάμεσος.
- Fezail = fazail.
- Fezleke, A. ὄν. tahkikat kâadi, περίληψις συγκεφαλαίωσις. || —, περίληψις λ/σμῶν, ἀνακρίσεως, ἀποφάσεως.
- Fi, A. ὄν. kıymet, ἀντίτιμον, τιμή.
- Fî, A. πρόθ. ἐν. || —İvaki, τῶνόντι, πράγματι. || —mabat, τούνητεῦθεν, τοῦ λοιποῦ. || — filân tarihte, κατὰ τὴν δεῖνα ἐποχὴν. || [ἐν ταῖς χρονολογίαις ἰσοδυναμεῖ τῆ: Fi 17 Şubat 1933, τῆ 17 Φεβρουαρίου 1933].
- Fiat, A. ὄν. para, τιμαί [ἐν χρήσει ἀντὶ ἐνικου]. || maktû —, τιμὴ ὄρισμένη.
- Fidan, T. [ἑλλ.] ὄν. φυτόν, βλαστός, βλάστημα, παραφυάς.
- Fidanlık, T. ὄν. φυτώριον.
- Fide, ἑλλ. ὄν. νεαρὸν φυτόν βλαστήσαν ἐκ σπόρου, αὐξάνον ἐν φυτωρίῳ.
- Fidelemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μεταφυτεύω νεαρὰ φυτὰ.
- Fidelik, T. ὄν. φυτώριον.
- Figan, II. ὄν. ağlama, bağırtma, κραυγὴ ἐπικλήσεως βοήθειας, θρήνος, ὄδυρμός, βλ. feryat.
- Fihris, A. } ὄν. cetvel, πίναξ, κατάλο-
- Fihrist, II. } γος βιβλίων κτλ. εὐρετήριον.
- Fiiil, A. ὄν. iş, πράξις, ἐνέργεια, ἔργον. || —in faili, ὁ δράστης τῆς πράξεως.

|| —i şeni, ἀτίμασις. || kuvveden—e gelmek, πραγματοποιοῦμαι, τίθεμαι εἰς ἐνέργειαν. || bil—, (ἐπρ.) ἐμπράκτως, πραγματικῶς. || —, (γραμμ.) ρῆμα. || malûm—, ρῆμα ἐνεργητικόν. || meçhul—, ρῆμα παθητικόν. || lâzim—, ρῆμα οὐδέτερον. || müteaddî—, ρῆμα μεταβατικόν. || gayri müteaddî—, ρῆμα ἀμετάβατον. || mutavaat—, ρῆμα μέσον. || müşareket—, ρῆμα ἀλληλοπαθές.

Fik, T. ὄν. ak burcak, ἀγριοφάσηλον. || —, εἶδος ἀράκου ἢ λαθύρου ἥτοι κυανοειδῆ φυτά.

Fikâr, Π. ἐπθ. yaralı, τετραυματισμένος, βλ. efkâr.

Fikir [fıkr], A. ὄν. düşünce, σκέψις, γνώμη, ἰδέα, μνήμη, κρίσις, νοῦς. || fikrimdedir, εἶναι ἐν τῇ μνήμῃ μου, ἐνθυμοῦμαι τι. || fikrimden çikti, τὸ ἐλησημόνησα.

Fikirilenmek, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι σκεπτικός, ἔμφροντις.

Fikirli, T. ἐπθ. düşünceli, βουνεχής, σκεπτικός, περισκευμένος. || cin—, εὐφυέστατος. || derin—, βαθύνους. || sade—, ἀφελής τὸν νοῦν.

Fikirsiz, T. ἐπθ. düşüncesiz, ἀπερίσκεπτος, μωρός, ἄνους, εὐήθης.

Fikirsizlik, T. ὄν. ἀπερισκεψία, ἄνοια, μωρία, εὐήθεια.

Fikren, A. ἐπρ. düşünerek, κατὰ διάνοιαν, διανοητικῶς.

Fikret, A. ὄν. düşünme, σκέψις. || —, ὄν. κ. Κλεῖτος, Κρίτων.

Fikr etmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) σκέπτομαι.

Fikrî, A. ἐπθ. fikre, düşünceye müteallik, διανοητικός, νοερός. || —, ὄν. κ. Πολύκριτος.

Fil, A. ὄν. ἑλέφας. || —dişi, ἑλεφαντόδους καὶ ἐπθ. ὁ ἐξ ἑλεφαντόδοντος κατεσκευασμένος. || daül—, ἑλεφαντίσις. || deveden büyük—var, ὑπάρχει μεγαλειότερον τῆς καμήλου ὁ ἑλέφας [πρμ δηλοῦσα ὅτι καὶ τοῦ μεγάλου θεωρουμένου μεγαλειότερος ὑπάρχει].

Filân, A. ὄν. καὶ ἐπθ. ὁ δεῖνα. || falan—, ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα.

Filânca, T. ἐπθ. ὁ δεῖνα. || —adam, ὁ δεῖνα ἄνθρωπος.

Filânfestekiz | T. ἐπθ. τὸ δεῖνα καὶ τὸ Filânfistik | δεῖνα, τοῦτο κ' ἐκεῖνο.

Filâr, T. ὄν. εἶδος ἐλαφρῶν ἐμβάδων, ἃς ἐφόρουν οἱ Γενίτσαροι.

Filâriz, T. ὄν. tokuk, ἀλετριβανον, γουδοχέρι, δι' οὗ κοπανίζουσι τὸ λίνον καὶ ἄλλους σπόρους.

Filâtür, Γαλλ. ὄν. iplik fabrikasi, νηματοουργεῖον.

Filcan ἢ fincan, T. ὄν. φιαλῖς. || kahve—i, φιαλῖς καφέ. || çay—i, φιαλῖς τείου.

Filen, A. ἐπρ, ἔργω, πράγματι, ἐμπράκτως.

Filenk, T. ὄν. ξυλίνη ἐσχάρα, ἐφ' ἧς ἐπιβιβάζοντες ἀνελεύουσι τὴν λέμβον ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν. || —, τὸ ξύλον τὸ κρατοῦν τὴν λέμβον ἀνηρητημένην εἰς πλοῖον.

Filhakika, A. ἐπρ. dogrusu, τῇ ἀληθείᾳ, τῷ ὄντι.

Filî, A. ἐπθ. sözle değil işle yapılan, ἐνεργός, πρακτικός. || —, ρηματικός.

Filibe, ὄν. κ. Φιλιπούπολις.

Filibeli, T. ὄν. Φιλιππουπόλιτης.

Filiye, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ filî. || cümleî—, πρότασις ρηματική, ἥτοι ἡ ἐξ ὑποκειμένου καὶ ῥήματος.

Filîk, T. ὄν. μαλλίον αἰγὸς λεπτὸν καὶ σιλπνὸν ὡς ἡ μέταξο.

Filîka, T. ἐκ τοῦ Ἴτ. gemi sandali, ὄν. λέμβος μικρὰ πρὸς συγκοινωνίαν τοῦ πλοίου μετὰ τῆς ξηρᾶς.

Filim, T. ὄν. ταινία κινηματογραφική.

Filistin, ὄν. κ. Παλαιστίνη.

Filiyat, A. ὄν. πλθ. βλ. filî.

Filiz, T. ὄν. βλαστός. || —kiran, τρικυμία συμβαίνουσα περὶ τὰ τέλη Μαΐου.

Filizlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κλαδεύω.

Filizlenmek, T. ρμ. οὐδ. φύω βλαστούς, βλαστάνω.

Filiz sürmek, T. ρμ. οὐδ. φύω, κ. τι νάζω βλαστούς.

Filvaki, A. ἐπρ. hakikaten, doğrusu, τῷ ὄντι, πράγματι.

Fincan = filcan.

Finek, T. ὄν. şenlik, εὐθυμία, φαιδρότης, διασκέδασις.

Fingirdek, T. ἐπθ. oynak, φιλοπαιγμων, ἀσταθής.

Fingirdemek, T. ρμ. οὐδ. oynaklık yapmak, παίζω, ἀστείζομαι δὲν σπουδάζω.

Firak, A. ὄν. ayri düşünme, ἀποχωρισμός, ἢ ἐκ τοῦ ἀποχωρισμοῦ θλίψις, ὁ πόθος τοῦ ἐπανιδεῖν πρόσωπον πεφίλημένον, μελαγχολία.

Firaklı, T. ἐπθ. μελαγχολικός, συγκι-

νητικός, λυπηρός. || —, ἄνθρωπος τεθλιμμένος.
 Firar, A. ρ. ἀφ. kaçma, φυγή, δραπέτευσις, λειποταξία.
 Firarda bulunmak, T. ρμ. οὐδ. δραπετεύω (ἐπὶ κακούργου, φυγοδικίου κτλ.).
 Firar etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) φεύγω, δραπετεύω, λειποτακτῶ.
 Firarî, A. ὄν. καὶ ἐπθ. kaçkin, kaçak, φυγᾶς, δραπέτης. || — pazar, βλέμμα λαθραῖον.
 Firaset = feraset.
 Fir'avun, A. ὄν. κ. Φαραώ. || —, (μτφ.) δυνάστης, ἀλαζών.
 Firbali, T. ἐπθ. ρωμαλέος, εὐτραφής, ὠραῖος.
 Firdevs, Π. ὄν. bahçe, cennet, παράδεισος. || —, κήπος.
 Firdevsî, AΠ. ἐπθ. παραδείσιος. || —, ὄν. κ. Οὐρανία, Ὀλυμπία.
 Firenk = frenk.
 Firfir, A. [ἐλλ.] ὄν. erguvan, πορφύρα. || hamizi —, πορφυρικὸν ὄξύ. || da ül —, (νόσος) πορφύρα.
 Firfirî, A. ἐπθ. parlak kızıl renk, (χημ.) πορφυρικός.
 Firkat, A. ὄν. ayrılma, ἀποχωρισμός.
 Firkata dayanamamak, T. ρμ. σύνθ. δὲν δύναμαι ν' ἀνθῆξω εἰς τὸν ἀποχωρισμόν.
 Firkateyn, A. [ἐκ τοῦ ἰτ. fregata] ὄν. harp gemisi, φρεγάδα, βλ. kalyon.
 Firuz, A. [ἐκ Π.] ἐπθ. mutlu, εὐτυχής, εὐδαίμων, νικητής, θριαμβευτής. || ruzü —, ἡμέρα εὐτυχίας. || —, ὄν. κ. Νίκανδρος, Νικάνωρ.
 Firuze, A. [ἐκ Π.] ὄν. κάλαϊς, λίθος πολύτιμος. || —, ὄν. κ. Ἡλέκτρα.
 Firuzî, Π. ἐπθ. νικητής, θριαμβευτής, εὐτυχής.
 Fiske, T. ὄν. σκίνθαρις, κ. σκορδομυτιά [κτύπημα ἐπὶ τῆς ρινός διὰ τοῦ μεσαίου δακτύλου στηριζομένου ἐπὶ τοῦ μεγάλου, γινόμενον πρὸς ὕβριν ἢ ἀστεϊσμόν].
 Fiske fiske kabarmak, T. ρμ. οὐδ. φλυκταινῶ.
 Fiskelemek } T. ρμ. μτβ. (δοτ.) σκι-
 Fiske vurmak } μαλίζω, βλ. fiske.
 Fişek, T. ὄν. πυριτιδοβολή, πύραυλος. || deli —, ἄνθρωπος ἀπερίσκεπτος, ὀρητικός.
 Fişek atmak, T. ρμ. ἐνργ. ρίπτω πύραυλους.

Fişekçi, T. ὄν. ὁ κατασκευαστὴς ἢ πωλητὴς πύραυλων. || —, (μτφ.) ὑποκινητής.
 Fişekhane, T. ὄν. ἐργοστάσιον πυριτιδοβολῶν, πύραυλων.
 Fişeklik, T. ὄν. πυριτιδοβολοθήκη, πύραυλοθήκη.
 Fit, T. ὄν. τὸ νὰ ἐρχηταί τις ἴσα ἴσα ἐν τῷ παιγνίῳ, ἦτοι οὔτε νὰ χάνη οὔτε νὰ κερδίζη, κ. πάτα.
 Fit, T. ὄν. ὑποκίνησις, ἐξερέθισις, πειρασμός.
 Fitçi, T. ὄν. ὑποκινητής.
 Fitlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὑποκινῶ, διεγείρω, ἐρεθίζω, κ. ξεμναλίζω.
 Fitleyici, T. ὄν. ὑποκινητής.
 Fitil, A. ὄν. θρυαλλίς. || idare — i, θρυαλλίς οικονομική, λυχνίσκος καίων ἀμυδρῶς δι' ὅλης τῆς νυκτός. || —, μοτός, ξαντόν. || — — burnundan gelmek, βγαίνει ξοινὸν ἀπὸ τὴν μύτην, ἀποβαίνει εἰς κακόν.
 Fitil almak, T. ρμ. μσ. ἀνάπτω, ἐρεθίζομαι, ὀργίζομαι.
 Fitillemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὑποκινῶ, διεγείρω, ἐρεθίζω, ἐμβάλλω εἰς πειρασμόν.
 Fitilleyici = fitleyici = fitçi.
 Fitilli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων θρυαλλίδα, ἐλλύχνιον.
 Fitil vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἐρεθίζω, διεγείρω, ὑποκινῶ.
 Fitne, A. ὄν. karışıklık, εἰσήγησις πανοῦργος, ὑποκίνησις, σκάνδαλον. || —, ὠραιότης ἔκτακτος ταράττουσα τὸν νοῦν, τὴν καρδίαν, κ. ξελογοιάζουσα. || —, ἐπθ. ραδιοῦργος.
 Fitneci, T. ἐπθ. karıştırıcı, σκανδαλοποιός, φιλοτάραχος.
 Fitnecilik, T. ἀφ. ραδιουργία, σκάνδαλον, ταραχή.
 Fitnekâr, Π. ἐπθ. karıştırıcı, ταραχοποιός, ραδιοῦργος.
 Fitnekârlık, T. ὄν. τὸ ἔργον τοῦ σκανδαλοποιῦ, τοῦ ραδιοῦργου, τοῦ ταραχοποιῦ.
 Fitne koparmak, T. ρμ. ἐνργ. διεγείρω ταραχάς, σκάνδαλα.
 Fitnet, A. ὄν. uyanıklık, zihin açıklığı, ἀγχίνουα, εὐφυΐα, ὀξύνοια. || ehli —, ἀγχίνους, εὐφυής. || —, ὄν. κ. Ἀλκινόη.
 Fitre, A. ὄν. oruç sadakası, ἐλεημοσύνη διδομένη κατὰ τὸ βαϊράμιον

τοῦ ραμαζανίου. || —, πλάσις, δημιουργία, χαρακτηριστὴ ἔμφυτος, φυσικόν, βλ. fitrat.

Fitreten, A. ἔπρ. φύσει.

Fit vermek = fitlemek.

Fıci, T. [ἐκ τοῦ ἑλλ.] ὄν. βυτίον, κάδος.

Fıci, T. ὄν. καδοποιός, βαρελοποιός, κ. βουτσᾶς.

Fıciđibi, T. ὄν. ὁ βυθὸς τοῦ βυτίου. || —. (μτφ.) γωνία τοῦ καπηλείου.

Fıkara ἢ fukara, A. ὄν. yoksul, πτωχοί, πένητες. || —, ἐν χρήσει ἀντὶ ἐνικουῦ: πτωχός, πένης.

Fıkaralık, T. ὄν. πενία, πτωχεία.

Fıkara perver, AII. yoksul seven. φιλόπτωχος || — birliđi, φιλόπτωχος ἀδελφότης.

Fıkdan, A. ὄν. yokluk, ἔλλειψις, τὸ μὴ ὑπάρχειν, ἀνυπαρξία.

Fıkıh, A. ὄν. şeriatı bilmek, γνῶσις τοῦ ἱεροῦ μουσουλμανικοῦ δικαίου. || erbabi—, νομοδιδάσκαλοι.

Fıkırdamak, T. ρμ. οὐδ. κοχλάζω, ἀναβράζω [ἐπὶ ὕδατος κτλ.].

Fıkırdatmak, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) κάμνω τι νὰ κοχλάξῃ ὡς τὸ φαγητόν, νὰ παφλάξῃ ὡς ἡ θάλασσα.

Fıkırtı, T. ὄν. κόχλασμα.

Fıkra, A. ὄν. sırt, bel kemiđi, σπόνδυλος.

Fıkra, A. ὄν. parça, διήγημα, ἀνέκδοτον. || —, περικοπή, τεμάχιον λόγου, συγγράμματος, νόμου. || —, [συντ.] περίοδος.

Fıldır, T. μόριον ἐπαναλαμβανόμενον πρὸς παράστασιν ταχείας καὶ ζωηρᾶς περιστροφικῆς κινήσεως τῶν ὀφθαλμῶν ὅταν ἀναζητῶσι τι.

Fıldır fıldır aramak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ζητῶ καὶ ἐρευνῶ μετὰ σπουδῆς.

Fıldır fıldır bakmak, T. ρμ. ἐργ. (δοτ.) βλέπω μετὰ γόργου ὀμματος εὐχαριστήσεως.

Findik, A. [ἐκ τοῦ ἑλλ. Ποντικός] ὄν. κάρπον τοῦ Πόντου, λεπτοκάρπον.

Findik altını, T. ὄν. ἀρχαῖον χρυσοῦν νόμισμα ἀξίας εἴκοσι γροσίων.

Findikçi, T. ὄν. ὁ πωλητῆς λεπτοκαρπῶν. || —, ὁ γινώσκων νὰ ἀπογυμνῶν δι' ἀπάτης, πανουργός, δόλιος.

Findikçilik, T. ὄν. δολιότης, πανουργία.

Findik kıran, T. ὄν. καρποθραύστης.

Findik sıçanı, T. ὄν. μικρὸς μῦς, μυτιδίων.

Fırça, T. ὄν. ψήκτρα. || —, χρωστήρ ζωγράφου.

Fırçalamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ) ἀποψήχω, καθαρίζω διὰ ψήκτρας.

Fırçalanmak, T. ρμ. οὐδ. ἀποψήχομαι, καθαρίζομαι διὰ ψήκτρας.

Fırçalatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω ν' ἀποψήξωσι, νὰ καθαρίσωσι διὰ ψήκτρας.

Fırdolayı, T. ἔπρ. ὀλοτρόγυρα, γύρω τριγύρω, κύκλω.

Fııldak, T. ὄν. βέμβηξ, στρόβιλος, κ. σβούρος. || —, μτφ. dolar, δόλος, ἀπάτη.

Fııldak çevirmek, T. ρμ. μτβ. ἐνεργῶ, ἐπιτυγχάνω τὸ σκοπούμενον διὰ δόλου, μηχανογραφίας.

Fııldakçı, T. ὄν. βεμβηκοπώλης. || —, (μτφ.) dolarçı, δόλιος, πανουργός, μηχανογράφος.

Fııldanmak, T. ρμ. μσ. περιστρέφομαι μετὰ ταχύτητος καὶ ἀγωνίας.

Fııldatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐνοχλῶν καὶ βασανίζων κάινω τινὰ νὰ περιστρέφεται μετὰ ταχύτητος καὶ ἀγωνίας. || —, κάμνω τι νὰ βομβῆ περιστρεφόμενον ὡς ἡ σφενδόνη.

Fıılfırl, T. μόριον παριστάνον ταχείαν καὶ ἀγωνιώδη στρουφήν.

Fıılfırl dönnek, T. ρμ. οὐδ. περιστρέφομαι μετ' ἀγωνίας.

Fırın, T. [ἐκ τοῦ ἱτ.] ὄν. κλίβανος, φούρνος. || — kebabi, φουρνιστόν.

Fırıncı, T. ὄν. ἀρτοποιός. || —, κλιβανοποιός.

Fırın karađı, T. ἔπθ. (μτφ.) vurdum duymaz, ἀπαθής, ἀναισθητός.

Fırka, A. ὄν. bölük, ὁμάς, τάξις ἀνθρώπων, μερίς, κόμμα. || —, στρατ. μεραρχία. || — kumandanı, μέραρχος. || siyası—, πολιτικὴ μερίς, κόμμα, φατρία.

Fırlak, T. ὄν. fııldak, στρόβιλος. || —. ἄκρα παροψίδος ἢ δοχείου, ἐξ ἧς λείπει τεμάχιον θραυσθέν.

Fırlama = fırlayış.

Fırlamak, T. ρμ. οὐδ. ρίπτομαι ὀρητικῶς, τινάσσομαι, πηδῶ, ἐγείρομαι ἀποτόμως. || —, ὑψοῦμαι, ἀναβαίνω [ἐπὶ τιμῆς ἐμπορευμάτων κτλ.].

Fırlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐσφενδονίζω, ἐκτοξεύω, ρίπτω ὀρητικῶς.

|| —, ὑψῶ τὴν τιμὴν ἐμπορεύματος. Fırlayış, T. ἀφ. τὸ ρίπτεσθαι μεθ' ὄρ-

- μῆς, ἀποτόμως, τινάσσεσθαι. || —, ὑψώσεις [τιμῆς ἐμπορεύματος, χρεωγράφων κτλ.].
- Firsat, A. ὄν. elden kaçırlımayacak şey, εὐκαιρία κατάλληλος, ὥρα. || —1 ganimet bilmek, δρᾶττομαι τῆς εὐκαιρίας.
- Firsat avlamak, T. ρμ. οὐδ. καιροφυλακῶ.
- Firsat bulmak, T. ρμ. οὐδ. εὐρίσκω εὐκαιρίαν.
- Firsat düşmek, T. ρμ. οὐδ. παρουσιάζεται εὐκαιρία.
- Firsat düşürmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) εὐρίσκω εὐκαιρίαν.
- Firsat gözetmek, T. ρμ. οὐδ. παραδοκῶ εὐκαιρίαν.
- Firsat kaçırmak, T. ρμ. οὐδ. χάνω εὐκαιρίαν.
- Firsat vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) δίδω τινί εὐκαιρίαν νά πράξῃ τι.
- Firtina, T. ὄν. τρικυμία, θύελλα, καταιγίς. || gün döhnümü—si, τρικυμία ἑαρινῆς ἰσημερίας.
- Firtınalı, T. ἐπθ. τρικυμιώδης, θυελλώδης. || —hava, καιρὸς τρικυμιώδης.
- Fisfis, T. μόριον, ψιθυρισμὸς καὶ κρυπτὸς γέλως. || —, θροῦς ἐλαφροῦ καὶ ὑπόκωφος.
- Fisildamak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ψιθυρίζω, λέγω χαμηλῇ τῇ φωνῇ, κρυφομιλῶ, ὑποτονθορίζω.
- Fisildaşmak, T. ρμ. ἄλλ. συνδιαλέγομαι μετὰ τινος κρυφίως, κρυφομιλῶ.
- Fisilti, T. ὄν. διάλεξις χαμηλῇ τῇ φωνῇ, κρυφομίλημα, ὑποτονθορισμὸς.
- Fisir fisir = fis fis.
- Fisirti = fisilti.
- Fiskiye, T. ὄν. πίδαξ.
- Fislamak = fisildamak.
- Fistik, A. [ἐκ τοῦ II.] ὄν. πιστάκιον. || —ağacı, πίτυς. || —gibi, παχύς, τρυφερός, ἄβρός.
- Fistikçi, T. ὄν. πωλητῆς πιστακίων.
- Fistiklik, T. ὄν. δάσος πιστακίων.
- Fiş fiş || fisfis.
- Fişirdamak, T. ρμ. οὐδ. ψιθυρίζω, κελαρίζω [ὔδωρ κτλ.].
- Fişirdatmak, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) κάμνω νά ψιθυρίσῃ, νά κελαρῦσῃ [ὔδωρ κτλ.].
- Fişir fişir = fisir fisir.
- Fişirti, T. ὄν. ψιθυρισμὸς, κελαρυσμὸς [ὔδατος].
- Fişki, T. ὄν. κόπρος ζώου χρησιμεύουσα ὡς λίπασμα.
- Fişkin, T. ὄν. παραφυάς, βλαστὸς.
- Fişkirik, T. ὄν. σίφων, σύριγξ, πᾶν ἐργαλεῖον ἐκσφενδονίζον ὔδωρ ἢ ἄλλο τι ὑγρὸν.
- Fişkirmek, T. ρμ. οὐδ. ἀναβρούω, ἐκτινάσσομαι, ἀναθρόσκω, ἐκσφενδονίζομαι, [ἐπὶ ὔδατος ἢ ὑγροῦ ἐν γένει, ἢ ἐπὶ σπόρου φυτῶν].
- Fişkırtmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πιέζω κάμνω ὔδωρ ἢ ὑγρὸν τι ν' ἀναπηδήσῃ, ν' ἀναβρούσῃ.
- Fitık, A. ἄφ. yarık, διάρρηξις. || —, (ιατρ.) kasık yarığı, κήλη, ἐντεροκήλη, κ. σπάσιμον.
- Fitir, (fitr), A. ὄν. oruç açma = iftar.
- Fitrat, A. ὄν. yaradılış, πλάσις, δημιουργία, φυσικόν, ἔμφυτος χαρακτήρ.
- Fitraten, A. ἐπρ. yaradılıştā, φύσει.
- Fitri, A. ἐπθ. yaradılıştā olan, ἔμφυτος, φυσικός.
- Fitnat = fitnet.
- Flürcun, T. ὄν. κοκκοθραύστης, κ. φλυδζουნი.
- Flûrya ἢ filûrya, Ἑλλ. ὄν. (πτην.) χλωρίς, κ. φλωρί.
- Fodla, T. ὄν. πῆττα ἤτοι ἄρτος λεπτοῦ καὶ πλατύς, ὃν διανέμουσι τὰ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα τοῖς πτωχοῖς.
- Fodul, T. ὄν. ὑπερήφανος. || (πρμ.) hem kel hem—, καὶ κνωῶδης καὶ ὑπερήφανος.
- Fol, T. [ἐκ τοῦ ἑλλ. φωλεά] ὄν. ὠν προφώλαιον ἤτοι τὸ ἀφινόμενον ἐν τῇ φωλαίᾳ τῶν ὀρνίθων ὅπως βλέπουνται αὐτὸ γεννῶσιν ἐκεῖ. || ortada ne—var, ne yumurta, εἰς τὸ μέσον οὔτε προφώλαιον ὑπάρχει, οὔτε ὠν [παροιμία δηλοῦσα ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ ἔριδος].
- Folluk, T. ὄν. φωλεά ἢ κἀνιστρον ἐνθα γεννῶσιν αἱ ὄρνιθες.
- Fos, T. ἐπθ. batkın, batık, βεβυθισμένος, κ. βουλημένος.
- Fosfor, ἑλλ. ὄν. (χημ.) φωσφόρος. || —1 humz, ὀξυφωσφοροῦχος. || hamizi—, φωσφορικὸν ὄξύ.
- Fosforı, A. ἐπθ. (χημ.) φωσφοροῦχος. || hamizi—, φωσφορῶδες ὄξύ.
- Fosforiyet, A. ὄν. (χημ.) φωσφορικός.
- Fosforiyetı, A. ὄν. (χημ.) ὑποφωσφορῶδης.
- Fosforlu, T. ἐπθ. φωσφοροῦχος.

Fosurdamak, T. ρμ. οὐδ. ψιθυρίζω, ὑποτονθορίζω, ὑποφθέγγομαι.
 Fos, T. ὄν. πόρνη τοῦ δρόμου.
 Fotoğrafiya, ἑλλ. ὄν. φωτογραφία.
 Foya, Ἴτ. ὄν. λεπτὸν κερυσομένον μεταλλικὸν φύλλον τιθέμενον κάτωθεν πολυτίμων λίθων. || —, (μτφ) παραποίησης, δόλος || —si meydana çikti, ἀπεκαλύφθη ἢ κιβδηλεία του.
 Francala, Ἴτ. ὄν. ἄρτος λευκὸς πρώτης ποιότητος.
 Fransa, ὄν. κ. Γαλλία.
 Frenk ἢ firenk, Γαλλ. ὄν. καὶ ἐπθ. Φράγκος, Εὐρωπαῖος.
 Frengi, Π. ἐπθ. Εὐρωπαϊκός. || —, σύφιλις.
 Frengili, T. ἐπθ. συμφιλιδικός.
 Fuat, A. ὄν. şen yürek, καρδία ἔχουσα ἔξιν τὴν εὐθυμίαν, τὴν χαράν, εὐθυμος || —, ὄν. κ. Χαρίλαος, Χαρίδημος.
 Fuhşiyat, A. ὄν. πληθ. zina, ἀνηθικότητες, ἀθμειτουργαί, αἰσχουργαί.
 Fuhuş, A. [fuhş] ὄν. αἰσχροτής, ἀνηθικότης, ἀθμειτουργία, ἀκολασία, ἀσέλγεια, πορνεία, μοιχεία.
 Fulya, T. ὄν. χρυσονάρκισσος.
 Funda, T. ὄν. ἐρείκη, κ. σκουῖπα, φούντα, θάμνος, χαμόκλαδα.
 Fundalik, T. ὄν. τόπος κεκαλυμμένος ἀπὸ ἐρείκας [σκούπας, φούντας] ἢ θάμνους.
 Funya, Ἴτ. ὄν. ἔναυσμα τηλεβόλου τιθέμενον ἐν τῇ ἐστία αὐτοῦ, βλ. falya.
 Furta, T. ὄν. gevezelik, φλυαρία, πολυλογία.
 Fuzul, A. ὄν. haksızlık, ὑπέρβασις τῶν ὀρίων τοῦ πρέποντος, αὐθαιρέσια, βία, ἀδικία.
 Fuzulen, A. ἐπρ. haksız ve nizamsız, αὐθαιρέτως, ἀδικῶς.
 Fuzulî, A. ἐπθ. haksız, κενόσπουδος, ἀκριτόμυθος, αὐθαιρέτως, ἀδικος, βίαιος. || —, ἐπρ. αὐθαιρέτως, διὰ τῆς βίας. || —, ὄν. κ. Αἰσχύλος.
 Füceten, A. ἐπρ. birdenbire, αἰφνιδίως, ἀπροσδοκῆτως, ἐξ ἀποπληξίας. || —vefat, θάνατος ἐξ ἀποπληξίας.
 Fücür, A. ὄν. zina, ἀσωτία, ἀκολασία, ἀσέλγεια, μοιχεία.

Fünun, A. ὄν. bilgiler, τέχναι, ἐπιστήμαι. || —sahibi, ἐπιστήμων. || Darül—, πανεπιστήμιον.
 Fürs, A. ὄν. καὶ ἐπθ. iranli, πέρσης, περσικός. || —, τὸ περσικὸν ἔθνος.
 Furu, Π. ἐπρ. azağı, κάτω. || ἀφ. ser—, = azağı eğılme, ταπεινώσις, ὑπόκλισις [σημεῖον ὑποταγῆς ἢ χαιρετισμοῦ].
 Furu, A. ὄν. feriler, κλάδοι, ὑποδιαιρέσεις, ζητήματα δευτερεύοντα, παρεπόμενα. || —, κατιόντες συγγενεῖς ἢτοι ἔγγονοι δισέγγονοι.
 Furuht, Π. ἀφ. satış, πώλησις.
 Furuht etmek, Π. T. ρμ. σύνθ. μτβ. satmak, (δοτ. αἰτ.) πωλῶ.
 Furumaye, Π. ἐπθ. soysuz, εὐταλής, χαμερπής.
 Füzuz, Π. ἐπθ. aydınlatan, ὁ φωτίζων ὁ φλέγων. || —, (ἐν συνθέσει): cihan —, ὁ ἥλιος.
 Füzuzan, Π. ἐπθ. parlak, λάμπων, φωτεινός, ἀκτινοβολῶν.
 Füşhat, A. ὄν. açıklık, ἔκτασις, εὐρυχωρία.
 Füsün, Π. ὄν. büyü, γοητεία, μαγεία, ἐπωδή, βλ. efsun,
 Füsunger, Π. ὄν. ἐπωδός, γόης, μάγος, βλ. efsuncu.
 Fütuh, A. ὄν. βλ. ἐπόμενον.
 Fütuhat, A. ὄν. πλθ. muzafferiyetler, alt etmeler, θριάμβοι, κατακτήσεις, νίκαι, ἐπιτυχαί. || —, ἀγαλλίασις, εὐθυμία [ἀντὶ ἐνικοῦ].
 Fütür, A. ὄν. usanma, ἔκλυσις, ἀδυναμία, χαύνωσις, κόπωσις, καταπόνησις, ἀπαγοήτευσις, ἀποθάρρυνσις, κόρος.
 Fütür getirmek, T. ρμ. μσ. bikmak, ἀπογοητεύομαι, ἀπαυδῶ.
 Fütürsüz, T. ἐπθ. ἀκάματος. || —, ἐπρ. ἀκαμάτως.
 Fütüvvet, A. ὄν. yiğitlik, μεγαλοδοξία, γενναιοδοξία.
 Fütüvvet sahibi, T. ἐπθ. ἐλευθέριος, γενναιοδωρός.
 Fütüvvetli } T. ἐπθ. mert, ἐλευθέριος,
 Fütüvvetlü } γενναιοδωρός.

G

- G, τὸ ὄγδοον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου. || —, Ἀριθμητικῶς = ὀκτὼ καὶ ὄγδοος
- Gabavet, A. ὄν. kalinkafalılık, ἄνοια, βλακία.
- Gabavetli, T. ἐπθ. βλάξ, ἄνους.
- Gabi, A. ἐπθ. ahmak βλάξ, ἄνους.
- Gaddar, A. ἐπθ. merhametsiz, ἄδικος, σκληρός, ἀσυνειδήτος, τύραννος.
- Gaddarane, AII. ἐπρ. merhametsizce, σκληρῶς, ἀσυνειδήτως.
- Gaddarlık, T. ὄν. σκληρότης, τυραννία. || —, ἀσυνειδησία, ἀδικία.
- Gadir [gadr], A. ρ. ἀφ. incitme, haksizlik, ἀδικία, σκληρότης, τυραννία.
- Gadr etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) haksizlik etmek, ἀδικῶ, ζημιῶ, τυραννῶ.
- Gaffar, A. ἐπθ. çok bağışlayıcı, πανοικτιρῶν [ἐπθ. τοῦ Θεοῦ]. || —, ὄν. κ. Παντελεήμων.
- Gafil, A. ἐπθ. düşüncesiz, dalgın, ἀπρόσεκτος, ὀλιγῶρος, ἀκηδής, ἀμεριμνος. || —, ἀπρονόητος, ἀσύνετος.
- Gafir, A. ἐπθ. kalabalık, πολὺς, πολυἀριθμος. || cemmi , = çok kalabalık, πλῆθος πολὺ.
- Gaflet, A. ρ. ἀφ. dalgınlık, ἀπροσεξία, ἀμεριμνησία, ἀμέλεια, ραθυμία.
- Gaflet basmak, T. ρμ. οὐδ. καταλαμβάνει λήθαργος.
- Gaflete dalmak, T. ρμ. οὐδ. πίπτω εἰς λήθαργον, λησιμονῶ τὰ πάντα.
- Gafleten, A. ἐπρ. ansızın, ἀπροσδοκίως, ἔξ ἀπροόπτου.
- Gaflet etmek, T. ρμ. οὐδ. ὀλιγορῶ, ἀμεριμνῶ, κατέχομαι ὑπὸ ἀκηδίας.
- Gaga, T. ὄν. ράμφος πτηνοῦ. || —, ἐπθ. γρυπός. || —, burun, ρις γρυπῆ.
- Gağalamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κεντῶ μὲ τὸ ράμφος [ἐπὶ πτηνῶν].
- Gâh, II. κατάληξις σημαίνουσα τὸν τόπον ἢ τὸν χρόνον ἐν ᾧ γίνεται τι. || namaz—, δημόσιος τόπος προσευχῆς. || ibadet—, ναός.
- Gâh gâh, II. ἐπρ. ara sıra, ἐνίοτε, ὅτε μὲν, ὅτε δέ. || —gelir, —gelmez, ὅτε μὲν ἔρχεται, ὅτε δὲ δὲν ἔρχεται.
- Gaille, A. ὄν. tasa, sıkıntı, περισπασμός, στενοχωρία, ταραχή, θόρυβος, φροντίς, πόλεμος. || —i ferda,
- ἢ φροντίς τῆς ἐπομένης. || —i zaile, ὁ τελευταῖος πόλεμος.
- Gaileli, T. ἐπθ. üzüntülü, tasalı, ἔμφροντις, ὁ ἔχων περισπασμούς.
- Gailesiz, T. ἐπθ. tasasız, ὁ μὴ ἔχων περισπασμούς, φροντίδας.
- Gaip ἢ kaip, A. ἐπθ. yitik, ἀόρατος, ἀφαντος. || şahs—, (γραμμ.) τὸ γ' πρόσωπον.
- Gaip etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) χάνω. || kendimi—ettim, ἔχασα τὰς αἰσθήσεις μου, ἐλειποθύμησα.
- Gaip olmak, T. ρμ. οὐδ. χάνομαι, γίνομαι ἀφαντος.
- Gait, A. ὄν. adam boku, περίττωμα, σκατόν.
- Galâ, A. ὄν. pahalılık, ὑπερτίμησις, ἀκρίβεια τροφίμων, || kahtü— = kitlik, σιτοδεία καὶ ὑπερτίμησις.
- Galat, A. ὄν. yanlış, λάθος, σφάλμα, ἔκφρασις ἐσφαλμένη, βαρβαρισμός. || —i meşhur, βαρβαρισμός καθιερωθεὶς ὑπὸ τῆς χρήσεως.
- Galebe, A. ρ. ἀφ. üstünlük, yenme, νίκη, ὑπεροχή, ἐπικράτησις.
- Galebe çalmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) αἶρω νίκην.
- Galeyan, A. ρ. ἀφ. kaynama, ἀναβρασμός, ἀνάζεις. || —, ὕδρoσύριγξ ἢ ναργιλές.
- Galeyana gelmek, T. ρμ. οὐδ. ἔρχομαι εἰς ἀναβρασμόν.
- Gali, A. ἐπθ. pahalı, ἀκριβός, ὑπερτετιμημένος, βαρύτεμος.
- Galiba, A. ἐπρ. her halde, πιθανῶς, ὡς φαίνεται, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. || — gelmiycek, δὲν θὰ ἔλθῃ ὡς φαίνεται.
- Galibane, AII. ἐπρ. üstün gelene yakışırcaşına, θριαμβευτικῶς.
- Galibe, A. θηλ. τοῦ galip. || kuvvei—, ἀνωτέρα βία.
- Galibiyet, A. ὄν. üstünlük, θρίαμβος, ὑπεροχή.
- Galip, A. ἐπθ. üstün, yenen, νικητής, ὑπερισχύων. || —, ὄν. κ. Νικήτας, Λάμων, Λαμιανός.
- Galip gelmek } T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἡτ-
Galip olmak } τῶ, νικῶ, καταβάλλω, ἐξέρχομαι νικητής.

- Galiye, A. ὄν. güzel koku, ἄρωμα.
 Galiz, A. ἐπθ. kaba, χονδρός, συμπαγής. || —, βάνουσος, χονδροειδής.
 Galvanometre, Γαλλ. ὄν. γαλβανόμετρον.
 Gam [gamm], A. ὄν. kaygi, θλίψις, λύπη, μελαγχολία, ἀνία.
 Gam çekmek } T. ρμ. μσ. (δοτ.) λυ-
 Gam yemek } ποῦμαι, θλίβομαι.
 Gambot, Ἄγγλ. ὄν. κανονιοφόρος (πλοῖον).
 Gamiz [gamz], A. ἀφ. giybet ἢ kaybet, διαβολή, συκοφαντία.
 Gamizlamak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) kamazlamak, διαβάλλω, συκοφαντῶ, καταγγέλλω.
 Gamlanmak, T. ρμ. πθ. λυποῦμαι, μελαγχολῶ.
 Gamli, T. ἐπθ. kaygılı, λυπημένος, μελαγχολικός.
 Gammaz, A. ἐπθ. giybetçi ἢ kaybetçi, διαβολεύς, συκοφάντης, καταγγελεύς.
 Gammazlık, T. ὄν. συκοφαντία, διαβολή, καταγγελία.
 Gamsız, T. ἐπθ. kaygisiz, ὁ ἄνευ θλίψεως, ἀμέριμος, ἄλυπος, ἄφροντις.
 Gamze, A. ὄν. göz kırpma, νεῦμα, βλέμμα ἐρωτικὸν πλάγιον, ἦτοι διὰ τοῦ ἄκρου τοῦ ὀφθαλμοῦ γινόμενον.
 Ganaim, A. ὄν. çarışmada ağyardan alınan şeyler, λάφυρα.
 Ganga, T. ὄν. tef, τύμπανον μικρόν.
 Gangiran, ἔλλ. ὄν. γάγγραινα.
 Gani, A. ἐπθ. zengin, πλούσιος. || —, ὁ μὴ ἔχων ἀνάγκην οὐδενός, πολὺς, ἀφθονος. || — —rahmet, ἀφθονωτάτη βροχή. || Tanrı— —rahmet eylesin, ὁ Θεὸς νὰ τὸν συγχωρήσῃ [ἐπιθανόντος].
 Ganimet, A. ὄν. savaş vurgunu, savaş emeği, λεία, λάφυρον. || firsatı—bilmek, δρώτομαι ἢ ἐπωφελοῦμαι τῆς εὐκαιρίας.
 Gar, A. ὄν. mağara, ἄντρον, σπήλαιον. || —, δάφνη.
 Garabet, A. ὄν. yabancılik, παραδοξότης.
 Garaip, A. ὄν. işidilmemiş haller, πράγματα περίεργα, παράδοξα, θαυμαστά.
 Garaz ἢ A. ὄν. maksat, kin, σκοπός,
 Garez ἢ πρόθεσις. || —, κακὸς σκοπός, ὀπισθοβουλία.
 Garazkâr, ΑΠ. ἐπθ. ὀπισθόβουλος, ἰδιοτελής, ἐμπαθής, μνησικακος.
 Garazkârlık, T. ὄν. μνησικακία, ἐμπαθεία.
 Garazlı, T. ἐπθ. ἐμπαθής, μνησικακος.
 Garazsız, T. ἐπθ. εἰλικρινής. || —, ἐπθ. εἰλικρινῶς.
 Garben, A. ἐπθ. batı tarafından, δυτικῶς, πρὸς δυσμᾶς.
 Garbî, A. ἐπθ. δυτικός. || şimalî—, βορειοδυτικός. || cenubî—, νοτιοδυτικός.
 Garbiyun, A. ὄν. garplılar, δυτικοί, εὐρωπαῖοι.
 Gardiyan, Ἴτ. ὄν. korucu, σκοπός, φύλαξ.
 Gareth, A. ὄν. çapul, akın, λεηλασία, διαρπαγή.
 Gareth etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) çapurla[n]mak, λεηλατῶ, διαρπαζῶ.
 Gargara, ἔλλ. ὄν. γαργάρα, γαργαρισμός.
 Garibe, A. ὄν. işidilmedik şey, παράδοξον, θαυμαστόν.
 Garik, A. ἐπθ. boğulmuş, καταβεβυθισμένος, καταπεποντισμένος. || —, (μτφ.) πεπληρωμένος. || —ı bahri isyanım, dahilek ya Resül üllah = suç denizine battım, ey Tanrının elçisi, beni sen koru = ἐβυθίσθην εἰς τὸ πέλαγος τῶν ἀνομιῶν, προστάτευσόν με ὡ Παράκλητε [ἀντίστ. πρὸς τὸ : αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ἐλέησόν με κτλ.].
 Garip, A. ἐπθ. yabancı, kimsesiz, ξένος, κ. ξενιτευμένος, ἄλλοδαπός. || —, πτωχός, δύσμοιρος. || (ρμ.) —e bir selâm, bin altın yerine geçer, εἰς χαιρετισμὸς τῷ ξένῳ ἐπέχει θέσιν χιλίων φλωρίων.
 Garıplık, T. ὄν. τὸ εἶναι τινα ξένον, ἄλλοδαπόν. || —, τὸ μὴ ἔχειν οὐδένα ἐν τῷ κόσμῳ.
 Garipsemek ἢ garipsimek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τινά, ὃν ἀπὸ πολλοῦ δὲν βλέπω.
 Gark, A. ρ. ἀφ. batma, καταβύθισις.
 Gark etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. δοτ.) καταβυθίζω. || —, (μτφ.) πληρῶ, καλύπτω, ἐπιδαμνίζω.
 Gark olmak, T. ρμ. πθ. (δοτ.) καταβυθίζομαι. || —, (μτφ.) καλύπτομαι, πληροῦμαι.
 Garp, A. ὄν. gün batı, δύσις. || —, ἢ Δύσις, ἦτοι αἱ χῶραι τῆς Δύσεως, ἢ Εὐρώπη.

Garpli, T. ἐπθ. δυτικός, εὐρωπαῖος.

Gars, A. ρ. ἀφ. ağaç dikme, φύτευσις, φυτεία.

Gars etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ağaç dikmek, φυτεύω.

Gaseyan, A. ὄν. kusma, kay, ἔμετος, κ. ξέρασμα.

Gasil, A. ἐπθ. yikanmış, πεπλυμένος, κεκαθαρισμένος.

Gasır, A. ἐπθ. zorla alan, ἄρπαξ, σφετεριστής.

Gasp, A. ρ. ἀφ. karma, ἄρπαγή, σφετερισμός.

Gasp etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) karmak, ἄρπάζω, σφετερίζομαι.

Gassal, A. ἐπθ. ölü yikayıcı, νεκρολούστης.

Gaşy, A. ὄν. bayılma, λειποψυχία, λειποθυμία, σκοτοδινίασις, ἴλιγγος.

Gaşy etmek } T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ba-
Gaşyeylemek } yiltmak, καθιστῶ τινα ἐκτός ἑαυτοῦ, μεθύω.

Gasy olmak, T. ρμ. οὐδ. bayılmak, λειποθυμῶ.

Gavail, A. ὄν. sıkıntılı işler, δυστυχήματα, συμφοραί, μέριμναι, φροντίδες.

Gavamız, A. ὄν. gizli noktalar, işaretler, ζητήματα δύσληπτα.

Gâvur, T. ὄν. dinsiz, ἄπιστος, βλάσφημος, χριστιανός (ὑβριστικῶς). || —, (μτφ.) σκληρός, ἀπάνθρωπος. || —dağı, ὁ Ἄντίταυρος.

Gâvurca, T. ἐπθ. καὶ ἐπρ. ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν ἀπίστων, τῶν Χριστιανῶν. || —, ὄν. ἡ γλῶσσα τῶν ἀπίστων.

Gâvurluk, T. ὄν. ἀπιστία, χριστιανισμός (ὑβριστικῶς). || —, (μτφ.) σκληρότης, ἀπάνθρωπία.

Gaybet, A. ὄν. gözükmeme, ἀπουσία.

Gaybet, T. [ἐκ τοῦ gıybet] ὄν. κακολογία.

Gaybet etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κακολογῶ.

Gaybî, A. ἐπθ. ruhaniyete müteallik, ἄορατος, ἀπών.

Gaybubet, A. ρ. ἀφ. yitme, meydana olmayıs, ἀφάνεια, ἀπουσία. || —imde, κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου.

Gaybubet etmek, T. ρμ. οὐδ. ἀπουσιάζω.

Gayda, T. ὄν. âşkı, ὄργανον μουσικῶν τῶν ποιμένων.

Gaye, A. ὄν. ἄκρα, τέλος, τέρμα. ||

—, maksat, meram, σκοπός, ἄκρον ἄωτον, τὸ τελευταῖον ὄριον. || bi—, ἄνευ τέλους, ἀτέρμων.

Gayet, A. ὄν. son, ἄκρα, τέλος, τέρμα, ὁ τελευταῖος βαθμὸς ἢ τὸ ὄριον. ||

—, ἐπρ. ὅπερ προτάσσεται τῶν ἐπιθέτων καὶ σχηματίζει ὑπερθετικά. || — zengin, πλουσιώτατος. || — fakir, πτωχότατος.

Gayetle, T. ἐπρ. son derecede, εἰς ἄκρον λίαν.

Gayır, βλ. gair.

Gayret, A. ρ. ἀφ. çabalama, ζήλος, προσπάθεια, φιλοτιμία.

Gayret almak, T. ρμ. μσ. ἐνθαρρύνομαι.

Gayrete gelmek, T. ρμ. μσ. φιλοτιμοῦμαι.

Gayret etmek, T. ρμ. ἐνργ. (δοτ.) προσπαθῶ, καταγίνομαι

Gayreti kesilmek, T. ρμ. μσ. ἀποθαρρύνομαι, ἀποθαρρύνεται τις.

Gayretkeş, AΠ. ἐπθ. kışkanç, çalışkan, ὀπαδός ἢ ἐνθερμος θιασώτης.

Gayretlenmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) φιλοτιμοῦμαι, λαμβάνω θάρρος.

Gayretli, T. ἐπθ. ζηλωτής, φιλότιμος.

Gayretsiz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ ζήλου, φιλοτιμίας. || —, μικρόψυχος.

Gayretsizlik, T. ὄν. ἔλλειψις ζήλου, θάρρους. || —, μικροψυχία.

Gayret vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) دیدo θάρρος, ἐνθαρρύνω.

Gayri ἢ kayri, A. ἐπθ. başkasi, ἄλλος, διάφορος. || —, μόριον στερητικὸν ἰσοδύναμον τῷ a τῆς ἑλληνικῆς, ὁπότε τὸ ληκτικὸν I γίνεται İ, βλ. τὰ κατωτέρω :

Gayri caiz, A. ἐπθ. ἀθέμιτος.

Gayri kabil, A. ἐπρ. ἀδύνατον.

Gayri kâfi, A. ἐπθ. ἀνεπαρκής

Gayri makul, A. ἐπθ. παράλογος.

Gayri memnun, A. ἐπθ. δυσηρεστημένος.

Gayri meşru, A. ἐπθ. παράνομος.

Gayri muktedir, A. ἐπθ. ἀδύνατος, ἀνίκανος.

Gayri mübadil, A. ἐπθ. μὴ ἀνταλλάξιμος.

Gayri mümkin, A. ἐπρ. ἀδύνατον.

Gayri resmî, A. ἐπθ. ἀνεπίσημος.

Gaz, Γαλλ. ὄν. πετρέλαιον. || —, (φυσ.) ἄεριον.

Gaz, T. ὄν. bürümciük, bürümcek, λεπτὸν ὕφασμα, κ. τουλπάνι.

Gaza, A. ὄν. ağyarı alt etme, ἱερὸς πόλεμος, θρίαμβος κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἰσλαμισμού.
 Gazhane, T. ὄν. ἐργοστάσιον ἀεριόφωτος.
 Gazal, A. ὄν. geyik, κεμάς, δορκάς.
 Gazap, κ. gazep, A. ρ. ἀφ. ὀργή, ἀγανάκτησις. || Allahın ἢ Tanrının—, θεομηνία.
 Gazanfer, A. ὄν. aslan, λέων. || —, (μτφ.) ἦρωας.
 Gazel, T. ὄν. φύλλον δένδρου ξηρανθὲν ἐπ' αὐτοῦ.
 Gazel, A. ὄν. aşk şiiri, ᾠδὴ ἢ ποίημα ἐρωτικὸν ἢ βακχικόν.
 Gazellenmek, T. ρμ. οὐδ. φυλλορροῶ.
 Gazeplendirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξοργίζω.
 Gazeplenmek, T. ρμ. οὐδ. ἐξοργίζομαι, θυμόνω.
 Gazete, Ἰτ. ὄν. ἐφημερίς.
 Gazeteci, T. ὄν. δημοσιογράφος. || —, πωλητὴς ἐφημεριδῶν.
 Gazî, A. ἐπθ. (ἐκ τοῦ Γαλλ. gaz) ucu-cu, ἀεριώδης.
 Gâzi, A. ἐπθ. καὶ ὄν. fatih, ἀγωνιστής, νικητής, τροπαιοῦχος. || — Mustafa Kemal Hazretleri. Ἡ A. E. ὁ Γ. Μ. Κ. || malûl—, ἀνάπηρος τοῦ πολέμου.
 Gazilik, T. ὄν. τὸ εἶναι τινα ἀγωνιστήν, νικητήν, τροπαιοῦχον.
 Gaziye ἢ gaziya, ἑλλ. ὄν. sarı amber çiçeği, ἀκακία ἢ Φαρνεσιανή, κ. γαζία, βλ. amber.
 Gazup, A. ἐπθ. birden bire kızan, ὀξύθυμος, παράφορος.
 Gazve = gaza.
 Gebe, T. ἐπθ. ἔγκυος.
 Gebe kalmak, T. ρμ. ἐνργ. μένω ἔγκυος, συλλαμβάνω.
 Gebelik, T. ὄν. ἐγκυμοσύνη.
 Geberesi, T. ἐκφρασις ἐπὶ ἀρᾶς, ὡ πού νὰ ψοφήσῃ!
 Gebermek, T. ρμ. οὐδ. ψοφῶ, ἀποθνήσκω [ἐπὶ ζώου ἢ καὶ ἀνθρώπου περιφρονητικῶς].
 Gebertmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φονεύω [ἐπὶ ζώου ἢ καὶ ἀνθρώπου περιφρονητικῶς]. || —, (μτφ.) τυραννῶ.
 Gebeş, A. ἐπθ. yigit, ἦρωας, ἀνδρεῖος. || —, (μτφ.) kalın kafalı, δύσνους, βλάξ.
 Gebre, T. ὄν. ψηκτὴρ ἤτοι τρίπτης ἐκ

νακτοῦ, δι' οὗ τρίβουσι τὸ σῶμα τοῦ ἵππου ὅταν στλεγγίζουσιν αὐτόν.
 Gebre, A. ὄν. [κατὰ τὸ lehçe ἑλλ.] κάππαρις.
 Gece, T. ὄν. νύξ, ἑσπέρα. || bu—, τὴν νύκτα ταύτην ἢ ἀπόψε. || dün—, χθὲς τὴν νύκτα ἢ τὸ ἑσπέρας. || bin bir—, χιλία καὶ μία νύξ, ἤτοι παραμύθια τῆς Χαλιμάς. || karanlık—, νύξ σκοτεινή.
 Gece baskını, T. ὄν. ἀπρόοπτος νυκτερινὴ ἔφοδος.
 Gece gündüz, T. ἐπρ. νυχθημερόν.
 Geceki, T. ἐπθ. νυκτερινός, ἑσπερινός.
 Gece kışı, T. ὄν. βύας, κ. μπουφος, νυκτοπούλι. || —, (μτφ.) ἀνθρώπος πάσχων αὐπνίαν.
 Geceleme, T. ρμ. οὐδ. διανυκτερεύω. || —, ἐπέρχεται νύξ, νυκτόνει.
 Gecelenmek, T. ρμ. οὐδ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ τῆς νυκτός, βραδυάζομαι.
 Geceleyin, T. ἐπρ. νύκτωρ, ἐν ὥρᾳ νυκτός.
 Geceli gündüzlü, T. ἐπρ. νυχθημερόν. || —, (ἐπὶ μαθητῶν) ἐσωτερικός.
 Gecelik, T. ἐπθ. νυκτικός, κατάλληλος διὰ τὴν νύκτα. || —, νυκτικὸν [ἔνδυμα].
 Gece yanığı, T. ὄν. φλύκταινα, φουσκαλίδα τοῦ δέρματος.
 Gece yarısı, T. ἐπρ. κατὰ τὸ μεσονύκτιον.
 Gecikmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) βραδύνω, καθυστερῶ, μένω ἐξώρας.
 Geciktirmek, T. ρμ. πθ. ἀναβάλλομαι.
 Geciktirme, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀναβάλλω, κάμνω νὰ βραδύνη, νὰ καθυστερήσῃ, ν' ἀργοπορήσῃ.
 Geç, T. ἐπρ. ἀργά, ἐξώρας. || er—, θάπτον ἢ βράδυνον. || — olsun, güç olmasın, (πρμ.) κάλλι' ἀργά παρά ποτε. || — vakit, ὥρα προκεχωρηκυῖα [τῆς ἑσπέρας ἢ τῆς νυκτός].
 Geç, T. ἐν χρήσει ἐπὶ ὥρας = καί: saat ikiyi on— vapuruna yetiştim, ἔφθασα εἰς τὸ ἀτμοπλοῖον τῶν δύο καὶ δέκα. || dördü çeyrek — buluşalım, νὰ συναντηθῶμεν εἰς τὰς τέσσαρας καὶ τέταρτον.
 Geçen, T. μτχ. παρελθόν. || — sene, τὸ παρελθὸν ἔτος, πέρυσσι. || — gün, προχθὲς. || —, ὄν. τὸ παρελθόν. || —, ὁ διαβάτης. || ἐπρ. —lerde, πρὸ τῶν ἡμερῶν.

- Geçer, T. ἐπθ. ὁ ἔχων πέρασιν, κατανάλωσιν [ἐπὶ νομισμάτων ἢ ἐμπορευμάτων]. || — akça, τρέχον νόμισμα. || —, μεταδοτικός. || — hastalık, μεταδοτικὴ ἀσθένεια.
- Geç gelmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἔρχομαι ἐξώρας, βραδύνω.
- Geçici, T. ὄν. καὶ ἐπθ. διαβατικός, περαστικός, παροδικός.
- Geçilmez, T. ἐπθ. ἀδιάβατος.
- Geçim, T. ρ. ἀφ. πέρασις. || —, (μτφ.) ὁμόνοια, ἁρμονία, καλὴ συμβίωσις.
- Geçimsiz, T. ἐπθ. (μτφ.) ἀβίωτος, ἀσυμβίβαστος.
- Geçindirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διατηρῶ, συντηρῶ τινα.
- Geçinecek, T. μτχ. ὁ συντηρηθησόμενος. || —, τὰ πρὸς τὸ ζῆν. || —i var, ἔχει τὰ πρὸς τὸ ζῆν.
- Geçinmek, T. ρμ. μσ. συντηροῦμαι, διατηροῦμαι, ζῶ.
- Geçirmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) διαπερνῶ, ἐμπήγω. || —, ἀποσοβῶ. || vakti—, χρονοτριβῶ, διέρχομαι τὸν καιρὸν. || tehlike—, διαφεύγω κίνδυνον. || gömlekten—, வீοθετῶ. || kalburdan—, κοσκινίζω. || ele—, συλλαμβάνω. || söz—, εἰσακούομαι. || gözden—, ἐπιθεωρῶ. || diş—, εἰσακούομαι, εἰσακούομαι διὰ τῆς βίας.
- Geçirtmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω ἢ ἀφίνω νὰ περάσῃ τι.
- Geçirtirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω νὰ παρέλθῃ. || —, παρέρχομαι, νόσον, κίνδυνον, διαφεύγω.
- Geçit, T. ὄν. δίοδος, πάροδος, πόρος, πέρασμα στενόν, κλεισώρεια. || —, δοκιμασία.
- Geçit resmi, T. ὄν. παρέλασις, ἐπιθεώρησις στρατοῦ.
- Geç kalmak, T. ρμ. οὐδ. μένω ἐξώρας, καθυστερῶ.
- Geçkin, T. ἐπθ. περασμένος, παρηκμακός. || —, ἰσχυρός, ὁ ἔχων ἐπιρροήν.
- Geçme, T. ἐπθ. ὁ περαστός, ὁ μὴ καρφωτός [ἐπὶ σανίδων]. || —, ἕκαστον τῶν τμημάτων, ὃν τὸ ἓν εἰσέρχεται ἐντὸς τοῦ ἄλλου.
- Geçmek, T. ρμ. οὐδ. διέρχομαι, διαβαίνω, διαπλέω, περαιοῦμαι, προχωρῶ, εἰσχωρῶ. || —, παρέρχομαι, ἀντιπαρέρχομαι.
- Geçmez, T. ἐπθ. ὁ μὴ ἔχων κατανά-
- λωσιν, πέρασιν, κίβδηλος [ἐπὶ νομισμάτων].
- Geçmiş, T. μτχ. παρελθόν, παρηκμακός. || —gün, παρελθοῦσα ἡτοὶ λησμονηθεῖσα ἡμέρα. || —olsun, περαστικά [εὐχὴ πρὸς ἀσθενούντας ἢ διαφυγόντας κίνδυνον]. || —, τὸ παρελθόν προηγουμένον δυσάρεστον προκαλοῦν ἔχθραν μεταξὺ δύο. || —e mazi derler, (πρμ.) τὸ παρελθόν καλοῦσι παρελθόν ἡτοὶ λησμονημένα πράγματα.
- Gedeleş, T. ὄν. θήκη τόξου, φαρέτρα.
- Gedik, T. ὄν. ἐντομή, ἐγκοπὴ, ρήγμα, κ. δόντι. || —, τὰ ἐργαλεῖα τὰ τιθέμενα ἐν τινι ἐργαστηρίῳ, δι' ὧν ἐξασκείται τέχνη τις, καὶ συνεκδοχικῶς ἄδεια ἐξασκήσεως μιᾶς τέχνης ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἐκείνῳ [ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἡ διαφορὰ αὕτη, gedik καὶ milk].
- Gedikli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ἐντομάς, ἐγκοπάς. || —, ὁ διευθύνων μίαν τάξιν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν μεγάρου ἢ ἐργοστασίου.
- Gedilmek, T. ρμ. οὐδ. oyulmak, ὀδοντοῦμαι ἡτοὶ ἀποκτῶ ἐντομάς, χαραγματιὰς ὡς αἱ τοῦ συντομίου (τσέτουλας).
- Gedişmek, T. ρμ. οὐδ. kaşınmak, αἰσθάμομαι ἢ ἔχω κνησμόν, φαγοῦραν.
- Gegeç ἢ gegeç kuşu, T. ὄν. εἶδος ἰέρακος.
- Gegelemek = gagalamak.
- Geçirme, T. ὄν. ἀπαρ. ἐρευγμός, κ. ρέψιμον.
- Geçirmek, T. ρμ. οὐδ. ἐρευγομαι, κ. ρεύγομαι.
- Geçrek, T. ὄν. kaburganın alt tarafı, ψευδοπλευρά.
- Gelberi, T. ὄν. ἐλκυστήρ, πτυάριον, δι' οὗ καθαρίζουσι τὴν στάκτην ἐστίας κτλ.
- Gelecek, T. μτχ. ἐλευσόμενος, ἐπιών, προσεχής. || —sene, τὸ ἐπιὸν ἔτος. || —hafta, τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.
- Gele gele, T. ἐπρ. βαθμηδόν καὶ κατ' ὀλίγον, μὲ τὸν καιρὸν.
- Gelen, T. μτχ. ὁ ἐρχόμενος. || —giden, οἱ ἐρχόμενοι καὶ ἀπερχόμενοι, διαβάται, ἐπισκέπται. || başa—, πάθημα, ἐπεισόδιον. || —ler hep sabı gelir, gidenlerden haber gelmez, bu bir esrari âlemdir, — bilmez, giden

gelmez, (πρμ.) οἱ ἐρχόμενοι πάντες ἔρχονται ἀθῶοι, δὲν ἔρχεται εἶδησις ἀπὸ τοὺς ἀπερχομένους, τοῦτο εἶναι τὸ μυστήριον τοῦ κόσμου, ὁ ἐρχόμενος δὲν γνωρίζει [τὸν λόγον τῆς ἐλεύσεώς του] καὶ ὁ ἀπερχόμενος δὲν ἐπιστρέφει.

Gelenbe, T. ὄν. ἄγριον χόρτον ἀγροῦ μὴ ἐσπαρμένου.

Gelim = gelis.

Gelin, T. ὄν. νύμφη, νεόνυμφος. || — feneri, στρύχνος, ἀλικάκαβος. || — kuşu, εἶδος κορδαλοῦ. || — babasina: hem ağhıyalım, hem gidelim, demiş, (πρμ.) ἡ νύμφη εἶπε τῷ πατρὶ αὐτῆς καὶ νὰ κλαίωμεν, καὶ νὰ πορευώμεθα [= τράβαμε κι' ἄς κλαίω].

Gelincik, T. ὄν. ἰκτίς, νυφίτσα. || — çiceği, μήκων, κ. παππαρούνα. || — illeti, ὕδρωψ (νόσος). || — balığı (ἰχθ.) γαλεός, κ. γαλειά.

Gelincikçi, T. ἐπθ. δοκησίσοφος.

Gelinlik, T. ἐπθ. νυμφικός.

Gelir, T. ὄν. irat, πρόσοδος, εισόδημα. || — at, [βαρβαρισμὸς μὲν, ἀλλ' ἐν χρήσει] πρόσοδοι, εισοδήματα

Gelis, T. ρ. ἀφ. ἔλευσις, ἀφίξις, πορεία, σειρά. || — gidis, πηγαίνουσα. || — işin—i, ἡ πορεία τῆς ὑποθέσεως. || — i güzel, ὅπως τύχη, ἀτημέλητος, ἀπέριττος. || sözü—i, ἡ σειρά, ἡ φορὰ τοῦ λόγου.

Gelişmek, T. ρμ. οὐδ. büyümek, εὐδοκιμῶ, βελτιοῦμαι, παχύνομαι, αὐξάνω [ἐπὶ ζώων, φυτῶν κτλ.].

Gelmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἔρχομαι, φθάνω, ἐπανερχομαι. || —, ἀριόζω, ἐφαρμύζομαι, ταιριάζω. || —, εὐρίσκομαι κατὰ τύχην, συμπίπτω. || aşagı—, καταβαίνω. || ileri—, προέρχεται. || içeri—, εἰσέρχομαι. || iyi—, ταιριάζει. || imana—, ἔρχεται εἰς τὴν πίστιν, εἰς θεογνωσίαν, ἤτοι παραδέχεται τὴν ἀλήθειαν. || rast— ἢ ras—, συναντῶ, ἐπιτυγχάνω. || rastgele ἢ rasgele—, κατὰ τύχην, κατὰ σύμπτωσιν. || kendine—, συνέρχεσθαι εἰς ἑαυτὸν. || hatıra—, ἔρχεσθαι εἰς τὸν νοῦν. || hesabıma gelmez, δὲν με συμφέρει. || hoş geldiniz, sefa geldiniz, καλῶς ἦλθατε, καλῶς ὤρισάτε. || yola—, βελτιοῦσθαι ἠθικῶς. || kuvveten fiile—, πραγματοποιεῖσθαι. || geldi geleli—, ἀφ' οὗ ἦλθε.

Gelmiş, T. ὄν. ἄκανθα, κ. ψαροκόκαλο, βλ. kılçık,

Gem, T. ὄν. χαλινός.

Geme, T. ὄν. μέγας μῦς.

Gemi, T. ὄν. πλοῖον. || — yatağı, λιμὴν. || yelken—si, ἱστιοφόρον. || yolcu—si, πλοῖον ἐπιβατικόν. || tüccar—si πλοῖον ἐμπορικόν.

Gemici, T. ὄν. ναυτίλος, θαλασσινός.

Gemirgen, T. ἐπθ. ζῶων τροχικόν.

Gemirmek, T. ρμ. (αἰτ.) περιτρώγω, κοκκαλίζω, τραγανίζω.

Gemrenmek, T. ρμ. πθ. περιτρώγομαι, τραγανίζομαι.

Gem vurmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) δαμάζω.

Gen, T. ἐπθ. geniş, εὐρύς.

Gencelmek, T. ρμ. οὐδ. νεάζω, ἀνηβῶ.

Genç, T. ἐπθ. νεαρός, τρυφερός, μικρός. || —, ὄν. νέος, νέα [ἐπὶ ἀνθρώπων]. || — yaşında, ἐν τῇ νεαρότῃ τοῦ ἡλικία. || — ler, ἡ νεολαία.

Gençleşmek, T. ρμ. οὐδ. νεάζω, ἀνηβῶ.

Gençleştirme, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ ἀνηβήσῃ, κ. ξανανειώσῃ, ἐπαναφέρω εἰς τὴν νεότητα.

Gençlik, T. ὄν. νεότης.

Gene ἢ yine, T. ἐπρ. αὐθις, ἐκ νέου, πάλιν. || — başladın mı? ἤρχισες πάλιν;

Gene, T. ὄν. κρότων, κ. τσιμουρι. || — göz, ἀνθρώπος ἔχων μικροτάτους ὀφθαλμούς. || — otu, κρότων, ἐξ οὗ ἐξάγεται τὸ ρητινόλαδον, βλ. Abit κτλ.

Geniş, T. ἐπθ. εὐρύς, πλατύς, ἀνετος, εὐρύχωρος. || — gönlü, ἀμέριμος, ἀδιάφορος.

Geniş, T. ὄν. εἶδος ρυκάνης σιδηρουργοῦ.

Genişlemek } T. ρμ. οὐδ. εὐρύνομαι,
Genişlenmek } καθίσταμαι εὐρύς, ἀνετος, εὐρύχωρος.

Genişletmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) εὐρύνω, κ. φαρδαίνω.

Genişlik, T. ὄν. εὐρύτης, εὐρυχωρία.

Geniz, T. ὄν. ρώθων. || — den söylemek, ὁμιλῶ μὲ φωνὴν ἔρρινον. || — tikanmak, ἐμφράττονται οἱ ρώθωνες.

Ger, T. σύνδ. = eger.

Gerag, T. ὄν. ρινόκερος.

Gerçek, T. ἐπθ. ἀληθής, φιλαλήθης. || — söz, λόγος ἀληθής. || — haber,

- εἴδησις ἀλήθειας. || — adam ἄνθρωπος φιλαλήθης.
- Gerçek, T. ὄν. doğru, ἀλήθεια. || — ten, τῆ ἀλήθεια.
- Gerçeklenmek, T. ρμ. οὐδ. ἐπαλη-
Gerçekleşmek, ἰ θεύω, ἐπιβεβαιοῦμαι.
- Gerçekleştirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.)
κάμνω τι νὰ ἐπαληθεύσῃ, ἐπιβεβαιῶ.
- Gerçeklik, T. ὄν. ἀλήθεια, πραγματι-
κότης
- Gerçek söylemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.)
λέγω τὴν ἀλήθειαν.
- Gerçi, T. σύνδ. herne kadar, ise de,
καίτοι, μολονότι, ναὶ μὲν.
- Gerdan, T. ὄν. [II.] λαμῶς.
- Gerdan kırmak, T. ρμ. οὐδ. ἀκκίζομαι,
κ. κάμνω τσακίσματα.
- Gerdaniye, A. ὄν. σκοπὸς τις τῆς ἀνα-
τολικῆς μουσικῆς.
- Gerdanlık, T. ὄν. περιδέριον.
- Gerdeğe girmek, T. ρμ. οὐδ. εἰσέρχο-
μαι εἰς τὴν παστάδα, γίνομαι γαμ-
βρός.
- Gerdek, T. ὄν. παστάς, νυμφικὸς θά-
λαμος. || — gecesi, ἡ πρώτη νύξ τοῦ
γάμου.
- Gerdel, T. ὄν. πύελος, κ. μαστέλλον.
- Gerdirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.)
βάλλω νὰ τανύσωσι, τεντώσωσι.
- Gerek, T. ρμ. ἀπρὸς. πρέπει, προσή-
κει, χρειάζεται. || — tir, πρέπει. || —,
ὄν. ἀνάγκη, χρεία. || neme —, τί μοι
ἀνάγκη, τί μοι μέλει! || ne nize —,
τί σὰς μέλει. || —, (σύνδ.) εἶτε, εἶτε.
|| — benim, — sizin için, εἶτε δι' ἐμέ,
εἶτε δι' ὑμᾶς. || — i gibi, ὡς δεῖ, ὅσον
πρέπει ἢ ἔπρεπε.
- Geren, T. ὄν. γῆ ἄγονος καὶ ἐλώδης,
ἣτις διασχίζεται ξηραινομένη μετὰ
τὴν βροχὴν.
- Gergedan, II. ἰ ὄν. ρινόκερος, βλ. ge-
Gergedan, T. ἰ rag.
- Gergef, T. ὄν. [II.] ἰστός. ἦτοι μάγ-
γανος κεντήματος.
- Gergi, T. ὄν. ἐργαλεῖον τῶν ὑφαντῶν
χρησιμεῖον πρὸς τέντωμα τοῦ ἰστοῦ.
|| —, τὸ ξύλον, ἐφ' οὗ ὁ κωπηλά-
της κωπηλατῶν στηρίζει τὸν πόδα.
- Gergin, T. ἐπθ. τεταμένος, κ. τεντω-
μένος. || — münasebat, σχέσεις τετα-
μέναι.
- Gerginlik, T. ὄν. ἔντασις, κ. τσίτωμα.
- Geri, T. ἐπ. ὀπίσω, κατόπιν. || —, ὄν.
τὸ ὀπισθεν μέρος, ῥάχις, οὐρά. || —,
- ἀκολουθία. || —, ἐπφ. ὀπίσω! || sağ-
dan —, ἐκ δεξιῶν ὀπίσω [πρόσταγμα
στρ.]. || soldan —, ἐξ ἀριστερῶν ὀπί-
σω [πρόστ. στρ.].
- Geri almak, T. ρμ. οὐδ. ἀνακαλῶ,
λαμβάνω ὀπίσω.
- Geri çevirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) γυ-
ρίζω ὀπίσω, ἐπιστρέφω τι, ἀνακαλῶ.
- Geri dönmek, T. ρμ. οὐδ. ἐπιστρέφω.
- Geri durmak, T. ρμ. οὐδ. ἴσταμαι ὀ-
πίσω.
- Geri getirilmek, T. ρμ. πθ. ἐπιστρέ-
φωμαι, φέρομαι ὀπίσω.
- Geri getirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπι-
στρέφω, φέρω ὀπίσω.
- Geri gelmek, T. ρμ. οὐδ. ἐπιστρέφω,
ἔρχομαι ὀπίσω.
- Geri gitmek, T. ρμ. οὐδ. ἐπιστρέφω,
ὀπισθοδρομῶ.
- Geri götürmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπι-
στρέφω τι, ἦτοι μεταφέρω ὀπίσω
πρᾶγμα ὅπερ ἔφερα πλησίον.
- Geri kalmak, T. ρμ. οὐδ. μένω ὀπίσω,
ὑπολείπομαι.
- Geri kalmamak, T. ρμ. οὐδ. δὲν ὑπο-
λείπομαι, δὲν παύω.
- Geri komak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω
ὀπίσω, ἀναβάλλω.
- Gerilemek, T. ρμ. οὐδ. καθυστερῶ,
ἀναβάλλω. || —, ὀπισθοδρομῶ, δὲν
προοδεύω.
- Gerilenmek, T. ρμ. πθ. ἀναχαιτίζομαι.
- Geriletmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω
τινὰ ἢ τι ὀπίσω, ἀπωθῶ. || —, ἀνα-
βάλλω.
- Gerili, T. ἐπθ. τεταμένος (σχοινίον κτλ.).
- Gerilme, T. ὄν. ἀπαρ. ἔντασις.
- Gerilmek, T. ρμ. πθ. καὶ οὐδ. ἐντεί-
νομαι, τεντόνομαι.
- Gerim, T. ὄν. ἀνοιγμα τῶν κνημῶν
ζώου.
- Gerimlemek, T. ρμ. οὐδ. ὀδεύω ἀνοί-
γων τὰς κνήμας. || —, ῥίπτω κάτω
τὸν ἀναβάτην [ἐπὶ ζώων].
- Gerinmek, T. ρμ. μσ. τανύομαι, τεν-
τόνομαι, κ. τσιτόνομαι.
- Gerisin geri, T. ἐπφ. ὀπίσω, ὀπίσω. ||
— ye gitmek, βαίνω ἀναδρομικῶς.
- Geri vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) δίδω
ὀπίσω, ἐπιστρέφω.
- Geriz, II. ὄν. lâğım, ὑπόνομος, ὀχετὸς
ἀκαθαρσιῶν.
- Germek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐντείνω,
τεντόνω. || haça —, σταυρόνω. || gō-

ğüs—, ἀνθίσταμαι, προβάλλω τὸ στήθος [κατὰ τοῦ ἐχθροῦ], περιπατῶ ἀγερώχως, μετὰ δικαίας ὑπερηφανείας.
Germişik, T. ὄν. ἀγριοκρανιά.
Germi, II. ἀφ. sicaklık, gayret, θεομότης, ζέσις, δραστηριότης, ζήλος, ἐνεργητικότητα.
Gerze, T. ὄν. ὑποδιοίκησις τῆς Σινώπης. || —, ἀλέκτωρ τῆς περιοχῆς ἐκείνης.
Gezti güzar, II. ἀφ. gezip dolaşma, περιοδεία, πηγαινοερχομός.
Gezti güzar etmek, T. ρμ. ἐκ τοῦ προηγ. περιέρχομαι, περιφέρομαι, ταξιδεύω, πηγαινοέρχομαι.
Getirilmek, T. ρμ. πθ. φέρεσθαι, κομίζεσθαι, προσάγεσθαι.
Getirmek, T. ρμ. μβ (δοτ. αἰτ.) ἄγω, φέρω, κομίζω. || misal—, φέρω παράδειγμα. || kenveden fiile—, πραγματοποιῶ, βλ. καὶ gelmek.
Getirtmek, T. ρμ. διάμ (δοτ. καὶ αἰτ.) μεταπέμπομαι, στέλλω καὶ φέρω τι ἢ τινα, προμηθεύομαι διὰ τινος.
Geveze, T. ὄν. φλύαρος, πολυλόγος, μωρολόγος.
Gevezelik, T. ὄν. φλυαρία, πολυλογία, μωρολογία.
Gevezelik etmek, T. ρμ. οὐδ. φλυαρῶ, μωρολογῶ.
Gevger, A. ὄν. yıldız, ἀστήρ, ἄστρον. || — ülfecir, ἄστρον τῆς αὐγῆς, Ἄφροδίτη, ἑωσφόρος. || —, ὄν. κ. Ἄστέριος, Ἄστερία.
Gevher, II., βλ. Cevher.
Geviş, T. ὄν. μηρυκασμός.
Geviş getirmek, T. ρμ. οὐδ. μηρυκάζω, ἀναμασσῶ, μασσουρίζω.
Gevmek = geviş getirmek.
Gevrek, T. ἐπθ. εὐθραυστος, τραγανιστός. || —, ὄν. εἶδος παξιμαδιοῦ.
Gevrek gevrek gülmek, T. ρμ. οὐδ. γελῶ περιτράνως, τραγανιστά.
Gevremek, T. ρμ. οὐδ. ξηραίνομαι. || —, κορύνω ἐν τῷ ὑπαίθρῳ.
Gevrekçi, T. ὄν. πωλητῆς διπύρων, κ. παξιμαδάς.
Gevser, A. ὄν. νέκταρ, ποτὸν ἐξαίσιον. || —i jale ὄν. κ. Νεφέλη.
Gezsek, T. ἐπθ. χαλαρός, χαῦνος, μαλθακός, ἀδρανής. || — ağız, ἀκριτομυθία. || ağız—, ἀκριτόμυθος.
Gezseklik, T. ὄν. χαλάρωσις, ἀδράνεια, ἀδυναμία.

Gezseklik etmek, T. ρμ. οὐδ. δεικνύω ἀδράνεια.
Gezselmek = gezsemek.
Gezsetmek = gezsetmek.
Gezsemek, T. ρμ. οὐδ. χαλαροῦμαι, χαυνοῦμαι, ἀτονῶ, χάνω τὴν δραστηριότητα, τὸν ζήλον.
Gezsetmek, T. ρμ. μβ. (αἰτ.) χαλαρῶ, χαυνῶ, ἐκλύω, παραλύω ἐνεργειαν, ζήλον, προσπάθειαν.
Gezsetilmek, T. ρμ. πθ. χαλαροῦμαι.
Geyik, T. ὄν. ἔλαφος.
Geyn = gen = geniş.
Gez, T. ὄν. τὸ ἄκρον τοῦ βέλους τὸ ἐγγίζον τὴν χορδὴν τοῦ τόξου. || — ağacı, ὄξυφοίνιξ.
Gez, II. ὄν. σχοινίον ἔχον κόμβους καὶ χρησιμεῖον ὡς πῆχυς πρὸς καταμέτρησιν, στάθμη.
Gezdirici, T. ἐπθ. ὁ περιάγων, ὁ περιφέρων. || —, πλανόδιος πωλητής.
Gezdirmek, T. ρμ. μβ. (αἰτ.) περιφέρω. περιάγω τινὰ ὅπως θεάσῃται ἢ διασκεδάσῃ. || göz—, ρίπτω ἐν βλέμμα, ἐπιθεωρῶ. || kutu—, περιάγω κιβώτιον.
Gezgin, βλ. gezginci.
Gezginci, T. ἐπθ. πλάνης, τρυχοδιώκτης, ἀλήτης. || —, ὄν. πλανόδιος πωλητής.
Gezi, T. ὄν. ὕψωμα μεταξωτὸν ἀναμεμιγμένον μὲ βάμβακα καὶ ἔχον ὄψιν κυματοειδή.
Gezici, T. ἐπθ. περιπατητικός.
Gezicilik, T. ἀφ. τὸ εἶναι τινα περιπατητικόν.
Gezig, T. ὄν. φῶμα (σπυροὶ) κακότηδες.
Gezinmek, T. ρμ. οὐδ. περιπατῶ, περιδιαβάζω, προετοιμάζομαι νὰ ψάλλω [ἐπὶ μουσικῶν].
Gezinti, T. ὄν. περίπατος, ἐκδρομή, μέρος περιπάτου. || —, ἐπθ. sürtük, ἀλήτης, ἀκατάστατος.
Geziş, T. ἀφ. περίπατος.
Gezlemek, T. ρμ. μβ. (αἰτ.) μαχαιρῶν.
Gezlik, T. ὄν. ἀκμὴ ξίφους κυρτοῦ. || —, = çaki, μαχαιρίδιον, κονδυλομάχαιρον.
Gezme, T. ὄν. ἀπαρ. περίπατος. || —, ὄν. bekçi, νυκτοφύλαξ ἀγορᾶς.
Gezmek, T. ρμ. οὐδ. περιπατῶ, περιφέρομαι, περιηγοῦμαι.
Gezmek, T. ρμ. μβ. (αἰτ.) περιέρχομαι.

μαι. || eni—, περιέρχομαι τὴν οἰκίαν.

Gibi, T. μόρ. biği, ὡς, καθώς. || adam—, ὡς ἄνθρωπος, προσηκόντως.

Gider ayak, T. ἔπρ. μόλις φύγη.

Gidermek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποσποῶ, κάμνω τι νὰ παρέλθῃ, ἐξαλείφω. || —, θεραπεύω, ἐξουδετερῶ.

Gidi, T. ὄν. kodos, μαστροπός.

Gidi, T. [ἐπιφώνημα ἐπιτιμῆσεως ἢ θλίψεως] ὦ τὸν... || seni—seni, ἀχρεῖε σύ! || —yalanci, ὦ τὸν ψεύστην! || hey — gecmiş günler, ὦ παρελθούσαι ἡμέραι!

Gidilmek, T. ρμ. ἀπρὸσ. μεταβαίνει τις, ἀπέρχεται, ἀναχωρεῖ τις.

Gidiş, T. ρ. ἀφ. ἀναχώρησις, ταξείδιον, βάδισμα. πορεία, διαγωγή. || —ini beğenmiyorum, δὲν ἀρέσω τὴν διαγωγὴν του. || —ve geliş, ἀναχώρησις καὶ ἐπιστροφή.

Gidişmek, T. ρμ. οὐδ. ἔχω κνησμόν, φαγοῦραν, κνησιῶ.

Girah, T. ὄν. arşinin onaltıda biri, τὸ δέκατον ἕκτον τοῦ πήχεως.

Giran, Π. ἐπθ. ağır, βαρύ. || bari—, =agir yük, μέγα βάρος, φορτίον βαρύ.

Girdap, Π. ὄν. akinti, çolek, δίνη, ἤτοι συστροφή τῶν ὑδάτων θαλάσσης ἢ ποταμοῦ, παραγομένη ἐξ ἀντιθέτων ρευμάτων. || —, μέρος ἐπικίνδυνον.

Girdibat, Π. ὄν. kasirga, ἀναιμοστροβίλος, καταιγίς.

Girdigâr, Π. ὄν. Tanrı, ὁ δημιουργός, ὁ Θεός.

Girgin, T. ἐπθ. τολμηρός, θαρραλέος.

Girginlik, T. ὄν. θαρραλεότης, οἰκειότης.

Girift, Π. ἀφ. tutma, σύλληψις, κράτησις.

Giriftar, Π. ἐπθ. tutulmuş, συλληφθεὶς, πιασμένος, ὑποχείριος.

Giriftar olmak, T. ρ. μσ. (δοτ.) περιπίπτω. || hastalığa—, περιπίπτω εἰς ἀσθένειαν. || yoksuzluğa—, περιπίπτω εἰς ἔνδειαν.

Girilir, T. [ἀντι ὀνόματος] εἴσοδος.

Girilmek, T. ρμ. ἀπρὸσ. εἰσέρχεται τις.

Girin, T. ὄν. εἶδος ἰκτίδος. || —, τὸ ἐξ ἰκτίδος γούνομα.

Girinti, T. ὄν. εἰσοχή.

Girintili, T. ἐπθ. ὁ ἔχων εἰσοχάς. || —çikintili, ὁ ἔχων εἰσοχάς καὶ ἐξοχάς, ἀνόματος, ἰλικοειδής.

Giriş, T. ὄν. χορδὴ μουσικοῦ ὄργάνου ἢ τόξου. || —, (ἀρχτ.) δοξός, διαδοκίς.

Giriş, T. ἀφ. εἴσοδος, εἰσαγωγή, προοίμιον.

Girişli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων εἴσοδον. || —çikışli, ὁ ἔχων μέρος εἰσερχόμενον καὶ μέρος ἐξερχόμενον.

Girişmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἐπιχειρῶ, ἀναλαμβάνω, προβαίνω. || —, ἐπιτίθεμαι ἐναντίον τινός.

Girit, ἔλλ. ὄν. ἡ νῆσος Κρήτη.

Giritli, T. ὄν. καὶ ἐπθ. Κρής.

Girive, Π. ὄν. dolaşık, çikmaz yol, καταφύγιον. || —, (μτφ.) ὑπεκφυγή, πρόφαισις, ἀφορμή.

Girme, T. ὄν. ἀπαρ. εἴσοδος. || —çikma, εἴσοδος καὶ ἐξοδος, || —, ὄν. στροφεύς, εἶδος ρεζέ θύρας ἢ παραθύρου.

Girmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) εἰσερχομαι, εἰσδύω, περιλαμβάνομαι. || günaha—, ἁμαρτάνω.

Girmeli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων εισόδους. || —çikmalı, ὁ ἔχων εισόδους καὶ ἐξόδους.

Giryan, Π. ἐπθ. ağlıyan, κλαίων.

Giryan olmak, T. ρμ. οὐδ. ağlamak, κλαίω.

Girye, Π. ὄν. ağlama, κλαυθμός, θρηῆνος, δάκρυα.

Girye etmek, T. ρμ. οὐδ. κλαίω, θρηῆνῶ.

Gitgide, T. ἔπρ. βαθμηδόν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τοῦ χρόνου προϊόντος, μὲ τὸν καιρὸν.

Gitmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) πηγαίνω, ἀπέρχομαι, ἀναχωρῶ || ilerisine—, διέρχομαι τὸ ὄριον καὶ ἐπιμένω. || ileri—, προχωρῶ, προοδεύω, διέρχομαι τὸ ὄριον τῆς εὐπρεπείας. || hoşşa—, εὐαρεστῶ. || suyun akintisina—, ἀκολουθῶ τὸ ρεῖμα, τὴν φορὰν τῶν ὑδάτων. || doğru—, ἐνεργῶ, διάγω τιμῶς.

Giydirmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἐνδύω τινά. || baştan aşağı—, (μτφ.) στολίζω ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἐξυβρίζω.

Giyilmek, T. ρμ. πθ. φοροῦμαι, [ἐπὶ ἐνδύματος]. || ... eski değil, daha giyilir—, δὲν εἶναι παλαιόν, ἀκόμη δύναται νὰ φορεθῇ.

Giyim, T. ὄν. ἔνδυμα. || bir—, πλήρης μία ἔνδυμασία. || —kuşam yerinde =

- süs, ἡ στολή, ἡ ἐνδυμασία, τὸ λοῦσον ἐν τάξει.
- Giyimli, T. ἐπθ. ἐνδεδυμένος. || —kusamlı, καλοενδεδυμένος.
- Giyinmek ἢ geyinmek, T. ρμ. μσ. ἐνδύομαι.
- Giyinti, T. ὄν. ἐνδυμα.
- Giymek ἢ geymek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐνδύομαι, φορῶ.
- Giysi, T. ὄν. ἐνδυμα.
- Giz, T. ὄν. defa, φορά. || bir—, ἅπαξ. || bu—, τὴν φορὰν ταύτην. || her—, πάντοτε. || —, ἡ κεραία τῆς σημαίας ἐπὶ τῶν ἰσθμῶν τῶν πλοίων.
- Gizlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. ἀφαιρ.) κρύπτω, ἀποκρύπτω.
- Gizlenmek, T. ρμ. μσ. (δοτ.) κρύπτομαι.
- Gizletmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ κρύψη τινὰ ἢ τι.
- Gizli, T. ἐπθ. κεκρυμμένος, λαθραῖος, μυστικός, κρυφός, ἐμπιστευτικός. || —karakli, μυστήριον κεκρυμμένον. || —hizmet, ὑπηρεσία μυστική. || —sitma, κρυφός πυρετός, (μτφ.) κρυφίνους.
- Gizlice, T. ἐπρ. λαθραῖως, κρυφίως, μυστικῶς.
- Gizli tutmak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) φυλάττω μυστικόν.
- Gıcık, T. ὄν. γαργαλισμός, κνισμός.
- Gıcıklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) γαργαλίζω, κνίζω.
- Gıcıklanmak, T. ρμ. μσ. γαργαλιζομαι.
- Gıcılamak, T. ρμ. οὐδ. τρίζω τοὺς ὀδόντας (ἀπειλή).
- Gıcır και } T. μόρ. παριστάνον τὸν
Gıcır gıcır } βρυγμὸν τῶν ὀδόντων, ἢ τὸ τριξιμον θύρας, τροχαλίας κτλ.
- Gıcırdamak, T. ρμ. οὐδ. τρίζουσιν οἱ ὀδόντες, ἢ ἡ θύρα, ἢ τροχαλία κτλ.
- Gıcırdatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τρίζω. || diş—, τρίζω τοὺς ὀδόντας [ἐπὶ ἀπειλῆς].
- Gıcırıtı, T. ὄν. τριγμός ὀδόντων, τροχαλίας, θύρας κτλ.
- Gıda, A. ὄν. yiyecek şey, azık, τροφή.
- Gıdaı, A. ἐπθ. besleyici, θρεπτικός.
- Gıdali, T. ἐπθ. θρεπτικός.
- Gıdık, T. μόριον παριστάνον τὴν φωνὴν τῆς ὀρνίθος, κακάνισμα.
- Gıdıklamak, T. ρμ. οὐδ. κακάνίζω (ἐπὶ ὀρνίθων).
- Gıdıklanmak = kızıklanmak.
- Gil, T. μόριον προστιθέμενον εἰς τὸ β' πρόσωπον τῆς προστακτικῆς ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τῆς προσταγῆς ἢ ἀπαγορεύσεως. || olmagil, νὰ μὴ γίνῃ. || söylemegil, νὰ μὴ ἐλθῇ.
- Gillüğü, A. ὄν. fent, δόλος καὶ κακοβουλία.
- Gina, A. ὄν. ötkü, φθιχία. || —, πλοῦτος.
- Gipta, A. ρ. ἀφ. imrenme, ἐπιθυμία, ἐφρασις, ζήλος [ἄνευ φθόνου καὶ ζηλοτυπίας].
- Gipta etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) imrenmek, ἐπιθυμῶ, ζηλῶ.
- Giptali, T. ἐπθ. ὁ ἐφιέμενος, ὁ ἐπιθυμῶν, ὁ ζηλῶν.
- Girgaş, T. ὄν. κτένιον ὑφάντου.
- Girgir, T. μόρ. ὄκληρά φλυαρία. || — etmek, φλυαρῶ, κ. γορνιάζω. || — söylemek, φλυαρῶ, λαλῶ πολλά.
- Girildamak, T. ρμ. οὐδ. βορβορούζω, γουργουλίζω [ἐπὶ κοιλίας].
- Girildatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω νὰ βορβορούξη, νὰ γουργουλίξη.
- Girilti, T. ὄν. βορβορευγμός, κ. γουργουρητόν.
- Giriv, II. ὄν. bağırma, θόρυβος, ὄδυρμός, γόος.
- Giriv koparmak, T. ρμ. ἐργ. bağırma, κραυγάζω, θορυβῶ.
- Girize, A. ὄν. kendiliğinden hasil olma, χαρακτήρ ἔμφυτος, φυσικόν, φύσις.
- Girizî, A. ἐπθ. [ἐκ τοῦ προηγ.] ἔμφυτος, φυσικός.
- Girila, T. ἐπρ. ἀφθονογ, ἐν ἀφθονία.
- Girlamak, T. ρμ. οὐδ. βορβορούζω, κ. γουργουριζῶ [ἐπὶ κοιλίας, στομάχου].
- Girli = viziltli.
- Girlikaş = vizilti.
- Girt, T. μόριον παριστάνον τὸν ῥόχον τοῦ λάρυγγος, ἢ τὸν τριγμὸν σώματος σκληροῦ.
- Girtlak, T. ὄν. λάρυγξ. || — veremi, φθίσις τοῦ λάρυγγος.
- Gısa, A. ὄν. zar, ince perde, (ἀνατ.) ὑμήν, μεμβράνα.
- Giyaben, A. ἐπρ. göz önünde olmak-sizin, ἐρήμην, κατ' ἐρήμην.
- Giyabi, A. ἐπθ. göz önünde olmaya-rak, ὁ, ἢ, τὸ κατ' ἐρήμην.
- Giyap, A. ὄν. gözükmemе, ἀπουσία. || —ında, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του.
- Giybet, A. ἀφ. gaybet, κακολογία περὶ προσώπου ἀπόντος.

Gıybetçi, T. ἐλθ. kaybetçi, κατήγορος, φιλοκατήγορος.

Gıybet etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kaybet etmek, κατηγορῶ, κακολογῶ.

Glâsiye, Γαλλ. ὄν. cümudiye, παγετών.

Gocuk, Βουλγ. ὄν. χονδροειδῆς μηλωτή.

Gomalak, Ἴτ. ὄν. λάκη, ρητίνη

Gonçe ἢ konçe, T. ὄν. κάλυξ, βόμβυξ.

Gonçe ἢ konçe açmak. T. ρμ. οὐδ. ἀνοίγω κάλυκας.

Göbek, T. ὄν. ὀμφαλός, γενεά, κέντρον, || —, καρδιά καρπού. || — düşmesi, πέσιμον τοῦ ὀμφαλοῦ, κήλη.

|| üç—, τρεῖς γενεαί. || dünyanın—i, τὸ κέντρον τῆς γῆς.

Göbeklenmek, T. ρμ. μσ. ἀποκτῶ καρδίαν [ἐπὶ κράμβης, θριδάκος κτλ.].

Göbek taşı, T. ὄν. ὀμφαλός λουτροῦ, ἦτοι στρογγύλη μαρμαρίνη ἐξέδρα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λουτροῦ.

Göç, T. ὄν. μετοίκησης, ἀλλαγὴ κατοικίας. || —, μετανάστευσις. || —, ἀποδημία, θάνατος.

Göçebe, T. ὄν. bedevî, νομαδικὴ φυλὴ, νομάδες.

Göçebelik, T. ὄν. τὸ διάγειν βίον νομαδικόν, βίος νομαδικός.

Göç etmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ. δοτ.) μετοικῶ.

Göç etmek, T. ρμ. οὐδ. ἀποθνήσκω.

Göçken, T. ὄν. = göstebek.

Göçkün, T. ἐπθ. καταβυθισμένος, ἔτοιμος νὰ καταρρεύσῃ. || —, ἐτοιμοθάνατος.

Göçmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) μοτοικῶ. || —, καταβυθίζομαι, καταρρέω. || —, ἀποθνήσκω.

Göçünmek, T. ρμ. οὐδ. ölmeκ, ἀποθνήσκω.

Göçürmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐμπήγω. || kazık—, ἐμπήγω πάσσαλον.

Göğümtül, T. ἐπθ. manıce, ὑποκύανος.

Göğüs, T. ὄν. στήθος, στέρνον. || —çukuru, φίλτρον [λάκκος τοῦ στήθους ἢ ἄλλως can evi]. || —illeti, φθίσις. || —tahtası, στέρνον.

Göğüs germek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) προβάλλω στήθος [κατὰ τοῦ ἐχθροῦ], παλαίω. || —, καυχῶμαι.

Göğüslemek, T. ρμ. οὐδ. ἀνθίσταμαι, ἀποκρούω.

Göğüslü, T. ἐπθ. εὐρύτερονος.

Göğüslük, T. ὄν. προστήθιον, ἐμπροσθέλλα, κ. στηθοῦρι.

Gök, T. ἐπθ. manı, κυανοῦς. || —göz, ὀφθαλμός κυανοῦς. || — = yakut, σάπφειρος. || gözüñ de gök mü ne! εἶσαι πολὺ ἔξυπνος!

Gök, T. ὄν. οὐρανός. || —gürlemek, βροντᾶ ὁ οὐρανός. || —gürlemesi, βροντή. || —yüzü, στερέωμα. || —kandil, τύφλα μεθυσμένος. || yer —titremek, τρέμει ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός [ἐκ μεγάλου γεγονότος].

Gök ateşi = afet.

Gökçe, T. ἐπθ. ὑποκύανος, ὑπόλευκος.

Gökçek, T. ἐπθ. ὄραϊος, κομπός.

Gökçül, T. ἐπθ. çil renkli, ὑποκύανος.

Gök kandil, βλ. gök.

Gökkir, T. ἐπθ. kül rengi, τεφρόχρους.

Göklük, T. ὄν. χρώμα κυανοῦν τοῦ οὐρανοῦ.

Gökremek, T. ρμ. οὐδ. ἀφρίζω ἐκ μεγάλης ὀργῆς. || —, ὀργῶ [κάμηλος, τίγρις κτλ.]. || —, ἀφρίζω [θάλασσα], βλ. köpürmek.

Göl, T. ὄν. λίμνη, λάκκος. || —ayağı, ποταμός πηγάζων ἐκ λίμνης. || —başı, πηγὴ τοῦ ὕδατος τῆς λίμνης. || —otu, (φυτ) νυμφαία.

Gölek, T. ὄν. ufak sivri sinek, κώνωψ, βλ. καὶ sivri sinek.

Gölge, T. ὄν. σκιά. || —, προστασία, αἰγίς. || —alti, τόπος σκιερός. || —sinden korkar, δειλός εἰς τὸ ἔπακρον.

Gölge etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) σκιάζω.

Gölgelendirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σκιάζω, ἐπισκιάζω

Gölgelenmek, T. ρμ. οὐδ. σκιάζομαι, κάθημαι, ἀναπαύομαι ὑπὸ σκιάν.

Gölgeli, T. ἐπθ. σκιερός, εὐσκιος.

Gölgelik, T. ὄν. μέρος σκιερόν, σύσκιον, σκίασμα.

Gölge vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) σκιάζω.

Gölük, T. ὄν. ζᾶον φορτηγόν, ἵππος φορτηγός δυνατός.

Gömgök, T. ἐπθ. ὄλως διόλου κυανοῦς.

Gömlek, T. ὄν. ὑποκάμισον. || acem—i, ὑποκάμισον περσικόν, ἦτοι ὑποκάμισον ὅπερ φοροῦν ἐν τῇ ἐργασίᾳ.

Gömlekçi, T. ὄν. πωλητῆς ὑποκαμίσων.

Gömleklik, T. ὄν. ὕφασμα κατάλληλον δι' ὑποκάμισον.

Gömme, T. ὄν. ἀπαρ. ταφή, ἐνταφίασις. || —, παράχωμα, κατόρυξις.

Gömmeκ, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) θά-

- πτω νεκρόν, παραχώνω. || —, κατο-
 ρύσσω χρήματα, θησαυρόν κτλ.
- Gömiüldürük, T. ὄν. tasma, κλοιδός ζυ-
 γοῦ περιβάλλον τὸν λαιμόν τῶν ζώων
 τῶν συρόντων ἄμαξαν.
- Gömiülmek, T. ρμ. πθ. θάπτομαι, πα-
 ραχώνομαι. || —, κοιλαίνομαι, κ. βου-
 λῶ (ἐπὶ ὀφθαλμῶν). || —, εἰσδύω [ὡς
 ὁ ὄνυξ εἰς τὸ κρέας].
- Gömiülü, T. ἐπθ. τεθαμμένος, παρα-
 χωμένος. || —, κοῖλος, κ. βουλημένος
 ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ ἀσθενοῦς.
- Göñ, T. ὄν. deri, δέγμα κατειργα-
 σμένον.
- Göñan, T. ὄν. durgun su, λάκκος ἔχων
 ὕδωρ μόνον τὸν χειμῶνα. || —, ὄνομα
 ὑποδιοικήσεως ἐν Ἀνατολῇ.
- Gönder, ἑλλ. ὄν. sirik, κοντάριον, βού-
 κεντρον. || manpaci—i, κοντάριον
 φορτηγίδος.
- Gönderilmek, T. ρμ. πθ. πέμπομαι,
 ἀποστέλλομαι.
- Gönderiş, T. ρ. ἀφ. ἀποστολή.
- Gönderme, T. ὄν. ἀλαρ. ἀποστολή.
- Gördermek. T. ρμ. μτβ. (αἰτ. δοτ.)
 πέμπω, ἀποστέλλω.
- Gönü ἢ gönü, T. ὄν. ζηλοτυπία, φθόνος.
- Gönül, T. ὄν. καρδία, αἴσθημα, ἀγά-
 πη, ἔρωσ. || —, συγκατάθεσις, θέλη-
 σις. || —acıklıđı, ἀγαλλίασις, διάθε-
 σις. || —acıklıđı, μετριοφροσύνη. ||
 —darlıđı, στενοχωρία, ἀθυμία. || —
 hoşluđı, συγκατάθεσις, θέλησις. || —
 eğlencesi, διασκέδασις. || —den—e
 yol var, (ρμ.) ὑπάρχει δρόμος ἀπὸ
 τῆς μιᾶς καρδίας εἰς τὴν ἄλλην,
 ἦτοι αἱ καρδίαι συνενεοῦνται. || —,
 ὄν. κ. Ἀγάπη.
- Gönül almak, T. ρμ. μτβ. (γεν. αἰτ.)
 εὐαρεστοῦ.
- Gönül kalmak, T. ρμ. οὐδ. δυσαρε-
 στοῦμαι.
- Gönül kırmak, T. ρμ. μτβ. (γεν. αἰτ.)
 δυσαρεστοῦ.
- Gönüllennek, T. ρμ. οὐδ. δυσαρεστοῦ-
 μαί, κ. κακίονω. || —, ἐρωτεύομαι.
- Gönül vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἀ-
 γαπῶ, ἐρωτεύομαι.
- Gönüllü, T. ἐπθ. ἐθελοντής. || alçak—,
 μετριοφρων, εὐπρόσιτος.
- Gönülsüz, T. ἀπθ. ἀκούσιος. || —, με-
 τριοφρων. || —, ἐπρ. ἀκουσίως.
- Gönülsüzlük, T. ὄν. ἔλλειψις θελήσεως,
 δυσαρέσκεια. || —, μετριοφροσύνη.
- Gönlü alçak, T. ἐπθ. μετριοφρων, τα-
 πεινόφρων, εὐπρόσιτος.
- Gönlü kara, T. ἐπθ. κακοθελητής, ἀ-
 χρεῖος.
- Gördürmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.)
 βάλλω τινὰ γὰ ἰδῆ, βάλλω τινὰ γὰ
 πράξῆ, γὰ ἐκτελέσῆ.
- Göre, T. πρθ. ὡς πρὸς, ἀναλόγως, κα-
 θώς, καιά. || bana—, κατ' ἐμέ, κατὰ
 τὴν γνώμην μου. || söyledigine—,
 καθὰ λέγει.
- Görek, T. ὄν. φαινόμενονον, ἐξωτερικόν,
 ὄψις.
- Görekli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων καλὸν ἐξωτε-
 ρικόν, καλὴν ὄψιν.
- Görenek, T. ὄν. ἔξις, συνήθεια, πεῖρα.
- Görenekli, T. ἐπθ. ἔμπειρος.
- Göreneksiz, T. ἐπθ. ἄπειρος, ἀδαής.
- Görgü, T. ὄν. πεῖρα. || —sü çok, πο-
 λύπειρος.
- Görgülü, T. ἐπθ. πεπειραμένος. || —,
 πολυπαθής.
- Görgüsüz, T. ἐπθ. ἄπειρος, ἀδαής.
- Görgüsüzlük, T. ὄν. ἀπειρία, ἀδαημο-
 σύνη.
- Görme, T. ὄν. ἀπαρ. παρατήρησις. ||
 sonradan—, ὀψίπλουτος.
- Görmece, T. ἐπθ. ἐπὶ τῷ ὄρω τοῦ
 ἰδεῖν [ἐπὶ ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως πραγ-
 ματός τινος]. || —, κατ' ἐκτίμησιν
 τοῦ ὀφθαλμοῦ.
- Görmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὄρω, βλέ-
 πω, παρατηρῶ. || —, συναντῶ, ἐπι-
 σκέπτομαι. || —, ἐκτελῶ, ἐκπληρῶ. ||
 hoş—, παραβλέπω. || duş—, ὄνειρευό-
 μαί. || gün—, βλέπω ἢ δέχομαι φῶς
 (ἐπὶ δωμάτων κτλ), (μτφ.) διέρχο-
 μαί βίον εὐτυχῆ.
- Görmemezlik, T. ἀφ. προσποίησης ἀ-
 βλεψίας, παράβλεψις.
- Görmez, T. μτβ. ὁ μὴ βλέπων. || gün—,
 σκοτεινός.
- Görmezlenmek, T. ρμ. οὐδ. προσποιου-
 μαί ὅτι δὲν βλέπω.
- Görsütme, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) göster-
 mek, δεικνύω, ἀποδεικνύω, ἐκθέτω.
- Görtün, T. ὄν. εἶδος μεγάλου σάγ-
 ματος.
- Görücü, T. ἐπθ. ὁ βλέπων. || —, ὄν.
 προξενήτρια, προμνήστρια.
- Görüçülük, T. ἀφ. προξενία.
- Görülme, T. ρμ. πθ. φαίνομαι, πα-
 ρατηροῦμαι. || —, ἐκτελοῦμαι [ἐπὶ
 ὑποθέσεως].

Görüm, T. ρ. ἀφ. τὸ βλέπειν, θέα, βλ. görümlük.
 Görümce, T. ὄν. ἀνδραδέλφη.
 Görümlük, T. ὄν. θεωρητοα, κόσμημα ὅπερ δίδεται ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ ὡς δῶρον τῇ νύμφῃ.
 Görünmek, T. ρμ. οὐδ. φαίνομαι, παρουσιάζομαι. || görünen köye kilavuz istemez, (πρμ.) χωρίον, ὅπερ φαίνεται, ὁδηγὸν δὲν θέλει.
 Görünür, T. ἐπθ. ὄρατός, φαινόμενος. || —görünmez kazadan Tanrı saklasın, (πρμ.) ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ ἀπὸ δυστυχημάτων ὄρατῶν τε καὶ ἀοράτων.
 Görünüş, T. ρ. ἀφ. ὄψις, θέα, ἐξωτερικόν. || —, ἐπίδειξις. || —te, κατὰ τὸ φαινόμενον.
 Görünmez, T. ἐπθ. ἀόρατος. || görünüp— kaza, δυστύχημα ἀπροσδόκητον.
 Görüş, T. ρ. ἀφ. θέα, ὄψις. || bir—te, ἐκ πρώτης ὄψεως. || barış—, συμφιλίωσις.
 Görüşme, T. ὄν. ἀπαρ. συνέντευξις, συνομιλία, συνδιάλεξις.
 Görüşmek, T. ρμ. ἄλλ. σχετίζεσθαι. συναναστρέφεσθαι.
 Görüştürmek, T. ρμ. διάμ. (β' γεν.) βάλλω δύο ἢ περισσοτέρους νὰ συνομιλήσωσι.
 Görüşülmek, T. ρμ. ἀπρόσ. γίνεται οἰκοθεν συνέντευξις, συνομιλία, συναναστροφή μεταξὺ δύο ἢ περισσοτέρων.
 Gösterilmek, T. ρμ. πθ. δεικνύομαι, παρουσιάζομαι.
 Gösteriş, T. ρ. ἀφ. alâyiş, ἐπίδειξις, ἐξωτερικὴ λαμπρότης, μεγαλοπρέπεια. || —, διαδήλωσις.
 Gösterişli, T. ἐπθ. ἐπιδεικτικὸς, μεγαλοπρεπής.
 Gösterişsiz, T. ἐπθ. ὁ μὴ ἔχων ἐπίδειξιν ἐξωτερικῆν.
 Göstermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) δεικνύω, ἐπιδεικνύω, παρουσιάζω. || —, παριστάνω, ἀποδεικνύω. || ders—, διδάσκω, || yol—, ὁδηγῶ, συμβουλεύω.
 Göstertmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) δεικνύω τινί τι δι' ἄλλου.
 Göz, T. ὄν. προωτός, κῶλος. || —. (μτφ.) θράσος, τόλμη. || —ü varsa, ἂν τολμᾷ. || —ü varıp gelmek, φοβεῖσθαι.
 Gözlük, T. ὄν. δέσμα ραπτόμενον ἐπὶ τοῦ ἐμφιλίου.

Götün, T. ἐπρ. ὀπίσω, ὀπίσω. || —, — gitmek, ὀπισθοχωρῶ, ὀπίσω ὀπίσω πηγαίω.
 Götürmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἀπάγω τινὰ ἢ μεταφέρω μακρὰν προᾶγμά τι πλησίον εὐρισκόμενον. || söz götürmez, δὲν ἀνέχεται λόγους, εἶναι παράφορος.
 Götürtmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ μεταφέρῃ τι μακρὰν.
 Götürü, T. ἐπθ. ὁ πωλούμενος ἢ ἀγοραζόμενος ἀθρόως καὶ συλλήβδην, ἢ ὁ γινόμενος κατ' ἀποκοπήν.
 Götürülmek, T. ρμ. πθ. ἀπάγομαι. φέρομαι μακρὰν ἐκ τοῦ πλησίον.
 Gövde, T. ὄν. κορμὸς, σῶμα ἀνθρώπου, ζώου, δένδρου. || kan—yü götürmek, γίνεται αἱματοχυσία, φόνος.
 Gövdeli, T. ἐπθ. εὐσαρκος, σωματώδης.
 Göya ἢ gûya, T. ἐπρ. δῆθεν, τάχα.
 Göydergi, T. ὄν. (ἀσθ.) ἄνθραξ.
 Göymek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) alazlatmak, καίω, ψήνω εἰς τὸ πῦρ. || —, καυτηριάζω, φλογίζω.
 Göynük, T. ὄν. kıldan torba, σάκκος τρίχινος δι' ὀξύγαλα. || —, μικρὸν ἀγγεῖον διὰ γάλα. || —, ὄν. Τουρκικῆς φυλῆς καὶ κωμοπόλεως.
 Göyük, T. ὄν. yanmış şey, πρᾶγμα κεκαυμένον. || —, = sitma, nöbet, πυρετός. || — = aci, keder, λύπη, πόνος.
 Göyünmek, T. ρμ. μσ. alazlanmak, καίομαι, φλέγομαι. || —, ὠριμάζω (ἐπὶ καρποῦ).
 Göz, T. ὄν. ὀφθαλμὸς, ἄνοιγμα, ὀπή. || —, συρτάρι. || terazi—ü, δίσκος πλάστιγγος. || —, βασκανία, κακὸ μάτι. || kara—, μέλας ὀφθαλμὸς, μαυρομάτης. || —de, εὐνοούμενος. || tok—, αὐτάρκεια. || —acıklığı, ἀγχίνοια. || —ünüz aydın, φῶς στὰ μάτια σας. || iki—arasında, ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ. || —, διάτρητος, τρύπα, τρύπα. || —e yasak olmaz, (πρμ.) δὲν γίνεται ἀπαγόρευσις διὰ τὰ μάτια. || çay—ü, πηγαι τοῦ ποταμοῦ. || —yaşı, δάκρυ.
 Göz açmak, T. ρμ. οὐδ. ἀναπαύομαι, εὐρίσκω ἄνεσιν. || —, προσέχω.
 Göz ağrısı, T. ὄν. (ἀσθ.) ὀφθαλίμα.
 Göz aki, T. ὄν. τὸ ἀσπράδι τοῦ ὀφθαλμοῦ.
 Göz bağı, T. ὄν. sihir, μαγεία.
 Göz bagıcı, T. ὄν. μάγος, ἀπατεών.

- Göz bağıcılık, T. ὄν. μαγεία.
 Göz bebeği, T. ὄν. κόρη ὀφθαλμοῦ.
 Göz belertmek, T. ρμ. οὐδ. ἀνατείνω.
 κ. γουρλόνω τοὺς ὀφθαλμούς.
 Göz boncuğu, T. ὄν. φυλακτόν [ἐναντίον τῆς βασκανίας].
 Göz boyamak, T. ρμ. μτβ. ἀπατῶ.
 Gözcü, T. ὄν. nöbetçi, φύλαξ. φρουρός, σκοπός. || —, = casus, κατάσκοπος.
 Gözcülük, T. ὄν. ἐποπτεία, ἐπιτήρησις. || —, κατασκοπεία.
 Gözdağı, T. ὄν. θυμὸς προσποιητός, κ. φοβέρα.
 Gözdeğme, T. ὄν. βασκανία.
 Gözdeğmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) βακαίνω, κ. ματιάζω.
 Göz demiri, T. ὄν. geminin baş tarafındaki büyük demir, ἄγκυρα τοῦ πλοίου.
 Göz doktoru = göz hekimi.
 Göz dönmek, T. ρμ. οὐδ. ταράττομαι ἐξ ὀργῆς
 Göze gelmek, T. ρμ. πθ. βασκαίνομαι.
 Gözemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διπλοκεντῶ ἤτοι δις κεντῶ τὸ αὐτὸ μέρος.
 Göz eni, T. ὄν. κόγχη, τὸ κοίλωμα τοῦ ὀφθαλμοῦ.
 Gözen, T. ὄν. alaca geyik, εἶδος παραδελῆς ἐλάφου.
 Gözeni, T. ἐπθ. ὠραῖος, ἀρκετὰ ὠραῖος.
 Gözenmek, T. ρμ. πθ. διπλοκεντῶμαι. || gözenmiş nakas, διπλοκεντημένον κέντημα.
 Gözer, T. ὄν. harman kalburu, κόσκινον.
 Gözet, T. ἐπρ. προσοχή! πρόσεξον!
 Gözetilmek, T. ρμ. πθ. φυλάττομαι, ἐπιτηροῦμαι.
 Gözetlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φυλάττω, ἐπιτηρῶ, παραφυλάττω, παραδοκῶ. || fırsat—, παραδοκῶ εὐκαιρίαν.
 Gözetmek, T. ρμ. μτβ. βλ. προηγούμε.
 Göz etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) κάμνω τὸ μάτι, νεύω διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.
 Gözettirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ φυλάττη, νὰ προσέχη, νὰ ἐπαγρυπνῇ, νὰ ἔχη τὴν φροντίδα.
 Göze tütme, T. ρμ. οὐδ. ἐπιθυμῶ πολύ.
 Göz göre, T. ἐπρ. ὀφθαλμοφανῶς.
 Gözgülü, T. ὄν. αἴμα, κάτοπτρον.
 Göz hapsi, T. ὄν. ἐπιτήρησις ἰδία ἢ ἀστυνομική.
 Göz hekimi, T. ὄν. ὀφθαλμίατρος.
 Göz kapağı, T. ὄν. βλέφαρον.
 Göz kararmak, T. ρμ. οὐδ. σκοτοδινιῶ, σκοτιζεται ὁ ὀφθαλμός, λειποθυμῶ.
 Göz kararı, T. ὄν. ἐκτίμησις δι' ὀφθαλμοῦ.
 Göz karartısı, T. ὄν. σκοτοδινία, λειποθυμία.
 Göz kestirmek } T. ρμ. οὐδ. κόπτει
 Göze kestirmek } τὸ μάτι, τολμῶ.
 Göz kırma, T. ὄν. ἀπαρ. βλεφαρισμός. || —si, νεῦμα πρὸς συνεννόησιν.
 Göz kırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω νεῦμα πρὸς συνεννόησιν.
 Göz kızmak, T. ρμ. οὐδ. γίνομαι ἄλληστος, ἐπιθυμῶ πολύ. || —, ὀργίζομαι.
 Göz kulak olmak, T. ρμ. οὐδ. προσπαθῶ νὰ ἴδω καὶ ἀκούσω.
 Göz kuyruğu, T. ὄν. ἄκρα, γωνία ὀφθαλμοῦ.
 Gözleme, T. ὄν. ἀπαρ. ἀναμονή μετὰ πόθου, παραδοκία.
 Gözleme, T. ὄν. εἶδος πλακοῦντος μετὰ τυροῦ.
 Gözlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) beklemek, ἀναμένω μετὰ πόθου, παραδοκῶ, παραφυλάττω. || fırsat—, παραδοκῶ εὐκαιρίαν.
 Gözlü, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ὀφθαλμούς. || —, ὁ ἔχων διαίρεσις ἢ συρτάρια [ἐπὶ κιβωτίων, γραφείων κτλ.]. || aç—, ἄπληστος, ἀκόρεστος. || tok—, αὐτάρκης.
 Gözlük, T. ὄν. δίοπτρα, κ. ὀματοῦδία. || tek—, μονῦελος.
 Gözlükçü, T. ὄν. διοπτροποιός, διοπτροπώλης.
 Gözlüklü, T. ἐπθ. διοπτροφόρος. || tek—, μονυελοφόρος.
 Göz nuru, T. ὄν. φῶς ὀφθαλμοῦ ἤτοι ἐργασία ὡς ἢ ἀνάγνωσις, κέντημα, γραφή κτλ.
 Göz nuru dökmek, T. ρμ. οὐδ. χύνω τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν ἤτοι κάμνω ἐργασίαν ἐπίπονον κουράζουσαν τοὺς ὀφθαλμούς.
 Göz otu, T. ὄν. φάρμακον διὰ τοὺς ὀφθαλμούς.
 Göz oymak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξορύττω ὀφθαλμούς. || —, μτφ. καταστρέφω τινὰ ἠθικῶς.

Gözsüz, T. ἐπθ. ἀόμματος, τυφλός
 Göszüzlük, T. ὄν. τυφλότης, τύφλωσις.
 Göz taşı, T. ὄν. χαλκάνθη.
 Gözü açık ἢ T. ὄν. οὐδ' ὀφθαλμὸς
 Gözü ardında ἢ μένει ἀνοιχτὸς ἢ ὀ-
 πίσω ἦτοι ὁ ἀποθανῶν χωρὶς ν' ἀ-
 πολαύσει τοῦ ποθουμένου.
 Gözü kara, T. ὄν. ριφοκίνδυνος.
 Gözü kapalı, T. ἐπθ. ἀφελής, ἀδαής,
 ἄπειρος.
 Gözükmek, T. ρμ. οὐδ. φαίνομαι.
 Gözü pek, T. ἐπθ. yiğit, ἀτρόμητος,
 γενναῖος.
 Gözü tok, T. ρμ. ἐπθ. αὐτάρκης.
 Göz yummak, T. ρμ. οὐδ. παραβλέπω.
 Grafometre, Ἑλλ. ὄν. γραφόμετρον.
 Gram, Γαλλ. ὄν. γράμον, γραμμά-
 ριον.
 Granit, ὄν. γρανίτης.
 Grev Γαλλ. ὄν. hep birden işi bırak-
 mak, ἀπεργία.
 Grevci, T. ὄν. ἀπεργός.
 Gudde, A. ὄν. bez. (ἀνατ.) ἀδήν, γά-
 γλιον.
 Guddeli, T. ἐπθ. ἀδενώδης.
 Gudruf [gazruf], A. ὄν. kıkırdak, (ἀνατ.)
 χόνδρος.
 Gudrufi, [gazrufi], A. ἐπθ. (ἀνατ.) χον-
 δρώδης.
 Gufram, A. ὄν. merhamet, acıma, συγ-
 χωρηρησις, ἄφεσις ἁμαρτιῶν.
 Guguk, T. ὄν. κόκκυξ, κ. κοῦκος. ||
 —, ἐπιφώνημα χλευαστικόν.
 Gul, A. ὄν. vampir, φάσμα, πνεῦμα
 κακοποιόν, ὅπερ νομίζει τις ὅτι βλέ-
 πει ὑπὸ διαφόρους μορφάς ἐν ἐρη-
 μίαις, φάντασμα. || yaban gulu, φά-
 σμα τῆς ἐρήμου. || —, (πρμ.) yaban
 gulu gibi adamin yakasına biter,
 φέεται ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ἀν-
 θρώπου ὡς φάσμα τῆς ἐρήμου.
 Gulâm, A. ὄν. oğlan, ἔφηβος, νεανίας.
 || —para, παιδευαστής.
 Gulamparalık, T. ὄν. παιδευαστία.
 Gulfe, A. ὄν. kabuk, ἀκροβυστία, τὸ
 περιτεμνόμενον μέρος τοῦ πέους.
 Gulgule, A. ὄν. τὸ κλουκλοῦ, ἦτοι ὁ
 ἦχος τοῦ ὕδατος ἢ τοῦ οἴνου ὅταν
 ἐκρέῃ ἐκ τοῦ στενοῦ στομίου φιά-
 λης κτλ. || —, θόρυβος πολλῶν ἀν-
 θρώπων ὁμιλούντων ταυτοχρόνως. ||
 —, φωναὶ πολλῶν πτηνῶν ὁμοῦ.
 Gunne, A. ὄν. geniz telâffuzu, προ-
 φορὰ ἔρρινος.

Gurbet, A. ρ. ἀφ. kurbet, yabancı
 yer, ξενιτεία, ἀλλοδαπή.
 Gurbetci, T. ἐπθ. ὁ ἀποδημῶν, ὁ ζῶν
 ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.
 Gurbete cikmak, T. ρμ. μσ. ἀποδημῶ,
 μεταβαίνω εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.
 Gurbetlenmek, T. ρμ. μσ. ἀποδημῶ,
 ξενιτεύομαι.
 Gurbette gezmek, T. ρμ. μσ. ταξι-
 δεύω εἰς ξένους τόπους.
 Gurbette olmak, T. ρμ. οὐδ. εὐρίσκο-
 μαι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.
 Gureba, A. ὄν. kimsesizler, garipler,
 ξένοι, ἀλλοδαποὶ, πτωχοί. || —hastahanesi,
 νοσοκομεῖον τῶν ἀπόρων
 ξένων.
 Gur gur, T. μόριον παριστάνον τοὺς
 βορβορυγμοὺς τῆς κοιλίας, τοῦ στο-
 μάχου. || —, βορβορυγμός, κ. γουρ-
 γουριτόν.
 Gurk, T. ὄν. kuluçka, ὄρνις ἐπωάζου-
 σα, κλωζουσα.
 Gurklamak, T. ρμ. μσ. ἐπώαζω [ἐπὶ
 ὄρνιθος κτλ.].
 Gurlamak = guruldamak.
 Gurre, A. ὄν. yeni ay, νέα σελήνη τὸ
 πρῶτον ὄρατὴ γινομένη. || —, νου-
 μηνία, ἢ πρώτη νύξ καὶ ἡμέρα ἐκά-
 στοῦ σεληνιακοῦ μηνός. || —, ὠραιό-
 της προσώπου. || —, λευκὴ κηλὶς ἐν
 τῷ μετώπῳ του ἵππου.
 Guruldamak, T. ρμ. οὐδ. βορβορούζω,
 κ. γουργουρίζω (ἐπὶ κοιλίας, στο-
 μάχου).
 Gurup, A. ρ. ἀφ. batma, δύσις. || gü-
 nün ἢ güneşin—ü, δύσις τοῦ ἡλίου.
 Gurup etmek, T. ρμ. μσ. δύω. || güneş
 gurup ediyor—, = güneş batıyor,
 δύει ὁ ἥλιος.
 Gurur, A. ρ. ἀφ. kendini beğenme,
 öğünme, ἔπαρσις, ἀλαζονία.
 Gururlu, T. ἐπθ. öğünücü, ὑπερήφα-
 νος, ἀλαζών.
 Gururlanmak, T. ρμ. μσ. öğünmek,
 ἐπαίρομαι.
 Gurultu, T. ὄν. βορβορυγμός, κ. γουρ-
 γουριτόν.
 Gussa, A. ὄν. kaygi, λύπη, θλίψις.
 Gussalandırmak, T. ρμ. μσ. (αἰτ.) acin-
 dırmak, θλίβω, προσενῶ θλίψιν.
 Gussalanmak, T. ρμ. οὐδ. acinmak,
 θλίβομαι, λυπούμαι.
 Gussali, T. ἐπθ. τεθλιμμένος.
 Gusül [gusl], A. ρ. ἀφ. yıkanmak, te-

- mizlenmek, πλύσις, ἀπόλουσις, καθαρισμός τοῦ σώματος ἐπιβαλλόμενος θρησκευτικῶς τοῖς Μουσουλμάνοις μετὰ συνουσίαν κτλ. || —, πλύσις τῶν νεκρῶν πρὸ τοῦ ἐνταφιασμοῦ παρὰ Μουσουλμάνοις.
- Güsül ἢ gusl almak, T. ρμ. μσ. πλύνομαι μετὰ συνουσίαν κτλ.
- Güsül ἢ gusl etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πλύνω [ἴδια νεκρῶν]. || —, πλύνομαι μετὰ συνουσίαν κτλ.
- Güna, Π. ὄν. εἶδος, τρόπος. || bir—, κατ' οὐδένα τρόπον, οὐδαμῶς.
- Günagün, Π. ἐπθ. türlü türlü, ποικίλος, διάφορος, εἰδῶν εἰδῶν.
- Güya ἢ göya, T. ἐπρ. δῆθεν.
- Gübre, T. ἐκ τοῦ ἑλλ. ὄν. fişki, κόπρος, κοπριά. || —, λίπασμα.
- Gübrelemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κοπρίζω, λιπαίνω, ἤτοι ρίπτω εἰς τὴν γῆν κοπριάν ὡς λίπασμα.
- Gübreli, T. ἐπθ. λιπασμένος, κοπρισμένος.
- Gübrelik, T. ὄν. μέρος ἔνθα συσσωρεύεται κόπρος, κοπριά, σωρὸς κόπρου.
- Güce, T. ὄν. dönülmüş buğday, σῖτος χονδροκοπανισμένος καὶ βρασμένος.
- Gücen, T. ὄν. εἶδος κίρκου με ῥάχιν πρασίνην καὶ κοιλίαν λευκήν.
- Gücenik, T. ἐπθ. dargin, δυσηρεστήμενος.
- Güceniklik, T. ἀφ. darginlik, δυσαρέσκεια.
- Güçendirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δυσαρεστῶ.
- Gücenilmek, T. ρμ. μσ. (δοτ.) δυσαρε-
- Gücenmek, T. ρμ. οὐδ. } στοῦμαι. || neye gücendiniz? διατί δυσηρεστήθητε;
- Gücin, T. ἐπρ. μετὰ δυσκολίας, δυσκόλως.
- Gücü, T. ὄν. karakış, ἡ καρδιά τοῦ χειμῶνος, βαρὺς χειμῶν.
- Güçük, T. ἐπθ. ἀδύνατος, ἀτελής. || —ay, μὴν ἀτελής, ἤτοι ὁ Φεβρουάριος.
- Güç, T. ἐπθ. δύσκολος, δυσχερής, ἐπίπνονος. || —şey, πρᾶγμα δυσχερές.
- Güç belâ, T. ἐπρ. μετὰ δυσκολίας, κόπου, δυσκόλως.
- Güç gelmek, T. ρ. ἀπρόσ. προξενεῖ κόπον, ἔρχεται δύσκολον.
- Güçle, T. ἐπρ. zor ile, μετὰ δυσκολίας, δυσκόλως.
- Güçle, T. ὄν. kargâ büken, ἐμετικὸν κάρον.
- Güçlenmek = güçleşmek.
- Güçlendirmek = güçleştirmek,
- Güçleşmek, T. ρμ. οὐδ. δυσχεραίνομαι.
- Güçleştirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δυσχεραίνω.
- Güçlü, T. ἐπθ. kuvvetli, ἰσχυρός, δυνατός, ρωμαλέος.
- Güçlük, T. ὄν. δυσκολία, δυσχερεία.
- Güçlük çekmek, T. ρμ. οὐδ. (β' δοτ.) δυσκολεύομαι, τραβῶ δυσκολίαν, ἀπαντῶ δυσχερείαν.
- Güçsüme, T. ρμ. οὐδ. παρέχω δυσκολίας.
- Güçsünmek, T. ρμ. οὐδ. güçleşmek, καθίσταμαι δύσκολος, ἀπαντῶ δυσκολίας.
- Güçsüz, T. ἐπθ. kuvvetsiz, ἀδύνατος, ἀσθενής. || —, ἀεργος. || işsiz—, ὁ πάντῃ ἀεργος.
- Güçsüzlük, T. ὄν. ἀδυναμία || —, ἀεργία.
- Güçücük, T. ἐπθ. μικρούτσικος. || —, = sevgili, προσφιλής.
- Güden, T. μτχ. ὁ βόσκων.
- Güden, T. ὄν. köş barsak, κῶλον. || —bumbarı, κῶλον, ἔντερον.
- Güderi, Π. ὄν. ince ve yumuşak deri, δέρμα κατεργασμένον. || —, μεμβράνη, περγαμινή.
- Güdücü, T. ὄν. ποιμὴν, βοσκός. || kin—, μνησικακος.
- Güdük, T. ἐπθ. kuyruksuz, kısa, biçimsiz, κολοβός, ἐλαττωματικός, δύσμορφος. || —tilki, ἀλώπηξ ἄκερκος. || —boylu, κοντός, νᾶνος.
- Güfte, Π. ὄν. şarki, ἔπος ποιήσεως.
- Güftügü, Π. ὄν. dedi kodu, λόγοι, σκάνδαλα, ἔρις.
- Güftügü çıkarmak, ΠΤ. ρμ. οὐδ. προξενῶ λόγους, σκάνδαλα.
- Güğende, T. ὄν. süslü çengi, αἰδοὺς καὶ χορευτὴς ἢ χορεύτρια.
- Güğeri, T. ὄν. yeşil meyva, sebze, λαχανικόν.
- Güğüm ἢ güüm, T. ὄν. δοχεῖον γάλκινον δια γάλα ἢ ὕδωρ, πρόχοος.
- Güher = gevher = cevher.
- Güherçile, Π. ὄν. νίτρον, νιτρικὸν κάλιον.
- Güherçileli, T. ἐπθ. νιτροῦδος.
- Gül, Π. ὄν. rûdon, τριαντάφυλλον. || —bayramı, ἑορτὴ ἐβραϊκὴ ἢ Πεν-

- τηκοστή. || — rengi, ροδόχρουν. || — gibi geçinmek, ζώ άνέτως. || — dalina bülbül konmuş, (πρμ.) επί του κλάδου της ροδής εκάθησεν άηδών, ήτοι έλεσε ψιχίον φαγητού επί του γενείου του τρώγοντος. || — yađı, ροδέλαιον.
- Gül ağacı, T. όν. ροδη, τριανταφυλληά.
- Gülbeşeker, ΑΠ. όν. ροδοζάχαρις.
- Gülçehrelı, T. έπθ. ροδοπρόσωπος.
- Güldürmek, T. ρμ. μτβ. (αιτ.) κάμνω τινά να γελάση. || —, φαιδρύνω.
- Güldürücü, T. όν. κωμικός, εύθυμος.
- Güle güle, T. έκφρασις: με υγιείαν [κ. λ. με γέλοια, με χαράν].
- Güle güle oturun, T. έκφρασις: με υγιείαν να καθήσητε [έν τή νέα οικία].
- Gülecek, T. έπθ. αξιογέλαστος. || — şey, πράγμα αξιογέλαστον.
- Güler, T. έπθ. φαιδρός, ίλαρός. || — yüz, πρόσωπον φαιδρόν, ίλαρόν. || — yüzlü, ό φαιδρός τό πρόσωπον, εύθυμος, προσμειδιών, χαιρών.
- Güleş = güreş.
- Gülzar, Π. έπθ. gül yanaklı, ροδοπάρειος. || —, όν. κ. Ροδοθέα.
- Gülistan, Π. όν. güllük, ροδών, κήπος ρόδων. || —, όνομα συγγράμματος του ποιητού Sadi.
- Güllâbi, T. όν. timarhanede delileri zabteden, φρενοκόμος δένων τους φρενοβλαβείς δι' αλύσειον.
- Güllâc, T. όν. nişesteli tatlı, φύλλον λεπτόν έξ άμύλου δια γλύκυσμα.
- Güllâp, Π. όν. gül suyu, ροδόσταγμα.
- Gülle, T. όν. σφαίρα τηλεβόλου, βόμβα.
- Güllü, T. έπθ. ρόδιος, ό πλήρης ρόδων || —, όν. κ. Τριανταφυλληά.
- Güllük, T. όν. ροδών, κήπος ρόδων.
- Gülme, T. όν. άπαρ. γέλως. || beni bir — aldı, με κατέλαβε γέλως.
- Gülmek, T. ρμ. ούδ. γελώ. || —, περιγελώ, χλευάζω. || kahkaha ile —, καγχάζω. || gevrek gevrek —, γελώ περιτράνωσ, τραγανιστά. || büyük altından —, περιπαίζω, μειδιώ. || yüze —, δεικνύω προσποιητήν φιλίαν, κολακεύω, || gülme komşuna, gelir başına, (πρμ.) μη περιγέλα τον γείτονά σου, διότι έρχεται εις την κεφαλήν σου.
- Gülmez, T. έπθ. σκυθρωπός. || — oğlu işi, ύφασμα ραβδωτόν.
- Gülnesrin, Π. όν. güle benzer çiçek, άνθος ναρκίσσου. || —, όν. κ. Ροδοθέα.
- Gülnihal, Π. όν. νεόφυτον ροδής, μικρά τριανταφυλληά. || —, όν. κ. Ροδόκλεια.
- Gül suyu, T. όν. ροδόσταγμα.
- Gülşen, Π. όν. gül bahçesi, ροδών. || —, όν. κ. Τριαντάφυλλος, Τριανταφυλληά.
- Gülüm, T. ρ. άφ. γέλως, μειδίαμα.
- Gülümsemek, T. ρμ. ούδ. ύπομειδιώ, κ. χαμογελώ.
- Gülünç, T. έπθ. γελοϊος, κωμικός, καταγέλαστος.
- Güllünmek, T. ρμ. άπρόσ. (δοτ.) γελῶ ή περιγελῶ τις.
- Güllüstan = gülistan.
- Güllüş, T. ρ. άφ. γέλως, καγχασμός.
- Güllüşmek, T. ρμ. άλλ. συγγελῶ, γελῶ, άστειρίζομαι, χαριεντιρίζομαι μετά τινος ή μετά τινων.
- Gül yanaklı, T. έπθ. ροδοπάρειος.
- Gül yüzlü, T. έπθ. ροδοπρόσωπος.
- Gülzar = güllük.
- Güm, T. μόριον παριστάνον την βροντήν ή άντήχησιν τηλεβόλου, πυροβόλου κτλ. || —, (μτφ.) ψεύδος.
- Güm almak, T. ρμ. ούδ. λέγω ψεύδη.
- Güm güm etmek, T. ρμ. ούδ. βροντώ, άντηχῶ.
- Gümeç, T. όν. μελίκηρον. || ebe—i, μολόχη.
- Gümeç balı, T. όν. μελόπητα.
- Gümbür gümbür, T. μόριον παριστάνον την άντήχησιν τηλεβόλου, πυροβόλου κτλ.
- Gümbürdemek, T. ρμ. ούδ. βροντώ, άντηχῶ [τηλεβόλον, πυροβόλον κτλ. ή σώμα ριπτόμενον έντός δεξαμενής ή φρέατος].
- Gümbürtü, T. όν. βροντή, άντήχησις τηλεβόλου, πυροβόλου ή σώματος ριπτομένου έντός φρέατος, δεξαμενής κτλ. ή κρότος θύρας κρουομένης δια του γρόνθου.
- Gümruk, Ίτ. όν. τελωνεϊον. || — resmi, δασμός τελωνειακός.
- Gümrukçü, T. όν. τελώνης.
- Gümruk kolcusu, T. όν. τελωνοφύλαξ.
- Gümürdemek } T. ρμ. ούδ. βρυχώμαι,
Gümürdenmek } ώρούμαι [έπί λέοντος ή καμήλου], μυκῶμαι [έπί άνέμου].
- Gümürüt, T. όν. βρυχηθμός, μυκηθμός [λέοντος, καμήλου]. || —, ό κρό-

- τος σώματος ριπτομένου ἐντός δεξαμενῆς ἢ φρέατος.
- Gümüſ, T. ὄν. ἀργυρός. || —, ἐπθ. ἀργυροῦς. || —kaſık, κοχλιάριον ἀργυροῦν.
- Gümüſ balığı, T. ὄν. (ἰχθ.) ἀθερίνη.
- Gümüſ göz, T. ὄν. ἄνθρωπος ἀπληστος χρημάτων.
- Gümüſhane, T. ὄν. κ. Ἀργυρούπολις.
- Gümüſlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπαργυρῶ, ἀσημόνω.
- Gümüſletmek, T. ρμμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) ἐπαργυρῶ, ἀσημόνω δι' ἄλλου.
- Gümüſlü, T. ἐπθ. ἐπάργυρος.
- Gümüſ selvi ἢ servi, T. ὄν. ἀργυρᾶ κυπάρισσος, ἦτοι ἀντανάκλασις τῆς σελήνης ἐπὶ τῶν ὑδάτων.
- Gümüſ suyu, T. ὄν. berrak su, ὕδωρ διαυγές.
- Gün, T. ὄν. ἡμέρα, καιρός, ἐποχή. || bu—, σήμερον. || yortu—ü, ἐορτάσιμος ἡμέρα. || bayagi—, καθημερινή. || kiyamet—ü, ἡμέρα τῆς δευτέρας παρουσίας. || arife—ü, παραμονὴ ἐορτῆς. || envelki—, ἢ envelisi—, προχθές. || ertesi—, τὴν ἐπιούσαν, τὴν επαύριον || öbür—, ἢ obir—, μεθαύριον. || —bu—, ἡμέρα εἶναι ἢ σήμερον, ἦτοι σήμερον εἶναι ἢ περίστασις, εὐκαιρία. || sulh—leri, ἐποχὴ εἰρήνης. || bu—lerde, κατ' αὐτάς. || —aydin, καλὴ ἡμέρα (χαιρετισμός).
- Gün, T. ὄν. ἥλιος. || —gibi ortada, προφανές ὡς ὁ ἥλιος. || —görmez, σκοτεινός [δομάτιον, οἰκία κτλ.]. || —tutulmasi, ἐκλειψις ἡλίου, βλ. και güneş.
- Günah, Π. ὄν. suç, σφάλμα, ἁμαρτία.
- Günaha girmek, T. ρμ. μσ. κολάζομαι.
- Günaha sokmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) βάλλω εἰς ἁμαρτίαν, ἦτοι ἀναγκάζω τινὰ νὰ εἴπῃ ἢ νὰ πράξῃ τι ἀνάρμοστον.
- Günahkâr, Π. ἐπθ. suçlu, ἁμαρτωλός, ἁμαρτωλή. || —, πόρνη.
- Günahkârlık, T. ὄν. ἡ κατάστασις τοῦ ἢ τῆς ἁμαρτωλοῦ. || —, πορνεία.
- Günahlı, T. ἐπθ. ἁμαρτωλός. || —, πόρνη.
- Günahsız, T. ἐπθ. ἀναμάρτητος, ἀθῶος.
- Günahsızlık, T. ὄν. ἡ ἀθωότης, τὸ ἀναμάρτητον.
- Günâşiri, T. ἐπρ. ἡμέραν παρ' ἡμέραν.
- Günay, T. ὄν. εὐήλιος, τόπος ἢ οἰκία εὐήλιος. || —, ἡλιόλουστος.
- Gün batı } T. ὄν. δύσις, δυτικὸς ἄ-
Gün batısı } νεμος.
- Gündelik, T. ρν. ἡμερομίσθιον.
- Gündelikçi, T. ὄν. ἐργάτης ἐργαζόμενος ἐπὶ ἡμερομίσθιῳ, ἡμερομίσθιος.
- Gündelikli = gündelikçi.
- Günkü, T. ἐπθ. ἡμερήσιος. || bu—, σημερινός—ἢ—όν. || bu—gün, τὴν σημερινὴν ἡμέραν, ἦτοι ἐν τῷ αἰῶνι, καθ' ὃν ζῶμεν. || o—, ὁ τῆς ἡμέρας ἐκείνης.
- Günden güne, T. ἐπρ. ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὁσημέραι.
- Günder = gönder.
- Gün doğmak, T. ρμ. σύνθ. ἀνατέλλει ὁ ἥλιος. || —, παρουσιάζεται εὐκαιρία, τύχη εὐνοϊκὴ.
- Gündoğrusu } T. ὄν. ἀνατολή, ἄνεμος
Gündoğusu } ἀπληλιότης, ἀνατολικός.
- Gündönümü, T. ὄν. ἰσημερία.
- Gündüz, T. ὄν. ἡμέρα, τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. || gece—, νυχθημερόν. || güpe—, ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ.
- Gündüzün, T. ἐπρ. ἐν καιρῷ ἡμέρας.
- Gündüzlü, T. ἐπθ. ὁ ἡμερήσιος, ἦτοι ὁ γινόμενος τὴν ἡμέραν. || geceli—, νυχθημερόν. || geceli—talebe, μαθητῆς ἐσωτερικός.
- Gündüzlük, T. ἐπθ. ὁ κατάλληλος διὰ τὴν ἡμέραν [ἔνδυμα κτλ.].
- Güneş [kükâş], T. ὄν. ἥλιος. || —, μτφ. κόσμημα ἐξ ἀδαμάντων κτλ. || —gibi, ὡς ὁ ἥλιος, ἦτοι ἀλήθεια ἐναργής, προφανής, βλ. gün, ἥλιος. || —vurmasi, ἡλιάσις.
- Güneşlenmek, T. ρμ. μσ. ἡλιάζομαι.
- Güneşletmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἡλιάζω, ἐκθέτω τι εἰς τὸν ἥλιον ὅπως ζηρανθῇ.
- Güneşli, T. ἐπθ. εὐήλιος. || —gün, ἡμέρα εὐήλιος, οὐχὶ νεφελώδης.
- Güney = günay.
- Gün geçirmek } T. ρμ. οὐδ. βλέπω,
Gün görmek } διέρχομαι ἡμέρας κα-
λάς, εὐτυχεῖς, ζῶ ἐν ἀνέσει, εὐ-
τυχία.
- Gün görmez, T. ἐπθ. σκοτεινός [δομάτιον, οἰκία κτλ.].
- Gün görmüş, T. ὄν. ἄνθρωπος διελθὼν βίον εὐτυχῆ, ὅστις εἶδεν ἡμέρας ἀγαθὰς, ἐκπεσόν.
- Günlemek, T. ρμ. οὐδ. διέρχομαι τὴν

ἡμέραν, διατρίβω καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. || —, ἀργοπορῶ.
 Günlük, T. ἐπθ. ἡμερήσιος. || iki—mek-
 tur, ἐπιστολὴ γεγραμμένη πρὸ δύο ἡμερῶν.
 Günlük, T. ὄν. θυμίαμα.
 Günlü ἢ gönlü, T. ὄν. ζηλοτυπία, φθό-
 νος.
 Günlü gününe, T. ἐπθ. αὐθημερόν,
 ἄνευ ἀναβολῆς.
 Günlülemek, T. ρμ. οὐδ. φθονῶ, ζη-
 λεύω.
 Günlücü, T. ὄν. ζηλότυπος.
 Günye, T. [ἐκ τοῦ ἑλλ. γωνία] ὄν. γνώ-
 μων, κανῶν, κ. γωνία, ἀλφάδι.
 Gür, T. μόριον παριστάνον ταχύτητα,
 πλημμύραν ἀφθόνου πράγματος, ἢ
 τὴν μετὰ θορύβου πτώσιν. || — —is-
 liyor, ἐργάζεται, δουλεύει μετὰ τα-
 χύτητος. || har—, διηνεκῆς ἔρις, τα-
 ραχί.
 Gür, T. ἐπθ. ἀφθονος, πολὺς. || —ses,
 πολλή φωνή.
 Gürbüz, T. ἐπθ. νέος ἐπιδεικτικός, εὖ-
 ρωστος. || —çocuk, παιδίον εὖρω-
 στον, ἐπιδεικτικόν.
 Gürbüzlenmek, T. ρμ. οὐδ. ἀναπτύσ-
 σομαι προόρωος, γίνομαι ἐπιδεικτι-
 κός, εὖρωστος.
 Gürbüzlük, T. ὄν. ἐπιδειξις, εὖρωστία,
 ἀνάπτυξις πρόωρος.
 Gürcü, II. ὄν. καὶ ἐπθ. Γεωργιανός.
 Gürcüstan ἢ Gürcistan, II. ὄν. Γεωρ-
 γία (ἐπαρχία).
 Güres ἢ güleş, T. ὄν. πάλη ἀθλητῶν,
 κριῶν, ταύρων κτλ.
 Güreşçi, T. ὄν. παλαιστής, ἀθλητής.
 Güreşme ἢ güleşme, T. ὄν. ἀπαρ.
 πάλη.
 Güreşmek ἢ Güleşmek, T. ρμ. ἀλλ.
 παλαίειν.
 Güreştirmek, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) βάλ-
 λω ἀθλητὰς νὰ παλαίωσι.
 Gürgen ἢ gülgen, T. ὄν. (δένδ.) σφέν-
 δαμνος, ζυγία.
 Gürgen, II. ὄν. νεκροθάπτης. || —, τυμ-
 βωρῦχος.
 Gürleme, T. ὄν. ἀπαρ. βροντή. || gök
 —si, βροντὴ τοῦ οὐρανοῦ.
 Gürlemek, T. ρμ. οὐδ. βροντῶ. || —,
 ἀποθνήσκω, κ. κακκαρόνω. || top yo-
 luna—, ἀποθνήσκω ἢ φονεύομαι ἄ-
 δίκως, διὰ τίποτε.
 Gürlük, T. ὄν. ἀφθονία, πλησιμονή. ||

talihin—ü, ἀφθονία τῆς τύχης, εὖ-
 τυχία.
 Gürüh, II. ὄν. biri birine benzer soyu,
 yiğit, πλήθος, ὄμιλος, σωρός, συμ-
 μορία. || fesatçı—ü, συμμορία, ὄμι-
 λος ταραχοποιῶν.
 Gürük, T. ὄν. ὄρνις ἐπωάζουσα, κ.
 κλώσσα.
 Gürüksümeç, T. ρμ. οὐδ. ἐπωάζω,
 κλωσσῶ.
 Gürüldemek, T. ρμ. οὐδ. κάμνω μέ-
 γαν θόρυβον, δοῦπον, πάταγον. || —,
 κατακυλίομαι ἢ καταπίπτω μετὰ πα-
 τάγου. || —, βροντῶ, μυκῶμαι (ἀνε-
 μος, θάλασσα).
 Gürültü, T. ὄν. θόρυβος, δοῦπος, πά-
 ταγος, σύγχυσις, ταραχή, πλήθος.
 Gürültücü, T. ἐπθ. θορυβοποιός, τα-
 ραξίας.
 Gürültü etmek, T. ρμ. οὐδ. κάμνω
 θόρυβον, ταραχήν, πάταγον.
 Gürültü kopmak, T. ρμ. οὐδ. ἐκρη-
 γνεται θόρυβος, ταραχή.
 Gürültülü, T. ἐπθ. θορυβώδης, ταρα-
 χώδης.
 Gürültüsüç, T. ἐπθ. ἀθόρυβος. || —,
 ἐπρ. ἀταράχως, ἀθορυβῶς.
 Gürültüye gitmek, T. ρμ. οὐδ. πη-
 γαίνω εἰς τὴν ταραχήν, ἦτοι φονεύο-
 μαι ἀδίκως καὶ παραλόγως.
 Gürz = topuz.
 Gütmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ποιμαίνω,
 ὀδηγῶ ὄπισθεν εἰς βοσκήν. || —, ἀ-
 κολουθῶ, φυλάττω. || kin—, τρέφω
 μῖσος, μνησικακῶ. || ya bu deveyi
 yütmeli, ya bu diyardan gitmeli,
 (πρμ.) ἢ πρέπει νὰ ποιμαίνη τις τὴν
 κάμηλον ταύτην, ἢ πρέπει νὰ φύγη
 τῆς χώρας ταύτης = ἢ πρέπει νὰ
 συμμορφώνηται τις ἢ νὰ φύγη.
 Güve, T. ὄν. σῆς, κ. βώτριδα. || ye-
 niği, βωτριοφάγωμα.
 Güveniş, T. ρ. ἀφ. ἔπαρσις, καύ-
 χησις.
 Güvenilmek, T. ρμ. ἀπρόσ. (δοτ.) ἐ-
 παίρεται, ἐπερείδεται, ἐπιστηρίζεται
 τις. || size güvenilmez, δὲν δύναται
 τις νὰ ἐπερείδηται ἐφ' ὑμῶν.
 Güvenme, T. ὄν. ἀπαρ. ἔπαρσις, καύ-
 χησις.
 Güvenmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἔχω
 θάρρος, πεποιθήσιν, ἐπαίρομαι, ἐπε-
 ρεῖδομαι, καυχῶμαι, ὑπερηφανεύο-
 μαι. || nesine güveniyor? ἐπὶ τίνοι

[πράγματί του] ὑπερηφανεύται, ἐπαίρεται ;
 Güvercin, T. ὄν. περιστερά. || — otu, (φвт.) πικρόρριζον.
 Güvercinlik, T. ὄν. περιστερεών. || —, φρούριον ἐν σχήματι πύργου.
 Güverte, T. ὄν. κατάστροφμα πλοίου.
 Güvey, T. ὄν. γαμβρός, ὁ νεόνυμφος. || iç—i, ἐσώγαμβρος. || iç—inden hallice, οὐχὶ χειρότερα ἀπὸ ἐσώγαμβρον, ἤτοι περὶ κακὰ καὶ ψυχρά. || —otu, ὀρίανος. ῥίγανη. || — feneri, στρόχνος.
 Güve yeniği, T. ὄν. βωτριδοφάγωμα.
 Güveyk, T. ὄν. hindiba, ἀγριορραδίκι.
 Güz, T. ὄν. son bahar, φθινόπωρον.
 Güzay, T. ὄν. τόπος ἢ οἰκία βλέπουσα πρὸς δυσμάς.
 Güzel, T. ἐπθ. afet, ὠραῖος, καλός, ἐξαίρετος. || —, ἐπρ. καλῶς. || —ama..., καλῶς, ἀλλά... || ne—! πόσον ὠραῖα! πόσον καλά! || —yazılar, = edebiyat, φιλολογία.
 Güzel hatun, T. ὄν. (φвт.) μανικός στρόχνος.

Güzellik, T. ὄν. ὠραιότης, καλλονή, χάρις. || —καλά [ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν: ne var, ne yok? τί νέα ἔχομεν;]. || zorla—olmaz, (πρμ.) διὰ τῆς βίας, χάρις δὲν γίνεται.
 Güzellemek = güzellestirmek.
 Güzellenmek } T. ρμ. οὐδ. γίνομαι
 Güzelleşmek } ὠραῖος, ἐξωραίζομαι, διορθοῦμαι. || hava—, ὁ καιρὸς βελτιοῦται, διορθοῦται.
 Güzelleştirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καλύνω, ἐξωραίζω.
 Güzeran, II. μτχ. geçen, geçici, ὁ παρερχόμενος, παροδικός, ἐφήμερος.
 Güzeran olmak, T. ρμ. οὐδ. παρέρχομαι.
 Güzergâh, II. ὄν. geçit, τόπος ἐξ οὗ διέρχονται ἄνθρωποι, γραμμὴ σιδηροδρόμου κτλ., πάροδος, δίοδος, τόπος περαστικός.
 Güzeşte, II. ὄν. faiz, τόκος. || —sile, μετὰ τοῦ τόκου του.
 Güzide, II. ἐπθ. seçilmiş, ἐκλεκτός. || —, ὄν. κ. Ἐκλεκτή, Διαλεκτή.
 Güzin = güzide.
 Güziin, T. ἐπρ. κατὰ τὸ φθινόπωρον.

H

H, εἶναι τὸ ἔννατον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου. || —, ὡς ἀριθμὸς = 9.
 Ha, T. ἐπφ. ἐρωτηματικόν. || geldi—! ἦλθε λοιπόν; || senin—! ἰδικόν σου εἶναι αἱ; || —, ἀπειλητικόν ἢ διεγερτικόν προσοχῆς: || sakın—! πρόσσεχε ἄ! || babana söyledim—! τὸ λέγω εἰς τὸν πατέρα σου ἄ!
 Habaset, A. ὄν. kötülük, μοχθηρία, κακεντρέχεια.
 Habbe, A. ὄν. tane, κόκκος, σπόρος. || —, ὀβολός. || —yi kubbe etmek, μεγαλοποιῶ τὸ πρᾶγμα.
 Haber, A. ὄν. salık, bilgi, εἰδησις, πληροφορία, νέον, γνώσις. || kara—, εἰδησις μαύρη ἢτοι ἀπαισία [περὶ δυστυχήματος, θανάτου]. || ilmi—, πιστοποιητικόν. || ne—? τί νέα; || —im yok, δὲν ἔχω εἰδησιν.
 Haber almak, T. ρμ. ἐνγγ. salık almak, πληροφοροῦμαι.

Haberdar, AII. ἐπθ. salıklı, ἐνήμερος, γνώστης.
 Haberdar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καθιστῶ τινα ἐνήμερον, πληροφορῶ.
 Haberdar olmak, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι ἐνήμερος, πληροφοροῦμαι.
 Haber etmek = haber vermek.
 Haberleşmek, T. ρμ. ἄλλ. salıklaşmak, συνεννοεῖσθαι.
 Haber vermek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.) salık vermek, δίδω εἰδησιν, πληροφορῶ.
 Habes, ὄν. κ. Ἄβυσσινία, Αἰθιοπία. || —, ὄν. Αἰθίου.
 Habesî, A. ἐπθ. ὁ ἐκ λευκοῦ πατρὸς καὶ μαύρης μητρὸς ἢ τανάπαλιν γεννηθεῖς.
 Habesistan, ὄν. κ. Αἰθιοπία.
 Habip, A. ἐπθ. sevgili, ἀγαπητός, προσφιλής, φίλος. || —, ὄν. κ. Ἐρατοσθένης. || τὸ θηλ. habibe, ὄν. κ. Ἐρατό.

Habis, A. ἐπθ. kötü, yaramaz, μαρός, ἀλιτήριος, μοχθηρός, ποταπός.

Hacalet, A. ὄν. utanma, αἰδώς, αἰσχύνη.

Hacalet çekmek, T. ρμ. οὐδ. αἰσχύνομαι.

Hacalet getirmek, T. ρμ. (δοτ.) προξενῶ αἰσχύνην.

Hacamat, A. ἄφ. kan alma, ἐγγάραξις, ἀφαίμαξις.

Hacamatçı, T. ὄν. χειρουργός ἐμπειρικός ἐπιθέτων σικύας, κ. βεντούζας.

Haccetmek, T. ρμ. οὐδ. haci olmak, μεταβαίνω εἰς προσκύνησιν.

Hacer, A. ὄν. taş, λίθος.

Hacet, A. ὄν. iktiza, ἀνάγκη, πᾶν οὐτινος ἔχει ἀνάγκην ὁ ἄνθρωπος, || ne—? τίς ἢ ἀνάγκη; || — yok, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη. || hini—te, ἐν ἀνάγκῃ. || defi—etmek, ἀφοδεύω.

Haci, A. ὄν. προσκυνητής. || — otu, (φυτ.) ῥόδον τῆς Ἱερικῆς. || — yatmaz, ὀρθοστάτης, ἤτοι ἄθυρμα.

Haci baba, T. ὄν. τίτλος τιμητικός ἐπὶ ἀνδρῶν ἡλικιωμένων. || —, (μτφ.) dolandırıcı, ἀγύρτης, ἀπατεών. || — peleargós. || — konarken duyarsın = ἐξ ὑστέρων θὰ τὸ ἐννοήσῃς.

Hacılar yolu, T. ὄν. eleğimsağma, (ἀστρ.) Γαλαξίας.

Hacim [hacm], A. ὄν. bir seyin büyükliğü, gönde, ὄγκος, μέγεθος.

Hacıp, A. ὄν. perdecı, kapıcı, θυρωρός. || —, θαλαμηπόλος || —, παραπέτασμα, μεμβράνα. || —, ὄφρῦς.

Hacıp [hacıp], A. ἄφ. kanunen malından fayda görmemek, ἀπαγόρευσις ἀνηλίκου ἢ παράφρονος ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἀπὸ τοῦ διαχειρίζεσθαι τὴν περιουσίαν αὐτοῦ.

Hacıp [hacp], A. ἄφ. bir malın tutulması, κατάσχεσις πραγμάτων ἢ χρημάτων ὀφειλέτου πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δανειστοῦ.

Hacıp, A. ὄν. ayıran, bölen, tutan, ὁ κωλύων. || —, (νομ.) ὁ ἐνεργῶν κατάσχεσιν, ὁ δανειστής.

Hacıp, A. ἐπθ. büyüklükçe, κατὰ τὸ μέγεθος, κατὰ τὸν ὄγκον.

Hacıp etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀπαγορεύω, τίθημι ὑπὸ ἀπαγόρευσιν.

Hacıp etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπιτίθημι κατάσχεσιν.

Hacıp ettirmek, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) ἐνεργῶ κατάσχεσιν.

Hacıp olmak, T. ρμ. πθ. τίθημαι ὑπὸ κατάσχεσιν.

Hacıp, A. ἄφ. kutlu yerlere gitme, προσκύνησις τῶν ἱερῶν τόπων.

Hacıp, Ἀρμ. ὄν. çarmılı, istavroz, σταυρός.

Hacıpamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σταυρόνω.

Hacıpvari, T. ἐπθ. istavroz gibi olan, σταυροειδής. || —, (ἐπρ.) σταυροειδῶς.

Hâd [hâdde], A. ἐπθ. sivri, uçlu, ὀξύς, διαπεραστικός, κοπτερός, τραχύς, βλ. hâdde.

Had [hadd], A. ὄν. değer, derece, ὄριον, μεθόριον, τέρμα, τέλος. || —, περιοπή. || —ini tecavüz etti, ὑπερέβη τὰ ἔσκαμμένα, ἤτοι εἶναι αὐθάδης ἢ haddini bilmiyor, δὲν γνωρίζει τὴν θέσιν του, ἤτοι εἶναι αὐθάδης καὶ προπετής. || ne haddi var? πῶς τολμᾷ; || — im olmiyarak, ἢ min gayri haddin, χωρὶς νά ἦ τῆς ταπεινῆς θέσεώς μου, χωρὶς νά μοι ἀρμόζῃ || —, (λογ.) ὄρος, ἐκάστη τῶν τριῶν προτάσεων τοῦ συλλογισμοῦ. || —, (ἀλγ.) ὄρος. || —, τὸ κοπτερόν μέρος, ἀκμή.

Hâdde, A. ὄν. 90 dereceden küçük zaviye, (γεωμ.) ὀξεῖα γωνία ἢ zaviyei—.

Hadde, A. ὄν. ἔλαστρον, μερμίδωτρον [ἔλαστρον, δι' οὗ μεταβάλλεται τὸ μέταλλον εἰς σύρμα].

Hademe, A. ὄν. odacı, uşak, κλητήρ, ὑπηρέτης.

Hâdi, A. ἐπθ. doğru yol gösteren, ὁ δεικνύων τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ὁ ὀδηγῶν εἰς τὴν εὐθεῖαν. || —, ὄν. κ. Ἀθηνόδωρος, Διόδωρος, Θεόδωρος, Ἰσίδωρος.

Hadi = Haydi.

Hadice, A. ὄν. βρέφος γεννώμενον πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ χρόνου. || —, ὄν. κ. Κλεοπάτρα.

Hadim, A. ὄν. hizmetçi, θεράπων, ὑπηρέτης.

Hadim, A. ἐπθ. yıkıcı, ὁ κρημνίζων, ὁ ἀνατρέπων, καταστροφεύς. || —üllezat, = ölüm, ὁ θάνατος.

Hadis, A. ὄν. söz, λόγος, ρῆσις, εἶδησις, διήγησις. || —, ἐπθ. νέος, τρυφερός.

Hâdis, A. ἐπθ. meydana yeni çıkan, νέος, πρόσφατος.

Hâdise, A. ὄν. olan bir şey, macera, νέος, ἐπισυμβάς, γεγονός, δυσάρεστον, δυστύχημα. || —, φαινόμενον.
 Hâdis olmak, T. ρμ. οὐδ. ἐπισυμβαίνω, ἐπέρχομαι.
 Hâdisat, A. ὄν. γεγονότα, συμβεβηκότα, ἐπεισόδια, βλ. hâdise.
 Hadit, A. ἐπθ. öfkeli, βίαιος, παράφορος, ὀργίλος, θυμώδης. || —ülmi-zaç, ὀξύθυμος. || —, ὀξύς, κοπτερός.
 Hadit, A. ὄν. demir, σίδηρος. || —i kiyanusı, (χημ.) σιδηροκυανογόνον.
 Hadım, A. ὄν. denenmiş adam, εὐνοῦχος. || —ağası, ἀρχιευνούχος.
 Hadım etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) εὐνουχίζω.
 Hadsiz, T. ἐπθ. çok, ὁ μὴ ἔχων ὄριον, ἀπειρος. || —hesapsız, ἀπειρος καὶ ἀναρίθμητος.
 Hafakan, A. ὄν. yürek çarpıntısı, κ. καρδιοκτύπι.
 Hafi, A. ἐπθ. gizli, μυστικός, κρυπτός, ἀπόκρυφον.
 Hafide, A. ὄν. θηλ. torun, ἡ ἑγγονή.
 Hafif, A. ἐπθ. ağır olmıyan, ἐλαφρός. || —, (μτφ.) κοῦφος.
 Hafır [hafır], A. ἀφ. kazma(k), τὸ σκάπτειν, σκαφή. || temellerin—i, ἡ ἐκσκαφή τῶν θεμελίων.
 Hafit, A. ὄν. turun, ἑγγονος.
 Hafıye, A. ὄν. kiyafeti değiřmiş polis, κεκρυμμένος, μυστικός, κατάσκοπος ἢτοι μυστικός ἀστυνόμος.
 Hafıyyen, A. ἐπρ. gizlice, κρυφίως, μυστικῶς.
 Hafız, A. ὄν. saklayan, koruyan, φύλαξ, φρουρός, σωτήρ. || ya—, ὦ Σωτήρ. || —, = kur'anı ezberden bilen, ὁ γινώσκων τὸ Κοράνιον ἐκ στήθους. || —, ὄν. κ. Θεολόγος.
 Hafıza A. ὄν. saklayış, belleyiř, μνήμη. || —, ὄν. κ. Μνημοσύνη.
 Hafır etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) çukurlařtırmak, σκάπτω.
 Hafriyat, A. ὄν. kazma(k), ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαί.
 Hafta, Π. ὄν. ἐβδομάς. || —bařı, ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος.
 Haftalık, T. ἐπθ. ἐβδομαδιαῖος. || —, ὄν. ἐβδομαδιαῖος μισθός.
 Haftalıkçı T. ἐπθ. ὁ συμπεφωνημέ-
 Haftalıkli J nos ἡ ἐργαζόμενος ἐπὶ ἐβδομαδιαίῳ μισθῷ.
 Hah, T. ἐπφ. işte, ἰδοῦ! ἀκριβῶς!

Hah, Π. μτχ. ὁ θέλων, ὁ ἐπιθυμῶν. || hayır—, = iyilik isteyen, ὁ θέλων τὸ καλὸν τινός, ὁ φίλα φρονῶν.
 Haham, ἐβρ. ὄν. ραββίνος. || —bařı, ἀρχιρραββίνος. || —bařılık, ἀρχιρραββινεία.
 Hahamlık, T. ὄν. ραββινεία.
 Hahiř, Π. ἀφ. istek, dilek, θέλησις, ἔφεσις, ἐπιθυμία, προθυμία. || bunu kemali—le kabul etti, ἐδέχθη τοῦτο μετὰ μεγάλης προθυμίας.
 Hahiřger, Π. ἐπθ. istekli, ὁ ἔχων ἔφεισιν, προθυμίαν, ἐπιθυμίαν.
 Hahnahah, Π. ἐπρ. ister istemez, ἐκὼν ἄκων.
 Hail, A. μτχ. engel, ἐμπόδιον, πρόσκομμα.
 Haile, A. ἐπθ. korkunç, φοβερός, τρομερός, τραγικός. || —, ὄν. sonu kötü oyun, δράμα. τραγωδία.
 Hail olmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) engel olmak, παρεντίθεμαι μετὰξὺ δύο, ἐμποδίζω τὴν θέαν κτλ.
 Hain, A. ἐπθ. kötü yürekli, iyiliğe karşı kötülük eden, ἐπίβουλος, ἀχάριστος, προδότης.
 Hainane = hainlik.
 Hainlik, T. ὄν. ἐπιβουλή, προδοσία, μοχθηρία.
 Hak [ἦτοι hâkk] A. ἀφ. oyma, ἔσις, χάραξις, γλυφή.
 Hak [ἦτοι hakk], A. ὄν. doğruluk, gerçek, δίκαιον, δικαίωμα, δικαιοσύνη, ἀλήθεια. || —, = Tanrı, ὁ Θεός. || doğruya —yardımcıdır, τῷ δικαίῳ ὁ Θεός βοηθός. || —, = alacak, τὸ ὅπερ ἔχει τις λαμβάνειν παρ' ἄλλου. || hakkımı isterim, ζητῶ, θέλω τὸ δίκαιόν μου. || —iniz var, ἔχετε δίκαιον. || —kazanmak, νικῶ ἐν τῇ δίκῃ, ἐν διῦσχυρισμῷ. || Tanrı—i için, πρὸς Θεοῦ! || —i ile, δεόντως, προσηκόντως. || —, ἐπθ. ἀληθής, δίκαιος. || na—, ἢ na— yere, ἀνευ λόγου, ἀδίκως || filân şey —ında ne dersiniz? τί λέγετε ἀναφορικῶς εἰς τὸ δεῖνα πρᾶγμα;
 Hâk, Π. ὄν. toprak, χοῦς, χῶμα. || —ile yeksan etmek, = yıkmak, dümdüz etmek, κατεδαφίζω, κατασκάπτω.
 Hakan, A. ἐκ τοῦ Σ. ὄν. büyük padişah, büyük buyurgan, μονάρχης, αὐτοκράτωρ.
 Hakanî, A. ἐπθ. αὐτοκρατορικός. || def-

- teri—, ἦτοι defterhane, γενικὸν κτηματολόγιον τοῦ κράτους.
- Hakaret, A. ρ. ἄφ. aṣağılama, περιφρόνησις, προσβολή. || —, ἐξευτελισμός.
- Hakaret etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) περιφρονῶ, προσβάλλω.
- Hakaret görmek, T. ρμ. πθ. περιφρονούμαι, προσβάλλομαι.
- Hakbin, Π. ἐπθ. doğruyu gören, φιλοδίκαιος.
- Hakem, A. ὄν. yargıcı, διαιτητής.
- Hak etmek [ἦτοι hâkk etmek], T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) oymak, ξέω, γλύφω, χαράσσω.
- Hakeza, A. ἐπρ. böylece, ἐπίσης, ὡσαύτως.
- Hakî, Π. ἐπθ. toprağa müteallik, γηγένος. || — toprak rengi, ὁ ἔχων χροῶμα χρώματος.
- Hakikat, A. ὄν. doğruluk, gerçek, ἀλήθεια, πραγματικότητα. || —, εὐθύτης, εἰλικρίνεια, πίστις.
- Hakikaten, A. ἐπρ. gerçekten, ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ.
- Hakikatlı, T. ἐπθ. sevgili, εἰλικρινής, προσφιλής, πιστός.
- Hakikatsiz, T. ἐπθ. ἀνελικρινής, ἀχάριστος.
- Hakikatsizlik, T. ἐπθ. ἀπιστία, ἀνελικρίνεια.
- Hakikî, A. ἐπθ. doğru, ἀληθής, πραγματικός, κυριολεκτικός.
- Hâkim, A. ὄν. buyurgan, ἄρχων, ἡγεμόν, δεσπότης, διοικητής.
- Hâkim, A. ὄν. yargıcı, söz kesici, κριτής, δικαστής.
- Hakim, A. ὄν. feylesof, σοφός, φιλόσοφος.
- Hâkimane, Π. ἐπθ. buyurgana yakışircasına, δεσποτικός, ἐπιβλητικός. || —, ἐπρ. ἐπιβλητικῶς.
- Hakimane, Π. ἐπθ. çok bilircesine, φιλοσοφικός. || kavli—, λόγος σοφός. || —, ἐπρ. φιλοσοφικῶς.
- Hakimiyet, A. } buyurganlık, ἀρχή,
Hâkimlik, T. } κυριαρχία, ἐξουσία.
- Hakir [hakır], A. ἐπθ. değersiz, εὐτελής, ταπεινός.
- Hakirane [hakirane], ΑΠ. ἐπρ. değersizce, ταπεινῶς.
- Hakir [hakır] görmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) θεωρῶ τινα ἢ τι εὐτελές.
- Hakkâk, A. ὄν. oymacı, χαράκτης, γλύπτης.
- Hakkâklık, T. ὄν. oymacılık, τὸ ἔργον τοῦ γλύπτου, τοῦ χαράκτηου.
- Hakkaniyet, A. ὄν. doğruluk, δικαιοσύνη. || —üzre, = doğrulukla, κατὰ τὸ δίκαιον, δικαίως.
- Hakkaniyetli, T. ἐπθ. doğru, φιλοδίκαιος.
- Hakkaniyetsiz, T. ἐπθ. insafsız, ἄδικος.
- Hakkaniyetsizlik, T. ἄφ. insafsızlık, ἀδικία.
- Hakk etmek, T. ρμ. ἐνργ. kazanmak, καθίσταμαι ἄξιος τινός διὰ τῆς ἐργασίας, δικαιοῦμαι, κερδαίνω. || —, = bitirmek, καταβάλλω τινά, τιμωρῶ.
- Hakki, A. ἐπθ. doğru, εὐθύς, δίκαιος. || —, ὄν. κ. Εὐθύδικος.
- Hakkını yemek, T. ρμ. μτβ. (γεν.) ἀδικῶ.
- Haklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) idioptoyumai. || —, = yenmek, δαμάζω, καταβάλλω. || —, = becermek, bitirmek, περατῶ, τελειώνω, ἐξαφανίζω, φονεύω.
- Haklaşmak, T. ρμ. ἄλλ. ἐξοφλῶ πρὸς τινα ἀνταποδίδων τι.
- Haklı, T. ἐπθ. gerçek, doğru, ὁ ἔχων δίκαιον. || —siniz, ἔχετε δίκαιον.
- Haklı çıkarmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δικαιῶ.
- Hakperest, Π. ἐπθ. doğruluğu seven, φιλοδίκαιος.
- Haksız, T. ἐπθ. ἄδικος. || —siniz, εἰσθε ἄδικος. || —, (ἐπρ.) ἀδίκως. || —yere, ἄνευ λόγου, ἀδίκως.
- Haksızlık, T. ἐπθ. ἀδικία.
- Haksızlık etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἀδικῶ.
- Hakşinas, Π. ἐπθ. doğruyu tanıyan, φιλοδίκαιος.
- Hakşinaslık, T. ὄν. doğruluk, φιλοδικαιοσύνη.
- Hal, A. ὄν. oluş, bulunuş, κατάστασις, θέσις, περίστασις, περίπτωσις, εὐπορία. || lisani—, ἡ γλῶσσα τῶν πραγμάτων. || —ime bak! idè τὴν κατάστασίν μου, τὴν θέσιν μου, ἦτοι εὐσπλαγγνίσθητί με! || bana bir—oluyor, κάτι παθαίνω, κάτι μοι συμβαίνει. || başıma bir—geldi, ἐπαθα κακόν τι [ὡς λειποθυμίαν κτλ.]. || her—de, ἐν πάσῃ περιπτώσει. || —, = şimdiki, τὸ παρόν, τὸ ἐνεστώς. || —i hazırda, ἐπὶ τοῦ παρόντος. ||

- , (γραμμ.) şimdi, ὁ ἐνεστώς, πτώσις, τροπικὴ μετοχή. || —buki, ἐν τούτοις. || der—, πάραυτα, ἀμέσως.
- Hal, II. ὄν. benek, ben, φακός, κ. φακίδα [ἢ εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος μέλαινα κηλὶς, θεωρουμένη ὡς σημεῖον ὠραιότητος].
- Hal [hall], A. ρ. ἀφ. çözme, λύσις, ἀνάλυσις, ἐξομάλισις. || —, ἐξηγησις ἀπορίας, αἰνίγματος κτλ. || mes'ele-nin halli, λύσις τοῦ ζητήματος.
- Hal [hall], A. ὄν. sirke, ὄξος. || hamizi—, = sirke ruhu, ὄξυκὸν ὄξύ.
- Hal [hali], A. ρ. ἀφ. çikarma, koltuktan indirme, καθάρσεις, ἐκθρόνισις, ἀποκήρυξις.
- Hâlâ, A. ἐπρ. daha, εἰσέτι, ἀκόμη. || —ğelmedi, δὲν ἤλθεν εἰσέτι. || —burada mı? ἐδῶ εἶναι ἀκόμη;
- Hala, A. ὄν. çıçe, θεία πρὸς πατρός.
- Halâ, A. ὄν. ayak yolu, ἀπόπατος.
- Halâ, A. ὄν. boşluk, feza, κενὸν διάστημα, ἔρημος.
- Halâs, A. ρ. ἀφ. kurtuluş, σωτηρία, ἀπαλλαγή.
- Halâs bulmak, T. ρμ. οὐδ. kurtulmak, σώζομαι.
- Halâs etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kurtarmak, σώζω, ἀπαλλάττω.
- Halâskâr, II. ὄν. kurtarıcı, σωτήρ, ἐλευθερωτής. || Türklüğün büyük—ı, ὁ μέγας ἐλευθερωτὴς τοῦ Τουρκισμοῦ = ἡ A. E. ὁ Γ. M. K.
- Halâs olmak = halâs bulmak = kurtulmak.
- Halat, T. ὄν. kalın ip, κάλωσ, κ. παλαμάρι.
- Halât, A. ὄν. πλθ. haller, περιπτώσεις.
- Halâvet, A. ὄν. tatlılık, γυλκύτης, ἡδονή, χάρις, θέλητρον.
- Halâvetli, T. ἐπθ. şirin, θελκτικός, χαρίεις.
- Halâvetsiz, T. ἐπθ. tatsiz, ἄνοστος, ἄχαρις.
- Halayık, T. ὄν. satin alınmış kız veya kadın, δούλη, ὑπηρέτρια.
- Halazade, II. ὄν. hala çocuğu, υἱὸς ἢ θυγάτηρ τῆς πρὸς πατρός θείας, ἐξάδελφος, ἐξαδέλφη.
- Hale, A. ὄν. ay ağıllı, ἄλωσ, ἦτοι φωτεινὸς κύκλωσ περὶ τὴν σελήνην. || —, ὁ ἐπὶ τῶν μαστῶν ἢ ἄλλων μερῶν κύκλωσ.
- Halecan, A. ὄν. çarpinti, ταραχή, σύγχυσις, ἀγωνία. || —i kalp, = yürek çarpintisi, παλμὸς τῆς καρδίας.
- Halecana uğramak, T. ρμ. μσ. çarpintiya, uğramak, ταραττομαι.
- Halef, A. ὄν. birinin yerine gelen, διάδοχος. || —, υἱὸς, ἀπόγονος.
- Halel, A. ἀφ. bozukluk, βλάβη, ἐλάττωμα, διατάραξις.
- Haleldar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) blâptw, ταραττω, κλονίζω.
- Halel getirmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) προξενῶ διατάραξιν. || aklına halel getirdi, ἔπαθε τὸν νοῦν.
- Halen, A. ἐπρ. şimdiki halde, ἐπὶ τοῦ παρόντος, τό γε νῦν.
- Halet, A. ὄν. θ. hal, κατάστασις, περιπτώσις.
- Hal etmek, AT. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποκηρύττω, καθαιρῶ, ἐκθρονίζω.
- Halfi, A. ἐπθ. arkaya müteallik, ὀπίσθιος.
- Halhal, A. ὄν. ayak bileziği, κρῖκος, περικνήμιον, στόλισμα κνήμης.
- Hâlî, A. ἐπθ. boş, ἀπηλλαγμένος, κενός, ἔρημος. || —yer, τόπος ἔρημος, ἀκαλλιέργητος. || —vakit, = boş vakit, ὦρα ἀνέσεως.
- Hali, T. ὄν. kilim, τάπησ.
- Haliç, A. ὄν. koy, boğaz, κόλπος. || —i Kostantiniye, ὁ Κεράτιος κόλπος. || —, πορθμός.
- Halıci, T. ὄν. ταπητουργός.
- Halıcilık, T. ἀφ. ταπητουργία.
- Halide, A. ἐπθ. θηλ. daimî, αἰώνιος. || —, ὄν. κ. Ἀθανασία.
- Halidun, A. ἐπθ. πλθ. τοῦ halit, αἰώνιος. || —, ὄν. κ. Ἀθανάσιος, Ἀμβρόσιος.
- Halife, A. ὄν. birinin yerine geçen, διάδοχος, τοποτηρητής. || —, διάδοχος τοῦ Μωάμεθ, Καλίφης.
- Halik [halık], A. ὄν. yaradıcı, δημιουργός, ὁ πλάστης (Θεός).
- Halil, A. ἐπθ. yâr, dost, φίλος εἰλικρινής. || —, ἢ —ülah, φίλος τοῦ Θεοῦ, ἐπίθετον τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ. || —, ὄν. ὁ σύζυγος. || —, ὄν. κ. Θεόφιλος.
- Halile, A. ὄν. θηλ. τοῦ προηγ. yâr, φίλη πιστή. || —, = zevce, ἡ σύζυγος.
- Halim, A. ἐπθ. yumuşak gidişli, πραῶσ, ἥπιος. || —, ὄν. κ. Γαληνός, Ἀσκλη-

- πίος, Ἡσούχιος. || τὸ θηλ. Halime, καὶ ὄν. κ. Γαληνή.
- Halis, A. ἐπθ. öz, karişiksiz, doğru, καθαρὸς, ἀγνός, ἄδολος, εἰλικρινής.
- Halisane, AΠ. ἐπρ. doğrulukla, εἰλικρινῶς. || —, ἐπθ. εἰλικρινής.
- Halisiyet, A. ὄν. θ. doğruluk, ἀγνότης, εἰλικρίνεια. || —, καθαρότης.
- Halit, A. ἐπθ. daimi, αἰώνιος. || —, ὄν. κ. Ἀθανάσιος, Ἀμβρόσιος.
- Halita, A. ὄν. θ. karişik şey, μίγμα, κρᾶμα. || su ve şarap—si, κρᾶμα ὕδατος καὶ οἴνου.
- Halk, A. ὄν. kalabalık, δημιουργήματα, ὁ λαός, κόσμος. ἄνθρωποι. || — ενί, λαϊκὸς οἶκος. || εν—1, οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας, οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ [σύζυγος, τέκνα, ὑπηρέται]. || —in ağzi torba değil ki büzülsün, τὸ στόμα τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι πῆρα, ὥστε νὰ περισταλῆ.
- Halka, A. ὄν. θ. ortası boş, κρῖκος, δακτύλιον, || boyun—si, περιδέριον.
- Halkali, T. ἐπθ. κρικοειδής.
- Hallaç, A. ὄν. pamuk atıcı, βαμβακοξάντης.
- Hallaçlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ξαίνω βάμβακα.
- Hallenmek, T. ρμ. οὐδ. değışmek, γίνομαι ἄλλος ἐξ ἄλλου ἐκ κακοπαθείας, ὀργῆς κτλ.
- Halleşmek, T. ρμ. ἄλλ. dertleşmek, ἀφηγεῖσθαι ἀμοιβαίως πρὸς ἀλλήλους τὰς θλίψεις, τὰς λύπας.
- Hall etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) çözmek, λύω, ἐξομαλίζω. || —, (χημ.) eritmek, ἀναλύω, διαλύω. || —, ἐξηγῶ.
- Halice, T. ἐπθ. ὁ σχετικῶς καλλίτερος. || —, (ἐπρ.) μετρίως, ἀρκετὰ ἀνέτως. || iç güveyinden—, (πρμ.) ὀλίγω ἀνετώτερον τοῦ ἐσωγάμβρου, ἦτοι διάγω κακὰ καὶ ψυχρά.
- Halme, A. ὄν. meme başı, θηλή μαστοῦ, κ. ρῶγα.
- Halsiz, T. ἐπθ. ἀδύνατος, ἐλεεινός, ἀσθενής.
- Halt, A. ρ. ἀφ. kariştirma, ἀνάμιξις. || —, = boş söz, zevzeklik, λόγος ἀνόητος, ἄτοπος, ἀνοησία.
- Halt etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) kariştirmek, μιγνύω δύο ἢ περισσότερα πράγματα. || —, = boş söz söylemek, ἀνοηταίνω, λέγω ἀνοησίας.
- Haluk, A. ἐπθ. iyi huylu, χρηστοθήης.
- Halvet, A. ὄν. yalnizlık, ἀπομόνωσις, μοναξιά. || —, τόπος μονήρης, μοναξιά, κ. κελλίον. || hamam—i, ἰδιαίτετον δωμάτιον λουτρῶνος.
- Halvethane, Π. ὄν. ξερημητήριον, μωνήρης ἀναπαυτήριον.
- Ham, Π. ἐπθ. çığ, ὠμός, ἄψητος, olmamış, ἄωρος. || —, işlenilmemiş, ἀκατέργαστος. || —, ἀμόρφωτος, ἀνόητος, ἄτοπος. || — teklif, πρότασις ἄτοπος. || — adam, ἀμαθής, ἀπαιδευτος ἄνθρωπος.
- Hamail } A. ὄν. muska, τελαμών, λι-
Hamaili } νοῦς δεσμός, κ. φασκιά. || —, προβασκάνιον ἀναρτώμενον ἐν τῷ λαιμῷ.
- Hamakat, A. ὄν. budalalık, εὐήθεια, βλακεία.
- Hamal, A. ὄν. yük taşıyan, ἀχθοφόρος. || —a semeri yük değil, (πρμ.) τῷ ἀχθοφόρῳ τὸ σάγμα του δὲν εἶναι βάρος. || —, (μτφ) ἄνθρωπος σκαίος, βάνασος.
- Hamaliye, A. ὄν. ἀχθοφορικά.
- Hamallik, T. ὄν. ἐργασία χονδροειδῆς καὶ ἐπίπονος. || —, σκαιότης.
- Hamallik etmek, T. ρμ. οὐδ. μετέροχομαι τὸν ἀχθοφόρον. || —, κουράζομαι πολὺ.
- Hamam, A. ὄν. yikanacak yer, βαλανεῖον, λουτρῶν. || —boceği, κάραβος, κ. κατσαρίδα.
- Hamamci, T. ὄν. βαλανεύς.
- Hamarat, T. ἐπθ. becerikli, φίλεργος, ἐργατικός.
- Hamaratlık, T. ὄν. beceriklilik, φιλεργία, ἐργατικότης.
- Hamaset, A. ὄν. yiğitlik, ἀνδρεία, γενναιότης.
- Hamd etmek, T. ρμ. ἐνογ. (δοτ.) şükür etmek, αἰνῶ δοξάζω.
- Hamdüsena, A. ὄν. Tanrıya şükür olsun, αἶνος, δόξα [τῷ Θεῷ].
- Hamel, A. ὄν. koc, ἀρνίον. || —, (ἀστερισμός) Κριός.
- Hamhalat. T. ἐπθ. biçimsiz, λίαν ἀνόητος, ὀχληρὸς.
- Hamhum, T. μόριον παριστάνον πολυλογίαν ὀχληρὰν καὶ ἀνόητον.
- Hamhum etmek, T. ρμ. οὐδ. μωρολογῶ.
- Hami, A. ἐπθ. konyucu, προστάτης. || —, ὄν. κ. Ἀμύντας.
- Hâmil, A. ὄν. yükli, ὁ κομιστής, ὁ φέρων, ὁ ἐφωδιασμένος.

Hamil [haml], A. ὄν. yük, φορτίον, βάρος, ἄμβρονον. || —, = gebelik, ἐγκυμοσύνη.

Hamile, A. ὄν. ἕ. gebe, ἔγκυος γυνή.

Hamile kalmak, T. ρμ. οὐδ. ἐγκυμονῶ.

Hamilen, A. ἐπρ. (αἰτ.) taşıyarak, κομίζων, φέρων, ἐφοδιασμενως.

Hamiş, A. ὄν. kenar yazısı, περιθώριον, ὑστερόγραφον ἐπιστολῆς.

Hâmit, A. ἐπθ. ἐπαινέτης. || —, ὄν. κ. Ἐπαίνετος.

Hamiyet, A. ὄν. namus, iyilik isteyiş, yurt sevgisi, ζῆλος, πατριωτισμός, φιλοτιμία, φιλοπατρία.

Hamiyet furuş, Π. ἐπθ. hamiyet satan, ὁ πωλῶν πατριωτισμόν.

Hamiyetli, T. ἐπθ. φιλόπατρις, ζηλωτής, φιλόανθρωπος.

Hamiyetsiz, T. ἐπθ. ἀφιλόπατρις, προδότης.

Hamız, A. ἐπθ. ekşi, kekre, ὀξύς. || —, ὄν. (χημ.) ὀξειδίων. || —i azot, ἄζωτικὸν ὀξύ. || —i azotî, ἄζωτουχον ὀξύ. || —i fahm, ἀνθρακικὸν ὀξύ. || —i klor, χλωρικὸν ὀξύ. || —i klorî, χλωριοῦχον ὀξύ. || —i kibritiyet,θειζκὸν ὀξύ. || —i himaz, ὀξυαλικὸν ὀξύ. || —i himazima, ὀξυαλυδρικὸν ὀξύ.

Hamızıyet, A. ὄν. ekşilik, kekrelık, (χημ.) ὀξύτης.

Hamla, A. ὄν. kürek çekmek, κωπηλασία.

Hamlacı, A. ὄν. kayıkcı, κωπηλάτης, λεμβουχός.

Hamlamak, T. ρμ. οὐδ. χαινοῦμαι, συνειθίζω εἰς τὴν μαλθακότητα οὕτως ὥστε δὲν δύναμαι ν' ἀνθέξω εἰς τοὺς κόπους.

Hamle, A. ὄν. saldırma, ἔφοδος. || bir —de, ἐξ ἐφόδου, διὰ μιᾶς.

Haml etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) προσάπτω, ἀποδίδω τινὶ λόγον ἢ πρᾶξιν.

Hamlık, T. ὄν. χαύνωσις. || —, ἀδαημοσύνη, ἀπειρία.

Hamra ἢ hembra, Π. ὄν. yârdakci, σύντροφος, συνάδελφος, ὁ ἀκολουθῶν τινα κατὰ πόδας [μᾶλλον ἐπὶ κακοῦ].

Hamse, A. ἀριθ. beş, πέντε.

Hamsi, T. ὄν. (ιχθ.) ἀψύη, κ. χαμψί.

Hamsin, A. ἀριθ. elli, πενήκοντα. || —, = kırışın ikinci elli günü, αἱ τὰς erbain τεσσαράκοντα τοῦ χειμῶνος

ἡμέρας ἀκολουθοῦσαι 50 ἡμέραι. || —, ἄνεμος τῆς Ἀφρικῆς θερμότητος καὶ ὀλέθριος, λίψ.

Hamt [hamd], A. ἀφ. αἶνος, δόξα [τῷ Θεῷ].

Hamule, A. ὄν. gemi yükü, φορτίον [ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλοίου]. || —senedi, φορτωτική.

Hamur, T. ὄν. ζύμη. || —teknesi, σκάφη ζύμης. || —ışi, ζυμαρικά.

Hamurcu, T. ὄν. ζυμωτής.

Hamurlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φράτω διὰ ζύμης χύτραν περιέχουσαν φραγτόν, ὅπως ψηθῆ χωρὶς νὰ πάρῃ ἀέρα.

Hamurlu, T. ἐπθ. ἔνζυμος.

Hamursuz, T. ἐπθ. ἄζυμος. || —bayramı, ἑορτὴ τῶν ἀζύμων.

Han, Π. ἐκ τοῦ Σ. ὄν. buyurgan, ἠγεμῶν, μονάρχης.

Han, A. ὄν. ξενῶν, ξενοδοχεῖον. || —, (μτφ.) εὐρύς. || —karısı, (μτφ.) εἰσοδος εὐρεία.

Hancı, T. ὄν. ξενοδόχος ἀνατολικοῦ ξενοδοχείου.

Hancılık, T. ὄν. τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ξενοδόχου.

Hançer, A. ὄν. kama, ἐγχειρίδιον. || —, ἀμφίτομον ἐγχειρίδιον.

Hançere, A. ὄν. gırtlak başı, λάρυγγ.

Hançerî, A. ἐπθ. ἐκ τοῦ προηγ. λαρυγγικός. || —, (βοτ.) ἀμφίτομος.

Hande, Π. ὄν. gülme, γέλως.

Hane, Π. ὄν. ev, οἰκία.

Hane berduş, Π. ὄν. serseri, ὁ φέρων τὸν οἶκον ἐπ' ὤμων = τυχοδιώκτης.

Hanedan, Π. ὄν. büyük aile, οἰκογένεια εὐγενοῦς καταγωγῆς. || —, εὐγενῆς τὴν καταγωγὴν, γενναιοδωρός, φιλόξενος.

Hanedanlık, T. ὄν, γενναιοδωρία, φιλοξενία.

Haneharap, Π. ἐπθ. sefil, ἀμαθής, κατεστραμμένος, ἐλεεινός, πτωχεύσας.

Hanende, Π. ὄν. güzel sesli ırlayıcı, ἀοιδός, ψάλτης.

Hangi, T. ἐρωτ. ἀντων. ποῖος; || —, (ἀόφ. ἀντων.) ὅστισδήποτε.

Hanı, T. ἐπρ. ποῦ; ποῦ εἶναι; || —ya! ποῦ εἶναι λοιπόν;

Hanife, A. ἐπθ. ἕ. σταθερὰ εἰς τὰ δόγματα τῆς θρησκείας. || —, ὄν. κ. Θεοπίστη.

Hanım, A. ὄν. κυρία, δέσποινα. || —

kiz, δεσποινίς. || —eli, (φυτ.) αϊγό-
κλημα. || kirli—, τυρός τοῦ βουτίου.
Hanlık, T. ὄν. ἡγεμονία, Χανάτον.
Hantal, A. ἐπθ. biçimsiz, πελώριος,
ὑπερμεγέθης, ἀσύμμετρος.
Hantallaşmak, T. ρμ οὐδ. biçimsiz-
leşmek, γίνομαι ἀσύμμετρος, δυσ-
νάλογος, πελώριος.
Har, A. ὄν. καταλότιον, κόκκος. || —
yutmak, (μτφ.) καταστρέφομαι.
Hâr, Π. ὄν. uyku, ὕπνος. || —i nüşin,
ὕπνος γλυκύς.
Hapis [haps], A. ὄν. alikoma, tutsak,
φυλάκις, κάθειρξις. || —, φυλακή.
Harishane, Π. ὄν. φυλακή, εἰρκτή.
Haps etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φυλα-
κίζω.
Harşirmek, T. ρμ. οὐδ. παρορίζομαι.
Hara, Γαλλ. ὄν. at çiftliği, ὑπποφορ-
βεῖον.
Hara, Π. ὄν. mermer, μάρμαρον. || —,
= diken, ἄκανθα.
Harabat, A. ὄν. içki yeri, καπηλεῖον.
Harabatı, Π. ἐπθ. μέθυσος. || —, κακο-
ενδεδυμένος, ρυπαρός.
Harabatilik, T. ὄν. μέθη, κραιπάλη,
ἀσωτία. || —, ρυπαρότης.
Harabe, A. ὄν. virane, ἐρείπιον.
Harabazar, Π. ὄν. viranelik, τόπος
πλήρης ἐρειπίων.
Harabiyet, A. ὄν. bozukluk, καταστρο-
φή. ἐρήμωσις.
Haraca kesmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ver-
giye bağlamak, καθιστῶ φόρου ὑπο-
τελή.
Haraç, A. ὄν. vergi, φόρος κεφαλικός.
|| —, δημοπρασία.
Haraççı, T. ὄν. εἰσπράκτωρ κεφαλικοῦ
φόρου.
Haram, A. ὄν. ἀθέμιτον, παράνομον,
ἄδικον. || —, ἐπθ. ἀπηγορευμένον,
ἀθέμιτον. || —, ἱερός, ἅγιος, ἀπαρα-
βίαστος. || —olsun, νὰ μὴ τὸ χαρῆ,
νὰ μὴ τὸ ἀπολαύση.
Haramî, A. ὄν. hirsiz, uğru, κλέπτης,
ληστής.
Haramilik, T. ὄν. uğruluk, κλοπή, λη-
στεία.
Haramzade, Π. ὄν. riç, νόθος. || —,
(μτφ.) ἀχρεῖος, κακοήθης.
Harap, A. ἀφ. bozukluk, καταστρο-
φή, ἐρήμωσις.
Harar, T. ὄν. büyük çuval, στρωματό-
δεσμος, ἤτοι μέγας σάκκος ἔνθα

βάλλουσι στρώματα, ἐφαπλώματα
κτλ.
Hararet, A. ὄν. sıcaklık, θερμότης, δί-
ψα, πυρετός. || —, ἐνθουσιασμός. ||
—le, μετ' ἐνθουσιασμοῦ. || —i hay-
vaniye, ζωϊκή θερμότης. || —bin,
θερμοσκοπίον. || —nüvis, θερμομε-
τρογράφος. || —i gariziye, (χημ.) θερ-
μογόνον.
Hararetlenmek, T. ρμ. οὐδ. dişw, πυ-
ρέσσω. || —, (μτφ.) ἐνθουσιῶ.
Hararetli, T. ἐπθ. [κυρ. καὶ μτφ.] θερ-
μός, ἐνθουσιώδης. || —tarafıtar, θερ-
μός θιασώτης. || — —anlatıyor, ἐπε-
ξηγεῖ μετ' ἐνθουσιασμοῦ, θερμότητα.
Harbe, A. ὄν. süngü, δόρυ, ἀκόντιον.
Harben, A. ἐπρ. διὰ τοῦ πολέμου, διὰ
τῶν ὄπλων. || —alındı, ἐκυριεύθη
διὰ τῶν ὄπλων.
Harb etmek, T. ρμ. ἐνργ. (β' γεν.)
savaşmak, πολεμῶ.
Harbi, T. ὄν. ὄβελός. || —, ἀκόντιον.
Harbili, T. ὄν. süngülü, λογχοφόρος.
Harbiye, A. ἐπθ. καὶ ὄν. πολεμικός,
στρατιωτικός. || —mektebi, στρατιω-
τικὴ σχολή. || kuvvei—, πολεμικὴ δύ-
ναμις.
Harbiyeli, T. ὄν. μαθητὴς στρατιωτι-
κῆς σχολῆς.
Harcamak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) dapa-
nâ, ἐξοδεύω.
Harcanmak, T. ρμ. μσ. dapanılmı,
ἐξοδεύομαι.
Harc etmek = harcamak.
Harcı, T. ἐπθ. ucuz, πρόστυχος, κατω-
τέρας ποιότητος [ἐπὶ πράγματος εὐώ-
νου].
Harcırah, Π. ὄν. yol masrafı, ἔξοδα
ὁδοιπορικὰ.
Harç, A. ὄν. masraf = bozma, δαπάνη,
ἔξοδον. || —, τέλος, δικαίωμα δημο-
σίου ταμείου. || —, ὑλικόν, ὑλικόν οἰ-
κοδομῆς. || vekil—, οἰκονόμος, φρον-
τιστής. || —, ἔργον, ὅπερ δύναται τις
νὰ πράξῃ. || —i değil, δὲν εἶναι ἴκα-
νός. || —i içinden çıkar, (πρμ.) τὸ
ἔξοδόν του βγαίνει ἀπὸ μέσα του,
ἤτοι εἶν ὑπάρχει ἀνάγκη ἰδιαιτέρας
δαπάνης.
Harçlı, T. ἐπθ. δαπανηρός. || —, κατε-
σκευασμένος με ἀμμοκονίαν [ἐπὶ οἰ-
κοδομῆς].
Harçlık, T. ὄν. χρήματα διὰ τὴν τρέ-
χουσαν καθημερινὴν δαπάνην. || ser

- ι, χρήματα, ὅσα ἀρκοῦσι διὰ τὰ μικρὰ ἔξοδα.
- Hardal, A. ὄν. κ. μουστάρδα, σίναπι.
|| —yakisi, σιναπισμός.
- Harekât, A. ὄν. πλθ. kımıldanmalar, κινήσεις, πράξεις, ἐνέργειαι, βλ. hareket.
- Hareket, A. ὄν. kibirdanma, κινήσεις, ἐνέργεια, πράξεις. || —, διαγωγή. || —, ἀναχώρησις. || —, ἐξάσκησις σωματική. || —. = baş kaldırma, κίνημα.
|| —i arz, σεισμός.
- Harekete gelmek, T. ρμ. οὐδ. κινουμαι, ὀρθοῦμαι, ἐντείνομαι.
- Hareket etmek, T. ρμ. οὐδ. kibirdanmak, κινουμαι, ἐνεργῶ, ἀναχωρῶ.
- Hareketlendirme, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κινῶ, θέτω εἰς ἐνέργειαν.
- Hareketlenmek, T. ρμ. οὐδ. kibirdanmak, κινουμαι, ταράττομαι.
- Hareketli, T. ἐπθ. εὐκίνητος.
- Hareketsiz, T. ἐπθ. kibirdanmayan, ἀκίνητος.
- Hareketsizlik, T. ἀφ. kibirdanmayıs, ἀκινήσις.
- Harelenmek, T. ρμ. οὐδ. κυματίζω, κυμαίνομαι, ἀποκτῶ κυματισμούς [νερά] ὡς τὸ μεταξωτόν. || —, θαμβοῦμαι, συγγέομαι.
- Hareli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων κυματισμούς [νερά] ὡς τὸ μεταξωτόν.
- Harem, A. ὄν. γυναικωνίτης. || —, ἡ σύζυγος ἢ καὶ αἱ ἄλλαι γυναῖκες τοῦ χαρεμίου.
- Harem ağası, T. ὄν. μαῦρος εὐνοῦχος, φύλαξ γυναικωνίου.
- Haremeyn, A. ὄν. αἱ δύο ἱεραὶ πόλεις παρὰ Μουσουλμάνοις: ἡ Μέκκα καὶ ἡ Μεδινά.
- Harf, A. ὄν. yazi, γράμμα, στοιχεῖον τοῦ ἀλφαβήτου.
- Harf almak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ρίπτω λόγους προσβλητικούς, προκλητικούς, πειράζω διὰ λόγων γυναῖκα κτλ.
- Harfendaz, Π. ὄν. söz atan, takılan, ὁ ρίπτων λόγους προσβλητικούς, προκλητικούς, ὁ πειράζων διὰ λόγων γυναῖκα κτλ.
- Harfendazlık, T. ὄν. takılma, προσβολή διὰ προκλητικῶν λόγων.
- Harhara, A. ὄν. hirilti, ῥόγχος.
- Haricen, A. ἐπρ. dışarıdan, ἐξωτερικῶς.
- Harici, A. ἐπθ. ἐξωτερικός.
- Hariciye, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. ἐξω-
- τερικός. || —vekâleti, ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν. || —Vekili, ὑπουργός τῶν ἐξωτερικῶν.
- Haric, A. ἐπθ. dışarıda kalan, ὁ ἐκτός, ἤτοι ὁ μὴ συμπεριλαμβανόμενος. || —, ὄν. ἔξω, ἢ ἐπρ. ἐκτός. || —ten, ἔξωθεν. || —i kismet, (ἀριθ.) πηλίκον [ἐξαγόμενον διαιρέσεως]. || bu vazifemden—tir, τοῦ δὲν εἶναι τῆς ἀρμοδιότητός μου. || —, (νομ.) ὁ μὴ κάτοχος.
- Harik [harik], A. ὄν. yangın, πυρκαϊά.
- Harika, A. ὄν. ἑκτακτον πράγμα, θαῦμα. || —, ἑκτακτος ἀνὴρ, λίαν ἔξοχος.
- Harikulâde, A. ἐπθ. ἑκτακτος.
- Harikzede [harikzede], Π. ὄν. πυρκαϊοπαθής.
- Harikzedegân, Π. ὄν. πλθ. τοῦ προηγ. οἱ πυρκαϊοπαθεῖς.
- Harir, A. ὄν. ipek, μέταξα.
- Hariri, A. ἐπθ. ipekli, μεταξωτός.
- Haris, A. ἐπθ. tamakâr, gözü doymayan, ἄπληστος, πλεονέκτης.
- Harita, A. (ἐλλ.) ὄν. χάρτης γεωγραφικός. || —, σχέδιον, πρόγραμμα. || — da bu yöğüdu, τοῦτο δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ σχεδίῳ, ἐν τῷ προγράμματι, ἤτοι ἀπροσδόκητον.
- Haril haril, T. μόριον, ἀφθονος καὶ ἀδιάκοπος ροή. || — — akıyor, ῥεεῖ ἀφθόνως. || — — söyler, ὁμιλεῖ ἀδιάκόπως.
- Harilti, T. ὄν. ῥόγχος, γρυσμός, θόρυβος, φωναί.
- Harlamak = hirlamak.
- Harman, T. ὄν. ἄλωνιον. || —, σωρός, θημωνία σίτου ἢ δημητριακῶν. || —, σωρός ἐγγράφων ἢ φύλλων καπνοῦ κτλ. πρὸς ταξιθέτησιν. || —yeri, τόπος ἄλωνίου. || ay—i, ἄλως σελήνης.
- Harmanci, T. ὄν. ἄλωνιστής.
- Harman etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σωρεύω ἐγγράφα, φύλλα καπνοῦ κτλ. πρὸς ταξιθέτησιν.
- Harmanlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) παρασκευάζω. || tütünü—, χύνω εἰς τὸ μέσον καὶ τακτοποιῶ φύλλα καπνοῦ.
- Harman savurmak, T. ρμ. ἐνεργ. ἄλωνίζω. || —, (μτφ.) σπαταλῶ.
- Harp, A. ὄν. kavga, savaş, πόλεμος. || —meydanı, τὸ πεδῖον τῆς μάχης. || divanı—, στρατοδικεῖον. || erkânı—, ἐπιτελεῖον. || ilânı—, κήρυξις πολέμου.

Harp και harpa = çenk = μάγαδις, ἄρπα.

Hars, A. ὄν. çift sürme, καλλιέργεια γῆς.

Harsi, A. ἐπθ. çift için elverişli, καλλιεργήσιμος.

Hartavi, T. ὄν. κυκλοτερές κάλυμμα τῶν **Σιπαχῆ**, ὄπερ ἔφερον ἀντι κράνους.

Hartuç, Γαλλ. ὄν. πυριτιδοβολή.

Harun. A. ὄν. κ. 'Ααρῶν, 'Ορέστης, και Harun erreşit.

Harup, A. ὄν. keçi boynuzu, κεράτιον, κ. ξυλοκέρατον.

Has, A. ἐπθ. ak, lekesiz, καθαρός, ἀγνός, λευκός. || —, = hususî, ιδιαίτερος, ιδιαίζων. || — isim, κύριον ὄνομα. || — bahçe, κῆπος ἀνακτορικός. || — ahır, ἀνακτορικός σταῦλος.

Hasa, A. ὄν. patiska, μανδαπόλα.

Hasan, A. ἐπθ. güzel, ὠραῖος, καλός. || —, ὄν. κ. Μόρφης, Αἰμίλιος.

Hasar, A. ὄν. zarar, ziyan, ζημία, ἀπώλεια.

Hasara uğramak, T. ρμ. οὐδ. ύφίσταμαι ζημίας, ἀπωλείας.

Hasat, A. ὄν. orak biçme, θερισμός. || —, = orakci, θεριστής.

Hasbelicap, A. ἐπρ. icabına göre, ἐν ἀνάγκη.

Hasbellüzum, A. ἐπρ. ἐν ἀνάγκη.

Hasbihal eylemek, AT. ρμ. ἄλλ. (β' γεν.) τὸ λέγειν ἀμυβαίως τὰ δεινὰ και τὰς περιπετείας ἀλλήλων.

Hasebile, T. ἐπρ. ὡς, ἔνεκα. || hisimlik—, λόγῳ συγγενείας.

Haseki, T. ὄν. ἀρχαῖον σῶμα φρουρᾶς τῶν ἀνακτόρων, καλούμενον Bostancı.

Hasenat, A. ὄν. iyi işler, ἀγαθοεργαίαι.

Haset, A. ὄν. çekemeyiş, kıskanma, φθόνος, ζηλοτυπία.

Hasetçi, T. ὄν. και ἐπθ. ζηλότυπος, φθονερός.

Haset etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) φθονῶ, ζηλοτυπῶ.

Hasır, A. ἐπθ. asilzade, εὐγενοῦς καταγωγῆς. || —, ὄν. κ. Διογένης, Εὐγένιος.

Hasis, A. ἐπθ. alçak, ποταπός, εὐτελής. || —, = cimgi, φιλάργυρος, γλίσχος.

Hasislik, T. ἀφ. alçaklık, ποταπότης. || —, = cimrilik, φιλαργυρία.

Hasiyet, A. ὄν. yarayış, şifa, ὠφέλιμος ιδιότης.

Hasiyetli, T. ἐπθ. yarayışlı, ὠφέλιμος, ὑγιεινός. || — çilek, χαμαικέρασον ἔχον ιδιότηας ὑγιεινάς.

Hâsil, A. μτχ. netice, παραγόμενος.

Hasilat, A. ὄν. mahsul, muval, προϊόντα. || —, = gelirat, πρόσοδοι. || —, = kazanç, κέρδη.

Hasil etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) παρᾶγω, ἐπιτυγχάνω.

Hasili, T. ἐπρ. ἐνι λόγῳ, τέλος. || — meramimizi anlatamadık, ἐνι λόγῳ, δὲν ἠδυνήθημεν νά συνεννοηθῶμεν.

Hasil olmak, T. ρμ. οὐδ. παράγομαι, ἐπιτυγχάνομαι.

Hasilsız, T. ἐπθ. faydasız, ἀνωφελής, μάταιος.

Hasim, A. ὄν. yav, ağyar, ἐχθρός, ἀντίπαλος, ἀντίδικος.

Hasımlık, T. ἀφ. ağyarlık, düşmanlık, ἔχθρα.

Hasım olmak, T. ρμ. οὐδ. γίνομαι ἐχθρός. || —, γίνομαι ἀντίδικος.

Hasır, A. ὄν. ψιάθος.

Hasır [hasır], A. ἀφ. περιορισμός, ἀφιέρωσις. || —, kuşatma, περικύκλωσις.

Hasır altı etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ρίπτω ὑπὸ τὴν ψιάθον, (μτφ.) παρᾶπέμπω εἰς τὰς ἑλληνικὰς καλένδας.

Hasırcı, T. ὄν. ψιαθοποιὸς ἢ ψιαθοπώλης.

Hasırlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κ. ψαθόνω.

Hasır altı olmak, T. ρμ. πθ. (μτφ.) ρίπτομαι εἰς τὰς ἑλληνικὰς καλένδας (ἐπὶ ἐγγράφων μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν).

Hasırlı, T. ἐπθ. κεκαλυμμένος διὰ ψιάθου, δαμετζάνα ψιαθόπλεκτος.

Haslat [haslet], A. ὄν. huş, ἦθος, χαρακτήρ, προσόν, ἔξις.

Hasret, A. ὄν. özleme, ὁ πόθος τοῦ ἐπανακτῆσαι πρᾶγμα ἀπωλεσθέν, ἢ ἐπανιδεῖν πρόσωπον προσφιλέστατον.

Hasret çekmek, T. ρμ. οὐδ. özlemek, ποθῶ, ἀναστενάζω ἐκ τοῦ πόθου, ζῶ μακρὰν προσφιλῶν προσώπων.

Hasretli, T. ἐπθ. ὁ ὑποφέρων ἔνεκεν ἀποχωρισμοῦ ἀπὸ φιλτάτου προσώπου.

Hasr etmek, T. ρμ. μτ. (δοτ. αἰτ.) sıkıştırmak, περιορίζω, ἀφιερῶ, πολιορκῶ.

Hassa, A. ὄν. ιδιότης, προσόν.

Hassa, A. ὄν. Προεδρικὴ φρουρά.

Hassas, A. ἔπθ. çabuk duygulu, λίαν εὐαίσθητος.
 Hassasiyet, A. ἄφ. çabuk duygu, εὐαίσθησια.
 Hassaten, A. ἔπο. ayrica, ἰδίᾳ, ἰδιαζόντως. || —rica eylerim, παρακαλῶ ἰδίᾳ.
 Hassé, A. ὄν. beş duygu, αἰ αἰσθήσεις, ἡ αἰσθησις.
 Hasta, Π. ἔπθ. saygi, ἀσθενής.
 Hasta bakıcı, T. ὄν. saygi bakıcı, νοσοκόμος.
 Hastalanmak, T. ρμ. οὐδ. saygılanmak, ἀσθενῶ.
 Hastalık, T. ὄν. saygılık, ἀσθένεια. || buluşık—, νόσος μεταδοτική. || sınıp—ı, νευρασθένεια.
 Hastalıklı, T. ἔπθ. saygınlık, φιλάσθενος.
 Hastahane, T. ὄν. saygi yuvası, νοσοκομεῖον.
 Hasut, A. ἔπθ. hasetçi, kiskanç, ζηλότυπος.
 Hâşa, A. ἔφρ. bizden uzak! ἄπαγε! οὐδέποτε! || —, Tanrı esirgeye, ὁ Θεὸς φυλάξαι!
 Haşa, T. ὄν. eğer örtüsü, ἐπικάλυμμα ἐφιππίου.
 Haşarat, A. ὄν. yılan, böcek gibi yerde sürünen, ἔντομα, ἐρπετά. || —, (μτφ.) φαῦλοι. || bir alay—, ὁμῶς φαύλων.
 Haşarı, T. ἔπθ. yaramaz hırçın, ζωηρός, κ. σερπετός. || —, φαῦλος, τυχοδιώκτης.
 Haşarılık, T. ἄφ. ζωηρότης, κ. σερπετιά.
 Haşefe, A. ὄν. (ἀνατ.) κεφαλή καυλοῦ.
 Haşhaş, A. ὄν. gelincik çiçeği, μήκων, κ. παππαροῦνα.
 Haşhaşiye, A. ἔπθ. (φυτ) μηκωνοειδῆ.
 Haşim, A. ἔπθ. μεγαλοπρεπής. || —, ὄν. κ. Τηλέμαχος.
 Haşin, A. ἔπθ. sert, τραχύς, σκληρός. || —, (μτφ.) σκαιός.
 Haşış, A. ὄν. kuru ot, χόρτον ξηρόν. || —, φύλλον ἰνδικοῦ καννάβωως, ἔξ οὗ τὸ ναρκωτικὸν χασίς.
 Haşiye, A. ὄν. derkenar, hamış, ἐπεξηγηματικὴ σημείωσις ἐν βιβλίῳ, ἐν ἐπιστολῇ, σχόλια.
 Haşiyeli, T. ἔπθ. ὁ ἔχων σχόλια [εἰς βιβλίον, ἐπιστολὴν κτλ.].
 Haşlama, T. ὄν. βραστὸν κρέας ἢ ἰχθύς.

Haşlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ) ζεματίζω. || —, καυτηριάζω [ἐπὶ κεντήματος ἐντόμων]. || —, (μτφ.) ἐπιπλήττω, ἐλέγχω αὐστηρῶς.
 Haşlanmak, T. ρμ. οὐδ. ἢ πθ. ζεματίζομαι. || —, (μτφ.) καίομαι, ὑφίσταμαι σπουδαίας ἀπωλείας, ζημία.ς || —, ἐπιπλήττομαι, ἐλέγχομαι.
 Haşlatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ ζεματίσωσι. || —, (μτφ.) βάλλω νὰ ἐπιπλήξωσι, νὰ ἐλέγξωσί τινα.
 Haşmet, A. ὄν. büyüklük, azamet, μεγαλειον. μεγαλοπρέπεια.
 Haşmetli } T. ἔπθ. Μεγαλειότατος, [τί-
 Haşmetlü } τλος ἀπονερόμενος εἰς τοὺς Εὐρωπαίους αὐτοκράτορας καὶ βασιλεῖς].
 Haşredek, T. ἔπο. kıyamete kadar, μέχρι τῆς δευτέρας Παρουσίας.
 Haşşas, A. ἔπθ. esrarkeş, haşış kullanı, ἔκδοτος εἰς ναρκωτικά.
 Hat [hatt], A. ὄν. çizgi, γραμμή. || —ti uku, ὀριζοντία γραμμή. || —ti amudî, κάθετος γρ. || hattı müstekim, εὐθεῖα γρ. || —ti münhani, καμπύλη γρ. || —ti münkesir, τεθλασμένη γρ. || —ti muvazi, παράλληλος γρ. || —ti istiva, γραμμὴ τοῦ ἰσημερινοῦ. || —ti inhiraf, ἀπόκλισις. || —, = yazı, γραφή.
 Hata, A. ὄν. yanlış, λάθος, σφάλμα, ἀμαρτημα.
 Hataen, A. ἔπο. yanlış olarak, κατὰ λάθος.
 Hata etmek, T. ρμ. οὐδ. (β' δοτ.) σφάλλω, ἀμαρτάνω. || bunda—ettim, ἔσφαλα ἐν τούτῳ.
 Hatap, A. ὄν. odun, ξύλον.
 Hatim [hatm], A. ὄν. bitirme, ἀποπεράτωσις. || —i kelâm etmek, περαινω, καταπαύω τὸν λόγον.
 Hatime, A. ὄν. son, τέλος, ἐπισφράγισμα. || —i kelâm, ἐπίλογος.
 Hatır, A. ὄν. ierokhruş, || —, ρήτωρ.
 Hatır, A. ὄν. saygi, gönül, μνήμη, νοῦς, σκέψις. || —, διάθεσις, ὑγεία. || —, χάρις. || —ım, için, πρὸς χάριν μου. || der — etmek, ἀναμνησχομαι.
 Hatıra, A. ὄν. anış, anıma, ἰδέα, σκέψις. || —, ἀνάμνησις.
 Hatırlamak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) ἀναμνησχομαι.
 Hatırlatmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ὑπομνησχομαι.

Hatırşinas, Π. ἐπθ. φιλόφρον, περιποιητικός.
 Hatun, Α. ὄν. kadın, δέσποινα, γυνή.
 Hatve, Α. ὄν. adım, βῆμα.
 Hav, Τ. ὄν. ince tüy, χνοῦς, κ. χνοῦδι.
 Hava, Α. ὄν. esinti, ἀήρ, ἄνεμος, ἀτμόσφαιρα, καιρός. || —, κλίμα. || —, μουσικός σκοπός. || *dumanlı*—, ὀμιχλώδης καιρός. || *sert*—, σφοδρὸς καιρός. || *serin*—, δροσερὸς καιρός. || *sümbülî*—, καιρός νεφελώδης καὶ εὐχάριστος ἄνευ βροχῆς. || *Mart*—*si*, ἄστατος καιρός. || —*tulumbasi*, ἀεραντλία. || —*dan*, δωρεά. || *açık*—, καιρὸς αἶθρος. || *banâ göre*—*hoş*, δι' ἑμέ ἀδιάφορον. || *herkes bir*—*çalar*, ἐπικρατεῖ σύγχυσις, βαβυλωνία.
 Hava, Α. ὄν. heves, ἐπιθυμία, κλίσις, πάθος. || — *ve heves*, αἱ σαρκικαὶ ἐπιθυμίαι, τὰ πάθη.
 Hava almak, Τ. ρμ. οὐδ. ἀναπνεῶ, ἀερίζομαι.
 Havadar, Π. ἐπθ. εὐάερος, κ. ἀερικός.
 Havadis, Α. ὄν. salık, γεγονότα, εἰδήσεις, συμβάντα.
 Havadisçi, Τ. ὄν. salıkçi, δημοσιογράφος.
 Havacına, Τ. ὄν. θειοῦχος ὑδράργυρος.
 Havaî, Α. ἐπθ. ὁ ἔχων χρῶμα τοῦ ἀέρος, κυανοῦς. || —, ἔκδοτος εἰς τὰς ἡδονάς, ἀκόλαστος. || —, = *boş*, *faydasız*, μάταιος, ἀνωφελής.
 Havalandırmak, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀερίζω. || —, κάμνω νὰ ὑψωθῆῖ εἰς τὸν ἀέρα, νὰ κυματίσῃ.
 Havalanmak, Τ. ρμ. οὐδ. ἀερίζομαι, ἐκτίθεμαι εἰς τὸν ἀέρα. || —, ὑψοῦμαι εἰς τὸν ἀέρα. || —, κυματίζω.
 Havale, Α. ἀφ. saldırma, çevirme, ἐπιφόρτησις. || —, *istarlama*, παραπομπή. || —, (νομ.) μετὰθεσις χρέους. || —*ένταλμα*, παραγγελία πληρωμῆς. || —, νόσος σπασμωδικὴ τῶν παιδῶν.
 Havale etmek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) παργγέλλω, παραπέμπω. || —, διευθύνω ὄπλον κτλ. κατὰ τινος. || —, μετατίθημι χρέος.
 Havaleli, Τ. ἐπθ. ὑψηλός, ἐπικλινής, ἐπικείμενος. || —, ἐπιληπτικός.
 Havalename, Π. ὄν. ένταλμα πληρωμῆς.
 Havalî, Α. ὄν. etraf, civar, τὰ περὶ χώρα, τὰ πέριξ.
 Havalî, Τ. ἐπθ. iyi hava alan, ὁ ἔχων

τοιούτον ἢ τοιούτον ἀέρα [τόπος, οἰκία κτλ.].
 Havan, Π. ὄν. ὄλμος, ἰγδίων, κ. γουδί. || —*eli*, κ. γουδοχέρι. || —*da su dönmek*, ματαιοπονεῶ.
 Havarî } Α. ὄν. οἱ μαθηταὶ τοῦ
 Havarîyun } Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ Ἄποστολοι.
 Havas, Α. ὄν. duygular, αἱ αἰσθήσεις.
 Havas, Α. ὄν. has, hassa, seçilmişler, οἱ ἐκλεκτοί, τὸ ἄνθος.
 Havasız, Τ. ἐπθ. κλειστός, στενόχωρος.
 Havayîç, Α. ὄν. hacetler, ἀνάγκαι (αἱ ὕλκαί), τὰ χρειώδη.
 Havî, Α. μτχ. içinde birkaç şey bulunat, περιέχων, περιλαμβάνων.
 Havî olmak, Τ. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) περιέχω, περιλαμβάνω.
 Havlama, Τ. ὄν. ὑλακὴ [ἐπὶ κυνός].
 Havlamak, Τ. ρμ. οὐδ. ὑλακτῶ [ἐπὶ κυνός].
 Havlı, Τ. ὄν. tüylü peşkir, χειρόμακτρον, προσόψιον.
 Havlu, ἔλλ. ὄν. avlu, ἡ αὐλή.
 Havra, ἔβρ. ὄν. συναγωγή. || *yahudi*—*si*, Ἰουδαϊκὴ συναγωγή, (μτφ.) τόπος θορυβώδης.
 Havruz, Τ. ὄν. lâzımlık, οὐροδοχεῖον, κ. τσουκάλι. || —, (μτφ.) ὕβρις χονδροειδῆς.
 Havsala, Α. ὄν. taşlık, πρόλοβος, κ. σγάρα, δεύτερος στόμαχος πτηνοῦ. || —, = *anlayış*, διανοητικὴ ἰκανότης, ὑπομονή, ἀνοχή. || —*si dar*, ἀνυπόμονος.
 Havsız, Τ. ἐπθ. ἄχνους, ὁ μὴ ἔχων χνοῦδι, συνεκδ. παλαιός.
 Havuç, Τ. ὄν. καὶ kişir, δανκίον, κ. καρότο.
 Havuz, Α. ὄν. maslak, δεξαμενὴ. || —*uma*, (χημ.) πνευματικὴ σκάφη.
 Havva, Α. ὄν. κ. Eûa.
 Havya, Τ. ὄν. ἐργαλεῖον ἐν σχήματι σφυρίου, ὅπερ χρησιμοποιεῖται πρὸς συγκόλλησιν λευκοσιδήρου.
 Havyar, Τ. [ἔλλ. ὠάριον] ὄν. balık yumurtası, χαβιάριον.
 Havyar kesmek, Τ. ρμ. οὐδ. *dalğa geçmek*, προσποιούμενος ὅτι ἐργάζομαι ἄδρανῶ.
 Havza, Α. ὄν. oylum, λεκάνη, δεξαμενὴ.
 Hay, Α. ἐπθ. diri, canlı, ζῶν.
 Hay, Τ. ἐπφ. ω! φεῦ! || —*Tanrı ceza-*

sinî versin! κακὸν χρόνον ν' ἄχῃ!
 Hayâ, A. ὄν. utanma, αἰδώς.
 Haya, Π ὄν. taşak, ὄρχις, ὄόν.
 Hayal, A. ὄν. asılsız, göz önünden geçen birinin gölgesi, φάσμα, φάντασμα, εἰκὼν, σκιά. || —, ὄνειροπόλησις, χίμαιρα, φαντασία. || —mayal, δυσδιάκριτος. || —mayal görmek, βλέπω τι συγκεχυμένως.
 Hayalât, A. ὄν. πλθ. τοῦ προηγ. ὄνειροπολήσεις, χίμαιραι. || —, φάσματα.
 Hayalci, T. ὄν. karagözcü, ὁ παίζων νευρόσπαστα. || —, φανταστικός, χιμαιρικός.
 Hayalet, A. ὄν. φάσμα. || —ten korkmak, φοβοῦμαι ἀπὸ τὰ φάσματα.
 Hayâli, T. ἐπθ. utanan, αἰδήμων, ἐντροπαλός.
 Hayalî, A. ἐπθ. hayalci, φαντασιώδης, ἰδεώδης, χιμαιρικός.
 Hayâsız, T. ἐπθ. utanmaz ἀναιδής, ἀναίσχυντος.
 Hayâsızlık, T. ὄν. ἀναισχυντία, ἀναΐδεια.
 Hayat, A. ὄν. dirilik, sağlık, ζωή, βίος.
 Hayat, T. ὄν. örtülü avlu, προπύλαιον, πρόθυρα οἰκίας.
 Hayatî, A. ἐπθ. yaşayış, ζοϊκός. || —, ὄν. κ. Ζώης.
 Haydak, T. ὄν. akıncı, çapulcu, ὁ διαρπάζων, λαφυραγωγός, ληστής.
 Haydamak, T. ρμ. οὐδ. akin etmek, διαρπάζω, λεηλατῶ.
 Haydar, A. ὄν. aslan, λέων. || —, ὄν. κ. Παντολέων, Λεωνίδα.
 Hayderane, T. ἐπθ. aslan gibi, λεόντειος.
 Haydî, T. ἐπφ. ἄγε! κινήθητι! ἐμπρός! ἔλα! || —gidelim! ἔλα ἄς ὑπάγωμεν. || —bakalım! ἔλα ἄς ἴδωμεν.
 Haydut, T. [Οὐγγρ.] ὄν. haydak, ληστής.
 Haydutluk, T. ὄν. ληστεία.
 Haye, A. geliniz, δεῦτε. || —alesalât, = gelin tapınmaya, προσέλθετε εἰς τὴν προσευχὴν! || —alelfelâh, = gelin kurtulmaya, προσέλθετε εἰς τὴν σωτηρίαν! [μέρος τῆς προσευχῆς, δι' ἧς προσκαλοῦνται οἱ πιστοὶ εἰς τὴν προσευχὴν].
 Hayfakî, A. ἐπφ. yazık ki, φεῦ! κρῖμα! δυστυχῶς!
 Hayhay, T. ἐπφ. öyleya, elbette, βεβαίως

Hayif, A. ὄν. ἄδικον. || —, (ἐπφ.) κρῖμα! || —lar olsun, κρῖμα, φεῦ!
 Hayiflanmak, T. ρμ. οὐδ. acinmak, λυποῦμαι.
 Hayır, A. ὄν. iyilik, ἀγαθόν, καλόν, ἀγαθοεργία. || —, = fayda, τὸ καλόν, ὄφελος. || —, ἐπθ. καλός, αἰσιος. || —ola, τί συμβαίνει; τί τρέχει; || —söyle, —gelsin, καλομελέτα κ' ἔρχεται. || —ini gör! νὰ τὸ χαίρῃσαι!
 Hayır, T. μόφ. olmaz, yok, οὐχί. || —efendim! οὐχί κύριέ μου!
 Hayırhah, Π. ἐπθ. iyi görmeği seven, yâr, ὁ φίλα φρονῶν, καλοθελητής.
 Hayırhahlık, T. ὄν. yârlık, φιλία, ἀγάπη, εὖνοια.
 Hayırlaşmak, T. ρμ. οὐδ. κλείω συμφωνίαν [ἐπὶ πωλήσεως], εὐχομαι τῷ ἀγοραστῇ νὰ χαίρηται τὸ ἀγορασθέν, λέγων hayırini gör, νὰ τὸ χαίρῃσαι!
 Hayırlı, T. ἐπθ. καλός, ἀγαθός, αἰσιος, ὀφέλιμος. || —haber, = iyi salık, εἰδησις ἀγαθή. || —sile, αἰσιώς, μετὰ τὸ καλόν.
 Hayırsız, T. ἐπθ. işe yaramaz, ἀνωφελής, ἄχρηστος. || —, ἀχρεῖος, ἄθλιος.
 Hayız, A. ὄν. kadın aybaşı, ἔμμηνα.
 Haykırış, T. ὄν. κραυγή.
 Haykırmak, T. ρμ. οὐδ. κραυγάζω, φωνάζω.
 Haykırtmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ κραυγάζῃ.
 Haylamak, T. ρμ. οὐδ. μεριμνῶ, διδῶ σημασίαν. || —, ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐλάυνω τοὺς ἵππους ἢ τοὺς βόας.
 Haylaz, T. ἐπθ. işsiz, ἀργός, ὀκνηρός, τυχοδιώκτης.
 Haylazlanmak, T. ρμ. οὐδ. ὀκνηρεύομαι, ραθυμῶ.
 Haylazlık, T. ὄν. tembellik, ὀκνηρία, ἀργία.
 Haylı, T. ἐπθ. ikânet, ἀρκετός. || —zaman, ἀρκετὸς καιρὸς.
 Haylıca, T. ἐπφ. ἀρκοῦντως. || —uğraştım, ἀρκοῦντως προσεπάθησα.
 Haymana, T. ὄν. βοσκή, λειμὼν, πεδιάς εἰς ἣν ἀφίνουσι τὰ ἀγαλίνωτα ζῶα. || —mandası, (μτφ.) χονδροκαμωμένος καὶ νοθρὸς ἄνθρωπος.
 Hayran, A. ἐπθ. şaşmış, ἔκθαμβος, ἔκπληκτος.
 Hayran olmak, T. ρμ. οὐδ. şaşmak, ἔκπληττομαι.
 Hayrat, A. ὄν. iyilik için yapılan şeyler, ἀγαθοεργὰ καθιδρούματα.

- Hayret, A. ὄν. şaşır kalma, ἔκπληξις, θαυμασμός, ἀπορία. || —, iyilik, ἀγαθοεργία.
- Hayrette kalmak, T. ρμ οὐδ. μένω ἔκπληκτος, ἐκστατικός.
- Hayrettin } A. ἐπθ. ἀγαθοεργός, αἷσιος,
Hayri } κοινωφελής. || —, ὄν. κ. Ἀγαθοκλής.
- Hayriye, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. || müessesati—, ἀγαθοεργὰ καθιδρύματα. || şirketi—, ἀγαθοεργὸς ἐταιρεία. || —, ὄν. κ. Ἀγαθόκλεια.
- Hayrünisa, A. σύνθ. ὄν. κ. Ἀγαθὴ.
- Haysiyet, A. ὄν. değer, şeref, ἀξιοπρέπεια, ὑπόληψις, τιμή.
- Haysiyete tokunmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) προσβάλλω τὴν ἀξιοπρέπειαν, τὴν ὑπόληψιν.
- Haysiyetli, T. ἐπθ. değerli, ἀξιοπρεπής, εὐυπόληπτος.
- Haysiyetsiz, T. ἐπθ. değersiz, ὁ ἄνευ ἀξιοπρεπείας, ὑπολήψεως.
- Hayta, T. ὄν. asi, haydut, ἀποστάτης, ληστής.
- Hayvan, A. ὄν. diri, sağ, ζῶον. || nebatî—, ζωόφυτον. || —, κτήνος, ζῶον πρὸς ἐπίβασιν, ἵππος || —, (μτφ.) εὐήθης, κτήνος.
- Hayvanat, A. ὄν. πλθ. ζῶα. || ilmi—, ζωολογία || —i zahife, ἐρπετά. || —i mükeyyese, μαρσιμποφόρα. || —i naim, μαλάκια. || —i meneviye, ζωόσπερμα.
- Hayvanca, T. ἐπρ. κτηνωδῶς, βλακωδῶς.
- Hayvanî, A. ἐπθ. ζωϊκός. || —, = alçak, κτηνώδης.
- Hayvaniyet, A. } ὄν. κτηνωδία, βλακεία.
Hayvanlık, T. }
- Hayyiz, A. ὄν. meydan, taraf, θέσις, τόπος.
- Haz [hazz], A. ὄν. beğenme, εὐχαρίστησις, ἀπόλαυσις, ἡδονή.
- Hazakat, A. ὄν. bilgi, ἐπιτηδειότης, ἰκανότης ἐν τινι ἐπιστήμῃ [ἰδίᾳ ἢ τοῦ ἱατροῦ].
- Hazakath, T. ἐπθ. bilgili, ἔμπειρος, ἰκανός.
- Hazan, Π. ὄν. güz, φθινόπωρον || — yaprağı gibi döküldü, ἐφυλλορρόησαν ὡς φύλλον φθινοπώρου.
- Hazar, A. ὄν. sulh, ἀνάπαυσις, εἰρήνη. || —ve seferde, ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ.
- Hazar, T. ὄν. büyük bıçkı, εἶδος μεγάλου πριόνος.
- Hazarî, A. ἐπθ. sulha müteallik, εἰρηνικός, ὁ τῆς ἀναπαύσεως, ἀνέσεως.
- Hazer, A. ἀφ. sakınma, προφύλαξις, ἀποχή.
- Hazer denizi, T. ὄν. Kuzgun denizi, ἡ Κασπία θάλασσα.
- Hazî, A. ἀφ. silme, giderme, ἔκθλιψις, ἀφαίρεσις.
- Hazî edilmek, T. ρμ. πθ. silinmek, ἔκθλιβομαι.
- Hazî etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) gidermek, ἔκθλιβω, ἀφαιρῶ.
- Hazî olmak, T. ρμ. οὐδ. ἔκθλιβομαι.
- Hazîk, A. ἐπθ. bilgili, ἔμπειρος, πεπειραμένος [ἰδίᾳ ἐπὶ ἰατρῶν].
- Hâzîm, A. ἐπθ. sonunu düşünen, gören, περιεσκεμμένος, συνετός. || —, ὄν. κ. Συνέσιος.
- Hâzîm, A. ἐπθ. hazim ettiren, χωνευτικός, πεπτικός.
- Hazîm, A. ὄν. görücülük, doğru niyet, περίσκεψις, πρόνοια.
- Hazîm [hazm], A. ὄν. sindirme, πέψις, χώνευσις || —, (μτφ.) katlanma, ὑπομονή.
- Hazîm, A. ἐπθ. kederli, kaygılı, μελαγχολικός, πένθιμος. || — — ağlamak, κλαίω πενθίμως.
- Hazine, A. ὄν. para saklanan yer, θησαυροφυλάκιον, ταμεῖον. || —, ἀποθήκη καταστήματος. || su—si, δεξαμενή. || —, φορτίον συνιστάμενον εἰς χρήματα καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα. || —, ὑπόνομος μεταλλείου.
- Hazinedar, Π. ὄν. θησαυροφύλαξ, ταμίας.
- Hazîr, A. ἐπθ. παρών, ἔτοιμος, διατεθειμένος. || emri—, (γραμμ.) β' πρόσωπον προστακτικῆς καταφατικῆς.
- Hazîra konmak, T. ρμ. οὐδ. πλουτῶ ἀκόπως.
- Hazîran, Συρ. ὄν. ὁ μὴν Ἰούνιος.
- Hazîrci, T. ὄν. karamacı, πωλητῆς ἐτοιμῶν ἐνδυμάτων.
- Hazîr etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ) προετοιμάζω, προπαρασκευάζω.
- Hazîrlamak = hazîr etmek.
- Hazîrlanmak = hazîr olmak,
- Hazîrlatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ προετοιμάσωσι.
- Hazîrlîk, T. ὄν. προετοιμασία, προπαρασκευή.

Hazırlık görmek = hazırlamak.

Hazır olmak, T. ρμ μσ. προπαρασκευάζομαι. || —ο! προσοχή! [κέλευσμα στρατιωτικόν].

Hazm etmek, T. ρμ. ἐνργ. (αἰτ.) sindirmek, χωνεύω. || —, (μτφ.) ὑπομένω, κρατῶ τὴν ὀργήν.

Hazmî, A. ἐπθ. sindirici, πεπτικός.

Hazne = hazine.

Haznedar = hazinedar,

Hazret, A. ὄν. [προτασσομένον =] ἄγιος [ἐπιτασσομένον μετὰ τῆς καταλήξεως İerî =], Μεγαλειότης, Ὑψηλότης, Ἐξοχότης. || —i Allah, ὁ ἄγιος Θεός. || Gazi Mustafa Kemal —leri = G. M. K. Hz. = ἡ A. E. ὁ Πρόεδρος Γαζή Μουσταφά Κεμάλ.

Hazzetmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) hoşlanmak, αἰσθάνομαι ἠδονήν, εὐχαριστήσιν, εὐχαριστοῦμαι.

Heba, A. ἐπθ. boş yere kayb olan, ὁ εἰς μάτην ἀπολλύμενος. || —, (ἐπρ.) ἐπὶ ματαίῳ, εἰς μάτην.

Heba etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) bozmak, καταστρέφω εἰς μάτην.

Heba olmak, T. ρμ. οὐδ. bozulmak, καταστρέφομαι ἢ πηγαίνω εἰς μάτην, κ. στὰ χαμένα.

Hecelemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συλλαβίζω.

Hecetlemek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ συλλαβίσῃ.

Heceli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων συλλαβάς. || iki—, δισύλλαβος. || çok—, πολυσύλλαβος.

Hecîn, A. ὄν. ἵππος ἢ κάμηλος μικτογενής. || —davesi, κάμηλος με ἕνα ὄβον, δρομάς.

Hedef, A. ὄν. amaç, vurak, σκοπός. στόχος. || —, (μτφ.) ἀντικείμενον ἐπιζήσεων.

Hedef ithaz etmek, T. ρμ. σύνθ. προβάλλω.

Heder, A. ρ. ἀφ. boşa gitme, ἐκμηδένησις, ματαίωσις.

Hedim [hedm], A. ρ. ἀφ. yikma, κατεδάφισις, κρημνισις.

Hediye, A. ὄν. armağan, δῶρον, προσφορά. || —, ὄν. κ. Πανδώρα.

Hediye etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) bağışlamak, δωροῦμαι.

Hediyelik, T. ἐπθ. ἐκλεκτός, κατάλληλος διὰ δῶρον.

Hediyeten, A. ἐπρ. parasız olarak, ὡς δῶρον.

Hedim etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) yikmak, κατεδαφίζω, κρημνίζω.

Hekim, T. ὄν. doktor, ἰατρός. || göz —i, ὀφθαλμίατρος. || çocuk —i, παιδίατρος. || diş —i, ὀδοντοῖατρος. || —başı, ἀρχίατρος.

Hekimlik, T. ὄν. ἰατρική.

Hekimlik etmek, T. ρμ. οὐδ. μετέρχομαι τὸν ἰατρὸν.

Helâk, A. ἀφ. geberme, ἀπόλεια, καταστροφή, θάνατος.

Helâk etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) gebermek, φονεύω, καταστρέφω.

Helâk olmak, T. ρμ. οὐδ. gebermek, ἀπόλλυμαι, ἀποθνήσκω.

Helâl, A. ὄν. dince yasak olmıyan şey, πράγμα θεμιτόν, νόμιμον. || ὁ καὶ ἡ νόμιμος σύζυγος. || —, ἐπθ. νόμιμος, θεμιτός. || —olsun! ἔστω νόμιμον, συγχωρημένον! κ. χαλάλι.

Helâl etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) συγχωρῶ, ἐπιτρέπω, χαρίζω.

Helâli, T. ὄν. yerli bez, ὕφασμα ἐντόπιον ἐκ μετάξης καὶ βάμβακος.

Helâllaşmak, T. ρμ. ἀλλ. ἀμοιβαίως συγχωρεῖσθαι, ἀπαλλάττεσθαι ὑποχρεώσεων ἀμοιβαίως.

Helâllik, T. ὄν. ἄφεσις, συγχώρησις. || —, νομιμότης.

Helâllik dilemek, T. ρμ. ἐνργ. (ἀφαιρ.) ζητῶ ἄφεσιν.

Helâlzade, AΠ. ὄν. νόμιμον τέκνον. || —, (μτφ.) τίμιος.

Hele, T. ἐπρ. kaldı ki, gelemim, πρὸ πάντων. || —, τέλος, ἐπὶ τέλους. || —, ὦ, καλέ! || —şuna bak! καλέ! ἰδέ αὐτόν! || — — söyle! εἰπέ τὴν ἀλήθειαν! || —gel! ἔλα καὶ βλέπεις, ἔλα ἂν ἠμπορεῖς [ἐπὶ ἀπειλης]. || —bak, —bak, γιὰ ἰδέ! γιὰ ἰδέ.

Helezon, A. ὄν. kabuklu sümküklü böcek, κοχλίας. || —, κοχλίας, ἦτοι τὸ ὀστῶδες μέρος τοῦ λαβυρίνθου τοῦ ὠτός. || —, (γηνμ. ἀρχιτ.) ἔλιξ.

Helezonî, A. ἐπθ. σπειροειδής, ἑλικοειδής, κοχλιοειδής. || fasilei —ye, (βοτ.) σπειροειδῆ φυτά.

Helile, Π. ὄν. Hind eriği, μυροβάλανος. || kara—, μέλαινα μυροβάλανος (φάρμακον).

Helime, T. ὄν. χυλὸς ὀρύξης καὶ ἄλλων τοιούτων ὅταν βράζωσι.

Helimelenmek, T. ρμ. οὐδ. χυλοῦμαι (ἐπὶ οὐρύξης κτλ. ὅταν βράζη).

Helva, A. ὄν. γλύκυσμα, θρυμματῖς, κ. χαλβās. || koz —σι, καρυδοχαλβās. tahin —σι, χαλβās ἀπὸ σησαμέλαιον. || kudret —σι, μάννα, ἀερόμελι (ιατρ.).

Helvacı, T. ὄν. ὁ κατασκευαστὴς ἢ πωλητὴς χαλβā. || —kabađı, κολοκύνθη στρογγύλη γλυκεία.

Hem [hem], A. ὄν. kaygı, μέριμνα, ἀνησυχία. λύπη.

Hem, II. μόρ. birlikte, = σύν. (προτάσσεται τῶν ὀνομάτων) ὁμοῦ. || —sin, ὁμηλιξ. | —mezher, ὁμόθηρος.

Hem, II. σύνδ. = καί. || —ben, —sen, καὶ ἐγώ, καὶ σύ. || —kel, —fodul, (πρμ.) καὶ κασιδιάρης καὶ ὑπερήφανος, βλ. καὶ ἐπόμενα.

Hemasır, II. A. ἐπθ. σύγχρονος.

Hem cins, AII. ὄν. [II. hem, A. ἐκ τοῦ ἑλλ. γένος = cins], ὁμογενής, ὁμοεθνής, ὁμοειδής.

Hemcinslik, T. ἀφ. ὁμογένεια, τὸ ὁμοειδές.

Hemcivar, II. ἐπθ. γείτων, ὁμορος.

Hemcivarlık, T. ἀφ. γειτονία, γειτνίασις.

Hemdert, II. ἐπθ. tasalı, ὁμοιοπαθής.

Hemdest, II. ἐπθ. συνάδελφος, συνεταιρος. | —, (μτφ.) συνεργαζόμενος, σύμφωνος.

Hemdil, II. ἐπθ. yâr, ὁμόθυμος, ὁμογνώμων, φίλος.

Hemece ἢ emece, T. ὄν. el birliđi ile yapılan iş, ἐργασία γινομένη τῇ κοινῇ βοήθειā. || —günü, ἡμέρα βοήθειας.

Hemen } T. ἐπρ. ἀμέσως, παραυ-

Hemencecik } τα, πάντοτε, διαρκῶς.

Hemicik, T. ὄν. χωρικός νεωστὶ ἐλθῶν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπομένως ἀπειρος.

Hemil, T. ὄν. sarmaşık, κισσός.

Hemmesrep, II. ἐπθ. ὁ ἔχων τὰ αὐτὰ ἦθη μετ' ἄλλου.

Hemra, II. ὄν. σύντροφος, συνάδελφος, συνένοχος [μᾶλλον ἐπὶ κακοῦ].

Hempraye, II. ἐπθ. ὁμοβάθμιος.

Hemşeri [hem şehri], II. ἐπθ. συμπολίτης, συντοπίτης.

Hemşerilik [hem şehrılık], T. ἀφ. τὸ εἶναι συνεγγώριον, συμπολίτην.

Hemşire, II. ὄν. kızkardeş, ἀδελφή.

Hemşire zade, II. ὄν. yeğen, ἀνεψιός, ἀνεψιά [ἐξ ἀδελφῆς].

Hemzeban, II. ἐπθ. ὁμόφωνος, ὁμόγλωσσος.

Hendek, T. ὄν. çukur, χάνδαξ, τάφρος.

Hendese, A. ὄν. γεωμετρία, μηχανική. || —i tahliliye, ἀναλυτικὴ γ. || —i resmiye, περιγραφικὴ γ. || —i mücesseme, στερεομετρία. || —i musattaha, ἐπιπεδομετρία.

Hendesehane, II. ὄν. σχολὴ μηχανικῆς.

Hendeseli, T. ἐπθ. γεωμετρικός.

Henüz, II. ἐπρ. daha, ancak, μόλις, εἰσέτι.

Her } T. ἐπθ. düğeli, ὄλος, ὅλοι,

Hepsi } ὅλα.

Her, II. ἀντ. πᾶς, ἕκαστος. || —halde, ἐξάπαντος. || —gün, καθ' ἑκάστην ἡμέραν. || —günkü, καθημερινός. || —nasılsa, ἀδιάφορον πῶς. || —yerde, πανταχοῦ. || —günlük, καθημερινός. || —ne ise, ὅπωςδήποτε. || —biri, ἕκαστος.

Herbar, II. ἐπρ. her zaman, ἐκάστοτε.

Herç [herç], A. ὄν. karışıklık, σύγχυσις, ἀταξία, κυκεών.

Hercai, II. ἐπθ. derbeder, serseri, ὁ πανταχοῦ εὐρισκόμενος, ἄστατος. || —menekşe, (ἄνθος) φλόγιον, κ. κατηφεδάκι.

Hercailik, T. ὄν. serserilik, döneklik, ἀστασία.

Hercümerc etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συγγέω, ἀνατρέπω.

Hercümerc, A. ἐπρ. karma karışık, φύρδην μίγδην.

Herdem, II. ἐπρ. daima, πάντοτε, ἐκάστοτε.

Herek, T. ὄν. χάραξ, κοντάριον, κ. παλοῦκι πρὸς στήριξιν τῶν κλημάτων ἀμπέλου.

Hergele, II. ὄν. ἵππος, ἡμίονος, ἢ ὄνος ἀτίθασσος, ἀδίδακτος. || —, (μτφ.) ἀνθρωπος ἀνάγωγος.

Herhangi, T. ἀντ. ὅποιονδήποτε.

Herif, A. ὄν. ἄνθρωπος, ἄτομον [περιφρονητικῶς ἀντὶ τοῦ : ἄθλιος, εὐτελής].

Herkes, II. ἀντ. ἕκαστος, πᾶς τις.

Herkim, II. ἀντ. ὅστιςδήποτε.

Herne, T. ἀντ. ὅτιδήποτε, πᾶν ὅ, τι.

Hernedense, T. ἀντ. ὅπωςδήποτε, ἀπ' ὅ, τι καὶ ἐὰν ἦ.

Hernekadar, T. ἀντ. ὅσῳ καὶ ἐὰν.

Hernerede, T. ἐπρ. ὅπου καὶ ἀν. || —ise gelir, ὅπου καὶ ἐὰν ἦναι ἔρχεται.

- Herne türlü, T. ἐπρ. ὅ,τι εἶδους. || — olursa olsun, ὅ,τι εἶδους καὶ ἐὰν ᾗ-
ναι ἄς εἶναι.
- Herne vakit [herne vakit], T. ἐπρ. ὁσάκις καὶ ἄν.
- Herneyse, T. ἐπρ. ὅ,τι καὶ ἂν ᾗ.
- Hervakit [hervakit], T. ἐπρ. πάντοτε.
- Heryerde, T. ἐπρ. πανταχοῦ.
- Herzaman, T. ἐπρ. πάντοτε.
- Herze, Π. ὄν. saçma söz, φλυαρία, ἄρρητ' ἀθέμιτα, ἀνοησία.
- Herzegü, Π, ἐπθ. saçma sapan söyleyen, μωρολόγος, φλύαρος.
- Herzevekil, T. ἐπθ. μωρολόγος, φλύαρος.
- Hesaba çekmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀνακρίνω, στενοχωρῶ.
- Hesabî, A. ἐπθ. ἀριθμητικός || —, ὄν. ὁ εἰς ἄκρον οἰκονόμος, φειδωλός, φιλάγγυρος.
- Hesap, A. ὄν. sayı, düşünce, ὑπολογισμός, λογαριασμός, σκέψις. || parmak—ı, ὑπολογισμός διὰ δακτύλων. || alet—, ἀπέναντι λογαριασμοῦ. || bu da bir—, καὶ τοῦτο μία σκέψις.
- Hesapçı, T. ὄν. φιλάγγυρος, γλίσχρος.
- Hesap görmek, T. ρμ. οὐδ. τακτοποιῶ λογαριασμόν.
- Hesaplamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὑπολογίζω.
- Hesaplaşmak, T. ρμ. ἄλλ. (β' γεν.) κανονίζω μετὰ τινος λογαριασμόν.
- Hesaplı, T. ἐπθ. μεμετρημένος, ὑπολογισμένος.
- Hesapsız, T. ἐπθ. ἀναρίθμητος.
- Hesap tutmak, T. ρμ. οὐδ. κρατῶ λογαριασμόν, σημειῶσιν.
- Hetepete, T. μόριον παριστάνον τὴν ἀμηχανίαν τοῦ λαλοῦντος δυσκολευομένου ἐκ ταραχῆς νὰ εἴπῃ ὅ,τι θέλει.
- Hetk, A. ρ. ἄφ. yirtma, παραβίασις. || —i irz, παραβίασις τιμῆς. || —i namus, προσβολὴ ὑπολήψεως.
- Hetki irz etmek, T. ρμ. μτβ. (γεν. αἰτ.) ἀτιμάζω.
- Hevenk, T. ὄν. ὄρμαθός. || —üzümü, σταφυλὴ ὄρμαθοῦ ἤτοι πρόστυχος.
- Heves, A. ὄν. istek, ἔφεσις, ἐπιθυμία, κλίσις. || —im yok, δὲν ἔχω κλίσιν εἰς τι.
- Heves etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἐφίεμαι, ἔχω κλίσιν, ζῆλον.
- Heveskâr, Π. ἐπθ. istekli, ὁ ἔχων ἐπιθυμίαν. || —, ἐρασιτέχνης.
- Heveslenmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἐφίεμαι, ἀποκτῶ κλίσιν, ἐπιθυμίαν, ζῆλον.
- Hevil [hevi], A. ὄν. korku, φόβος, τρόμος.
- Hevilnak [hevinak], Π. ἐπθ. korkulu, φοβικός, φοβερός, τρομερός.
- Heya mola, T. ἐπιφώνημα ἐνθαρρυντικόν, σημαῖνον τράβα!
- Heybe, T. ὄν. δισάκκιον.
- Heybeli, T. ἐπθ. δισακκοφόρος. || —ada, ἡ νῆσος Χάλκη.
- Heybet, A. ὄν. korku, ἦθος ἐπιβλητικόν καὶ μεγαλοπρεπές, μεγαλεῖον.
- Heybetli, T. ἐπθ. μεγαλοπρεπής, φοβερός.
- Heyecan, A. ὄν. coşkunluk, yürek çarpıntısı, ταραχὴ, ἐρεθισμός, ἐνθουσιασμός, ὄργασμός.
- Heyecana düşürmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐμβάλλω εἰς ἀναβρασμόν, συνταράσσω.
- Heyecana gelmek, T. ρμ. οὐδ. ἐρεθίζομαι, ταραττομαι, ἔρχομαι εἰς ἀναβρασμόν.
- Heyecanlı, T. ἐπθ. ἐνθουσιώδης, συγκεκινημένος.
- Heyelan, A. ἄφ. çöküntü, καθίζησις ἐδάφους.
- Heyet, A. ὄν. görünüş, kılık, ἐξωτερικὴ μορφή, ὄψις. || —, =toplantı, τὸ σύνολον προσώπων, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἐν σωματείον. || —i vekile, ὑπουργεῖον. || —i idare, διοικητικόν συμβούλιον, ἐφορία. || —i umumiye, ὀλομέλεια. || —i içtimaiye, κοινωνία. || ilmi—, ἀστρονομία.
- Heyetsinas, Π. ὄν. ἀστρονόμος.
- Heyhat, A. ἐπρ. yazık, φεῦ! τετέλεσται!
- Heykel, A. ὄν. put, dikeç, εἶδωλον, μέγα ἄγαλμα. || —, (ἀνατ.) σκελετός. || Rodos—ı, ὁ κολοσσός τῆς Ρόδου.
- Heykeltraş, Π. ὄν. putçu, dikeççi, ἀγαλματοποιός, ἐμογλύφος.
- Heykeltraşlık, T.) ἄφ. ἐμογλυφική.
- Heykeltraşi, Π.) ἀγαλματοποιία.
- Heyulâ, A. (ἐλλ.) ὄν. ἡ ὕλη, ἐξ ἧς πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ὄντα. Χάος. || —, (μτφ.) ἀνθρωπος ἀδύνατος, φάσμα, ἀναίσθητος.
- Hezar, Π. ὄν. andelip, ἀηδών. || —, (ἀριθ.) χίλιοι.
- Hezaren, T. ὄν. kamsız, κάλαμος, εἶδος

- σχοίνου. || —çiçeği, = çarhifelek, ασκληπιιάδειον (άνθος).
- Hezeyan, A. ὄν. sayıklama, safsata, παραλήρημα, φλυαρία.
- Hezeyan etmek, T. ρμ. οὐδ. παραληρωῶ, λέγω ἀνοησίας, ἄρρητ' ἀθέμιτα.
- Hezil [hezi], A. ὄν. şaka, ἀστειότης, ἀστεϊσμός, κωμικὸν διήγημα ἢ ποίημα.
- Hezimet, A. ὄν. bozgunluk, κατατρόπωσης στρατοῦ.
- Hezliyat, A. ὄν. πλθ. τοῦ hezil.
- Hibe, A. ὄν. bağışlama, δωρεά, δῶρον.
- Hibe etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) δωροῦμαι.
- Hibre, A. ὄν. bilgi, γνῶσις βαθεῖα καὶ ἀκριβής. || ehli—, πραγματογνώμων.
- Hicap, A. ὄν. utanma, αἰδώς, συστολή.
- Hicap etmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) συστέλλομαι, αἰδοῦμαι, κ. ἐντρέπομαι.
- Hicaplı, T. ἐπθ. αἰδήμων, συνεσταλλένος, ἐντροπαλός.
- Hicaz, A. ὄν. (μουσ.) ἦχος πλάγιος τοῦ δευτέρου. || —, ὄν. κ. ἡ Χεδζάζη.
- Hiciv [hiciv], A. ὄν. güllünç hale kuyuma, σάτυρα, λίβελλος.
- Hiciv etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σατυρίζω.
- Hicran, T. ὄν. cerahat, πύον.
- Hicran, A. ρ. ἀφ. aygılma, ἀποχωρισμός.
- Hicret, A. ρ. ἀφ. göçme, μετανάστευσις, φυγή. || —, ἡ Ἐγίρα, ἦτοι ἡ μετανάστευσις τοῦ Μ.
- Hicret etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) göçmek, μεταναστεύω, φεύγω.
- Hicrî, A. ἐπθ. ὁ τῆς Ἐγίρας. || —, ἀπόκεντρος. || —, ὄν. κ. Ἄλεξάνδρος.
- Hicriye, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. || seneî—, ἔτος Ἐγίρας. || —, ὄν. κ. Ἄλκμήνη, Ἄλεξάνδρα.
- Hicvî, A. ἐπθ. σατυρικός.
- Hicviye, A. ὄν. ποίημα σατυρικόν, σάτυρα.
- Hic, Π. ἐπθ. οὐδείς. || —, ὄν. οὐδέν, μηδέν, τίποτε. || —, ἐπρ. ποσῶς, οὐδαμῶς.
- Hicce saymak, T. ρμ. οὐδ. δὲν ἐκτιμῶ τινα ἢ τι.
- Hidayet, A. ὄν. doğru yol, kurtuluş yolu, ἔμπνευσις ὁδηγοῦσα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας.
- Hiddet, A. ὄν. öfke, θυμός, ὀργή.
- Hiddet etmek = hiddetlenmek, Hiddetlen-dirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξοργίζω τινά.
- Hiddetlenmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ὀργίζομαι.
- Hiddetli, T. ἐπθ. ὀργισμένος.
- Hidemat, A. ὄν. ὑπηρεσία, βλ. hizmet.
- Hiffet, A. ὄν. budalalık, ἐλαφρότης. || akıl—i, κουφόνοια.
- Hiffet getirmek, T. ρμ. οὐδ. παραφρονῶ.
- Hikâye, A. ὄν. masal, ἀφήγησις, διήγησις. || —, διήγημα, μυθιστόρημα. bin bir gece—leri, μῦθοι τῆς Χαλιμάς, ὑπερβολικοί.
- Hikâyeci, T. ὄν. μυθολόγος, μυθιστοριογράφος.
- Hikâye etmek, T. ρμ. (αἰτ.) ἀφηγοῦμαι, διηγοῦμαι.
- Hikmet, A. ὄν. felsefe, σύνεσις, ἐπιστήμη, σοφία, φιλοσοφία. || —, ἀξίωμα, ἀπόφθεγμα. || —, μυστήριον, λόγος ἢ αἰτία κεκρυμμένη. || —i tabiye, φυσική. || —, (ἐπρ.) παράδοξον! μυστήριον! || —, ὄν. κ. Σύνεσις, Σοφία.
- Hilâf, A. ὄν. uymamazlık, aykırılık, διαφωνία, διαφορά. || —, = yalan, ψευδος, ψευδής. || —, τὸ ἐναντίον [ἰσοδυναμεῖ τῇ παρά].
- Hilâfet, A. ὄν. ἡ θέσις τὸ ἀξίωμα τοῦ Καλίφου.
- Hilâfetgir, Π. ὄν. uymayan, ἀντιπολιτευόμενος, ἀντίπαλος.
- Hilâf söylemek, T. ρμ. οὐδ. yalan söylemek, ψεύδομαι.
- Hilâl, A. ὄν. yeni ay, νέα σελήνη, μῆνη. || —i ahmer = kızıl ay, Ἐρυθρά Ἡμισέληνος.
- Hilâl, T. ὄν. diş ve kulak karıştırılmak aleti, ὀτογλυφίς, ὀδοντογλυφίς.
- Hilâlî, A. ἐπθ. yeni ay şeklinde olan, ἡμισελήνιακός. || —ye, kırlangıç otu, ὄν. (φυτ.) χελιδόνιον.
- Hile, A. ὄν. oyun, dolap, düzen, δόλος, ἀπάτη, πανουργία.
- Hilebaz, Π. } ὄν. ὄν. δόλιος, πανοῦργος, ἀπατεῶν.
- Hileci, T. }
- Hile etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) δολιεύομαι.
- Hilekâr = hilebaz.
- Hilekârlık, T. ὄν. δολιότης, πανουργία.
- Hileli, T. ἐπθ. δόλιος, νενοθευμένος.
- Hilesiz, T. ἐπθ. ἄδολος.

- Hilim [hilm], A. ὄν. yumuşak tabiat, πραότης, ἡπιότης.
- Hilkat, A. ὄν. yaratma, δημιουργία, πλάσις. || —, φύσις, χαρακτήρ.
- Hilkaten, A. ἐπρ. yaradılıştā, φύσει, πλάσει. || —büyük adam, φύσει [γεννηθεῖς] μέγας ἀνὴρ.
- Hilkî, A. ὄν. yaradılıştā olan, φυσικός, ἔμφυτος. || —, (ιατρ.) σύμφυτος.
- Hilmî, A. ἐπθ. πρᾶος, ἥπιος.
- Himaye, A. ὄν. koruma, προστασία. || —i etfal cemiyeti, = çocuk koruma birliđi, σωματεῖον τῆς προστασίας τῶν παιδῶν.
- Himaye etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) korumak, προστατεύω.
- Himmet, A. ρ. ἄφ. gayret, yardım, προσπάθεια, φροντίς. || —, προθυμία, ἀγαθὴ θέλησις, κ. καλωσύνη. || —inizle, μετὴν ἀγαθὴν θέλησίν σας.
- Himmet etmek [καὶ χάριν τιμῆς: buyurmak], T. ρμ. (δοτ.) yardaklanmak, φροντίζειν, εὐαρεστεῖσθαι [ἐν χρήσει εἰς τὸ β' ἢ γ' πρόσωπον].
- Himye, A. ὄν. pehriz, δίαιτα.
- Hin, A. ὄν. zaman, χρόνος, καιρὸς, ὥρα. || —i hacette, ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης.
- Hindi, T. ὄν. culuk, Ἰνδικὴ ὄρνις. || baba—, Ἰνδικὸς ἀλεκτρούων, κ. κοῦρκος.
- Hindî, A. ἐπθ. Hindistanlı, Ἰνδικός. || temir—, ἢ demir—, ὀξυφοίνιξ.
- Hindiba, A. ὄν. çukurya, κηχώριον, κ. ραδίκι.
- Hindistan, Π. ὄν. Ἰνδοστάν, Ἰνδία. || —cevizi, ἰνδοκάρυον.
- Hindu, Π. ὄν. Ἰνδός. || —, (μτφ.) μελάγχρους.
- Hin ođlu ἢ hin ođlu hin, T. ἐπθ. iblis, cin fikirli, πανούργος, δόλιος, πονηρός, ἔξυπνος, κ. κατεργάρας.
- Hint, A. ὄν. κ. Ἰνδία[ι]. || —kumaşı, ὑφασμα τῶν Ἰνδιῶν ραβδωτόν, (μτφ.) πρᾶγμα σπάνιον. || —yađı, ρητινόλαδον, κ. ρετινόλαδον.
- Hintli, T. ὄν. Ἰνδός.
- Hint tavuđu = hindi = culuk, κ. κοῦρκος, βλ. Hint καὶ Hindi.
- Hint yađı, βλ. Hint,
- Hirek, T. ὄν. πρόβατον [πλατύουρον, ἀλλὰ μικρότερον τοῦ καραμανιοῦ].
- Hirelenmek = harelenmek,
- His [hiss], A. ὄν. duygu, αἰσθησις, αἰσθημα.
- Hisar, A. ὄν. kurgan, φρούριον, ἀκρόπολις.
- Hisse, A. ὄν. pay, bölük, μερίς, μερίδιον, μετοχή, ὠφέλεια. || —senedi, μετοχὴ [ἐταιρίας, κτλ.]. || terekeden—, μερίδιον ἐκ κληρονομίας.
- Hissedar, Π. ὄν. ortak, paycı, μέτοχος, συνιδιοκτήτης [ἀκινήτου].
- Hissedarlık, T. ὄν. μέθεξις, μετοχὴ.
- Hissedar olmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) γίνομαι μέτοχος.
- Hisseli, T. ἐπθ. διηρημένος εἰς μερίδια, μετοχάς.
- Hiseleşmek, T. ρμ. ἄλλ. paylaşmak, διανέμομαί τι μετ' ἄλλου.
- Hissement, Π. ἐπθ. payı olan, μέτοχος [εὐεργετήματος ἢ ἀγαθοῦ].
- Hissetmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) anlatmak, αἰσθάνομαι, ἐννοῶ.
- Hissî, A. ἐπθ. duygu ile, αἰσθητός. ὁ ὑποπίπτων εἰς τὰς αἰσθήσεις. || ufu—, ὀρίζων αἰσθητός.
- Hissi kabl el vuku, A. φράσις: yürege dođan duygu, προαἰσθησις.
- Hissiyat, A. ὄν. πλθ. duygu teessürleri, αἰσθήματα.
- Hitaben, A. ἐπρ. birinin yüziüne söyleyerek, (δοτ.) ἀποτεινόμενος. || bana— dedi, πρὸς ἐμὲ ἀποτεινόμενος εἶπε.
- Hitab etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἀποτεῖνομαι, προσφωνῶ, προσαγορεύω.
- Hitabet, A. ὄν. cemaata söz söyleme, ρητορικὴ, ἀγόρευσις.
- Hitam, A. ὄν. bitme, son, τέλος, ἀποπεράτωσις.
- Hitam bulmak, T. ρμ. οὐδ. εὐρίσκω τέλος, περατοῦμαι.
- Hitam vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) دیدω πέρας, διεκπεραιῶ.
- Hitan, A. ὄν. sinnet, περιτομή.
- Hitap, A. ἄφ. birine söz söyleme, προσαγόρευσις, προσφώνησις.
- Hiyanet, A. ὄν. hainlik, ἀπιστία, προδοσία, ἐπιβουλή. || —, ἐπθ. ἐπίβουλος, δόλιος.
- Hiyanetlik, T. ὄν. δολιότης, ἐπιβουλή. || —, σκληρότης.
- Hiza, A. ὄν. düzlük, εὐθυγραμμία.
- Hizmet [hidmet], A. ὄν. iş görme, ὑπηρεσία. || —, ὑπουργημα, καθήκον.
- Hizmetçi, T. ὄν. uşak, ὑπηρέτης. || —kız, ὑπηρέτρια.
- Hizmetçilik, T. ὄν. uşaklık, τὸ ἐπάγγελ-

μα τοῦ ὑπηρετοῦ ἢ τῆς ὑπηρετίας.
Hizmet etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ὑπηρετῶ. || —, παρέχω ὑπηρεσίας.

Hizmetkâr = hizmetçi.

Hizmetkârlık = hizmetçilik.

Hıçkırma kıcıkırma ağlamak, T. ρμ. οὐδ. κλαίω ὀλολύζω.

Hıçkırık ἢ ıçkırık, T. ὄν. λυγμός, κ. λόξυγγας.

Hıçkırmak ἢ ıçkırmak, T. ρμ. οὐδ. λύζω, κ. ἔχω λόξυγγα.

Hidir, A. ὄν. κ. προφήτου ἑορταζομένου ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων τὴν εἰκοστήν τρίτην Ἀπριλίου μετὰ τοῦ προφήτου Ἡλία.

Hidirellez, T. ὄν. σύνθ. Hidir καὶ Elyas, ἢ 23 Ἀπριλίου, καθ' ἣν οἱ Μουσουλμάνοι ἑορτάζουσι τὸν προφήτην Hidir, σπεύδοντα εἰς τὴν βοήθειαν τῶν δεομένων καὶ τὸν προφήτην Elyas = Ἡλίας, ὅστις ἔλαβε συνέντευξιν τὴν ἡμέραν ἐκείνην μετὰ τοῦ Hidir.

Hidiv, Π. ὄν. ἡγεμών, ἀντιβασιλεύς.

Hidivî, Π. ἐπθ. ἡγεμονικός.

Hiffet, A. ὄν. horpalık, ἐλαφρότης. || —, (μτφ.) κουφότης, κουφόνοια.

Hifz, [-hifz], A. ἀφ. saklama, koruma, φύλαξις, προφύλαξις, μνήμη. || —, ἀποστήθισις τοῦ Κορανίου.

Hifz etmek, T. ρμ. οὐδ. korumak, προφυλάττω, διατηρῶ. || —, ἀποστήθίζω τὸ Κοράνιον. || —, φυλάττω ἔγγραφο, ἤτοι καταθέτω εἰς τὰ ἀρχεῖα.

Hifzullah, A. ὄν. κ. Θεοφύλακτος.

Himbil, T. ἐπθ. salak, ἀδαής, βλάξ.

Himhim, T. ἐπθ. ρινόφθογγος, ὁ ὁμιλῶν διὰ τῆς ρινός. || — ile, burunsuz, biri birinden uğursuz, πάρε τὸν ἕνα κτύπα ἔς τὸν ἄλλον.

Himhim etmek } T. ρμ. οὐδ. λαλῶ

Himhimlanmak } διὰ τῆς ρινός, ὑπορρινός.

Himhimlik, T. ὄν. ρινόφθεγμα.

Hincahınc, T. μόριον, dorpdolu, κατάμεστος.

Hinzir, A. ὄν. domuz, χοῖρος. || —, (μτφ.) ἀπάνθρωπος, ἀχρεῖος, ἀλιτήριος.

Hinzirlik, T. ὄν. ἀπανθρωπία.

Hir, T. μόρ. παριστάνον τὴν ἀπειλητικὴν φωνὴν τοῦ κυνός μετὰ κλειστὸν στόμα.

Hir çıkarmak, T. ρμ. οὐδ. διεγείρω ρῆξιν, ἔριδα, φιλονεικίαν ἀνευ αἰτίας.

Hirçin, T. ἐπθ. ιδιότροπος, δύστροπος.

Hirçinlik, T. ὄν. ιδιοτροπία, δυστροπία,

Hirçinlik etmek, T. ρμ. οὐδ. δυστροπῶ.

Hirdavat ἢ hurdavat, T. ἐκ τοῦ AΠ. ὄν. ἀντικείμενα, σκεύη μικρὰ ἢ εὐτελῆ καὶ παλαιά.

Hirdavatçı ἢ hurdavatçı, βλ. hurdacı.

Hirildamak, T. ρμ. οὐδ. ρέγγω, κ. ροχαλιζώ.

Hirildaşmak, T. ρμ. ἀλλ. γρούζω, ἐρίζω ὡς οἱ κύνες.

Hirilti, T. ὄν. ρόγγος, γρυσμός, ἔρις, φιλονεικία.

Hiriltici, T. ὄν. φιλόνεικος, φίλερις.

Hiristiyan, ἔλλ. ὄν. Χριστιανός.

Hiristiyanlık, T. ὄν. Χριστιανισμός.

Hirka, A. ὄν. μανδύας. || —, ἐπενδύτης βραχὺς καὶ βαμβακωτός.

Hirlamak, T. ὄν. ρέγγω, κ. ροχαλιζώ.

Hirlaşmak = hirildaşmak.

Hirpalamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κακομεταχειρίζομαι, τυραννῶ.

Hirpalanmak, T. ρμ. πθ. ὑφίσταμαι κάκωσιν, τυραννοῦμαι.

Hirpalatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω ἢ ἀφίνω τινὰ νὰ τυραννῆ, νὰ ταλαιπωρῆ τινα.

Hirs, A. ὄν. açgözlülük, ἀπληστία, πλεονεξία. || — = kizma, ὀργή, θυμός, παραφορά.

Hirsiz, T. ὄν. καὶ ἐπθ. uğru, κλέπτης. || at—1, ἄθλιος, κάθαγμα. || deniz—1, πειρατής. || —yatağı, κλεπταποδόχος.

Hirsizlik, T. ὄν. uğruluk, κλοπή.

Hirsizlik etmek, T. ρμ. οὐδ. κλέπτω.

Hirslandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξοργίζω τινά.

Hirslanmak, T. ρμ. οὐδ. ὀργίζομαι, παραφέρομαι.

Hirslı, T. ἐπθ. ἐξωργισμένος.

Hirtı, T. ὄν. γούτη, ἀποσκευή, κ. κουρέλι [μικρὰ καὶ παλαιὰ πράγματα].

Hirtici, T. ὄν. γουτοπώλης, παλαιοπώλης.

Hirtı pirtı, T. ὄν. ἀποσκευαί, κ. κουρέλια.

Hirvat, ὄν. κ. Κροάτης.

Hisim, T. ὄν. συγγενής.

Hisimlik, T. ὄν. συγγένεια.

Hişildamak, T. ρμ. οὐδ. ἀναπνέω μετὰ ρόγγου, ἀγωνιῶ.

Hişilti, T. ὄν. ἀγωνία ἀναπνοῆς, ῥόγγος.
 Hişim [hişim], Π. ὄν. ὄϊκε, ὄργη, θυμός. || — ina uşmak, ὑφίσταμαι προσβολήν, περιφρόνησίν τινος.
 Hişir, T. ὄν. τὸ σκληρὸν καὶ λευκὸν μέρος πέπνος, ὑδροπέπνος.
 Hişirdamak, T. ρμ. οὐδ. θορυβῶ [ἐπὶ φύλλων ξηρῶν ἢ χόρτου].
 Hişirdatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τι νὰ παράγῃ θόρυβον ὅμοιον τῶ τῶν ξηρῶν φύλλων.
 Hişirti, T. ὄν. ξηρὸς κρότος ὡς ὁ τῶν ξηρῶν φύλλων.
 Hitta, A. ὄν. yer, yurt, χώρα, ἐπαρχία.
 Hiyan, Π. ὄν. iki taraflı ağaçlı yol, ὁδὸς κανονικὴ ἔχουσα ἐκατέρωθεν δενδροστοιχίαν. || —, ὁδὸς κήπου.
 Hiyar, A. ὄν. σίκυς, κ. ἀγγούρι || — gibi adam, ἀμόρφωτος, ἄξεστος ἀνθρώπος.
 Hiyarlık, T. ὄν. βουβῶν ἤτοι ἐξοίδημα παρὰ τὸν μηρὸν.
 Hiz, T. ὄν. δύναμις, ὄρμη, σφοδρότης, ταχύτης. || —le, μεθ' ὄρμης.
 Hizir = Hidir.
 Hizli T. ἐπθ. ὄρμητικὸς, σφοδρὸς, Hizlica ταχύς. || —, λίαν ὄρμητικῶς.
 Hoca, Π. ὄν. ağa, efendi, κύριος. || — = okuducu, διδάσκαλος. || akil—si, δοκησίσοφος.
 Hocalık, T. ὄν. okutuculuk, θέσις διδασκαλική.
 Hodbin, Π. ἐπθ. kendini beğenmiş, ἀλαζόν, ἐγωϊστῆς.
 Hodbinlik, T. ὄν. kendini beğenme, ἐγωϊσμός, ἀλαζονεία.
 Hokka, A. ὄν. küçük yuvarlak kutu, μικρὸν δοχεῖον. || mireker—si, μελανοδοχεῖον. || tükürük—si, σιελόδοχη.
 Hokkabaz, Π. ὄν. göz bağıcı, θαυματοποιός, ταχυδακτυλουργός, ἀγύρτης.
 Hokkabazlık, T. ὄν. ταχυδακτυλουργική.
 Holanda = Felemenk, = ὄν κ. Ὀλλανδία.
 Homurdanmak, T. ρμ. οὐδ. ὑποτονθορίζω, μουρμουρίζω [ἐπὶ ἀνθρώπων]. || —, μυζῶμαι, μουγγρίζω [ἐπὶ ζώων]. || —, ὀμάζω [ἐπὶ ἀρκτου].
 Homurtu, T. ὄν. μυκηθμός.
 Hona, T. ὄν. geyik, ἔλαφος (ἄρσην).
 Hoplamak, T. ρμ. οὐδ. σκιρτῶ. || yürük—, πάλλει ἢ καρδία [ἐκ συγκινησεως, ταραχῆς].

Hoplatmak, T. ρλ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ σκιρτήσῃ.
 Hopra, T. ἐπθ. μαμινόθρεπτος, κ. χαδευμένος. || —bey, νέος μαμινόθρεπτος. κούφος.
 Hopralık, T. ὄν. κουφόνοια, ἔλλειψις καλῆς ἀνατροφῆς.
 Hor, Π. ἐπθ. εὐτελής, οὐτιδανός.
 Hor hor, T. μὀρ. ἀφθόνως. || — —akıyor, τρέχει ἀφθόνως [ὑδωρ κτλ.].
 Hora, ἔλλ. ὄν. χορός. || —termek, χορεύω.
 Hor bakmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) βλέπω με περιφρόνησιν, περιφρονῶ.
 Horasan, ὄν. κ. Κορασάνη [ἐπαρχία Περσίας].
 Horasan, T. ὄν. κερραμοκονία (ὕλη οἰκοδομῆς).
 Horasanî, Π. ἐπθ. ὁ ἐκ Κορασάνης.
 Horlamak, T. ρμ. οὐδ. ροχαλίζω.
 Horluk, T. ὄν. περιφρόνησις, ταπεινώσις, ἐξευτελισμός.
 Horoz, T. ὄν. ἀλέκτωρ. || —akilli, ἐλαφρόνους, κ. πετεινόμαυλος. || —oğlu, παράφρων, μανιώδης. || —ayağı, ἐκπομαστήρ. || —yumurtası, ὄν σμικρότατον. || zenginini—u da yumurtlar, (πρμ.) τοῖς πλουσίοις τὰ πάντα κατ' εὐχὴν βαίνουσι.
 Horozlanmak, T. ρμ. οὐδ. κομπάζομαι, γαυριῶ ὡς ὁ ἀλέκτωρ.
 Hortlak, T. ὄν. σκιά νεκροῦ, φάντασμα, κ. βρυσκόλαξ.
 Hortlamak, T. ρμ. οὐδ. μένω ἄταφος, τυραννοῦμαι ἐν τῷ τάφῳ, κ. βρυσκολακιάζω.
 Hortum, A. ὄν. boru, προβοσκίς ἐλέφαντος. || —, = bez boru, σωλὴν πλεκτός.
 Horuldamak, T. ρμ. οὐδ. κελαρύζω [ὑδωρ ρέον ἐν ἀφθονίᾳ].
 Horultu, T. ὄν. κελάρυσμα [ὑδατος].
 Hoş, Π. ἐπθ. iyi, güzel, καλός, ὠραῖος, εὐάρεστος, νόστιμος. || —, (ἐπρ.) καλῶς. || —geldiniz, καλῶς ὠρίσατε. || —bulduk, καλῶς σὰς εἶδομεν. || gönünlü— etmek, περιποιοῦμαι, ἱκανοποιῶ. || —undu! καλά! νὰ τὸ ἐνθυμηθῆς! || bir— olmak, ζαλίζομαι, λειποθυμῶ.
 Hoşaf [Π. hoş ab], T. ὄν. ποτὸν ἐξ ὀπωρικῶν ἐβρασμένων με σάκχαριν.
 Hoşafın yağı kesilmek, T. ρμ. οὐδ. bozulmak, κόπτεται τὸ λίπος τοῦ

γλυκύσματος [λέγεται ἐπὶ κακῆς ἐκβάσεως πράγματός τινος ἢ ἐπὶ μεγάλου φόβου].

Hoş beş, T. ὄν. φιλοφρόνησις.

Hoşça, T. ἐπρ. καλῶς. || — kalın, ἔχετε ὑγιειάν [ἀποχαιρετισμὸς ἀναχωροῦντος].

Hoş geçinmek, T. ρμ. οὐδ. διάγω καλῶς, καλοπερνῶ

Hoş görmek, T. ρμ. οὐδ. παραβλέπω.

Hoşlandırma, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τέρω, προξενῶ εὐχαρίστησιν.

Hoşlanmak, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) τέρωμαι, εὐχαριστοῦμαι

Hoşlaşmak, T. ρμ. οὐδ. βελτιοῦμαι, μένω εὐχαριστημένος.

Hoşluk, T. ὄν. εὐχαρίστησις, συγκατάθεσις. || — la, τῇ συγκαταθέσει, μετὸ καλόν, ἄνευ βίας.

Hoşmerim ἢ hoşmeryem, T. ὄν. φραγητὸν ἐκ νοποῦ ἀναλάτου τυροῦ καὶ ἀλεύρου.

Hoşnut, T. ἐπθ. εὐχαριστημένος.

Hoşnut etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἱκανοποιῶ, εὐχαριστῶ τινα.

Hoşnutluk, T. ὄν. εὐχαρίστησις, ἱκανοποίησις.

Hoşnut olmak, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) ἱκανοποιοῦμαι, εὐχαριστοῦμαι.

Hot be hot, II. ἐπρ. kendi kendine, ἀφ' ἑαυτοῦ, αὐθαιρέτως.

Hotkâm, II. ἐπθ. kendinden başkasını düşünmiyen, ἰδιοτελής, φίλαυτος.

Hotkâmane, II. ἐπρ. ἰδιοτελῶς.

Hotperest, II. ἐπθ. kendine tapınan, οἰηματίας, ἐγωϊστής.

Hotpesent, II. ἐπθ. kendini beğenmiş, ἐγωϊστής, φίλαυτος.

Hotoz, T. ὄν. kaytaz, θύσανος. || —, κεφαλόδεσμος γυναικεῖος. || —, λόφος πνηγῶν.

Hotozlu, T. ἐπθ. ὁ φέρων θύσανον, κεφαλόδεσμον. || —, λοφωτός [ἐπὶ πτηνῶν].

Hovarda, T. ὄν. çarķin, σπάταλος, ἄσωτος, ἀκόλαστος.

Hovardalık, T. ὄν. çarķinlik, ἄσωτία, ἀκολασία.

Hoyrat, ἑλλ. ὄν. kaba, ἀγροῖκος, κ. χωριάτης.

Hoyratlık, T. ὄν. kabalık, κ. χωριατιά.

Hödük, T. ἐπθ. kaba, χονδροειδής, ἀμαθής, ἀγροῖκος.

Hörgüç, T. ὄν. tümsek, ὄγκος, ὕβρις, κ. καμποῦρα.

Hu! A. ἀντ. αὐτός. || —, ὁ Θεός. || ya—! ὦ σὺ! ὦ οὗτος! προσφώνησις εἰς πρόσωπον, οὗ τὸ ὄνομα ἄγνωστον. || —, τύπος χαιρετισμοῦ, οὐτινος ἢ ἀπάντησις εἶναι: yamen hu! [ἀντίστ. τοῦ ἑλλ. χαιρετε].

Hububat, A. ὄν. buğday gibi şeyler, γεννήματα, σιτηρα.

Huda, II. ὄν. Tanrı çalar, Θεός, Κύριος.

Hud'a, A. ὄν. aldatma, dolap, δόλος, πανουργία.

Hudavendigâr, II. ὄν. κύριος, δεσπότης. || —vilâyeti = Bursa vilâyeti, νομὸς Προύσης.

Hudaverdi, T. ὄν. Tanrı verişî, θεία δόσις. || —, ὄν. κ. Θεοδόσιος.

Hudut, A. ὄν. sinor, ὄρια, μεθόρια, σύνορα. || —ü müteşabihe, (ἀλγ.) ὄριο ὅμοιοι. || zü —ü kesire, (ἀλγ.) πολώνυμα.

Hukuk, A. ὄν. doğruluk, kanun, δίκαια, δικαιομάτα. || —, = yârlık, φιλία, σχέσεις. || —, (νομ.) δίκαιον. || —u umumiye, δημόσιον δίκαιον. || —u medeniye, ἀστικὸν δίκαιον. || —u düvel, διεθνὲς δίκαιον. || —u şahsiye, προσωπικὸν δίκαιον. || —fa-kültesi, ἡ νομικὴ σχολή, βλ. Hak.

Hukukî, A. ἐπθ. ὁ ἀνήκων τῷ δικαίῳ, ἀστικός, πολιτικός.

Hulâsa, A. ὄν. ἡ οὐσία, τὸ ἐκχύλισμα. || —, περίληψις, σύννοψις. || —i kelâm, ἐν ἐνὶ λόγῳ.

Hulâsa çıkarmak, A. ὄν. az söyle, ἐν συνόψει, ἐν περιλήψει.

Hulefa, A. ὄν. halifeler, διάδοχοι, τοποτηρηταί, Καλίφαι.

Hulkum, A. ὄν. girtlak, (ἀνατ.) λάρυγγξ.

Hulkumî, A. ὄν. (ἀνατ.) λαρυγγώδης.

Hulûl, A. ρ. ἀφ. girme, gelip çatma, ἐπέλευσις, εἴσοδος.

Hulûl etmek, T. ρμ. οὐδ. ἐφίσταμαι, φθάνω, εἰσέρχομαι [ἐπὶ μνηῶν, ἐορτῶν, νυκτὸς κτλ.].

Hulûs, A. ὄν. doğruluk, εἰλικρίνεια, φιλία.

Hulûsî, A. ἐπθ. εἰλικρινής. || —, ὄν. κ. Φιλοκλής.

Hulûskâr, II. ἐπθ. doğru, φίλος εἰλικρινής. || —, = dalkavuk, κόλαξ.

Hulûskârlık, T. ὄν. εἰλικρίνεια. || —, κολακεία.

Hulya, II. (ἑλλ.) ὄν. kuruntu, μελαγ-

- χολία. || —, ὄνειροπόλησις, βλ. mali huya.
- Hulyalar kurmak, T. ρμ. οὐδ. ὄνειροπολῶ.
- Humayun, Π. ἐπθ. kutlu, εὐτυχής, αἴσιος, εὐδιώνιστος.
- Humayun, T. ὄν. εἶδος ὑφάσματος στερεοῦ.
- Humevi, A. ἐπθ. sitmalı, πυρετώδης, πυρετικός.
- Humma, A. ὄν. sitma, τύφος, τυφοειδής πυρετός. || kızıl —, ὀστρακιά.
- Humus, A. ἀριθ. beşte bir, ἐν πέμπτον.
- Humuz [humz], A. ὄν. kekrelık, (χημ.) ὀξειδίων. || —u tutya, ὀξειδίων ψευδαργύρου. || —u salis, τριοξειδίων.
- Humuza, A. ὄν. ekşilik, (χημ.) ὀξύτης, δριμύτης. || müvellidul —, ὀξυγόνον.
- Humuzat, A. ὄν. ekşi şeyler, (χημ.) ὀξέα.
- Humuziyet, A. ὄν. ekşilik, (χημ.) ὀξύτης.
- Hun, Π. ὄν. kan, αἷμα.
- Hunhar, ἐπθ. kan içici, αἰμοβόρος.
- Hunharlık, T. ὄν. kan dökücülük, σκληρότης, ἀπηνεία.
- Huni, ἔλλ. ὄν. χώνη, χωνίον.
- Hunnak, A. ὄν. boğaz hastalığı, ὑμενογόνος κυνάγχη, κ. λαιμά,
- Hunpar, A. ὄν. çiğde, ζίζυφον.
- Hunriz, Π. ἐπθ. kan dökken, αἰμοχαρής.
- Hup [hubb], A. ὄν. sevgi, ἀγάπη. || —u vatan, = yurt sevgisi, φιλοπατρία.
- Hurac, A. ὄν. çiban, ἀπόστημα.
- Hurafat, A. ὄν. πλθ. masal, μῦθοι, μυθεύματα.
- Hurafe, A. ὄν. masal, ψεῦδος, μύθευμα.
- Hurda, Π. ὄν. hirtı pırtı, τεμάχιον, τρίμμα.
- Hurdacı, T. ὄν. hirtici, ρωποπώλης, γουτοπώλης. || —, ὁ ἀγαπῶν ν' ἀγοράζει μικρὰ ἢ παλαιὰ καὶ εὐτελεῖ πράγματα.
- Hurde = hurda.
- Hurdebin, Π. ὄν. mikroskop, μικροσκόπιον.
- Hurdehaş, Π. ἐπθ. parça parça, κομμάτια κομμάτια.
- Huri, A. ὄν. νύμφη τοῦ παραδείσου [κατὰ τὴν Μουσουλμανικὴν θρησκείαν].
- Huriye, A. ὄν. κ. Nymfodώρα.
- Huruc etmek, T. ρμ. οὐδ. ἐξέρχομαι.
- Huruc, A. ρ. ἀφ. çıkma, ἔξοδος, ἐμφάνισις κατακτητοῦ κτλ.
- Hurufat = harfler.
- Hurma, Π. ὄν. temiz, φοῖνιξ (καρπός).
- Hurşit, Π. ὄν. ἥλιος. || —, ὄν. κ. Kūrros, Ἀπόλλων, Ἡλίοδωρος.
- Husuf, A. ὄν. ay tutulması, ἔκλειψις σελήνης.
- Husul, A. ρ. ἀφ. peyda olma, πραγματοποίησις, ἐπίτευξις. || —ü hararet, (φυσ.) παραγωγή θερμότητος.
- Husul bulmak } T. ρμ. οὐδ. πραγμα-
Husule gelmek } τοποιοῦμαι, ἐπιτυγχάνομαι, προέρχομαι.
- Husumet, A. ὄν. agyârlık, ἔχθρα, ἔχθροπραξία.
- Husus, A. ὄν. iş, keyfiyet, ὑπόθεσις, ζήτημα, ἀντικείμενον, πρᾶγμα. || bu — için, διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. || ba —, ἢ —i ile, ἰδίως, προπάντων.
- Hususi, A. ἐπθ. ἰδιωτικός. || —mekter, ἰδιωτικὴ σχολή.
- Hususiyyet, A. ὄν. dostluk, yârlık, φιλία, οἰκειότης. || —, εἰδικότης, μερικότης.
- Husye, A. ὄν. taşak, ὄρχις.
- Huşu, A. ἀφ. gönül alçaklığı, ταπεινώσις, μετριοφροσύνη.
- Huşunet, A. ὄν. katılık, σκληρότης. || —, (μετρ.) kabalık, σκαιότης.
- Hut, A. ὄν. balık, ἰχθύς. || —, (ἀστερισμός) Ἰχθύς.
- Hutpe, A. ὄν. dinî nutuk, διδασχὴ, λόγος. || —, εὐχὴ ἀναγινωσκομένη εἰς τὰ τεμένη ὑπὲρ μακροημερεύσεως τοῦ Π. τῆς Δημοκρατίας.
- Hutut, A. ὄν. hatlar, γραμμαί. || —u mutekarine, γραμμαί συγκλίνουσαι. || —u mütebaide, γραμμαί ἀποκλίνουσαι, βλ. hat.
- Huveynat, A. ὄν. mikroplar, μικρόβια, ζῴφια.
- Huy, T. ὄν. şamata, θόρυβος, ταραχή. || hay —, φωναί συγκεχυμένα, ταραχή.
- Huy, Π. ὄν. fena alışma, ἔξις, χαρκτηρ, ἦθος, φυσικόν.
- Huylandırmak, T. ρμ. μετρ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ ν' ἀποκτήσῃ ἔξιν κτλ., βλ. huylanmak.
- Huylanmak, T. ρμ. οὐδ. ἀποκτῶ ἔξιν [ἐπὶ κακοῦ]. || —, ὀργίζομαι, καθίσταμαι δύστροπος, ἀνάποδος. || —, γίνομαι καχύποπτος.

- Huylu, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ἔξιν [ἰδία κακίην].
 Huysuz, T. ἐπθ. kötü hüylü, δύστροπος, κακοήθης.
 Huysuzlanmak, βλ. huylanmak.
 Huysuzluk, T. ὄν. κακή ἔξις, δυστροπία.
 Huzu, A. ὄν. alçak gönüllülük, μετριοφροσύνη.
 Huzur, A. ὄν. mevcut bulunma, παρυσία, ἐμφάνισις. || —, = öp, ἐνώπιον. || —, = rahat, ἄνεσις, ἡσυχία. || bi—, ἀνήσυχος.
 Huzursuzluk, T. ὄν. ἀνησυχία.
 Huzuzat, A. ὄν. πλθ. ἀπολαύσεις, ἡδοναί.
 Huzzar, A. ὄν. hazır olanlar, οἱ παρόντες, παρευρισκόμενοι.
 Hübur, A. ἀφ. esme, πνοή ἀνέμου. || —etmek, πνέω.
 Hücet, A. ὄν. senet, ἀπόδειξις. || —, τίτλος ἰδιοκτησίας.
 Hücre ἢ hücre, A. ὄν. odacık, μικρὸν δωμάτιον, κελλίον. || —, (ἀνατ) κυψέλη.
 Hücrevî, A. ἐπθ. ufak oyukları olan, κυψελώδης.
 Hücum, A. ἀφ. saldırma, (στρατ.) ἐπιθεσις, ἔφοδος, προσβολή.
 Hücum etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ποιῶμαι ἐτίθεισιν, ἔφοδον, ἔφορῶ.
 Hükema, A. ὄν. hakimler, feylesoflar, σοφοί, φιλόσοφοι.
 Hükâm, A. ὄν. hâkimler, ἄρχοντες, δικασταί.
 Hükmen, A. ἐπρ. ἐπέχων θέσιν. || teyze— anadır, ἢ θεία ἐπέχει τόπον μητρός. || βλ. καὶ hüküm.
 Hükm etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἄρχω, διατάσσω, κρίνω, ἀποφασίζω. || — = sög kesmek, ἐκδίδω ἀπόφασιν.
 Hükna, A. ὄν. şiringa, κλυστήριον, κλύσμα.
 Hüküm [hükm], A. ἀφ. ὄς, ἰσχύς, δύναμις, ἐξουσία, ἐπιρροή. || —, διαταγή, κέλευσμα. || —, ἀρχή, διοικήσις. || — = söz kesme, κρίσις, δικαστικὴ ἀπόφασις, ἀπόφανσις. || —, διάταξις ἢ πνεῦμα νόμου, ἔννοια. || —ü giyabi, ἀπόφασις κατ' ἐρήμην. || —ü vîcâhî, ἀπόφασις κατ' ἀντιμολίαν.
 Hükümdar, Π. ὄν. kiral, buyurgan, ἄναξ, βασιλεὺς.
 Hükümdarlık, T. ἀφ. βασιλεία.
 Hükümet, A. ὄν. söz kesici kuvvet, κυβερνήσις, ἐξουσία, ἀρχή, δικαιο-
- δοσία. || —i cümhuriye, Κυβερνήσις Δημοκρατικὴ. || —i me rûta, συνταγματικὴ κυβερνήσις. || —i mutlak, κυβερν. ἀπολυταρχικὴ. || —i müstakile, κυβερνήσις ἀνεξάρτητος. || —i müstebide, ἀπολυταρχία. || —ko-nağı, διοικητήριον.
 Hükümlü, T. ἐπθ. ἀποφασιστικὸς.
 Hükümsüz, T. ἐπθ. ἀσήμαντος, ὁ ἄνευ ἰσχύος, ἄκυρος.
 Hüküm vermek, T. ρμ. οὐδ. söz kesmek, ἀποφαίνομαι.
 Hüner, Π. ὄν. bilis, τέχνη, ἰκανότης, ἐπιτηδεύτης. || —, ἀξία, πλεονέκτημα. || —sahibi, τεχνίτης.
 Hünerli, T. ἐπθ. usta, ἐπιτήδειος, ἐπιδέξιος, ὁ περροικισμένος. δι' ἐπιδεξιότητος.
 Hünersiz, T. ἐπθ. bilgisiz, ὁ ἄνευ τέχνης, ἐπιτηδεύτητος.
 Hüngür hüngür, T. ὄν. hiçkırı hiçkırı, μετὰ λυγμοῦ. || — — ağlamak, κλαίω μετὰ λυγμῶν.
 Hünkâr, Π. ὄν. hükümdar, μονάρχης.
 Hünsa, A. ὄν. hem erkek hem kadın, ἑρμαφρόδιτος.
 Hür [hürr], A. ἐπθ. köle olmıyan, ἐλεύθερος. || —, ὁ ἐνεργῶν κατ' ἰδίαν βούλησιν.
 Hürmet, A. ὄν. riayet, σέβας, τιμή.
 Hürmeten, A. ἐπρ. riayet için, ἐκ σεβασμοῦ, πρὸς τιμὴν.
 Hürmet etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) σέβομαι, τιμῶ.
 Hürmetli, T. ἐπθ. σεβαστός, ἄξιος σεβασμοῦ. || —, σπουδαῖος, εὐμεγέθης, οὐκ εὐκαταφρόνητος.
 Hürmetlice, T. ἐπθ. ἀρκετὰ μέγας ἢ σπουδαῖος.
 Hürmetsizlik, T. ὄν. ἀνευλάβεια.
 Hürriyet, A. ὄν. serbeslik, ἐλευθερία.
 Hüsam ettin, A. ὄν. κ. Ἄντιμαχος.
 Hüseyin, A. ἐπθ. güzel, ὠραῖος μικρός. || —, ὄν. κ. Αἰμιλιανός.
 Hüsnü [hüsnî], A. ἐπθ. καλός, ὠραῖος, λαμπρός. || —, ὄν. κ. Λαμπροκλήης.
 Hüsven, Π. ὄν. ἡγεμών, μονάρχης. || —, ὄν. κ. Βασίλειος.
 Hüsun [hüsn], A. ὄν. güzellik, ὠραιότης, καλλονή. || —ü kabul, καλὴ ὑποδοχή. || —ü riza, συγκατάθεσις. || —ü teveccüh, εὐνοια. || —ü idare, = iyi kullanış, καλὴ διοικήσις. || —ü hat, = güzel yazı, καλλιγραφία.

Hüşyar, Π. ἐπθ. akıllı, νουνεχής, συνετός.
 Hüviyet, Α. ὄν. öz, ταυτότης. || —vesi-
 kasi, = özlük, δελτίον ταυτότητος.
 Hüün [hüzn], Α. ὄν. keder, λύπη, κατήφεια, μελαγχολία.

Hüzünlü, Τ. ἐπθ. kederli, λυπημένος, κατηφής, μελαγχολικός.
 Hüünsüz, Τ. ἐπθ. kedersiz, εὐθυ-
 μος.
 Hüünsüzlük, Τ. ὄν. kedersizlik, εὐθυμία.

İ

İ, εἶναι τὸ δέκατον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου.
 İade, Α. ἀφ. geri verme, ἐπιστροφή, ἀπόδοσις. || —, = geri gelme, ἐπανάνοδος, ἀποκατάστασις.
 İade etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) geri vermek, ἀποδίδω, ἐπιστρέφω τι.
 İane, Α. ἀφ. yardım, βοήθεια, συνδρομή, ἔρανος.
 İaneten, Α. ἐπρ. yardım olarak, ὡς βοήθειαν, συνδρομήν.
 İane vermek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.) βοηθῶ, δίδω συνδρομήν.
 İare, Α. ἀφ. ödünç, τὸ δανείζειν τι προσωρινῶς.
 İare etmek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) δανείζω.
 İareten, Α. ἐπρ. ödünç olarak, δανειακῶς.
 İaşe, Α. ἀφ. geçindirme, συντήρησις, διατροφή.
 İaşe etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συντηρῶ, διατηρῶ [οἰκογένειαν κτλ.].
 İbadet, Α. ὄν. tapma, tapınma, λατρεία, προσευχή.
 İbadet etmek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.) tapınmak, λατρεύω, προσεύχομαι.
 İbadetgâh, Π. ὄν. = ibadethane.
 İbadethane, Τ. ὄν. tapınak, ναός.
 İbadullah, Α. ὄν. ἄνθρωποι. || —, ἐπρ. σπεύσατε ἄνθρωποι! πωλεῖται εἰς τιμὴν εὐτελεσιότην.
 İbare, Α. ὄν. yazı, φράσις.
 İbaret, Α. ἀφ. τὸ συνίστασθαι, σύγκεισθαι.
 İbaret olmak, Τ. ρμ. οὐδ. σύγκειμαι, συνίσταμαι.
 İb'at, Α. ἀφ. uzaklaştırma, ἀπομάκρυνσις.
 İbda, Α. ἀφ. yaratma, δημιουργία. || —, πρωτοτυπία [ἐν τῇ ποιήσει].
 İbik, Τ. ὄν. έποψ, κ. τσαλαπετεινός.

İbik, Τ. ὄν. λόφος ὀρνίθων, ἀλέκτορος, κ. κατσούλι.
 İbin [ibn] και bin, Α. ὄν. oğul, υἱός.
 İbiş, Τ. ἐπθ. hımbıl, salak, ἀδαής, εὐήθης, μωρός.
 İblağ, Α. ἀφ. doldurma, yetiştirme, ἀναβιβασμός, συμπόσωσις. || —, διαβίβασις.
 İblağ, etmek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἀναβιβάζω, κάμνω τι νά φθάση που, συμποσῶ. || —, διαβιβάζω παράκλησιν, χαιρετισμόν κτλ.
 İblis, Α. ὄν. şeytan, ifrit, δαίμων, σατανᾶς || —, μτρ. πανούργος.
 İblisane, Π. ἐπρ. şeytanca, διαβολικῶς.
 İbne, Τ. ὄν. πασχητιῶν, κύναιδος.
 İbra, Α. ἀφ. ilişik kalmama, ἐξόφλησις. || —, ἀπαλλαγή.
 İbra etmek, Τ. ρμ. οὐδ. ἐξοφλῶ.
 İbrahim, ὄν. κ. Ἀβραάμ.
 İbram, Α. ἀφ. yalvarma, ἐπίμονος παράκλησις.
 İbram etmek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.) παρακαλῶ ἐπιμόνως.
 İbraname, Π. ὄν. ilişik kalmadığını bildiren kâat, ἐξοφλητικόν.
 İbrani, Α. yahudi, Ἑβραῖος.
 İbranice, Τ. ὄν. ἡ ἑβραϊκὴ γλῶσσα. || —, ἐπθ. ἑβραϊκός. || —, ἐπρ. ἑβραϊστί.
 İbraz, Α. ἀφ. gösterme, τὸ προσάγειν, ἢ προσαγωγή ἐγγράφου, τίτλου κτλ.
 İbraz etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) προσάγω, δεικνύω.
 İbre, Α. ὄν. iğne, βελόνη. || pusula—sı, ἡ βελόνη τῆς ναυτικῆς πιξίδος.
 İbrelî, Τ. ἐπθ. iğneli, ὁ ἔχων βελόνην, βελονωτός.
 İbret, Α. ὄν. örnek, παράδειγμα, παραδειγματικός.
 İbret almak, Τ. ρμ. οὐδ. örnek almak, παραδειγματίζομαι.

- İbretamiz, Π. ἐπθ. örnek olan, παραδειγματικός, διδακτικός [πρὸς σωφρονισμόν].
- İbret olmak, Τ. ρμ. οὐδ. χρησιμεύω ὡς παράδειγμα.
- İbret vermek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.) δίδω παράδειγμα, προξενῶ τρόμον.
- İbrîk, Α. ὄν. πρόχοος, ὑδροροή.
- İbrîkçi, Τ. ὄν. κατασκευαστῆς ἢ πωλητῆς προχόου.
- İbrîşim, Τ. ὄν. iprek ipriği, μεταξοκλωστή || güll — ağacı, (φυτ.) βρυωνία ἢ γλυκεῖα.
- İbzal, Α. ἀφ. bir şeyi esirgememek, ἐπιδαψίλευσις.
- İcabet, Α. ἀφ. kabul, ἀποδοχή.
- İcabet etmek, Τ. ρμ. ἐνργ. (δοτ) ἀποδέχομαι, ἐπακούω.
- İcar, Α. ἀφ. lâzım gelme, ἀνάγκη, ἀπαιτήσεις.
- İcar etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀπαιτῶ, συνεπάγω, καθιστῶ ἀναγκαῖον. || —, (οὐδ.) ἀπαιτεῖται, εἶναι ἀνάγκη.
- İcar, Α. ἀφ. kîra, ἐκμίσθωσις, ἐκναύλωσις πλοίου.
- İcar eylemek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐκμισθῶ, δίδω ὑπ' ἐνοίκιον, ἐκναυλῶ πλοῖον.
- İcat, Α. ἀφ. bulma, uydurma, ἐφεύρεσις, ἐπινοήσις.
- İcat edilmek, Τ. ρμ. πθ. ἐφευρίσκομαι.
- İcat etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) düşünce ile bulup ortaya getirmek, ἐφευρίσκω, ἐπινοῶ.
- İcaz, Α. ἀφ. kısa kesme, συντομία, βραχυλογία, λακωνισμός.
- İcaz, Α. ἀφ. cesaretini kırma, τὸ περιάγειν εἰς ἀδυναμίαν. τὸ καταβάλλειν. || —, ἄκρον ἄωτον γλαφυρότητος λόγου, ὑπερβαῖνον τὴν ἀνθρώπου πίνην δύναμιν.
- İcazet, Α. ἀφ. izin, ruhsat, ἄδεια κατόχου, ἐντολοδότου.
- İcazetname, Π. ὄν. şehadetname, δίπλωμα, ἄδεια τοῦ διδάσκειν ἢ ἐξασκεῖν ἐπάγγελμα.
- İcbar, Α. ἀφ. zorlama, βία, ἐξαναγκασμός.
- İcbar edilmek, Τ. ρμ. πθ. ἐξαναγκάζομαι.
- İcbar etmek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) zorlamak, βιάζω, ἐξαναγκάζω.
- İclâl, Α. ὄν. büyüklük, τιμή, σέβας. || μεγαλειόν. || —, ὄν. κ. Εὐφημία.
- İclâlen, Α. ἐπρ. πρὸς τιμὴν.
- İclâs, Α. ἀφ. oturma, ἐνθρόνισις.
- İcmal, Α. ἀφ. toplama, kısaltma, ἐπιτομή, σύνοψις.
- İcmalen, Α. ἐπρ. toptan, συνοπτικῶς.
- İcmal etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συνοψίζω, συντέμνω.
- İcra, Α. ἀφ. yarma, ἐκτέλεσις. || —, διοχέτευσις. || — vekilleri, ὑπουργοί. || — memuru, ὑπάλληλος τοῦ ἐκτελεστικοῦ τμήματος.
- İcraat, Α. ὄν. πλθ. τοῦ προηγ. πράξεις, ἔργα.
- İcra etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) yarmak, ἐκτελῶ, διοχτετεύω.
- İcrasız, Τ. ἐπθ. ἀνεκτέλεστος.
- İcrasız kalmak, Τ. ρμ. οὐδ. τὸ μένει ἀνεκτέλεστον.
- İç, Τ. ὄν. içeri, τὸ ἐσωτερικόν, τὸ ἐντός. || —, συνείδησις, νοῦς. || —, ἐπθ. ἐσωτερικός. || — bulantısı, ἔμετος. || — ağrısı, κωλικόπονος. || — çamaşiri, ἐσώρρουχα. || — donu, ἐσώβρακον. || — güney, ἐσώγαμβρος. || — kale, χαράκωμα, ἀκρόπολις. || — sikintisi, στενοχωρία. || — yağı, στέαρ, ἄλειμμα. || — yüzü, πραγματικότης.
- İçeri, Τ. ὄν. τὸ ἐντός, τὸ ἐσωτερικόν. || —, ἐπθ. ἐσωτερικός. || —, ἐπρ. ἐντός. || — de, ἐντός [σημαίνει τὴν ἐν τόπῳ σιάνειν]: — dir, εἶναι ἐντός. || — den, ἔσωθεν. || — ἢ — ye buyurun, ὀρίσατε μέσα, εἰσέλθετε.
- İçerilemek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) εἰσερχομαι. || —, μνησικακῶ.
- İçerilenmek, Τ. ρμ. οὐδ. μνησικακῶ τὸ παίρνω κατάκαρδα.
- İçeriletmek, Τ. ρμ. διάμ. (αἰτ.) εἰσάγω, φυλακίζω τινὰ δι' ἄλλου.
- İçim, Τ. ἀφ. rûfhisiz, πόσις, γεῦσις ποτοῦ, καπιού.
- İçimli, Τ. ἐπθ. ὁ ἔχων γεῦσιν τινα.
- İçin, Τ. πρόθ. διά, ἔνεκα, πρὸς.
- İçin için, Τ. ἐπρ. alttan alta, ἐνδομύχως, ἐσωτερικῶς.
- İçin için ağlamak, Τ. ρμ. οὐδ. κλαῖω ἐνδομύχως.
- İçin için gülmek, Τ. ρμ. οὐδ. γελῶ ἐνδομύχως.
- İçirmek, Τ. ρμ. (δοτ. αἰτ.) ποιίζω.
- İçiş = içim.
- İçki, Τ. ὄν. ποτὸν πνευματώδες [οἶνος, ρακὴ κτλ].
- İçkin, Τ. ἐπθ. μεθυσμένος.

İçli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων οὐσίαν, μυελόν. || —, μνησίκανος. || —dişli, ὁ ἔχων στενάς σχέσεις.

İçme, T. ὄν. πόσις. || ant—, ὄρκος, İçmece, T. ὄν. θέρμαι, πηγὴ θερμοῦ ὕδατος ἔχοντος ιδιότητα θεραπευτικῆν, βλ. ilica.

İçmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πίνω, ροφῶ, ἐκμυζῶ. || ant—, ὀρκίζομαι.

İçre = içeri.

İçtihat, A. ἄφ. çabalama, ἐνδελέχεια, ἐπιμονή.

İçtima, A. ἄφ. toplanma, birikme, συνάθροισις, συνένωσις, συνεδρία.

İçtima etmek, T. ρμ. οὐδ. toplanmak, birikmek, συνεδριάζειν.

İçtimaî, A. ἐπθ. κοινωνικός.

İçtimaîleşmek, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι κοινωνικός.

İçtimaiyat, A. ὄν. κοινωνιολογία.

İçtimaiyun, A. ὄν. οἱ κοινωνιολόγοι.

İçtinap, A. ἄφ. sakınır çekinme, ἀποχή, ἀποφυγή, ἐγκράτεια.

İçtinap etmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) ἀπέχω [τῶν ἀπηγορευμένων, τῶν ἀθεμιτῶν].

İçtisar, A. ἄφ. korkmayır atılma, τόλμη.

İçtisar etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) τολμῶ, θαρρῶ.

İç vekâlet, T. ὄν. dahiliye vekâleti, ὑπουργεῖον ἐσωτερικῶν.

İç vekili, T. ὄν. dahiliye vekili, ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν.

İd, A. ὄν. bayram, ἑορτή. || — i şerifiniz mubarek olsun = ulu bayramını kutlu olsun, ἢ bayramınızı kutlularım, ἢ ἱερὰ ἑορτή σας ἔστω αἰσία, ἦτοι καὶ εἰς ἔτη πολλά.

İdadi } A. ἐπθ. προπαρασκευαστικός,
İdadiye } προκαταρκτικός.

İdgam, A. ἄφ. iki harfin birleşmesi, κρᾶσις, σύμπτυξις δυο γραμμάτων.

İdam, A. ἄφ. yok etme, θανάτωσις.

İdame, A. ἄφ. devam, διατήρησις, διαιώνισις, παράτασις.

İdam etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θανατῶ, φονεύω.

İdame ettirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διαιώνίζω, συνεχίζω.

İdane, A. ἄφ. ödünç verme, τὸ δανείζειν [ἐπὶ χρημάτων].

İdane etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) δανείζω (χρήματα).

İdare, A. ἄφ. kullanma, bağarma, διοικήσις, διεύθυνσις, διαχειρίσις. || —, συντήρησις. || —, οἰκονομία. || — mec-lisi, διοικητικὸν συμβούλιον. || —i maslahat, ἐξοικονόμησις τῶν πραγμάτων καὶ περιστάσεων. || örfi—, στρατιωτικὸς νόμος.

İdare etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διεύθυνω, διοικῶ, διαχειρίζομαι, συντηροῦμαι. || —, κάμνω οἰκονομίαν.

İdareci, T. ἐπθ. cimri, pinti, οἰκονόμος, φιλάργυρος.

İdarehane, II. ὄν. γραφεῖον ἐταιρείας, ἐφημερίδος κτλ.

İdareli, T. ἐπθ. οἰνονόμος. || —, ὀλιγοδάπανος.

İdaresiz, T. ἐπθ. σπάταλος.

İdaresizlik, T. ἄφ. σπαιάλη.

İdareten, A. ἐπρ. διοικητικῶς. || —tes-viye, διοικητικῶς ἐξοικονόμησις.

İdbar, A. ὄν. mutsuzluk, δυστυχία, τὸ ἀντίξοον.

İddia, A. ἄφ. inat, ἀξίωσις, δυσχυρισμός.

İddiacı, T. ἐπθ. inatçı, ἰσχυρογνώμων, πείσμων.

İddiacılık, T. ἄφ. ἐπιμονή, ἰσχυρογνωμοσύνη.

İddia etmek, T. ρμ. οὐδ. διατείνομαι, δυσχυρίζομαι.

İddihar, A. ἄφ. biriktirme, ἐναποταμίευσις, συλλογὴ χρημάτων, ἐναποθήκευσις γεννημάτων κτλ.

İddihar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) biriktirmek, ἐναποθηκεύω, ἐναποταμιεύω.

İdiş, T. ὄν. binek atı, iğdiş, ἵππος εκτομίας.

İdman, A. ἄφ. devam, ἐξακολούθησις, || —, = gövde terbiyesi, alışma, ἄσκησις, γύμνασις, τριβή.

İdmanci, T. ὄν. alıştirici, γυμναστής, παιδοτριβής.

İdman etmek, T. ρμ. οὐδ. ἐξασκοῦμαι.

İdmanlı, T. ἐπθ. ἐξησκημένος.

İdrak, A. ἄφ. anlayış, ἀντίληψις, νόησις ἀγχίνωια.

İdrak etmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) ἀντιλαμβάνομαι, ἐννῶ.

İdraklı, T. ἐπθ. ἀγχίνους, νοήμων.

İdraksız, T. ἐπθ. kalın kafalı, στενοκέφαλος, ἄφρων.

İdris, A. ὄν. ὁ πρόφῆτης Ἐνώχ.

İfa, A. ἄφ. yarma, iş görme, ἀπότισις, ἐκπλήρωσις, ἐκτέλεσις.

İfade, A. άφ. anlatis, söyleme, δήλωσις, έκθεσις, έκφρασις, λόγος.
 İfa etmek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) έκπληρωώ, έκτελεώ.
 İfakat, A. άφ. iyileşme, άνάρρωσις.
 İfakat bulmak, T. ρμ. ούδ. iyileşmek, άναλαμβάνω (έξ άσθενείας κτλ.).
 İffet, A. όν. doğruluk, namus, έγκράτεια, άγνότης ή άρετή γυναικός, τιμότης. || —, όν. κ. Άγνή, Σωφρονία.
 İffetli, T. έπθ. namuslu, σώφρων, έγκρατής, έναρετος, τιμία [γυνή].
 İffetlü = iffetli.
 İfham, A. άφ. susturma, φίμωσις, άποστόμωσις.
 İfham, A. άφ. anlatma, παράστασις, έξηγησις.
 İfham etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αίτ.) έξηγώ, δίδω να έννοήση τις τι.
 İflâh, A. άφ. kurtulma, τὸ εύρίσκειν σωτηρίαν, άσφάλειαν, τὸ άποκτάν εύτυχίαν.
 İflâh olmak, T. ρμ. ούδ. σώζομαι, βελτιοῦμαι, εύτυχῶ.
 İflâs, A. άφ. top atma, πτώχευσις, χρεωκοπία. || —vekilleri, σύνδικοι.
 İflâs etmek, T. ρμ. ούδ. top atmak, πτωχεύω, χρεωκοπῶ.
 İfna, A. άφ. yok etme, έξόντωσις, καταστροφή.
 İfna eylemek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) έξοντῶ, καταστρέφω.
 İfraz, A. άφ. (δοτ.) biçime koma, διευθέτησις, τακτοποίησις. || — =eritme, ιήξις, χύσιμον μετάλλων. || —, (ιατρ.) κένωσις φυσική.
 İfraz etmek, (δοτ. αίτ.) διατυπῶ. || —, τήκω. χύνω.
 İfrat, A. άφ. pek ileri varma, υπερβολή. || —derecede, καθ' υπερβολήν.
 İfrat etmek, T. ρμ. ούδ. υπερβαίνω τὸ ὄριον, τὸ μέτρον.
 İfrat perver, Π. έπθ. ὁ άγαπῶν τὴν υπερβολήν, έξημημένος.
 İfraz, A. άφ. ayırma, χωρισμός κοινού κτήματος. || —, (ιατρ.) yaradan akan pislik, έκκρισις [ύγρῶν τοῦ σώματος].
 İfrazat, A. άφ. πλθ. sidik, έκκρίσεις [ύγρῶν τοῦ σώματος].
 İfraz etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αίτ.) ayırmak, χωρίζω, διαίρω.
 İfrit, A. όν. iblis, πνεῦμα κακοποιόν, διάβολος. || —, (μτφ.) μανιώδης.

İfrit kesilmek, T. ρμ. μέσ. kizmak, çıldirmek, μαινομαι.
 İfsat, A. άφ. bozma, kargaşanlık çikarma, διαφθορά. || —, = alt üst etme, ταράττειν.
 İfsat etmek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) διεγείρω εις άταξίαις, ταραχάς, ταράττω.
 İfşa, A. άφ. yagma, meydana çikarma, κοινοποίησις, άποκάλυψις, έκμυστήρευσις, κοινολόγημα.
 İfşa etmek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) άποκαλύπτω, διαδίδω, προδίδω μυστικόν.
 İftar, A. άφ. oğuz açma, κατάλυσις νηστείας Ραμαζανίου ήτοι δείπνον Ραμαζανίου.
 İftar etmek, T. ρμ. ούδ. καταλύω τὴν νηστείαν τοῦ Ραμαζανίου.
 İftihar, A. άφ. öğüme, καύχησις, δόξα, τιμή, καύχημα [έπι καλοῦ].
 İftihar etmek, T. ρμ. ούδ. κανχῶμαι, σεμνύνομαι, έναβρύνομαι, υπερηφανεύομαι.
 İftikar, A. άφ. büyük ihtiyaç, πενία, ένδεια, άνάγκη.
 İftira, A. άφ. birine yalan yere kabahat atmak, διαβολή, συκοφαντία.
 İftiraci, T. όν. συκοφάντης.
 İftira etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) συκοφαντῶ, διαβάλλω.
 İftirak, A. άφ. dağılma, ayrılma, χωρισμός, άποχωρισμός.
 İğ, T. όν. koku, όσμή.
 İğ = iği = tiğ.
 İğbırar, A. άφ. gücünme, δυσαρέσχεια.
 İğde, T. όν. çığde, κράταιγος, ζύζιφον.
 İğdin, T. έπθ. ὄζων, χαλασμένος. κ. κλούβιος [ών κτλ.].
 İğdiş, T. όν. idiş, ίππος έκτομίας.
 İğfal, A. άφ. aldatma, άπάτη, παραπλάνησις, έξαπάτησις.
 İğfal etmek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) aldatmak, παραπλανῶ, άπατῶ. έξαπατῶ.
 İği, T. όν. iğ, άτρακτος, άξων, στρόφιγξ, ὀβελός.
 İğlâ, A. άφ. rahalandırma, υπεριτίμησις. || —, άνάξεις.
 İğlâk = muğlâk.
 İğmaz, A. άφ. göz yumma, παράβλεψις.
 İğmaz etmek ή —ı ayn etmek, T. ρμ. ούδ. görmemezlige gelmek, παραβλέπω.
 İğme, T. όν. άπαρ. κάμψις, λύγισμα.
 İğmek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) κάμπτω, κλίνω. || baş—, κάμπτω τὴν κεφαλήν=

- ταπεινούμαι. || boyn —, κλίνω τὸν αὐχένα = ὑποτάσσομαι. || bel —, κάμπω τὴν ὄσφυν = δὲν ἀντέχω. || ağız —, περιγελῶ, σκάπτω. || yüz —, κάμνω μορφασμούς, δεικνύω δυσαρέσκειαν.
- İgne, T. ὄν. βελόνη. || olta —si, ἄγκιστρον. || saat —si, ὠροδείκτης ἢ λεπτιδείκτης. || toplu , καρφίσα. || —den ipleğe kadar, πάντα μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων χρειωδῶν.
- İgnelemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διατρυπῶ. || —, μεταφέρω σχέδιον, γραφὴν κτλ. διατρυπῶν διὰ βελόνης. || —, κ. μπουλόνω διὰ καρφίδος.
- İgneli = ibreli.
- İgnelik, T. ὄν. βελονοθήκη.
- İğrecin, T. ἐπθ. kararsız, ἀναποφάσιστος, καχύποπτος.
- İğrelti, T. ὄν. (φτ.) πτέρως, κ. φτέρι.
- İğremek = böğürmek.
- İğrenç, T. ὄν. çok pis, ἀηδία. || —, ἐπθ. ὁ εὐκόλως ἀηδιάζων, κ. σιχασιάρης.
- İğrençlik, T. ἀφ. tiksizme, ἀηδία, κ. σιχασιά.
- İğrengeç, T. ἐπθ. her şeyden tiksiznen = İğrenç.
- İğreniş, T. ἀφ. tiksiniş, ἀηδία, κ. σιχασιά.
- İğrenmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) ἀηδιάζω, σιχαίνομαι.
- İğrenti, T. ἀφ. ἀηδία, ἀποστροφή.
- İğreti, T. ἐπθ. ξένον, προσωρινὸν πράγμα, δάνειον. || —diş, πρόσθετος ὁδοῦς.
- İğreti almak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λαμβάνω τι ὡς δάνειον, προσωρινῶς.
- İğretilik, T. ἀφ. προσωρινότης.
- İğreti vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) δίδω τι, ἐπὶ ἐπιστροφῇ.
- İğri ἢ eğri, T. ἐπθ. çarpık, κυρτός, στρεβλός, λοξός. || —bacak, κ. στραβοπόδης. || —büğrü, ἀνώμαλος πανταχόθεν. || —çehre, πρόσωπον αὐστηρόν, σκυθρωπὸν. || boynunu —, σκεπτικὸς, τεθλιμμένος, ἡδικοημένος. || —, (μτφ.) ὁ κακῆς διαγωγῆς.
- İğri bakmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ὑποβλέπω, στραβοκυντάζω.
- İğri gitmek, T. ρμ. οὐδ. παρεκτρέπομαι.
- İğrillik, T. ἀφ. κυρτότης, στρεβλότης. || —, μτφ. κακὴ διαγωγή.
- İğri oturmak, T. ρμ. οὐδ. κάθημαι οὐχὶ εὐσχημῶς.
- İğritmek ἢ İğriltmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρεβλῶ, καμπυλῶ, κάμπτω.
- İğtimam, A. ἀφ. acınma, θλίψις.
- İğtinam, A. ἀφ. yağma etme, λαφυραγωγία. || —, (μτφ.) ἐπωφελεῖσθαι, δρᾶττεσθαι.
- İğtinam etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) çapullamak, λαφυραγωγῶ. || —, δρατομαι, ἐπωφελοῦμαι.
- İğtişas, A. ἀφ. kargaşalık, ταραχή, σύγχυσις, ἀνωμαλία.
- İğva, A. ἀφ. ayartma, παραπλάνησις, ἔξαπάτησις, πειρασμός.
- İğva etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ayartmak, ἔξαπατῶ, πλανῶ.
- İğzap, A. ἀφ. kızdırma, ἔξοργισμός. || —etmek = kızdırmak, ἔξοργίζω.
- İhafe, A. ἀφ. korkutma, ἐκφόβησις, ἀπειλή.
- İhafe etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) korkutmak, ἐκφοβίζω, ἀπειλῶ.
- İhale, A. ἀφ. birine bir iş verme, ἀνάθεσις ὑπηρεσίας κτλ. || —, κατακύρωσις δεκάτων κτλ. ἐν πλειοδοσία ἢ μειοδοσία. || —i kat'ıye, ὀριστικὴ κατακύρωσις.
- İhale etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἀνατίθημι τινὶ τι.
- İhaleten, A. ἐπρ. δι' ἀναθέσεως, κατακυρώσως.
- İhanet, A. ἀφ. περιφρόνησις, καταφρόνησις [ἄδικος].
- İhanet, A. ὄν. hiyanetlik, kötülük, ἀπιστία, προδοσία.
- İhanet etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) परिφρονῶ. || —, προδίδω, ἀπιστῶ [ἐπὶ συζύγων κτλ.].
- İhata, A. ἀφ. kuşatma, κύκλωσις. || —, περικλείσις, περιήληψις.
- İhata etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kuşatmak, περικυκλῶ, περιλαμβάνω, πολιορκῶ.
- İhbar, A. ἀφ. bildirme, yetiştirme, πληροφοροφία, μήνυσις, κατηγορία.
- İhbar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ulaştırmak, μηνύω, καταγγέλλω.
- İhbariye, A. ὄν. ἀμοιβὴ μηνύσεως. || sigai —, (γραμμ.) ὀριστικὴ ἔγκλισις.
- İhbarname, İ. ὄν. πρόσκλησις ἔγγραφος [ἐκ μέρους κυβερνητικοῦ γραφείου κτλ.]. || —, δήλωσις [κυβερν. ἐμπορικοῦ ἐπιμελητίου κτλ.].

İhda, A. άφ. bağıslama, προσφορά, δωρησις.
 İhda etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αϊτ.) bağıslamak, δωροῦμαι, προσφέρω.
 İhdas, A. άφ. meydana getirme, κατασκευή, ἴδρουσις νεωστί [πράγματος τέως μὴ ὑπάρχοντος].
 İhfa, A. άφ. saklama, ἀπόκρυψις.
 İhfa etmek, T. ρμ. μτβ. (αϊτ.) saklamak, ἀποκρύπτω.
 İhlâk, A. άφ. bozulma, yok olma, καταστροφή, ὄλεθρος.
 İhlâl, A. άφ. bozma, sakatlama, διατάραξις.
 İhlâl etmek, T. ρμ. μτβ. (αϊτ.) sakatlamak, διαταράττω, διακόπτω.
 İhlâs, A. ὄν. yürek doğru luğ u, εἰλικρίνεια, ἀφοσιωσις.
 İhmal, A. άφ. aldirmayış, παραμέλησις, ὀλιγορία.
 İhmalci, T. ἐπθ. ἀμελής, ὀλιγορῶν.
 İhmalen, A. ἐπρ. ἐξ ἀμελείας, ὀλιγορίας.
 İhmal etmek, T. ρμ. μτβ. (αϊτ.) aldirmamak, ἀμελω, παραμελῶ.
 İhnak, A. άφ. boğma, πνιγμός.
 İhracat, A. άφ. yabancı yerlere gönderilen mallar, ἐξαγωγή ἐμπορευμάτων.
 İhrac etmek, T. ρμ. μτβ. (αϊτ.) çıkarmak, ἐξάγω, ἀποβιβάζω. || - , ἀποβάλλω. || —, ἀνορύττω.
 İhraç, A. άφ. çıkarma, ἐξαγωγή, ἀποβίβασις. || —, ἐξωσις, ἀποβολή.
 İhrak, A. άφ. yakma, ἐμπορησμός, πυρπόλησις.
 İhram, A. ὄν. yün yaygi, μανδύας. || —, κάλυμμα μάλλινον πρὸς κάλυψιν τοῦ ἵππου ἢ εἶδος τάπητος διὰ τὴν καθήσση τις ἐπ' αὐτοῦ, κ. χράμι.
 İhraz, A. άφ. elde etme, ἀπόκτησις, ἐπιτυχία.
 İhraz etmek, T. ρμ. μτβ. (αϊτ.) ἀποκτῶ, ἐπιτυγχάνω, αἶρομαι. || muzafferiyet—, αἶρομαι θρίαμβον. || galbe—, νικῶ.
 İhsa, A. άφ. sayma, ἀπαρίθμησις.
 İhsai, A. ἐπθ. ἀπογραφικός.
 İhsaiyat, A. πλθ. τοῦ προηγ. καταγραφαί, ἀπογραφαί. || —cetveli, πίναξ ἀπογραφικός.
 İhsan, A. άφ. bağıslama, δωρεά. || —, = iyilik, εὐεργεσία, χάρις. || —, ὄν. κ. Ἡρόδοτος, Χαρίσιος.

İhsan etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αϊτ.) bağıslamak, δωροῦμαι, εὐεργετῶ.
 İhsas, A. άφ. sezdirme, τὸ ἐμπέειν, εἰμπνευσις. || —, = duyma, αἰσθησις, αἴσθημα.
 İhtar, A. άφ. hatırlatma, ὑπόμνησις.
 İhtarat, πλθ. τοῦ προηγ. ὑπομνήσεις.
 İhtar etmek, T. ρμ. μτβ. (αϊτ. δοτ.) hatırlatmak, ὑπομνήσκω.
 İhtibas, A. άφ. tutukluk, (ιατρ.) ἐλίσχεισις. || bevil—1, δυσουρία. || gait—1, = kabizlik, δυσκοιλιότης.
 İhticaç, A. άφ. yoksulluk, ἀνάγκη. ἔνδεια.
 İhticap, A. άφ. gizlenme, örtünme, τὸ καλύπτεσθαι, κρύπτεσθαι.
 İhdida, A. άφ. doğru yolu kabul, ὀρθοτομία, παραδοχή τῆς ἀληθοῦς θεωρησκείας.
 İhtifa, A. άφ. saklanma, gizlenme, τὸ κρύπτεσθαι, ἀπόκρυψις.
 İhtifa etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) saklanmak, κρύπτομαι.
 İhtifal, A. ὄν. büyük alay, ὁμήγουρις, παράταξις, τελετή.
 İhtifalât, πλθ. τοῦ προηγ. ἐν χρήσει εἰς τὰς κηδείας.
 İhtikâr, A. άφ. madrabazlık, κερδοσκοπία.
 İhtikârcı, T. ὄν. madrabaz, κερδοσκόπος, συνωνητής.
 İhtikan, A. ὄν. şiringa ile yikanma, κλύσμα. || —, (ιατρ.) συμφόρησις.
 İhtilâç, A. άφ. çarpınma, seğırtme, σπασμός.
 İhtilâf, A. άφ. uymayış, uyuşmama, ἀσυμφωνία, διαφωνία.
 İhtilâf etmek, T. ρμ. οὐδ. (β' δοτ.) uyuşmamak, διαφωνῶ.
 İhtilâl, A. άφ. karışıklık çıkarma, διατάραξις, ταραχή, στάσις. || —i süür, = delilik, φρενοβλάβεια.
 İhtilâm, A. άφ. duş azma, ὄνειρωξις.
 İhtilâs, A. άφ. hırsızlık, κατάχρησις χρηματική.
 İhtilâs etmek, T. ρμ. μτβ. (αϊτ.) aşır-mak, çalmak, ὑπεξαίρω, ὑποκλέπτω.
 İhtilât, A. άφ. karışır görüşme, ἐπικοινωνία.
 İhtilât etmek, T. ρμ. μτβ. (β' γεν) σχετιζομαι, ἐπικοινωνῶ.
 İhtimal, A. άφ. mümkün, πιθανότης. —dır, = belki, ola bilir, εἶναι πιθανόν. || —i yoktur, δὲν εἶναι δυνατόν.

İhtimalsız, T. ἐπιθ. ἀπίθανος.
 İhtimam, A. ἄφ. dikkatle çalışma, ἐπιμέλεια, φροντίς, προσπάθεια.
 İhtimam etmek, T. ρμ. οὐδ. φροντίζω, ἐπιμελοῦμαι.
 İhtimar, A. ἄφ. mayalanma, ζύμωσις [ἐν γένει καὶ ἰδίᾳ ὑγρῶν].
 İhtimar etmek, T. ρμ. οὐδ. mayalanmak, ζυμοῦμαι.
 İhtinak, A. ἄφ. boğulma, πνιγμός, ἔμφραξις, στένωσις. || —i rahim, ἔμφραξις μήτρας.
 İhtira, A. ἄφ. düşünce ile bulup ortaya getirme, ἐφεύρεσις, ἐπινοήσις.
 İhtira etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐφευρίσκω, ἐπινοῶ, βλ. ihtira.
 İhtirak, A. ἄφ. yanma, tutuşma, καῦσις || (χημ.) —i zatı, αὐτόματος καῦσις. || —i teneffüsü, πνευστική ὀξείδωσις. || (φυσ.) — noktası, = sıcaklık ortası, κέντρον θερμοτήτος.
 İhtiram, A. ἄφ. saygı, σέβας, σεβασμός. || —ımı arz ederim = saygılarımı sunarım, ὑποβάλλω τὰ σέβη μου.
 İhtiram etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) saygi sunmak, τιμῶ, σέβομαι.
 İhtiras, A. ἄφ. koruma, προφύλαξις.
 İhtiras, A. ἄφ. aş gözlülük, σφοδρὰ ἐπιθυμία, πάθος.
 İhtiraz, A. ἄφ. sakinme, koruma, προφύλαξις, ἐπιφύλαξις.
 İhtisap, A. ἄφ. hesap sorma, ἐπίκρισις πρᾶξεως.
 İhtisar, A. ἄφ. kısa kesme, συντομία. || —, (ἀριθ) ἀπλοποιήσις κλάσματος.
 İhtisar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kısa kesmek, συντέμνω λόγον. || —, ἀπλοποιῶ κλάσμα.
 İhtisas, A. ἄφ. yalnız bir şeyle uğraşma, εἰδικότης. || —, σχέσις.
 İhtişam, A. ὄν. göz kamaştırıcı büyüklük, πομπή, μεγαλοπρέπεια. || —, (ιατρ) tikanma, ἔμφραξις.
 İhtiva, A. ἄφ. içine alma, τὸ περιεχεῖν, περιλαμβάνειν.
 İhtiva etmek, T. ρμ. ἐνργ. (αἰτ.) περιλαμβάνω, περιέχω.
 İhtiyaç, A. ἄφ. yokluk, yoksulluk, ἔνδεια, ἀνάγκη. || —i yok, δὲν ἔχει ἀνάγκην.
 İhtiyar, T. ὄν. yaşlı, koca, γέρων.
 İhtiyar, A. ἄφ. seçme, katlanma, ἐκλογή, προαίρεσις.

İhtiyar eylemek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) seçmek, ἐκλέγω, αἰροῦμαι, προτιμῶ.
 İhtiyarî, A. ἐπιθ. isteyikle olan, ἐκούσιος, προαιρετικός.
 İhtiyarlamak } T. ρμ. οὐδ. kocamak,
 İhtiyarlanmak } γηράσκω.
 İhtiyarlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kocatmak, κάμνω τινὰ νὰ γηράσῃ.
 İhtiyarlık, T. ἄφ. kocalık, γῆρας.
 İhtiyat, A. ἄφ. ilerisini düşünme, προφύλαξις, πρόνοια. || —akçası, ἀποθεματικὸν κεφάλαιον. || —askeri, ἐπιφυλακή.
 İhtiyaten, A. ἐπρ. ilerisini düşünerek, προνοητικῶς.
 İhtiyatlı, T. ἐπιθ. ilerisini düşünen, ἐπιφυλακτικός, προνοητικός.
 İhtiyatsız, T. ἐπιθ. düşüncesiz, ἀπερίσκεπτος.
 İhtiyatsızlık, T. ὄν. düşüncesizlik, ἀπρονοησία.
 İhtizar, A. ἄφ. can çekiştirme, ἀγωνία θανάτου.
 İhtizaz, A. ἄφ. sarsıntı, hafifçe titreyiş, δόνησις, παλμός, ἐνθουσιασμός.
 İhtizazlı, T. ἐπιθ. sarsıntılı, παλμώδης. || —ses, φωνή παλμώδης.
 İhvan, A. ὄν. yâr, dost, φίλος, ἀδελφός.
 İhvanlık, T. ὄν. yârlık, συναδέλφωσις, φιλία.
 İhya, A. ἄφ. dirilme, ἀναζωογόνησις, ἀνάστασις.
 İhya, A. ἄφ. sevirtirme, εὐεργεσία μεγάλη.
 İhya etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) dirilmek, ἀναζωογονῶ, ἀνιστῶ νεκρόν. || —, = sevindirmek, εὐεργετῶ μεγάλως.
 İhzar, A. ἄφ. çağirtma, προσαγωγή, κλήτευσις. || —, = hazırlama, προπαρασκευή, προετοιμασία.
 İhzar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) çağirtmak, κλητεύω, παρουσιάζω, προσάγω. || —, προπαρασκευάζω.
 İhzariye, A. ὄν. çağirtma masrafı, δικαίωμα κλητεύσεως.
 İka, A. ἄφ. yapma, διάπραξις, πραγματοποιήσις, τὸ προξενεῖν.
 İkame, A. ἄφ. koyma, yerleştirme, τοποθέτησις, προσαγωγή. || —i dava, ἀγωγή.
 İkamet, A. ἄφ. oturma, διαμονή, κατοικία.

İkamet etmek, T. ρμ. οὐδ. oturmak, διαμένω, κατοικῶ.
 İkamekgâh, Π. ὄν. εν, κατοικία.
 İkan, A. ἄφ. sağlam biliş, γνώσις τελεία, πεποίθησις, βεβαιότης.
 İk'at, A. ἄφ. oturma, ἐγκαθίδρυσις, ἐνθρόνισις.
 İkaz, A. ἄφ. uyandırma, dürtme, ἀφύπνισις, διέγερσις, ὑποκίνησις.
 İkaz etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. ἀφαιρ.) ἀφυπνίζω, διεγείρω.
 İkbal, A. ἄφ. mut, εὐνοια τύχης, εὐτυχία. || —, ὄν. κ. Ἡβη.
 İkbalsız, T. ἐπθ. mutsuz, ἀτυχής.
 İkbalsızlık, T. ἄφ. mutsuzluk, ἀτυχία.
 İkdam, A. ἄφ. çabalama, ilerleme, πρόοδος, ἐπιμέλεια.
 İken ἢ ken, T. ἄκλιτος μετοχή, ὄν, οὔσα, ὄν. || —, ἐνῶ εἶμαι, εἶσαι κτλ. ἢ ἐνῶ ἡμην, ἡσο κτλ. || kâtip—, ὅτε ἡμην, ἡσο, ἦτο γραμματεὺς. || sen gider—, ὅτε σὺ ἐπήγαινες.
 İki, T. ἀριθμ. δύο. || —ağızlı, δίστομος (ἄνθρωπος ἢ ξίφος κτλ.) δίστομοι. || —çifte, δίκαπον (ἀκάτιον). || —yüzlü, διαπρόσωπος. || —de bir, ἢ —de birde, συχνὰ πυχνά. || —nci, δεύτερος. || —şer, ἀνά δύο. || bir taksim—, ἢ ikide bir, ἐν δεύτερον.
 İkilemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διπλασιάζω.
 İkili, T. ὄν. δυάριον [χαρτοπαιγνίου].
 İkilik, T. ὄν. δίγροσον.
 İkin, T. acaba, aya, ἐμβρόντητος, ἐκστατικός, ἔκθαμβος.
 İkinci, T. ὄν. δειλινόν. || —namazi, προσευχὴ τοῦ δειλινοῦ, ὁ ἔσπερινός.
 İkiz, T. ὄν. δίδυμος.
 İklim, A. ἄφ. [ἑλλ.] ὄν. ülke, κλίμα, χώρα, ζώνη. || yedi—, τὰ ἐπὶ κλίματα, ἦτοι ὅλος ὁ κόσμος.
 İkmal, A. ἄφ. tamamlama, συμπλήρωσις, ἀποπεράτωσις, ἔκτισις ποιητής. || —imtihani, ἐξέτασις συμπληρωματική.
 İkmal etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) tamamlamak, συμπληρῶ, τελειοποιῶ, ἀποπερατῶ.
 İkna, A. ἄφ. kandırma, τὸ καταπειθεῖν, καταπεισις.
 İkna etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kandırmak, καταπειθῶ.
 İkraha = istikraha = iğrenme.

İkam, A. ἄφ. ağır-lama, τιμῆ, περιποίησις. || —, δῶρον, προσφορά.
 İkram etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ağır-lamak, τιμῶ, περιποιούμαι, ὑποδέχομαι καλῶς. || —, (δοτ. αἰτ.) προσφέρω.
 İkramiye, A. ὄν. δῶρον, ἦτοι χρηματικὸν ποσὸν διδόμενον χάριν τιμῆς. || —. βραβεῖον, ἦτοι κέρδος χρηματικόν, διδόμενον κατὰ τὰς κληρώσεις.
 İkrar, A. ἄφ. söyleme, kabul, ὁμολογία, ἐπιβεβαιώσεις.
 İkrar etmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) ὁμολογῶ, ἐπιβεβαιῶ.
 İkras, A. ἄφ. ödünç para verme, τὸ δανεῖζειν [χρῆματα], δάνειον.
 İkrasat, πλθ. τοῦ προηγ. ödünç para-lar, δάνεια.
 İkrazen, A. ἐπρ. ödünç olarak, δανειακῶς.
 İkras etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ödünç vermek, δανεῖζω.
 İksa, A. ἄφ. giydirmē, τὸ ἐνδύειν τινά, τὸ δίδειν ἐνδύματα.
 İksir, A. ὄν. büyük ve öclü bir cisim, λίθος φιλοσοφικός, δι' οὗ τὰ ἄλλα μέταλλα δῆθεν μεταβάλλονται εἰς χρυσόν.
 İktibas, A. ἄφ. başkasının yazdığından seçme, ἐρανίζεσθαι, ἀρύεσθαι φράσεις, ἐννοίας, ἐδάφια κτλ. ἐκ συγγραμμάτων.
 İktibas etmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.) ἀρύομαι, ἐρανίζομαι, βλ. προηγ.
 İktida, A. ἄφ. taklit etme, τὸ μιμεῖσθαι, υἴμα, ἔπεσθαι.
 İktidaen, A. ἐπρ. uyarak, κατὰ μίμησιν.
 İktidar, A. ἄφ. güç yetme, ἰσχύς, δύναμις. || —, = güçlülük, ἰκανότης.
 İktidarlı, T. ἐπθ. güçlü, δυνατός, ἰκανός.
 İktidarsız, T. ἐπθ. güçsüz, ἀδύνατος, ἀνίκανος.
 İktidarsızlık, T. ἄφ. güçsüzlük, ἀνικανότης, ἀδυναμία.
 İktifa, A. ἄφ. oluruna katlanma, αὐτάρκεια, ὀλιγάρκεια.
 İktifa etmek, T. ρμ. μέσ. (β' γεν.) oluruna katlanmak, ἀρκοῦμαι.
 İktiham, A. ἄφ. göğüs germe, saylamamak, περιφρόνησις κινδύνων, ἐχθρῶν. || —, = akin, ἐφοδος, ἐπίθεσις, προσβολή.

İktiran, A. άφ. yanaşma, yaklaşma, προσέγγισις, γειτνίασις.
 İktisa, A. άφ. giyinme, τὸ ἐνδύεσθαι, περιβολή.
 İktisadî, A. ἐπθ. idareli, οἰκονομολογικός.
 İktisadiyat, A. ὄν. idareden bahseden ilim, οἰκονομολογία.
 İktisadiyun, A. ὄν. οἱ οἰκονομολόγοι.
 İktisap, A. άφ. kazanma, edinme, ἀπόκτησις.
 İktisap etmek, T. ρμ. ἐνργ. (αἰτ.) edinmek, ἀποκτῶ.
 İktisat, A. άφ. idareli geçinme, οικονομία, οἰκονομολογία.
 İktisatçı, T. ὄν. οἰκονομολόγος.
 İktitaf, A. άφ. derme, toplama, συλλογή καρπῶν [κυριολ. καὶ μτφ.].
 İktitaf etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) devşirmek, δρέπομαι.
 İktiza, A. άφ. işe yarama, ανάγκη, ἀπαίτησις. || —sına göre, κατὰ τὰς περιστάσεις, κατὰ τὴν ἀνάγκην.
 İktizali, T. ἐπθ. ἀναγκαῖος, ἀπαιτούμενος. || —dır, εἶναι ἀναγκαῖος, ἀπαιτεῖται.
 İktizasız, T. ἐπθ. ὁ μὴ ἀναγκαῖος, περιττός.
 İlä, A. πρόθ. κ. kadar, μέχρι. || beş — altı = 5—6.
 İlä, A. άφ. yükseltme, ἀνύψωσις, ἔξαρις.
 İläç, A. ὄν. em, φάρμακον, ἱατρικόν.
 İläçlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) emlemek, θεραπεύω, ἀλείφω φάρμακον.
 İläçli, T. ἐπθ. oyunlu, νενοθυμένος, ὁ περιέχων δόλον.
 İläçsiz, T. ἐπ. γνήσιος, ἀνόθευτος.
 İläh, A. ὄν. Tanrı, Θεός. || İlä — e il alah = Tanrıdan başka Tanrı yoktur, οὐκ ἔστι Θεός εἰ μὴ ὁ Θεός.
 İlähe, A. ὄν. dişi tanrı, θεὰ εἰδολολατρῶν.
 İlähî, A. ἐπθ. Tanrıya müteallik, θεῖος. || emri —, = Tanrı buyuruşu, θεία διαταγή.
 İlähî, A. ὄν. irtili, ὕμνος πρὸς τὸν Θεόν, ὄν. οἱ ἐπαίται ψάλλουσι πρὸ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν.
 İlähici, T. ὄν. irtilici, ἐπαίτης ψάλλον ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν.
 İlähiri, A. ἐπρ. ve saire, daha, μέχρι τέλους, καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς.
 İlähiyat, A. ὄν. πλθ. Tanrıdan bahse-

den ilim, Θεολογία. || —, τὸ περὶ Θεοῦ μέρος τῆς φιλοσοφίας.
 İlähiye, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ İlähî. || ulü — mü—, αἱ θεῖαι ἐπιστήμαι, θεολογία.
 İlähiyun, A. ὄν. πλθ. θεολόγοι.
 İläl, A. άφ. (γραμμ.) συναίρεσις.
 İläm, A. άφ. bildirme, anlatma, γνωστοποίησις. || —, = söz kesimi yazılı olan kâat, ἀπόφασις δικαστική [τὸ ἔγγραφον].
 İläm etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) bildirmek, γνωστοποιῶ, πληροφορῶ. || —, söz kesmek, ἐκδίδω ἀπόφασιν, ἀποφαίνομαι.
 İlän, A. άφ. meydana çıkarma, bildirme, δημοσίευσις. προκήρυξις, ἀγγελία. || —i harp, προκήρυξις πολέμου.
 İlänat, A. ὄν. πλθ. τοῦ προηγ. ἀγγελίαι, δημοσιεύσεις.
 İlän etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) δημοσιεύω, κηρύττω.
 İlançı, T. ἐπθ. ὁ ἐκθέτων πρὸς κερδοσκοπίαν εἰς θεῶν τοῦ δημοσίου σπάνια πράγματα.
 İläve, A. ὄν. katma, artirma, προσθήκη, παράρτημα.
 İläve etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) katmak, προστίθμι.
 İläveli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων προσθήκην, παράρτημα.
 İläveten, A. ἐπρ. κατὰ προσθήκην, προσθετικῶς.
 İlbaz, A. άφ. giydirme, τὸ ἐνδύειν.
 İlca, A. άφ. zorlama, καταναγκασμός, ἀπαίτησις ἐπιβλητική.
 İlcaat, A. πλθ. τοῦ προηγ. ἀπαιτήσεις.
 İldim, T. ἐπθ. rişman, μεταμεληθεῖς, μετάμελος.
 İldimlik, T. άφ. rişmanlık, μεταμέλεια.
 İle ἢ ilen [ἦ le, la], T. πρόθ. διά, μετά. || —, (σύνδ. συμπλ.) καὶ. || benim — gel, ἔλα μετ' ἐμοῦ. || baba — oğul, πατήρ καὶ υἱός.
 İlelebet, A. ἐπρ. sonu olmıyarak, διὰ παντός, αἰώνως.
 İlemek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) rasgelmek, ἐπιτυγχάνω, συναντῶ. || —, (αἰτ.) τυλιγαδίζω, κάμνω κουβάρι.
 İlenç, T. ὄν. beddua, κατάρα, ἀνάθεμα.
 İleri, T. ὄν. erte, ati, τὸ περαιτέρω, τὸ ἔμπροσθεν, τὸ κατόπιν, τὸ μέλλον. || —, (ἐπθ.) ὁ προηγούμενος, ὁ

προχωρήσας. || —, έπρ. έμπρός. || —
de, [έπί στάσεως] έν τῷ μέλλοντι,
κατόπιν. || — gelenler, πρόκριτοι,
προεξάρχοντες.
İleri gelmek, T. ρμ. οὐδ (άφαιρ.) προέρ-
χομαι, πηγάζω.
İleri gitmek, T. ρμ. οὐδ. προχωρῶ,
προοδεύω, προάγομαι.
İerlemek = ileri gitmek.
İerletmek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) κάμνω
τι νά προχωρῆ, νά προοδεύη, προά-
γω. || —, καλλιεργῶ σχέσεις, φιλιάν.
İletmek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) götürmek,
όδηγῶ εἰς τινα χώραν, τόπον, ά-
πάγω.
İlga, A. άφ. bozma, kaldırma, κατάρ-
γησης, άκύρωσις.
İlga etmek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) kaldır-
mak, καταργῶ.
İlhak, A. άφ. katma, προσθήκη. || —,
προσάρτησις χώρας κτλ.
İlhak etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αίτ.)
katmak, προσθέτω, προσαρτῶ.
İlham, A. άφ. gönüle doğma, άποκά-
λυψις [θεία], έμπνευσις.
İlhat, A. άφ. dinsizlik, παρέκκλισις
τῆς εὐθείας όδοῦ, αίρεσις (θρησκ.).
İlik, T. όν. düğme, κομβοδόχη. || —,
kemik yağı, μυελός όστέων. || mur-
dar—, ναυτιαίος μυελός. || —, μτφ.
güzel kadın, ώραία γυνή.
İliklemek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) düğme-
lemek, έμπορπῶ, κ. κουμπώνω.
İliklenmek, T. ρμ. οὐδ. κ. κουμπό-
νομαι.
İlikli, T. έπθ. μυελώδης. || —, κ. κουμ-
πωμένος.
İlim [ilm], A. όν. bilgi, γνώσις, έπι-
στήμη, παιδεία. || —i kelâm, θεολο-
γία. || —i hal, κατήχησις. || —i tefsir,
έριμνευτική. || —i hukuk, νομική. ||
—i ahlâk, ήθική. || —i belâgat, ρη-
τορική. || —i beyan, όμιλητική. || —i
servet, πλουτολογία.
İlimsiz, T. έπθ. bilgisiz, άμαθής, άπαι-
δευτος.
İlimsizlik, T. άφ. bilgisizlik, άμάθεια,
άπαιδευσία.
İlinti, T. όν. iliştirme, διαρραφή, τρύ-
πωμα.
İlišik, T. όν. σχέσις, σύνδεσμος, engel,
πρόσκομμα, έμπερδευμα. || —, ένστα-
σις, παρατήρησις.
İlišikli, T. έπθ. περίπλοκος.

İlišiksiz, T. έπθ. pürüzsüz, ό άνευ
προσκόμματος, έλεύθερος. || —, μτφ.
dinsiz, ό μη φροντίζων περι οὐδενός,
άθεος.
İliškin, T. έπθ. ό σκαλόνων, άνώματος.
İlišmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) takılmak,
sataşmak, σκαλόνω, πειράζω. || — =
el sürmek, έγγίζω.
İlištirmek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) takmak,
άναρτῶ τι διά τῆς άρπάγης, σχοι-
νίου, κ. σκαλόνω. || —, μτφ. περι-
πλέκω, έμπερδεύω.
İlk, T. έπθ. birinci, πρώτος, άρχικός.
|| —bahar = yaz, έαρ. || —oğul, πρω-
τότοκος υἱός. || —önce, εὐθύς έξ άρ-
χῆς.
İlka, A. άφ. koma, bırakma, τὸ ρί-
πτειν, ρίψις. || —, μτφ. kandırma,
εισήγησις [ίδια επί κακοῦ].
İlkin, T. έπρ. κατά πρώτον.
İllâ = ille.
İllallah, A. έπφ. aman Tanrı biktım !
πρὸς Θεοῦ ! [πρὸς εκδήλωσιν άγα-
νακτήσεως].
İlle ή illâ, A. σύνδ. hele, εκτός, ει μή.
|| —, έπρ. πρὸ πάντων.
illet, A. όν. sayruluk, νόσος, άσθένεια,
πάθος. || —, = pürüz, έλάττωμα, έλ-
λειψις. || —, αίτία, λόγος, σκοπός.
İlletli, T. έπθ. sayru, άσθενής, έμπα-
θής, φιλάσθενος, özürliü, έλαττωμα-
τικός.
İlletsiz, T. έπθ. pürüzsüz, ό άνευ πά-
θους, άσθενείας, έλαττώματος.
İllyyin, A. όν. gökten daha güce yer,
θείσις ύπερτέρα του παραδεισου ή
των οὐρανών.
İlmek, T. όν. iğreti düğüm, δεσμός πε-
ρραιρετός ώς ό σπάγγος δέματος κτλ.
İlmekli, T. έπθ. düğümlemiş, ό έχων
δεσμόν περιραιρετόν, τρυπωμένος.
İlmeklemek, T. ρμ. μτβ. (αίτ.) düğüm-
lemek, δένω τι με σπάγγον. || —,
τρυπόνω.
İlmî, A. έπθ. bilgiye müteallik, έπι-
στημονικός. || — = nazari, θεωρη-
τικός.
İlmihal, A. όν. namaz v. s. kitabı, κα-
τήχησις, βλ. και ilim.
İlmiye, A. έπθ. θηλ. του ilmi.
İlmühaber, T. όν. pusula, πιστοποιη-
τικόν.
İlsak, A. άφ. birleştirme, σύνδεσις,
συνένωσις.

İlsak etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.)
συνδέω, συνενῶ.
İltica, A. ἄφ. siginma, καταφυγή.
İltica etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) κατα-
φεύγω.
İlticagâh, Π. ὄν. siginacak yer, ἄσυλον.
İltifat, A. ἄφ. ikram, φιλοφροσύνη,
περιποίησις. || —, χαιρετισμός. || —,
μτφ. ἀκρόασις, προσοχή. || —etmek,
(δοτ.) περιποιοῦμαι.
İltifatkârane, A. ἐπρ. θερμῶς, μερο-
ληπτικῶς.
İltihak, A. ἄφ. katılma, τὸ προστίθε-
σθαι εἰς τι ἢ εἰς τινα μερίδα. || —,
προσθήκη, προσάρτησις. || —etmek,
προσαρτῶ.
İltihap, A. ἄφ. alevlenme, ἀνάφλεξις.
|| —, (ιατρ.) φλόγωσις.
İltimas, A. ἄφ. kayırma, arkalama,
σύστασις, προστασία, ἀξιώσις φιλική.
İltimasçı, T. ὄν. ὁ συνειθίζων νὰ συνι-
στᾷ καὶ ζητῇ χάριτας δι' ἄλλους.
İltimas etmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.)
συνιστῶ, προστατεύω.
İltisak, A. ἄφ. bitişme, birleşme, συνά-
φεια, σύνδεσις. || —etmek, συνδέομαι.
İltisakî, A. ἐπθ. birleşen, συνδεδεμέ-
νος, συνηνωμένος.
İltiva, A. ἄφ. bükülme, dolaşıklılık,
τὸ περιελίσσεσθαι. || —. (χειρουργ.)
σύστροφία, σιρέψις. || —, (ἀνατ.)
πτυχή.
İltiyam, A. ἄφ. yara kapanması, ἐπού-
λωσις, τὸ θεραπεύεσθαι.
İltizam, A. ἄφ. birinin tarafını tutma,
ὑπεράσπισις, θερμὴ ὑποστήριξις. ||
—, ἐνδιαφέρον, ἐπιδίωξις. || —, ἐρ-
γολαβία.
İltizamen, A. ἐπρ. πρὸς ὑπεράσπισιν.
|| —, ἐκ συστήματος.
İltizam etmek, T. ρμ. ἐνργ. (αἰτ.) ἀνα-
λαμβάνω, ἀναδέχομαι. || —, ὑποστη-
ρίζω, ὑπερασπίζομαι.
İltizamî, A. ἐπθ. (γραμμ.) ἢ sigai—ye,
εὐκτική ἔγκλισις [ἰσοδύναμος πρὸς
τὴν ὑποτακτικὴν τῆς ἑλληνικῆς].
İlyas, ὄν. κ. ὁ προφήτης Ἡλίας. || —,
ὄν. κ. Ἡλίας.
İlzam, A. ἄφ. susturma, ἀποστόμωσις.
|| —, ἐκμίσθωσις.
İma, A. ἄφ. isaretle anlatma, ὑπαινιγ-
μός, ἔμμεσός ὑποδήλωσις.
İma etmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) ὑπαι-
νίττομαι, ὑποδηλῶ.

İmal, A. ἄφ. yapma, κατασκευή, κα-
τεργασία. || —kullanış, χρῆσις.
İmalât, A. ὄν. yapılan şeyler, προϊόν-
τα βιομηχανικά.
İmalâthane, Π. ὄν. fabrika, ἐργοστά-
σιον.
İmal etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κατα-
σκευάζω, κατεργάζομαι.
İmalı, T. ἐπθ. ὁ περιέχων ὑπαινιγμούς.
İmam, A. ὄν. θρησκευτικός ἀρχηγός
τῶν Μωαμεθανῶν.
İmame, A. ὄν. κεφαλή, κορωνίς κομ-
βολογίου.
İmamet, A. ἄφ. ἡ ιδιότης, τὸ ἀξίωμα
τοῦ Ἰμάμη.
İmamlık, T. ὄν. συν. τοῦ προηγ.
İmamzade, Π. ὄν. Ἰμαμίδης.
İm'an, A. ἄφ. dikkatla bakış, ἀτενί-
ζειν, ἐπισταμένη παρατήρησις.
İman, A. ἄφ. inanma, πίστις, θρησκεία.
İmana gelmek, T. ρμ. οὐδ. σωφρονί-
ζομαι.
İmana getirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φέ-
ρω εἰς θεογνωσίαν, σωφρονίζω.
İman etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) πι-
στεύω.
İmansız, T. ἐπθ. ἄθρησκος. || —, μτφ.
σκληρός, ἀτηνής.
İmansızca, T. ἐπρ. σκληρῶς, ἀτηνῶς.
İmansızlık, T. ἄφ. dinsizlik, ἀπιστία,
ἀθεΐα. || —, μτφ. σκληρότης.
İmar, A. ἄφ. şenlendirme, τὸ καθι-
στᾶν τόπον τινὰ θάλλοντα, ἀκμά-
ζοντα, κατωξημένον. || —, ἀνακαινί-
σις, προαγωγή.
İmaret, A. ὄν. πτωχοτροφεῖον.
İmaret çorbasi, T. ὄν. bedava şey, δω-
ρεάν, ἤτοι πρῶγμα διδόμενον εἰς τι-
μὴν εὐτελεστάτην.
İmar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κατοι-
κίζω, καλλωπίζω, ἀνακαινίζω.
İmbat [inbat], A. ἄφ. bitirme, fidan
yetiştirme, βλάστησις.
İmbat, T. ὄν. deniz rüzgârı, ἄνεμος ὁ
καλούμενος ἐμβάτης, αὖρα τοῦ πόν-
του.
İmbik, Ἑλλ. ὄν. ἄμβυξ, διυλιστήρ. ||
—ten çekmek, διυλίζω.
İmbisat [inbisat], A. ἄφ. yayılma, δια-
στολή, ἀνάπτυξις. || —, μτφ. sevinç,
ἀγαλλίασις.
İmdat, A. ἄφ. yardım, ἀρωγή, βοή-
θεια, ἐπικουρία.
İmdatçı, T. ἐπθ. yardımı, ἐπίκουρος,

- βοηθός. || —, ὄν. ἐπικουρικός στρα-
τός.
- İmdat eylemek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.)
yardım etmek, βοηθῶ, ἔρχομαι εἰς
ἐπικουρίαν, πέμπω ἐπικουρίαν.
- İmdi, T. ἐπρ. artik, gayri, şimdi, τώρα,
ἀμέσως. || —, (σύνδ.) ὄθεν, λοιπόν.
|| [ἐν ἀκολουθίᾳ indi: gel—, ἐλθὲ
λοιπόν!]. || hoşundu [ἔκφρασις ἀπει-
λητική] καλά! νὰ τὸ ἐνθυμηθῆς!
İmece, T. ὄν. el birliğile çalışan, ὁ
ἐργαζόμενος τῇ κοινῇ βοήθειᾳ.
- İmek, T. ἀπαρ. βοηθητικὸν = εἶναι.
Τὸ — ἔχει μόνον τέσσαρας χρόνους,
τῶν λοιπῶν συμπληρουμένων διὰ τοῦ
olmak (βλ. γραμμ.).
- İmha, A. ἀφ. yok etme, ἐξαφάνις,
ἐξολοθρευσις, καταστροφή. || —, ἀ-
πόσβεσις [χρέους].
- İmha etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξαφα-
νίζω, ἐξολοθρεύω. || —, ἀποσβένυμι
χρέος.
- İmhal, A. ἀφ. geri bırakma, ἀναβολή,
παράτασις. || bilâ—, ἐνυπερθέτως.
- İmik, T. ὄν. bingildak, τὸ ἄνω μέρος
τοῦ κρανίου.
- İmizgenmek, T. ρμ οὐδ ἀποσβένυμαι
καὶ μαυρίζω [ἐπὶ πυρός].
- İmkân, A. ἀφ. çare, δυνατόν, πιθανό-
της, μέσον, τρόπος.
- İmkânsız, T. ἐπθ. ἀδύνατος, ἀπίθανος.
- İmkânsızlık, T. ὄν. τὸ ἀπίθανον, τὸ
ἀδύνατον.
- İmlâ, A. ἀφ. doldurma, τὸ πληροῦν,
πλήρωσις. || —etmek = doldurmak
συμπληρῶ.
- İmlâ, A. ὄν. yazıyı yanlış yazma,
ὀρθογραφία. || —ya gelmek, (μτφ.)
διορθοῦμαι ἠθικῶς. || —ya getirmek,
διορθόνω.
- İmlâsız, T. ἐπθ. yanlış, ἀνορθόγραφος.
- İmlâsızlık, T. ἀφ. ἀνορθογραφία.
- İmrar, A. ἀφ. geçme, διαπεραιώσις,
διαβίβασις.
- İmrendirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) istek
uyandırmak, διεγείρω τὴν ὄρεξίν τι-
νος, κ. τὸν κάμνω νὰ λιμπισθῆ.
- İmrenilmek, T. ρμ. μέσ. καθίσταμαι
ὀρεκτικός, λιμπιστερός.
- İmrenmek, T. ρμ. οὐδ. istekli olmak,
ὀρέγομαι, λιμπίζομαι.
- İmsak, A. ἀφ. pehriz, ἀποχή. || —, =
cimrilik, φειδώ, φιλαργυρία.
- İmsakiye, A. ὄν. φυλλάδιον περιέχον
- τὸν χρόνον καθ' ὃν ἄρχεται ἡ νη-
στεία.
- İmsas, A. ἀφ. emdirme, θηλασμός,
βίζαγμα.
- İmtidat, A. ἀφ. uzun sürme, παρά-
τασις.
- İmtidat etmek, T. ρμ. οὐδ. uzun sür-
mek, παρατείνομαι, ἐκτείνομαι.
- İmtihan, A. ἀφ. deneme, sinama, δο-
κιμασία, ἐξέτασις.
- İmtihan etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξε-
ταζω, ὑποβάλλω εἰς δοκιμασίαν.
- İmtihan vermek, T. ρμ. οὐδ. ὑποβάλ-
λομαι εἰς δοκιμασίαν, ἐξετάζομαι.
- İmtilâ, A. ἀφ. dolgunluk, kan toplan-
ması, ἔμφαξις, πλήρωσις [αἵματος].
- İmtina, A. ἀφ. yarmama, ἀρνησις, ἀ-
ποποίησης, ἀποχή.
- İmtina etmek, T. ρμ. μσ. (αἰτ.) ἀρ-
νοῦμαι. ἀποποιούμαι.
- İmtinan, A. ἀφ. başa kakma, ὑπόμνη-
σις πάντοτε δι' εὐεργεσίαν γενομένην.
|| —, ὑποχρέωσις, εὐγνωμοσύνη.
- İmtisal, A. ἀφ. uyma, görenek sayma,
μίμησις, συμμόρφωσις.
- İmtisalen, A. ἐπρ. bir şeye uyarak,
συμμορφούμενος, ὑπείκων.
- İmtisas, A. ἀφ. emme, ἐκμύζησις, ἀ-
πορρόφησις.
- İmtisas etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) em-
mek, ἀπορροφῶ, ἀπομυζῶ.
- İmtiyaz, A. ἀφ. farklı olma, διάκρισις,
ὑπεροχή. || —, patenta, προνόμιον,
παραχώρησις, αὐτονομία.
- İmtiyazlı, T. ἐπθ. προνομιούχος.
- İmtizaç, A. ἀφ. uygunluk, geçinme,
alışma, συνδυασμός, ἐξοικειώσις, ἀρ-
μονία.
- İmtizaç etmek, T. ρμ. οὐδ. uymak,
alışmak, εὐρίσχομαι ἐν ἁρμονίᾳ, συ-
ζῶ καλῶς, ἐξοικειούμαι.
- İmtizaçsızlık, T. ἀφ. geçimsizlik, ἔλ-
λειψις συμβιβασμοῦ, ἁρμονίας.
- İmza, A. ἀφ. kendi adını yazma, ὑπο-
γραφή.
- İmza atmak, T. ρμ. (δοτ.) ὑπογράφω
- İmzalamak, T. ρμ. (αἰτ.) ὑπογράφω.
- İmzalanmak, T. ρμ. πθ. ὑπογράφεσθαι
[ἐπὶ ἐγγράφων κτλ.].
- İmzalaşmak, T. ρμ. ἄλλ. συμβάλλομαι
ἀμοιβαίως δι' ὑπογραφῆς.
- İmzalatmak } T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.)
- İmzalatırmak } βάλλω τινά νὰ ὑπογρά-
ψῃ τι.

İN, T. ὄν. mağara, τρώγλη, ἄντρον, φωλεὰ ἀγρίων θηρίων.

İNada binmek, T. ρμ. οὐδ. öngüşmek, ἰσχυρογνωμονῶ, κ. πεισμόνομαι ὑπὲρ τὸ δέον. || iş inada bindi, ἡ ὑπόθεσις ἔφθασεν εἰς τὸ πείσμα.

İNad etmek, T. ρμ. οὐδ. ἐπιμένω.

İNadına, T. ἐπρ. πεισματικά.

İNak, T. ἐπθ. sözüne inanılır, ἔμπιστος. muşavir, σύμβουλος.

İN'am, A. ὄν. iyilik, εὐεργεσία, χάρις.

İN'am etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) eyilik etmek, εὐεργετῶ.

İNan, T. ὄν. iman, doğruluk, πίστις, ἐμπιστοσύνη, βεβαιότης. || — olsun, πιστεύσατε, σᾶς βεβαιῶ.

İNana gelmek, T. ρμ. οὐδ. πιστεύω, εἶμαι βέβαιος.

İNanç, T. ἐπθ. inanmağa yakışır, ἀξιόπιστος.

İNandırmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) καταπειθῶ τινά.

İNanılmak, T. ρμ. πθ. πιστεύομαι, εἶμαι πιστευτός. || —, (ἀπρὸς.) πιστεύεις. || inanılmaz ἢ inanılmıyacak, ἀπίστευτος. || inanılır ἢ inanılacak, πιστευτός.

İNanış, T. ἄφ. πίστις, ἐμπιστοσύνη. πεποίθησις.

İNanma = inanış,

İNanmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) πιστεύω τινί, ἐμπιστεύομαι.

İNas, A. ὄν. dişi, θήλεα, τὸ γυναικεῖον φύλον.

İNat, A. ὄν. öngü, πείσμα, ἰσχυρογνωμοσύνη.

İNatçı, T. ὄν. öngül, πείσμων, ἰσχυρογνώμων.

İNatçılık, T. ὄν. öngüllük, πείσμα, ἰσχυρογνωμοσύνη.

İNatlaşmak, T. ρμ. οὐδ. ἰσχυρογνωμονῶ, ἐπιμένω ὑπὲρ τὸ δέον.

İNayet, A. ὄν. iyilik, lütuf, χάρις, ἔλεος, βοήθεια, καλοσύνη. || —ola, ὁ Θεὸς νὰ σέ ἐλεήσῃ [εὐχὴ πρὸς ἀποπεμπόμενον ἐπαίτην]. || —, ὄν. κ. Εὐδοκία.

İNayeten, A. ἐπρ. lütfen, iyilik ederek, κατὰ χάριν, ἐλέφ.

İNayet etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἐλεῶ, χαρίζω. || —, κάμνω τὴν χάριν. εὐαρεστοῦμαι.

İNayetkâr Π. } ἐπθ. iyilik eden, εὐερ-
İNayetli T. } γετικός, ἐλεήμων, ἀγαθός.

İNbias, A. ἄφ. ileri gelme, τὸ προέρχεσθαι, πηγάζειν.

İNcalız, T. ὄν. yaban sarmısağı, ἄγριον σκόροδον.

İNce, T. ἐπθ. yufka, λεπτός. || —fikir, λεπτή ιδέα [ειρωνικῶς]. || —hastalık, φθίσις. || —den inceye, λεπτομερέστατα. || —adam, πανοῦργος [φίνος]. || —elemek, κοσκινίζω λεπτά, μτφ. ἐξετάζω λεπτομερέστατα.

İNcecik, T. ἐπθ. λεπτότατος, κ. ψιλοῦτσικος.

İNcelemek = inceltmek.

İNceleşmek, T. ρμ. οὐδ. λεπτόνομαι. || —, κάμνω τὸν εὐγενῆ. || —, μεταχειρίζομαι ξένας ἐκφράσεις ἀντὶ τῶν καθαρῶς Τουρκικῶν.

İNcelik, T. ἄφ. λεπτότης. || —, εὐφυΐα ἄχαρις.

İNcelmek = inceleşmek.

İNceltmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λεπτόνω. || —, (μτφ.) ἐξευγενίζω, ἐκπολιτίζω.

İNci, T. ὄν. μαργαρίτης. || — çiceği, (φυτ.) μαργαρίτης.

İNcidici, T. ἐπθ. ὁ προξενῶν πόνον, ἄλγος, βλάβην.

İNcidiş, T. ἄφ. incitme, κάκωσις, ἐνόχλησις.

İNcik, T. ὄν. ὄστον, τῆς κνήμης ἢ τῶν ποδῶν. || —, πτέρνα.

İNcik, T. ἐπθ. ἐλαφρῶς πληγωμένος. || —, δυσηρεστημένος.

İNcil, A. [ἐλλ.] ἢ K. Διαθήκη, Εὐαγγέλιον.

İNcilâ, A. ἄφ. parıldama, στιλπνότης, λάμψις. || —, αἰθριότης.

İNcili, T. ἐπθ. μαργαριτοφόρος.

İNcimat, A. ἄφ. donma, πῆξις, στερεοποίησις.

İNcimat etmek, T. ρμ. οὐδ. πήγνυμι, μεταβάλλομαι εἰς στερεὸν σῶμα.

İNcingen, T. ἐπθ. μικροφιλότιμος.

İNcingenlik, T. ὄν. μικροφιλοτιμία.

İNcinmek, T. ρμ. μσ. hafif yaralanma, πληγόνομαι ἐλαφρῶς, πονῶ, ἐξαρθροῦμαι [ἐπὶ μέλους τοῦ σώματος]. || —, μτφ. gücenmek, δυσαιρεστοῦμαι.

İNcir, T. ὄν. σῦκον. || —kuşu, ἢ —delen, (πτην.) συκοφάγος. || —ağacı, συκῆ.

İNcirlik, T. ὄν. τόπος πλήρης δένδρων συκῆς.

İNcitme beni, T. ὄν. (νόσ.) ilişme bana = kanser, καρκίνος.

İncitmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ağritmak, προξενῶ πόνον, πληγόνω ελαφρῶς μέλος τοῦ σώματος, ἐνοχλῶ. || —, = ilişmek, ἐγγίζω.
 İncizar, A. ἄφ. çekilme, ἔλιξις. || —, συμπάθεια.
 İnd, A. ὄν. [ισοδ. τῇ προθ. *παρά, κατά*. || —imde, κατὰ τὴν κρίσιν μου.
 İndar, A. ἄφ. yara yeri, iv' ἐπούλωσις.
 İndî, A. ἐπθ. göre, boş düşünce, ἀβάσιμος, μάταιος, εἰκασία.
 İndifa, A. ἄφ. itilme, püskürme, ἀποσβήσις.
 İndimaç, A. ἄφ. iyi düzeltilme, συναρμογή, συνάρθρωσις.
 İndirilmek, T. ρμ. πθ. καταβιβάζομαι. || —, ἐλαττοῦμαι, ταπεινοῦμαι.
 İndirmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) καταβιβάζω. || —, καταπραῦνω, ἐλατῶ.
 İndiyat, A. ἐπθ. πλθ. boş ve esassız şeyler, εἰκασίαι.
 İnek, T. ὄν. ἀγέλας, δάμαλις. || —, μτφ. βλάξ, ἡλίθιος.
 İnekçi, T. ὄν. βουκόλος.
 İnfak, A. ἄφ. besleme, yidirme, διατροφή, συντήρησις οἰκογενείας κτλ.
 İnfaz, A. ἄφ. yapma, yerine getirme, ἐκτέλεσις διαταγῆς ἢ διαθήκης κτλ.
 İnfial, A. ἄφ. gücenme, δυσαρέσκεια, ἀγανάκτησις.
 İnfikâk, A. ἄφ. ayrılma, ἀποχωρισμός. || —, (χειρ.) ἐξάρθρωσις.
 İnfikâk etmek, T. ρμ. μτβ. ἀποχωρίζομαι, φεύγω, ἀναχωρῶ.
 İnfirat, A. ἄφ. yalnız kalma, ἀπομόνωσις. || —, (φυσ.) μόνωσις.
 İnfisah, A. ἄφ. bozulma, διάλυσις, ἀκύρωσις, κατάργησις. || —, = genişleme, εὐρυνσις, πλάτυνσις, διαστολή.
 İnfisal, A. ἄφ. ayrılma, bir işten çıkartılma, ἀποχώρησις, παῦσις [ἰδία θέσεως, ὑπηρεσίας].
 İnfisat, A. ἄφ. bozulma, βλάβη, διαφθορά. || mide—ı, κ. κακοστομαχία.
 İngi, T. ὄν. damla, ἀπόπληκτος.
 İngili, T. ἐπθ. damlali, ἀπόπληκτος.
 İngiliz, ὄν. κ. Ἄγγλος.
 İngilizce, T. ὄν. ἢ Ἀγγλικὴ γλῶσσα. || —, (ἐπρ.) Ἀγγλιστί.
 İnhâ, A. ἄφ. yetiştirme, εἰδοποίησις, ἀναγγελία.
 İnhâ etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) εἰδο-

ποιῶν, ἀγγέλλω, ἀποστέλλω ἔκθεσιν, ὑποβάλλω, γράφω.
 İnhidam, A. ἄφ. yıkılma, çökme, κατακρήμνησις. || maili—, ἐτοιμορροπύς.
 İnhidar, A. ἄφ. kamburlaşma, κυρτότης.
 İnhilâl, A. ἄφ. dağılma, bozulma, λύσις δεσμοῦ, δυσκολίας. || —, (χημ. ἱατρ.) διάλυσις.
 İnhina, A. ἄφ. iyilme, bükülme, κυρτότης, καμπυλότης.
 İnhinak, A. ἄφ. boğulma, ἀσφυξία, πνίξιμον.
 İnhiraf, A. ἄφ. doğru yoldan sarma, παρεκκλίσις, ἐκτροπή.
 İnhiraf etmek, T. ρμ. οὐδ. παρεκκλίνω, ἐκτρέπομαι.
 İnhisaf, A. ἄφ. ay tutulması, ἐξαφανίσις, ἔκλειψις [σελήνης]. || —, τύφλωσις.
 İnhisar, A. ἄφ. περιορισμός, μονοπόλιον.
 İnhitat, A. ἄφ. alçalma, düşme, παρρακμή, κατὰπτωσις.
 İnhizam, A. ἄφ. bozulma, yenilme, κατατρόπωσις.
 İni ἢ enî, T. ὄν. küçük kardeş, μικρὸς ἀδελφός.
 İni'dam, A. ἄφ. yok olma, ἔλλειψις, ἐξαφανίσις, ἀνυπαρξία.
 İnik, T. ὄν. hayvan yavrusu = enik.
 İni'ikâs, A. ἄφ. geri çevrilme, ἀντανάκλασις.
 İni'ikat, A. ἄφ. kurulma, toplanma, συγκρότησις.
 İni'ikat etmek, T. ρμ. οὐδ. συγκροτεῖσθαι. || meclis—etti, = öbek toplan-dı, τὸ συμβούλιον συνεδρίασε.
 İniklemek, T. ρμ. ἐνργ. yavgulamak, γεννῶ [ἐπὶ σαρκοφάγων ζώων].
 İnildemek, T. ρμ. οὐδ. çinlamak, ἀντηχῶ.
 İnilmek, T. ρμ. ἀπόσ. aşağı gidilmek, δύνασθαι κατελθεῖν. || buradan enilir, ἐντεῦθεν δύναται τις γὰ κατὰβῆ. || buradan inilmez, ἐντεῦθεν δὲν δύναται τις γὰ κατὰβῆ.
 İnilti, T. ἄφ. inleyiş, οἰμωγή, κλαυθμός. || —, = çinlayış, ἀντήχησις.
 İniltili, T. ἐπθ. ὁ ἀντηχῶν [θόλος, ὄρος, στήλαιον].
 İniş, T. ἄφ. κάθοδος, κατήφορος.
 İnişli, T. ἐπθ. κατηφορικός. || —yokuşlu, ἀνώμαλος.

İN'itaf, A. άφ. iğrılme, bükülme, κλίσις, στροφή, διεύθυνσις.
 İN'izal, A. άφ. iſten bir köſeye çekilme, άποσύρσθαι τών πραγμάτων, άποχώρησις.
 İnkâr, A. άφ tanımama, gizleme, άρνησις.
 İnkâr etmek, T. ρμ. οὐδ. (αιτ.) άρνοῦμαι.
 İnkisar, A. άφ. kırılma, δυσαρέσκεια. || —, = beddua ή κ. intizar, κατάρα.
 İnkisar etmek ή κ. intizar etmek, καταρῶμαι, αναθεματίζω.
 İnkışaf, A. άφ. açılma, yayılma, άποκάλυψις, έμφάνισις. || —, ανάπτυξις. ή έξελιγμός σφαιρικός.
 İnkışaf etmek, T. ρμ. μσ. άποκαλύπτομαι, αναπτύσσομαι, έξελίσσομαι.
 İnkibaz, A. άφ. tutukluk, peklik, σφίγξις, δυσκοιλιότης.
 İnkılâp, A. άφ. deđişiklik, altüst olma, μεταβολή, μεταπολίτευσις. || —, (ιατρ.) άναστροφή: mesane -- 1, άνατροπή της κύστεως.
 İnkiraz, A. άφ. bitme, sönme, καταστροφή, έξαφάνησις, κατάλυσις κρأتους. || —, = gerileme, παρακμή.
 İnkısam, A. άφ. bölünme, τὸ διαιρεῖσθαι, διαίρεσις. || kabili—, διαιρετός. || gayri kabili—, άμέριστος.
 İnkıtâ, A. άφ. kesilme, kırılma, τὸ διακόπτεσθαι, διακοπή, παῦσις. || ziyânin—1, διάθλασις φωτός.
 İnkıyad etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ύποτάσσομαι, ύπακούω.
 İnkıyat, A. άφ. boyun iğme, itaat, ύποταγή, ύπακοή.
 İnkıza, A. άφ. bitme, tükenme, λήξις, || tetavinin—si, λήξις της θεραπειας.
 İnlemek, T. ρμ. οὐδ. γογγίζω, άναστενάζω, οϊμῶζω εκ κοπώσεως ή νόσου ή άγωνίας ψυχικης. || —, μυκῶμαι, άντηχῶ [έπι άνέμου, θαλάσσης, τρικυμίας].
 İnletmek, T. ρμ. μτβ. (αιτ.) τυρανῶ. || —, κάμνω τι ν' άντηχῆ.
 İnme, T. όν. άπαρ. κάθοδος. || —, = damla, άποπληξία.
 İnmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) καταβαίνω. || —, εκπίπτω [έπι έμπορευμάτων, χρεωγράφων κτλ.]. || —, καταπραῦνομαι, καταπίτω, κατιυνάζομαι [έπι άνέμου, τρικυμίας, όργῆς]. || —, έξα-

λείφομαι [έπι οϊδημάτων]. || —, καταλύω [έν ταξειδίῳ].
 İnmeli, T. έπθ. damlali, άπόπληκτος.
 İnsaf, A. άφ. dođruluk, δικαιοσύνη, διάκρισις εύσυνειδησία. || el—nisfedin = dođruluk dinin yarısı dir, ή δικαιοσύνη εἶναι τὸ ήμισυ της πίστεως. || —, έπφ. δικαιοσύνη! και —et! έσο δίκαιος!
 İnsaf etmek, T. ρμ. οὐδ. ενεργῶ μετά δικαιοσύνης, εύσυνειδησίας.
 İnsafli, T. έπθ. δίκαιος, εύσυνειδητος.
 İnsaflica, T. έπθ. άρκετά εύσυνειδητός.
 İnsafsız, T. έπθ. άδικος, άσυνειδητος, άσπλαγγνος.
 İnsafsızca, T. έπθ. άσπλάγγνος, άσυνειδήτως.
 İnsafsızlık, T. άφ. άδιακρισία, άδικία.
 İnsan, A. όν. ρο, adam, άνθρωπος. || —, καλός, μεμορφωμένος, εύσυνειδητος. || insancik=adamicik=çocuk, παις.
 İnsanca, T. έπρ. φιλανθρωπως, εύγενῶς, κατ' άνθρωπον.
 İnsaniyet, A. άφ. insanlık, φιλανθρωπία, αγαθότης, εύγένεια.
 İnsaniyetli, T. έπθ. φιλάνθρωπος, εύγενής, ύποχρεωτικός.
 İnsaniyetsiz, T. έπθ. άπάνθρωπος, άγροίκος, άγενής.
 İnsaniyetsizlik, T. άφ. άπανθρωπία.
 İnsanlık, T. άφ. άνθρωπότης, εύγένεια.
 İnşa, A. άφ. yapma, άνεγερσις, κατασκευή [κτιρίου, πλοίου, όδοῦ κτλ.]. || —, έπιστολάριον. || —allah, = Tanrı isterse, Θεοῦ θέλοντος.
 İnşaat, A. πλθ. τοῦ προηγ. yapı, yapı işleri, κατασκευαί, ναυπηγία.
 İnşa etmek, T. ρμ. μτβ. (αιτ.) κτιζω, άνεγείρω.
 İnşai, A. έπθ. yapı işleri, οικοδομικός, ναυπηγικός. || —, ό άφορῶν την σύνθεσιν, τὸ ύφος, έπιστολιμαίος.
 İnşaiye, A. θηλ. τοῦ προηγ. || masarifi—, δαπάναι οικοδομης.
 İnşat [inşad], A. άφ. şiiir okuma, ezberden okuma, άπαγγελία.
 İnşiap, A. άφ. dallanma, διακλάδωσις.
 İnşikak, A. άφ. yarılma, çatlama, διάσχισις. || —, (ιατρ.) κάταγμα.
 İnşirah, A. άφ. açıklık, διαστολή, έκτασις. || —, μτφ. sevinç, άγαλλίασις, διάθεσις.
 İnt [ind], A. όν. yan, πλησίον [ισοδυ-

ναμεῖ τῇ προθ. *παρά, κατά*. || —
imde, κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν.
İntaç, A. ἄφ. sonunu getiris, τὸ συνε-
πάγειν, τὸ προξενεῖν.
İntak, A. ἄφ. söyletme, τὸ ποιεῖν τινα
ὀμιλεῖν.
İnti, T. ὄν. πράγμα εὐτελές, μικρῶς
ἄξιός.
İntiba, A. ἄφ. yürek tesiri, ἐντύπωσις.
İntibah, A. ἄφ. uyanış, ἀφύπνησις,
ἐγρήγορσις, προσοχή.
İntifa, A. ἄφ. faydalanma, κάρπωσις
ὠφελείας. || —, = sönmeme, κατὰσβεσις.
İntiha, A. ἄφ. son, tükenme, λήξις,
τέρμα.
İntihab etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) seç-
mek, ἐκλέγω.
İntihabat, A, ἄφ. seçim, ἐκλογαί.
İntihabı, A. ἐπθ. αίρετός, ἐκλογικός.
İntihaı, A. ἐπθ. sonuncu, τελικός.
İntihar, A. ἄφ. seçme, ἐκλογή.
İntihar, A. ἄφ. kendi kendini öldür-
me, αὐτοκτονία.
İntihar etmek, T. ρμ. οὐδ. αὐτοκτονῶ.
İntikal, A. ἄφ. göçme, ölme, μετάστα-
σις [ἀπὸ τοῦ παρόντος βίου εἰς τὸν
μέλλοντα]. || —, μεταβίβασις ἀκινή-
του εἰς τοὺς κληρονόμους. || —,
(χειρ.) ἐξάρθρωσις.
İntikalen, A. ἐπρ. διὰ μεταβιβάσεως
[ἀκινήτου κτήματος].
İntikal etmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ. δοτ.)
μεταβιβάζεσθαι περιουσίαν ἀκίνητον
εἰς τοὺς κληρονόμους. || —, (δοτ.)
ἀντιλαμβάνεσθαι, ἐννοεῖν.
İntikam, A. ἄφ. öç, ἐκδίκησις.
İntikam almak, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.)
öcalmak, ἐκδικουμαι.
İntikamcı, T. ἐπθ. öçcü, ἐκδικητικός.
İntipüf, T. ὄν. μωρολογίαί, ἀνοησίαί.
|| —ü şeyler, πράγματα εὐτελῆ, φλυ-
αρίαί. || —ten adam, ἀνθρῶπος μὴ
ἔχων καμμίαν ὑπόληψιν.
İntisap, A. ἄφ. şçsis, συγγενοῦς, γνω-
ρίμου ἢ ὀπαδοῦ καὶ θιασώτου ἐπι-
στήμης ἢ ἐξόχου προσώπου.
İntisap etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) προσ-
κολλῶμαι εἰς τέχνην ἢ ἐπιστήμην.
|| —, γίνομαι συγγενῆς οἰκογενείας
κτλ.
İntişar. A. ἄφ. üreme, yayılma, διά-
δοσις, διασπορά.
İntişar etmek, T. ρμ. μσ. üremek, δια-
χέομαι, διαδιδομαι.

İntizam, A. ἄφ. düzen, düzgünlük,
τάξις, ἄρμονία, τακτοποίησις.
İntizamlı, T. ἐπθ. düzenli, τακτικός,
κανονικός.
İntizamsız, T. ἐπθ. düzensiz, karma
karışık, ἄτακτος, ὁ ἄνευ διοργανώ-
σεως, ὁ μὴ τακτοποιημένος.
İntizamsızlık, T. ἄφ. düzensizlik, ἀ-
ταξία.
İntizar, A. ἄφ. bekleme, gözleme,
προσδοκία. || (πρμ.) el—, eşedimin
ennar = gözleme ateşten daha güç-
tülr, ἢ προσδοκία σφοδροτέρα τοῦ
πυρός. || —, κατάρα, βλ. inkisar.
İntizar etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) προσ-
δοκῶ. || —, καταρῶμαι.
İnz, T. ὄν. γογγυσμός, στεναγμός.
İnzal, A. ἄφ. indirme, τὸ καταβιβά-
ζειν. || —, ἐκσπερμάτωσις.
İnzibat, A. ἄφ. düzenlik, δημοσία τά-
ξις, πειθαρχία, καλὴ ἀστυνομικὴ διοί-
κησις. || —memuru, = düzenci, στρα-
τιωτικὸς ἀστυνόμος.
İnzimam, A. ἄφ. katılma, προσθήκη.
İnzimam etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.)
katılmak, προστίθεσθαι.
İnziva, A. ἄφ. yalnızlık, μονάζειν, βίος
ἐρημιτικός.
İnzivagâh, Π. ὄν. ἐρημητήριον.
İp, T. ὄν. σχοινίον. || —, ἀγχόνη. || —
ucu, λαβή, πρόφασις, ἀφορμή. || —
ine basan, ἐννεός, εὐήθης. || —ini
kirmiş, μανιώδης. || —e un sermek,
προφασίζομαι διὰ νὰ μὴ κάμω τι.
|| —i ile kuyuya inilmez, ἄπιστος εἰς
ὄν δὲν δύναται τις νὰ βασισθῆ, ὁ
μὴ τηρῶν τὸν λόγον του. || —kaç-
kını, κακοῦργος.
İpçi, T. ὄν. σχοινῆς.
İpek, T. ὄν. μέταξα. || —böceği, μετα-
ξοσκώληξ.
İpekçi, T. ὄν. μεταξουργός, μεταξο-
πώλης.
İpekhane, T. ὄν. μεταξουργεῖον.
İpekli, T. ἐπθ. μεταξωτός.
İpham, A. ἄφ. belirsizlik, ἀσάφεια,
ἀοριστία.
İpka, A. ἄφ. yerinde bırakma, διατή-
ρησις, ὑπαλλήλου ἐν τῇ θέσει του.
|| —, τὸ μένειν μαθητὴν ἐν τῇ αὐτῇ
τάξει.
İpka etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διατηρῶ
ὑπάλληλον. || —, ἀφίνω ἐν τῇ αὐτῇ
τάξει. || —, ἀποθανατίζω, διαιωνίζω.

- İplemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δένω διὰ σχοινίου.
- İplemek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) arayıp sormak, hatırlamak, ἀναμνησκομαί, διαπυνθάνομαι.
- İplememek, T. ρμ. μτβ. δέν δίδω σημασίαν, προσοχήν, προσποιούμαι ὅτι δέν βλέπω.
- İplik, T. ὄν. κλωστή. || ıgne—, (μτφ.) κάτισχνος. || —i pazara cikti, ἐγνώσθη ἢ ἀξία του, ἢ ποιότητος του [ἐπί κακοῦ]. || ıgneden—e kadar hesap eder, λογαριάζει ὅλα δηλ. ἀπό τῆς βελόνης μέχρι τῆς κλωστῆς.
- İplikhane, T. ὄν. νηματουργεῖον.
- İplikli, T. ἐπθ. ὁ περιέχων κλωστήν ἢ ἴνας.
- İpsiz, T. ἐπθ. ὁ ἀγνώστου καταγωγῆς καὶ ὑπόπτου διαγωγῆς. || —sapsiz, τυχοδιώκτης, ἀλήτης,
- İptal, A. ἄφ. battal etme, çürütme, ἀκύρωσις, κατάργησις.
- İptal etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καταργῶ, ἀκυρῶ, ἀναιρῶ. || —, καθιστῶ ἀναίσθητον [νεῦρον ἢ ἀσθενῆ πρὸς ἐκτέλεσιν ἐγχειρήσεως].
- İptida, A. ἄφ. başlangıç, ἔναρξις, ἀρχή.
- İptidaî, A. ἐπθ. ilk, προκαταρκτικός, ἀρχικός. || —mektep = ilk mektep, προκαταρκτικὴ σχολή. || —, (δοτ.) πρωτόδικος.
- İptidar, A. ἄφ. başlama, τὸ προβαίνειν εἰς τι, τὸ ἐπιλαμβάνεσθαι τινος, τὸ προάγεσθαι.
- İptidar etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) başlamak, προάγομαι, ἐπιλαμβάνομαι τινος.
- İptihaç, A. ἄφ. sevinme, χαρά, ἀγαλλίασις.
- İptihal, A. ἄφ. yalvarma, δέησις, ἰκεσία.
- İptilâ, A. ἄφ. düşkünlük, βάσανος, δοκιμασία. || —, τὸ νὰ ἦ τις ἔκδοτος εἰς τι, πάθος.
- İptina, A. ἄφ. bir şeye dayanma, τὸ βασίζεσθαι, τὸ στηρίζεσθαι.
- İptisam, A. ἄφ. ince görünme, gülümseme, τὸ μειδιᾶν, μειδιάμα [φιλικόν].
- İptisar, A. ἄφ. yürek gözüle görüş, διορατικότης.
- İptizal, A. ἄφ. bolluk ve kıymetsizlik, ἐκφραυλισμός, ἐξευτελισμός, ποταπότης.
- İrade, A. ἄφ. dilek, buyuruk, istek, βουλή, θέλησις.
- İrad etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀπαγγέλλω. || nutuk—, ἐκφωνῶ λόγον, ἀγόρευσις.
- İradî, A. ἐπθ. kendi dileği ile, ἐκούσιος.
- İrae, A. ἄφ. gösterme, τὸ δεικνύειν, τὸ παρουσιάζειν.
- İrae etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) δεικνύω. || teshilât—, = kolaylık göstermek, παρέχω εὐκολίας, διευκολύνω.
- İrağ = uzak = irak.
- İrak, T. ἐπθ. uzak, μεμακρυσμένος. || —, ἐπρ. uzakta, μακρὰν.
- İraklanmak = iraklaşmak.
- İraklaşmak, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) uzaklaşmak, ἀπομακρύνομαι, ἀφίσταμαι.
- İraklaştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. ἀφαιρ.) ἀπομακρύνω τινά ἢ τι ἀπό τινος.
- İraklık, T. ἄφ. uzaklık, ἀπόστασις.
- İran, ὄν. κ. Acemistan, Περσία.
- İranî, Π. } ὄν. iranli, Acem, Πέρσης.
- İranli, T. } || —, ἐπθ. περσικός.
- İrap, A. ἄφ. κλίσις ἀραβικῶν ὀνομάτων καὶ σχηματισμός ρημάτων.
- İras, A. ἄφ. getirme, verme, τὸ προξενεῖν [ὡς ἐπὶ το πολὺ ἐπὶ κακοῦ, ὡς ζημίας κτλ.].
- İrat [irad], A. ἄφ. söyleme, προσαγωγή, ἀπαγγελία. || —, = gelir, εἰσόδημα.
- İrca, A. ἄφ. geri döndürme, ἐπαναφορά, ἀναγωγή, στροφή.
- İrem, A. ὄν. κ. ὄνομα περιφήμου κῆπου ἐν Ἀραβίᾳ. || --bağı, = cennet, ὁ κῆπος İrem = ἐπίγειος παράδεισος.
- İrfan, A. ὄν. bilis, anlayış, γνῶσις, σοφία. || —, ὄν. κ. Ἀρίφρον.
- İri, T. ἐπθ. büyük, koca, χονδρός. || —yari, μεγαλόσωμος, χονδροκαμμένος.
- İrice, T. ἐπθ. büyükçe, ἀρκετὰ χονδρός, μεγαλόσωμος.
- İrikmek = irkmek.
- İrileşmek, T. ρμ. οὐδ. büyümek, γίνομαι μεγαλόσωμος, μεγεθύνομαι.
- İrili, T. ἐπθ. ὁ περιέχων μεγάλα. || —ufaklı, μεγάλου καὶ μικροῦ μεγέθους.
- İrilik, T. ἄφ. kocamanlık, μέγεθος, ὄγκος.
- İrim, T. ὄν. oionós. || —, ἀπόστασις μέχρι τῆς ὁποίας φθάνει τι, βολή.
- İrin, T. ὄν. alt dudak, τὸ κάτω χεῖλος.
- İrin, T. ὄν. cerahat, πύον, ἔμπυον.

İrinlenmek, T. ρμ. οὐδ. ἐμπυάζω.
 İrkâp, A. ἄφ. bindirme, ἐπιβίβασις ἢ τὸ ἐπιβίβαζεν.
 İrkeç, T. ἐπθ. ὁ ἐκ τρόμου ἀνακόπτων τὸν δρόμον του.
 İrkeç, T. ὄν. τράγος.
 İrkilmek, T. ρμ. οὐδ. korkudan biraz geri çekilmek, ἀναχαιτίζομαι ἐκ φόβου.
 İrkinti, T. ὄν. birikmiş durgun su, λίμνες ὕδατος, σωρὸς ἀκαθαροῦν.
 İrkmek, T. ρμ. οὐδ. birikmek, toplanmak, συσσωρεύομαι, συναθροίζομαι. || —, λιμνάζω [ἐπὶ ὕδατων].
 İrmik, T. ὄν. σεμίδαλις, κ. σιμιγδάλη.
 İrs, A. ὄν. miras, κληρονομία.
 İrsal, A. ἄφ. yollama, ἀποστολή.
 İrsalât, πλθ. τοῦ προηγ. ἀποστολαί.
 İrsal etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) göndermek, ἀποστέλλω.
 İrsen, A. ἐπρ. miras yolu ile, κληρονομικῶς.
 İrsî, A. ἐλθ. anadan babadan kalma, κληρονομικός.
 İrsat [irşad], A. ἄφ. doğru yolu gösterme, ὁδηγία, ποδηγεσία.
 İrsat[d] etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. δοτ.) ὁδηγῶ, ποδηγετῶ.
 İrtibat, A. ἄφ. bağlanma, σχέσις, συνάφεια, δεσμός φιλίας.
 İrtica, A. ἄφ. geri dönme, ἐπιστροφή, ὀπισθοδρομήσις, ἐπάνοδος.
 İrtical, A. ἄφ. hazırlıksız söyleme, τὸ λέγειν ἐκ τοῦ προχείρου ἰδία ποιήσιν.
 İrticalen, A. ἐπρ. hazırlanmaksızın, ἐκ τοῦ προχείρου, ἐξ αὐτοσχεδίου.
 İrtifa, A. ὄν. yükseklik, ὕψος. || —, ἄρσις.
 İrtifaen, A. ἐπρ. yükseklikçe, κατὰ τὸ ὕψος.
 İrtihal, A. ἄφ. ölme, μετάστασις ἤτοι θάνατος.
 İrtika, A. ἄφ. yükselme, ἀνύψωσις. || —, πρόοδος. || —i salıp, ἢ ὑψωσις τοῦ σταυροῦ
 İrtikâp, A. ἄφ. kabahat işleme, κατάχρησις [ὑπαλλήλου κτλ.].
 İrtikâp etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καταχρῶμαι, διαπράττω κακῆν τινα πράξιν.
 İrtişa, A. ἄφ. rüşvet alma, δωροδοκία.
 İrva, A. ἄφ. sulama, τὸ ποτίζειν, ποτισμός.
 İrvelemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἄλευρόνω, βλ. καὶ irvalamak.

İs, T. ὄν. kurum, αἰθάλη. || —, καπνιά, κ. καπνίλα.
 İsa, A. ὄν. Ἰησοῦς, βλ. kuş.
 İsabet, A. ἄφ. ras gelme, εὐστοχία, ἐπιτυχία. || kura—i, κλήρωσις [ἐπιτυχία λαχνοῦ, κλήρου]. || —, ἐπρ. ἀγαθῆ τύχη, καλά.
 İs'af, A. ἄφ. birinin istediğini yapma, ἀποδοχή, ἐκπλήρωσις παρακλήσεως, αἰτήσεως.
 İs'af etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) εἰσακούω, δέχομαι.
 İsal, A. ἄφ. ulaştırma, διαβίβασις, ἀναγωγή, ἀνύψωσις.
 İsale, A. ἄφ. akıtma, διοχέτευσις, χύσις.
 İsale etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) διοχετεύω.
 İse [se, sa], T. [ὑποθ. ἐνεστῶς τοῦ imek], ἐάν ἦ. || —, μετ' ἀπαρεμφάτου εἰς ἀφαιρετικὴν πτῶσιν ἰσοδυναμεῖ τῷ ἀντι νά.
 İseví, A. ἐπθ. Hıristiyan, Χριστιανός.
 İsienci, A. ἐπθ. süngere benzeyen, σπογγοειδής. || — cisimler, σπογγύλλια.
 İsenç, A. ὄν. sünger, σπόγγος.
 İshak, ὄν. κ. Ἰσαάκ. || — kuşu, (πτην.) ἔποψ.
 İshal, A. ἄφ. yürek sürmesi, διάρροια.
 İshala uğramak, T. ρμ. οὐδ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ διαρροίας.
 İsilik, T. ὄν. ter kırmızılığı, ἐρυθρότης προερχομένη ἐκ τοῦ ἰδρώτος.
 İsim [ism], A. ὄν. at, ὄνομα. || has—, ἢ hususî—, ὄνομα κύριον. || cins—i, ὄν. προσηγορικόν. || —i cemi, = topluluk ismi, ὄν. περιληπτικόν. || —i ain, ὄν. συγκεκριμένον. || —i mana, ὄν. ἀφηρημένον. || bi — illâh = bismillâh = Tanrının adı için, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ.
 İsir [isr], A. ὄν. iz, ayak yeri, ἴχνος ποδός, σημεῖον.
 İska, A. ἄφ. sulama, ἄρδευσις, πότισμα
 İskambil, Γαλλ. ὄν. εἶδος χαρτοπαγνίου, κ. σκαμπίλι.
 İskân, A. ἄφ. yerleştirme, κατοικισμός, ἐγκατάστασις, ἐποικισμός. || muhacir —i, ἐγκατάστασις μεταναστῶν. || mülteci—i, ἐγκατάστασις προσφύγων.
 İskân etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐποικίζω.
 İskandil, Ἴτ. ὄν. βολίς καταμετρήσεως

- τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης. || —, ὁ παρὰ τὸ ἄγκιστρον μόλυβδος τῆς ὀρμιᾶς.
- İskandil etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μετρωτὴ τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καὶ μτφ. τὰς ιδέας τινός, βολιδοσκοπῶ.
- İskât, A. ἀφ. susturma, kandırma, καταπεισεις, κατασίγασις.
- İskât etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) susturmak, κατασιγάζω, καταπειθῶ.
- İskele, Ἴτ. ὄν. πῆγμα, κ. σκαλωσιά. || —, ἀποβάθρα. || —, ἡ ἀριστερὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου.
- İskelet, ἔλλ. ὄν. gövde çatisi, σκελετός. || —, μτφ. ἄνθρωπος ισχνός.
- İskemle, ἔλλ. ὄν. oturak, σκίμπος.
- İskender, ὄν. κ. Ἀλέξανδρος.
- İskenderiye, ὄν. κ. Ἀλεξάνδρεια.
- İskenderun, ὄν. κ. Ἀλεξανδρέττα.
- İskete, ἔλλ. ὄν. (πιν.) ἀκανθίς.
- İskorpit, ἔλλ. ὄν. (ιχθ.) σκορπίος, κ. σκορπίδι.
- İslâf, A. ὄν. dedeler, πρόγονοι, geçmişler, προκατόχοι.
- İslâm, A. ἀφ. Ἰσλαμισμός. || —, μουσουλμάνος.
- İslâmî, A. ἐπθ. μουαμεθανικός, ἰσλαμικός.
- İslâmiyet, A. ἀφ. Ἰσλαμισμός.
- İslemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) tütüp kartmak, μαυρίζω διὰ τῆς αἰθάλης, καπνίζω.
- İslenmek, T. ρμ. οὐδ. ἢ πθ. is kokmak, καπνίζομαι, λαμβάνω ὄσμήν καέντος.
- İsli, T. ἐπθ. πλήρης αἰθάλης, καπνισμένος.
- İslim, Ἀγγλ. ὄν. buğru, ἀτμός λέβητος ἀτμοπλοίου. || —ini almış, μτφ. εἶναι μεθυσμένος.
- İsmail, ὄν. κ. Σαμουήλ.
- İsmen, A. ἐπρ. adi ile, ὀνομασί.
- İsmet, A. ὄν. suçsuzluk, ἀγνότης, τιμιότης. || —, ὄν. κ. Σωφρόνιος, Σωφρονία.
- İsmetli } T. ἐπθ. ἀγνοιάτη, εὐγενεστά-
İsmetli } τη (τίτλος ἀπονεμόμενος εἰς
γυναῖκας).
- İsnat [isnad], A. ἀφ. τὸ προσάπτειν τινί τι, κατηγορία.
- İsnat [isnad] etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἀποδίδω τινί τι, προσάπτω.
- İspanya, ὄν. κ. Ἰσπανία.
- İspanyol, Γαλλ. ὄν. Ἰσπανός.
- İspanyolca, T. ὄν. ἰσπανιστί. || —, ὄν. Ἰσπανικὴ γλῶσσα.
- İspat, A. ἀφ. sağlamlaştırma, ἀπόδειξις. || —i vücut, παρουσία, ἐμφάνις.
- İspat etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποδεικνύω.
- İspencik, T. ὄν. ἄλλοτε τὸ ἐκ τοῦ ἀντιτίμου αἰχμαλώτων εἰσπραττόμενον πέμπτον.
- İspenç, T. ὄν. φόρος ἀποτιόμενος ἄλλοτε διὰ τὴν κατανάλωσιν χοιρείου κρέατος. || —, μτφ. μικρός, νάνος.
- İspençiyar, Ἴτ. ὄν. eczacı [ezzacı], φαρμακοποιός.
- İspermeçet, Ἴτ. ὄν. κηρίον.
- İspinoz, ἔλλ. ὄν. (πιν.) σπίνος.
- İspirto = alkol.
- İspitalya = hastahane.
- İsraf, A. ἀφ. boş yere akça harcamak, διασπάθησις, σπατάλη.
- İsraf etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σπαταλῶ.
- İsrafil, A. ὄνομα ἑνὸς τῶν τεσσάρων ἀρχαγγέλων Χερουβίμ.
- İsrail, A. ὄν. Ἰσραήλ [ἐπίθετον τοῦ Ἰακώβ]. || beni—, Ἰσραηλίται.
- İsrailiyat, A. ὄν. πλθ. Ἰουδαϊκοὶ μῦθοι, μυθολογία.
- İstakoz, ἔλλ. ὄν. ἄστακος.
- İstalağmit, ἔλλ. ὄν. yer altında aşağıdan yukarıya dikine uzanmış taşlar, σταλαγμίται.
- İstalaktit, ἔλλ. ὄν. mağaralarda yukarıdan aşağıya sarkmış taşlar, σταλακτίται.
- İstampa, Ἴτ. ὄν. ἐκτύπωμα.
- İstanköy, ἔλλ. ὄν. [εἰς τὴν Κῶ] (νήσ.) Κῶ.
- İstanbul, ἔλλ. ὄν. κ. [εἰς τὴν Πόλιν] Κωνσταντινούπολις.
- İstavrit, ἔλλ. ὄν. (ιχθ.) σαυρίς, κ. σταυρίδι.
- İstek, T. ὄν. dilek, murat, θέλησις, ἐπιθυμία, ὄρεξις.
- İstekli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ὄρεξιν, ἐπιθυμίαν νά πράξῃ τι.
- İstemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θέλω, ἐπιθυμῶ, ἀπαιτῶ, ζητῶ.
- İstenilmek } T. ρμ. πθ. ζητοῦμαι, ἀ-
İstenmek } παιτοῦμαι.
- İstenografya, ἔλλ. ὄν. στενογραφία.
- İster, T. γ' ἐν. πρόσ. ἐνεστ. ἐν χρήσει μετὰ τοῦ ἀποφατικοῦ τοιοῦτου istemez = ister istemez, ἐκὼν ἄκων. ||

- gelsin, — gelmesin, είτε ἔλθῃ, είτε δὲν ἔλθῃ.
 İstereoskop, ἑλλ. ὄν. στερεοσκόπιον.
 İstereotipi, ἑλλ. ὄν. στερεοτυπία.
 İsterilize, Γαλλ. ὄν. süzülmiş, ἀπεστειωμένος.
 İstetmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) ζητῶ διά τινος.
 İsteyiş, T. ἀφ. θέλησις, ζήτησις, ἀπαίτησις.
 İstiane, A. ἀφ. yardım istemek, αἰτησις βοήθειας, ἀρωγῆς.
 İstiane etmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.) ζητῶ βοήθειαν, ἀρωγῆν.
 İstiap, A. ἀφ. içine sigma, χωρητικότης, τὸ περιλαμβάνειν.
 İstiare, A. ἀφ. ödünç alma, τὸ δανείζεσθαι πράγμα τι ἐκτὸς χρημάτων.
 İstibdal, A. ἀφ. değiştirme, ἀντικατάστασις στρατιωτῶν διὰ νεοσυλλέκτων, ἀπόλυσις.
 İstibdat, A. ἀφ. ἀπολυταρχία, δεσποτισμός.
 İstical, A. ἀφ. acele etme, ἐπίσπευσις.
 İstical etmek, T. ρμ. ἐνργ. (αἰτ.) ἐπισπεύδω.
 İsticar, A. ἀφ. kira ile tutma, τὸ λαμβάνειν ὑπ' ἐνοίκιον, μίσθωσις.
 İsticar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λαμβάνω ὑπ' ἐνοίκιον, βλ. icar.
 İsticvap, A. ἀφ. söyletme, ἀνάκρισις.
 İsticvap etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀνακρίνω.
 İstida, A. ἀφ. dileme, αἰτησις, παράκλησις.
 İstida etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) παρακαλῶ, ἐξαιτοῦμαι.
 İstidaname = arzuhal.
 İstidat, A. ἀφ. kabiliyet, beceriklik, ἱκανότης, ἐπιδεκτικότης.
 İstidlâl, A. ἀφ. sağlam sözle anlamak, τὸ τεκμαιροῦσθαι, συμπεραίνειν.
 İstidlâlen, A. ἐπρ. τεκμαιρόμενος, κατὰ συμπερασμόν.
 İstidlâl etmek, T. ρμ. τεκμαιρομαι, συμπεραίνω.
 İstif, ἑλλ. ὄν. dizi, στοιβάς, κ. στοιβα.
 İstifa, A. ἀφ. tamamile alma, ἐντελής λήψις. || —, εἰσπραξις.
 İstifa, A. ἀφ. çekilme, παραίτησις. || —, αἰτησις ἀφέσεως, συγγνώμης.
 İstifade, A. ἀφ. kazanma, faydalanma, ὠφέλεια.
 İstifade etmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) ὠφελοῦμαι, ἐπωφελοῦμαι.
 İstifa etmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) çekilmek, παραιτοῦμαι. || —, = af istemek, ζητῶ συγγνώμην.
 İstifadeli, T. ἐπθ. kazançlı, ὠφέλιμος.
 İstifaname, Π. ὄν. ἔγγραφον παραιτήσεως.
 İstif etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) dizmek, στοιβάζω, ταξιθετῶ.
 İstifham, A. ἀφ. sorgu, ἐρώτησις. || — işareti, ἢ — alâmeti, ἐρωτηματικόν.
 İstifhamî, A. ἐπθ. sorguya ait, ἐρωτηματικός.
 İstiflemek = istif etmek.
 İstifrağ, A. ἀφ. kusma, κοινῶς istifra, ἔμετος.
 İstifrağ etmek, T. ρμ. οὐδ. kusmak, ἐμῶ, κοινῶς istifra etmek.
 İstifsar, A. ἀφ. sorup anlama, διερώτησις.
 İstifsar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. ἀφαιρ.) διαιρωτῶ, πινθάνομαι.
 İstifta, A. ἀφ. fetva isteme, αἰτησις ρήτησις, τὸ ζητεῖν τὴν λύσιν καὶ ἐρμηνεῖαν ἀπορίας.
 İstifgar, A. ἀφ. Tanrıdan suçların bağışlanmasını isteme, αἰτησις ἀφέσεως ἁμαρτιῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ.
 İstiglâl, A. ἀφ. borca karşı bir malın terhini, ὑποθήκη ἐπὶ ἀντιχρήσει.
 İstigna, A. ἀφ. kanaat etme, ἀκαταδεξία, αὐτάρκεια.
 İstigrak, A. ἀφ. dalma, dalginlik, ρεμβασμός, ἔκστασις.
 İstigrap, A. ἀφ. şaşma, ἀπορία, ἐκπληξις. || — etmek, ἀπορῶ, ἐκπλήττομαι.
 İstihale, A. ἀφ. değişme, μεταβολή καταστάσεως. || —, μεταμόρφωσις [ὡς ἢ τοῦ μεταξοσκόληκος κτλ.].
 İstihbar, A. ἀφ. duyma, salık alma, πληροφορία.
 İstihbarat, A. ὄν. duyulan şeyler, πληροφοροῖαι.
 İstihbar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πληροφοροῦμαι.
 İstihdaf, A. ἀφ. hedef etme, τὸ ἴστασθαι ὡς στόχος, σκοπός, σημεῖον καθ' οὗ ῥίπτονται βέλη.
 İstihdam, A. ἀφ. kullanma, πρόσληψις εἰς ὑπηρεσίαν. || — etmek, προσλαμβάνω εἰς θέσιν, ὑπηρεσίαν. || — oluncmak, προσλαμβάνομαι εἰς ὑπηρεσίαν.

İstihfaf, A. άφ. hafif bulma, zevklenme, μυκτηρισμός, περιφρόνησις.
 İstihfaf etmek, T. ρι. μτβ. (αίτ.) zevklenme, περιφρονῶ, μυκτηρίζω.
 İstihkak, A. άφ. τὸ δικαιοῦσθαι εἰς τι, ἀξία, ἱκανότης. || —, δίκαιον, ἤτοι μισθός.
 İstihkâm, A. άφ. düşmana karşı yapılan siper, ὀχύρωσις. || —, ὀχύρωμα. || —taburu, τάγμα τοῦ ὀχυρωματικοῦ.
 İstihkar, A. άφ. hor görme, περιφρόνησις.
 İstihkar etmet, T. ρι. μτβ. (αίτ.) περιφρονῶ.
 İstihlâf, A. άφ. yerine başkasını bırakmak, τὸ ἀφίνειν ἢ καθιστᾶν τινα διάδοχον,
 İstihlâf etmek, T. ρι. μτβ. (αίτ.) διαδέχομαι τινα.
 İstihlâk, A. άφ. bitirme, tüketme, κατανάλωσις [προϊόντων, ἐμπορευμάτων]. || —vergisi, φόρος καταναλώσεως.
 İstihlâs, A. άφ. kurtarma, ἀπαλλαγή, λύτρωσις.
 İstihmam, A. άφ. hamamda yıkanma, λούεσθαι.
 İstihmam etmek, T. ρι. μσ. yıkanmak, λούομαι.
 İstihraç, A. άφ. çıkar[t]ma, τὸ ἐξάγειν ἔννοιαν, συμπέρασμα κτλ., τὸ μαντεύειν.
 İstihsal, A. άφ. hâsil etme, elde etme, παραγωγή, ἐπίτευξις, λήψις, || —, ὄν. παρασκευὴ φαρμάκων.
 İstihsalât, A. ὄν. προϊόντα, πρόσοδοι, βιομηχανικά προϊόντα.
 İstihsal etmek, T. ρι. (αίτ.) ἐπιτυχᾶνω, πραγματοποιῶ.
 İstihsan, A. άφ. beğenme, ἐπιδοκιμασία, ἐπευφημία. || —, (νομ.) προτίμησις, ἐξαιρετικὴ διάταξις, ἐξαιρέσις.
 İstihza, A. άφ. eğlenceye alma, alaya almak, γλεύη, εἰρωνεία, ἐμπαιγμός. || —etmek, εἰρωνεύομαι, ἐμπαίζω.
 İstihzar, A. άφ. hazırlama, παρασκευή, προετοιμασία, προμήθεια χρεωδῶν κτλ. || —, κλήτευσις.
 İstihzar etmek, T. ρι. μτβ. (αίτ.) προετοιμάζω, προμηθεύομαι. || —, κλητεύω.
 İstikamet, A. άφ. doğruluk, dürüstlük, εὐθύτης, τιμότης, ἀκεραιότης χαρακτήρος. || —sahibi, = doğru adam,

ἄνθρωπος ἀκεραίου χαρακτήρος.
 İstikbal, A. ὄν. gelecek, τὸ μέλλον. || —, (γραμμ.) μέλλον.
 İstikbal, A. άφ. karşılamak, προϋπάντησις, ὑποδοχή.
 İstikbal etmek, T. ρι. μτβ. (αίτ.) προϋπαντῶ, ὑποδέχομαι.
 İstiklâl, A. άφ. başlı başına olma, ἀνεξαρτησία. || —harbi, πόλεμος ἀνεξαρτησίας.
 İstikmal, A. άφ. tamamlama, συμπλήρωσις, τελειοποίησις.
 İstikrah, A. άφ. igrenme, tikslenme, ἀποστροφή, βδελυγμία.
 İstikrah etmek, T. ρι. μτβ. (ἀφαιρ.) βδελύσσομαι, ἀποστρέφομαι.
 İstikrar, A. άφ. yerleşme, ἐγκατάστασις, παγίωσις, ἐδραίωσις.
 İstikraz, A. άφ. ödünç akça alma, δάνειον.
 İstikraz etmek, T. ρι. μτβ. (ἀφαιρ. αίτ.) δανειζομαι.
 İstikşaf, A. άφ. keşf etme, κατασκόπευσις, ἔρευνα πρὸς ἀνακάλυψιν. || —kolu, ἀπόσπασμα κατοπτέυσεως.
 İstilâ, A. άφ. yayılma, işgal etme, κατάληψις τόπου, κατοχὴ στρατιωτική.
 İstilâ etmek, T. ρι. μτβ. (αίτ.) καταλαμβάνω χώραν κτλ.
 İstilaî, A. ἐπιθ. yayılıcı, ἐπιδημικός.
 İstilâm, A. άφ. malûmat isteme, αἰτήσεις πληροφοριῶν, ἐπερωτήσεις γραπτῆ ἰδία ἐκ μέρους ἀρχῆς τινος πρὸς ἕτεραν.
 İstilâm etmek, T. ρι. μτβ. (αίτ.) ἐπερωτῶ γραπτῶς, ζητῶ πληροφορίας περὶ τινος ὑποθέσεως.
 İstilizam, A. άφ. lâzım gelme, τὸ ἀπατεῖν κατ' ἀνάγκην, συνεπαγωγὴ
 İstim = islim.
 İstima, A. άφ. dinleme, işitme, τὸ ἀκούειν, ἀκρόασις.
 İstimal, A. άφ. kullanma, χρῆσις. || sui—, κατάχρησις.
 İstimal etmek, T. ρι. μτβ. (αίτ.) kullanmak, μεταχειρίζομαι, χρώμαι || emniyeti sui—, καταχρῶμαι τῆς ἐμπιστοσύνης.
 İstimbot = çatana, ἀτμάκατος.
 İstimdat, A. άφ. yardım isteme, αἰτήσεις βοήθειας.
 İstimdat etmek, T. ρι. μτβ. (ἀφαιρ.) ζητῶ βοήθειαν.

İstimgeç, T. ὄν. ἀτιμόμετρον.
 İstimlâk, A. ἄφ. hükümet tarafından satım alma, ἀπαλλοτριώσεις ιδιωτικῶν κτημάτων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως.
 İstimna, A. ἄφ. abaza, μαλακία.
 İstimrar, A. ἄφ. sürüp gitme, διάρκεια, ἐξακολούθησις. || hararet—1, (φυσ.) διαθέρμανσις.
 İstimrar etmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) sürüp gitmek, διαρκῶ, ἐξακολουθῶ, παρατείνομαι.
 İstimzaç, A. ἄφ. istediğini anlama, iskandil etmek, βολιδοσκοπήσις.
 İstimzaç etmek, T. ρμ. μτμ. (αἰτ.) βολιδοσκοπῶ.
 İstinaden, A. ἐπρ. dayanarak, güvenilek, ἐπερειδόμενος, στηριζόμενος.
 İstinâf, A. ἄφ. yeniden başlama, (νομ.) ἔφεσις, τὸ ἐκ νέου ἀρχεσθαι. || — mahkemesi, ἔφετεῖον.
 İstinâfen, A. ἐπρ. κατ' ἔφεσιν.
 İstinâf etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐφεισιβάλλω.
 İstinas, A. ἄφ. alışma, ἐξοικεῖωσις.
 İstinat [istinad], A. ἄφ. güvenme, στηρίζεσθαι, ἐπερειδεσθαι. || —, (στρατ.) ἔρεισμα, στήριγμα.
 İstinat[d] etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) στηρίζομαι, ἐπερειδομαι.
 İstinatgâh, Π. ὄν. güvenilecek yer, ἔρεισμα, καταφύγιον.
 İstinkâf, A. ἄφ. çekilme, kabul etmemе, ἀποποίησις, ἄρνησις.
 İstinkâf etmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.) ἀποποιοῦμαι.
 İstinsah, A. ἄφ. yazı örneğini alma, ἐξαγωγή ἀντιγράφου.
 İstintaç, A. ἄφ. netice çıkarma, ἐξαγωγή συμπεράσματος.
 İstintaç[c] etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. ἀφαιρ.) ἐξάγω συμπέρασμα.
 İstintak, A. ἄφ. söyletme, sorguya çekme, ἀνακρίσις.
 İstintak etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) sorguya çekmek, ἀνακρίνω.
 İsirahat, A. ἄφ. dinlenme, ἀνάπαυσις.
 İstirahat etmek, T. ρμ. οὐδ. dinlenmek, ἀναπαύομαι.
 İstirdat [istirdad], A. ἄφ. geri alma, τὸ ζητεῖν καὶ λαμβάνειν τι ὀπίσω.
 İstirdat[d] etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀνακαταλαμβάνω.
 İstirham, A. ἄφ. dileme, yalvarma, ἐκλιπάρησις, ἱκεσία.

İstirham etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐκλιπαρῶ, ἱκετεύω.
 İstiridye, ἑλλ. ὄν. ὄστρεον, κ. στρεῖδι.
 İstisal, A. ἄφ. kökünden koparma, ἐξολόθρευσις. || —, (χειρ.) ἐκτομή, ἀποκοπή μέλους τοῦ σώματος.
 İstiska, A. ὄν. gövdenin bir yerine su toplanması, ὕδρωψ, κ. ὕδρώπικας.
 İstisna, A. ἄφ. ayırma, ἐξαιρέσις.
 İstisnaen, A. ἐπρ. ayırarak, κατ' ἐξαιρέσιν, ἐξαιρετικῶς.
 İstisna etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ayırmak, ἐξαιρῶ τινα, ἢ τι.
 İstisnâî, A. ἐπθ. kaideden dışarı olarak, ἐξαιρετικῶς.
 İstişare, A. ἄφ. danışma, σύσκεψις.
 İstişare etmek, T. ρμ. μτβ. (β' γεν.) danışmak, συσκεπτομαι, συμβουλευόμαι.
 İstişmam, A. ἄφ. koku alma, τὸ ὀσφραίνεσθαι τι.
 İstişmam etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kokulanmak, ὀσφραίνομαι.
 İstitaat, A. ἄφ. güç yetme, δύναμις, ἱκανότης.
 İstitale, A. ἄφ. uzama, ἐπιμήκυνσις, ἐπέκτασις.
 istitlâl = istidlâl.
 İstiva, A. ἄφ. düzlük, ἰσότης. || hattı—, ὁ ἰσημερινός, βλ. καὶ hat.
 İstizah, A. ἄφ. izahat isteme, αἴτησις ἐξηγήσεων, διασαφήσεων.
 İstizah eylemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ζητῶ ἐξηγήσεις.
 İstizan, A. ἄφ. danışma, αἴτησις ἀδείας ἢ ὀδηγιῶν ἀπὸ ἀνώτερον περὶ τοῦ πρακτέου ἢ δαπάνης κτλ.
 İstrongilo, ἑλλ. ὄν. (ἰχθ.) στρογγύλη.
 İsveç, ὄν. κ. Σουηδία. || —Norveç, Σουηδία καὶ Νορβηγία.
 İsveçli, T. ὄν. Σουηδός.
 İsviçre, ὄν. κ. Ἑλβετία.
 İsviçreli, T. ὄν. Ἑλβετός.
 İsyân, A. ἄφ. ayaklanma, ἀποστασία, ἀπειθεια, ἁμαρτία, βλ. καὶ garik.
 İsyân etmek, T. ρμ. οὐδ. ἀπειθῶ, ἀποστατῶ.
 İş, T. ὄν. ἐργασία, πράξις, ὑπόθεσις, ὑπηρεσία, ἐπάγγελμα, πρᾶγμα. || —bilir, ἢ —adamı, ἱκανός. || —güç, ἔργον ἀποκλειστικόν [δουλεία]. || —içinde—var, ὑπόθεσις περίπλοκος. || — —ten geçmiş, κατόπιν ἐορτῆς. || —ola, (ἐπφ.) μεγάλο πρᾶγμα! || —

- yařmak, (μτφ.) τὸ κάμω ζήτημα, μεγαλοποιῶ, ἢ τεκταινομαί τι.
- İş, A. ὄν. yeyip içmek, τὸ τρώγειν, πίνειν καὶ διασκεδάζειν, βλ. işnüüſ.
- İşaa, A. ἄφ. yařma, διάδοσις [μυστικοῦ, εἰδήσεων].
- İşaa etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διαδίδω, διαθρullῶ.
- İş'ar, A. ἄφ. bildirme, γνωστοποίησις, ἀνακοίνωσις.
- İşaret, A. ἄφ. işmar, σημεῖον, νεῦμα. || —, (μτφ.) διαταγή. || —ismi, (γραμμ.) δεικτικὴ ἀντωνυμία.
- İşaret etmek, T. ρμ. μτβ. (β' γεν.) işmar etmek, νεύω, δεικνύω.
- İşbu, T. ἀντ. δεικτ. οὗτος—η—ο.
- İşçi, T. ὄν. ἐργάτης.
- İşçilik, T. ἄφ. χειρωναξία.
- İşemek, T. ρμ. οὐδ. ἢ μτβ. (αἰτ.) οὐρῶ, κατουρῶ.
- İşetmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ οὐρήσῃ. || —, (μτφ.) ἐκφοβίζω, τὸν κάμνω νὰ κατουρηθῇ.
- İşgal, A. ἄφ. uğrastırma, ἀπασχόλησις, ἐπασχόλησις. || —, = bir yeri benimseme, κατοχὴ στρατιωτικὴ.
- İşgal etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀπασχολῶ. || —, κάμνω κατάσχεσιν, κατοχήν.
- İşitici, T. ὄν. ἀκροατής.
- İşitilmek, T. ρμ. πθ. ἀκούομαι, διαδίδομαι [λόγος, εἰδήσις].
- İşitmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) duymak, dinlemek, ἀκούω, ἀκροάζομαι, προσέχω.
- İşitmemek, T. ρμ. οὐδ. (ἀποφ.) δὲν ἀκούω. || —, ἀδιαφορῶ εἰς τὰ λεγόμενα, εἰς τὰς παρατηρήσεις κτλ.
- İşitmezlenmek, T. ρ. οὐδ. sagirliğa vurmak, προσποιῶμαι ὅτι δὲν ἀκούω, κάμνω τὸν κουφόν.
- İşitmezlik, T. ἄφ. κώφωσις.
- İşittirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω τινὰ ν' ἀκούσῃ, κάμνω ν' ἀκουσθῇ τι, νὰ εἰσακουσθῇ.
- İşkâl, A. ἄφ. güçlük çikarma, δυσκολία, ἀσάφεια, περιπλοκή.
- İşkefe, T. ὄν. yufka ekmeđi, πῆτα.
- İşkembe, T. ὄν. γαστήρ, κοιλία, στόμαχος.
- İşkembeden söylemek, T. ρμ. ἐνγφ. λέγω ἀνοησίας, φλυαρίας.
- İşkence, II. ὄν. eziyet, βάσανος, κόλασις.
- İşkence etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) βασανίζω.
- İşkil, T. ὄν. kuruntu, şüphes, ὑποψία, ἀμφιβολία. || —, δυσκολία, περιπλοκή.
- İşkillenmek, T. ρμ. οὐδ. kuruntuya düsmek, ἔχω ὑπονοίας, ἀμφιβολίας, θορυβοῦμαι.
- İşkilli, T. ἐπθ. kuruntulu, şüpheli, ἀβέβαιος, ὑποπτος.
- İşlek, T. ἐπθ. ἐξησκημένος. || —, μέγρος διαβάσεως. || —yol, δημοσία ὁδὸς περαστικὴ.
- İşleme, T. ὄν. âpar. ἐνασχόλησις. || —, κέντημα κτλ.
- İşlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐργάζομαι, ἐνασχολοῦμαι. || —, κεντῶ.
- İşlemeli, T. ἐπθ. süslenmiş, κεντημένος.
- İşlenmek, T. ρμ. πθ. iş görülme, κατασκευάζομαι, ἐπεξεργάζομαι, διαπράττομαι.
- İşletme, T. ἄφ. ἐκμετάλλευσις, κίνησις, τὸ βάλλειν τινὰ νὰ ἐργασθῇ.
- İşletmek, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) βάλλω ἢ κάμνω τινὰ νὰ ἐργασθῇ, νὰ κεντήσῃ. || —, ἐκμεταλλεύομαι μεταλλεῖον, σιδηροδρόμους, κινῶ.
- İşmar, T. ὄν. göz kırpma, νεῦμα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.
- İşmar etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) κάμνω νεῦμα.
- İşmizaz, A. ἄφ. büzüşme, στενοχωρία, ἀηδία. || —, μορφασμός.
- İşporta, T. ὄν. κάνιστρον πλατύ.
- İşrap, A. ἄφ. içirme, κέρασμα. || —, ὑπαιγιμός, ὑποδεικνύειν.
- İsret, T. ὄν. içki, ποτόν [ὡς ὁ οἶνος, ἢ ρακή κτλ.].
- İsret etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πίνω ποτόν πνευματῶδες [οἶνον, ρακὴν κτλ.].
- İşsiz, T. ἐπθ. ἀεργος. || —güçsüz, ὁ ἄνευ οὐδένος ἔργου καὶ ἐπαγγέλματος.
- İşsizlik, T. ἄφ. ἀεργία.
- İştah, T. ὄν. ὄρεξις διὰ φαγητόν. || —, μτφ. διάθεσις, ἐπιθυμία || —im yok, δὲν ἔχω ὄρεξιν. || —acı, ὄρεκτικόν.
- İştahlı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ὄρεξιν. || —, ὁ ἐπιθυμῶν.
- İştahsız, T. ἐπθ. ὁ μὴ ἔχων ὄρεξιν, ἐπιθυμίαν. || —, ἐπρ. ἄνευ ὄρεξεως.
- İştahsızlık, T. ἄφ. ἀνορεξία, ἔλλειψις ἐπιθυμίας.

işte, T. ἐπφ. ἰδού. || —bu kadar! ἰδού τοσοῦτον!

İştial, A. ἄφ. tutuşma, parlama, ἀνάφλεξις. || —, μτφ. ζήλος. || —, (φυσ.) ἐκπύρωσις.

İştial etmek, T. ρμ. οὐδ. parlamak, ἀναφλέγομαι, ἀνάπτω.

İştibah, A. ἄφ. işkil, ἀμφιβολία.

İştigal, A. ἄφ. uğraşma, özenme, ἐνασχόλησις, ἀσχολία.

İştigal etmek, T. ρμ. μτβ. (β' γεν.) özenmek, ἀσχολοῦμαι.

İштиha = istah.

İştihar, A. ἄφ. ün, φήμη, εὐκλεια.

İştihar etmek, T. ρμ. μσ. ünlenmek, κλειζομαι, φημιζομαι.

İştikâ, A. ἄφ. derdini anlatma, şekva, παράπονον.

İştikak, A. ἄφ. söziün kökünü araştırma, ἐτυμολογία.

İştikakî, A. ἐπθ. ἐτυμολογικός.

İştira, A. ἄφ. satın alma, ἀγορά.

İştira etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) satın almak, ἀγοράζω.

İştirak, A. ἄφ. ortaklık, συμμετοχή.

İştirak etmek, T. ρμ. (δοτ.) συμμετέχω, συμμερίζομαι.

İştiryak, A. ἄφ. özleme, πόθος τοῦ ἰδεῖν τινα ἀπόντα. || —, (ιατρ.) διάθεσις.

İşünnuş, A. ὄν. cümbüş, εὐωχία, μέθη και κραπάλη.

İşve, A. ὄν. naz, kırışma, ἐρωτοτροπία.

İşvekâr, Π. ὄν. nazlı, ἐρωτότροπος, φιλάρεσκος.

İt, T. ὄν. köpek, κύων. || —inigi, κυνάριον. || —derneği, ὀμήγυρις, συνάθροισις θορυβώδης. || —burnu, (φντ.) κυνόσβατον. || —oğlu, σκύλε! (ὑβρις). || —oğlu—, δόλιος, ἄθλιος, κάθαγμα. || —dirliği, διηνεκείς διαπληκτισμοί. || —sürüsü, πλῆθος οὐτιδανῶν. || —balığı, καρχαρίας.

İta, A. ἄφ. verme, δόσις, χορηγία, παροχή. || ahzü—, = alış veriş.

İtaat A. ἄφ. dinleme, boyun eğme, ὑπακοή, εὐπειθεια, ὑποταγή.

İtaat etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ὑπακούω, ὑποτάσσομαι.

İtaath, T. ἐπθ. εὐπειθής.

İtaatsiz, T. ἐπθ. ἀπειθής.

İtaatsizlik, T. ἄφ. ἀπειθεια.

İta etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) vermek, δίδω, χορηγῶ.

İtale, A. ἄφ. uzatma, μήκυνσις, ἔκτασις. || —i lisan = dil uzatma, αὐθάδεια.

İtalya, ὄν. κ. Ἰταλία.

İtalyan, T. ἐπθ. Ἰταλός.

İt'am, A. ἄφ. yemek, yedirme, ἐστίασις, τὸ δίδειν τινι φαγεῖν.

İt'ar, A. ἄφ. yorma, καταπόνησις, κούρασις.

İtar, A. ἄφ. azarlama, tersleme, ἐπιτήησις, ἐπίπληξις, μομφή.

İtfa, A. ἄφ. söndürme, bastırma, κατάρσεις, ἀπόσβεσις, καταστολή.

İtfaiye, A. ἐπθ. söndürücü, κατασβεστικός. || —alayı, τάγμα κατασβεστικόν.

İthal, A. ἄφ. girdirme, sokma, τὸ εἰσάγειν, εἰσαγωγή, κατάταξις.

İthalât, A. ὄν. πλθ. τὰ εἰς τινα πόλιν, χωρίον κτλ. εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα, εἰσαγωγή.

İthal etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. δοτ.) εἰσάγω, κατατάσσω.

İti = itik.

İtibar, A. ἄφ. hürmet, rağbet, τιμή, ὑπόληψις, πίστις οἰκονομική. || —, = değer, ἀξία ὀνομαστική.

İtibaren, A. ἐπφ. başlıyarak, ...den [dan, ten, tan] ἀπό. || yarından—, ἀπὸ τῆς αὐριον.

İtibar etmek, T. ρμ. μτβ. (δότη) hürmet etmek, ὑπολήπτομαι. || —, = saymak, θεωρῶ.

İtibarî, A. ἐπθ. ὀνομαστικός, ὑποθετικός.

İtibarlı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ὑπόληψιν.

İtibarsız, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ ὑπολήψεως ἢ πίστεως οἰκονομικῆς.

İtibarsızlık, T. ἄφ. rağbetsizlik, ἔλλειψις ὑπολήψεως.

İtici, T. ἐπθ. ὁ ἀποθῶν. || —, = bile-yici, ἀκονιστής.

İtidal, A. ἄφ. orta gidiş, yavaşlık, ἢ μεταξὺ δύο ἀκρων μέση κατάσταση, μετριότης. || —i dem, = soğuk kanlılık, ψυχραιμία. || —, (χημ.) ἐξουδετέρωσις.

İtik, T. ἐπθ. keskin, ὀξύς, κοπτερός, τραχύς, ἀπόμομος. || —söz, λόγος ἀπότομος. || —adam, ἄνθρωπος τραχύς.

İtikâl, A. ἄφ. oyulma, aşınma, (ιατρ. χημ.) διάβρωσις.

İtikat, A. ἄφ. iman, πίστις, πεποιθήσις, δοξασία.

İtikatlı, T. ἐπιθ. inanan, ὁ ἔχων πίστιν εἰς τὸν Θεόν.
 İtikatsız, T. ἐπιθ. dinsiz, ἄπιστος ἀνθρώπος, ἄθεος.
 İtikatsızlık, T. ἄφ. dinsizlik, ἀπιστία, ἀθεΐα.
 İtilâ, A. ἄφ. yükselme, ἀνύψωσις [ἠθική].
 İtilâf, A. ἄφ. uyuşma, dostluk, συνεννόησις, συνδιαλλαγή, ἐξοικειώσις.
 İtilemek, T. ρμ. µτβ. (αἰτ.) ὀξύνω, ἀκονίζω, κάμνω τι κοπτερόν.
 İtileşmek, T. ρμ. οὐδ. keskinleşmek, ὀξύνομαι, ἀκονίζομαι, γίνομαι κοπτερός.
 İtilmek, T. ρμ. πθ. ὀξύνομαι, ἀκονίζομαι. || —, ὠθοῦμαι ὑπό τινος.
 İtimaden, A. ἐπρ. güvenerek, ἐπερείδόμενος, πεποιθώς.
 İtimad etmek, T. ρμ. οὐδ. güvenmek, dayanmak, ἐπερείδομαι, ἐμπιστεύομαι, πιστεύω τινί.
 İtimat, A. ἄφ. güvenme, dayanma, ἐμπιστοσύνη, πεποιθήσις.
 İtimatname, II. ὄν. διαπιστευτήρια [πρεσβευτοῦ].
 İtimek, T. ρμ. οὐδ. keskin ve sert olmak, ὀξύνομαι, ἀκονίζομαι.
 İtina, A. ἄφ. üzenme, gözetiş, προσοχή, μέριμνα.
 İtina etmek, T. ρμ. µτβ. (δοτ.) προσέχω, μεριμνῶ, ἐπιμελοῦμαι.
 İtinalı, T. ἐπιθ. ἐπιμεμελημένος, ἐπιτετηδευμένος.
 İtinasisiz, T. ἐπιθ. ὁ μὴ ἐπιμεμελημένος, ὁ ἀνευ προσοχῆς γινόμενος.
 İtiraf, A. ἄφ. ariktan söyleme, ὁμολογία, ἀναγνώρισις.
 İtiraf etmek, T. ρμ. µτβ. (αἰτ.) ὁμολογῶ.
 İtiraz, A. ἄφ. direnme, karşı koyma, ἔνστασις.
 İtiraz etmek, T. ρμ. µτβ. (δοτ) ἐνίσταμαι, κάμνω ἐνστάσεις, παρατηρήσεις.
 İtisaf, A. ἄφ. yoldan sarma, yolsuzluk, παρεκκλίσις ὀπὸ τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ τῆς δικαιοσύνης, βιαιοπραγία.
 İtisam, A. ἄφ. kötülükten sakınma, σωφροσύνη, ἐγκράτεια.
 İtiş, A. ἄφ. dürtme, ὄθησις, σπρώξιμον.
 İtişmek, T. ρμ. ἄλλ. boğuşmak, ὄθειν ἀλλήλους, διαπληκτίζεσθαι.

İtivermek, T. ρμ. µτβ. (αἰτ.) ὠθῶ πάραυτα, ἀμέσως.
 İtiyat, A. ἄφ. alışma, ἔξις.
 İtiyat etmek, T. ρμ. µτβ. (αἰτ.) alışmak, συνειθίζω.
 İtizal, A. ἄφ. işten çekilme, ἀποσύρεσθαι. || —, σχίσμα [θρησκ.].
 İtizar, A. ἄφ. öziir gösterme, af dileme, δικαιολογία, αἰτησις συγγνώμης διὰ τινος δικαιολογίας.
 İtlaf, A. ἄφ. öldürme, bozma, καταστροφή, ὄλεθρος, φόνος.
 İtlik, T. ἄφ. köpeklik, κακοήθεια, ἀχρειότης.
 İtmam, A. ἄφ. sonunu getirme, συμπλήρωσις, ὁποπεράτωσις.
 İtmam etmek, T. ρμ. µτβ. (αἰτ.) συμπληρῶ, τελειώνω.
 İtmek, T. ρμ. µτβ. (αἰτ.) dürtmek, kakmak, ὠθῶ, σπρώχνω.
 İtminan, A. ἄφ. sağlamlık, ἀσφάλεια, πεποιθήσις, γαλήνη καρδιάς.
 İttiba, A. ἄφ. uyma, τὸ ἔπεσθαι, τὸ συµμορφοῦσθαι, τὸ ἀκολουθεῖν τινα ἢ τὰς ἀρχὰς καὶ ιδέας αὐτοῦ.
 İttibaan, A. ἐπρ. uyarak, ἐπόμενος, κατ' ἀκολουθίαν.
 İttifak, A. ἄφ. uyuşma, anlaşma, συνεννόησις, σύμπνοια, συμφωνία.
 İttifakan, A. ἐπρ. uyuşarak, ἐκ συμφώνου, ἐν συνεννοήσει.
 İttifak etmek, T. ρμ. µτβ. (β' γεν.) συμφωνῶ, συμμαχῶ.
 İttifakî, A. ἐπιθ. συμμαχικός.
 İttifaksız, T. ἐπιθ. ἀσύμφωνος.
 İttifaksızlık, T. ἄφ. ἀσυμφωνία, διχόνοια.
 İttilham, A. ἄφ. suçlandırma, ἐνοχή, ἐνοχοποίησης.
 İttilham etmek, T. ρμ. µτβ. (αἰτ.) suçlandırmak, ἐνοχοποιῶ.
 İttilhat, A. ἄφ. birleşme, συνασπισμός, ἐνότης.
 İttilhaz, A. ἄφ. edinme, λήψις, ἀποδοχή.
 İttilhaz etmek, T. ρμ. µτβ. (αἰτ.) λαμβάνω, ἀποδέχομαι, καθιερωῶ.
 İttikâ, A. ἄφ. (δοτ.) dayanma, yaslanma, ἐπερείδεσθαι, στηρίζεσθαι ἐπὶ τινος.
 İttirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ αἰτ.) βάλω τινὰ νὰ ὠθήσῃ.
 İttisa, A. ἄφ. genişleme, εὐρυνσις, ἀνάπτυξις, ἐπέκτασις.

İttisaf, A. άφ. sıfatlanma, τὸ χαρακτη-
ρίζεσθαι διά τινος προσόντος.
İttisal, A. άφ. yakınlık, yan, γειτνία-
σις, συνάφεια.
İv, T. ὄν. σπουδή, ταχύτης.
İvaz, A. ὄν. karşılık, bedel, ἀντάλλα-
μα, ἀντιστάθμισμα, ἀμοιβή, ὠφέ-
λεια.
İvdirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) koştur-
mak, ἐπισπεύδω, κάμνω νά σπεύδι τις.
İvetlemek, T. ρμ. οὐδ. ivmek, σπεύ-
δω, βιάζομαι.
İvgen, T. ἐπθ. koşan, ὁ βιαζόμενος.
İvgenlik, T. άφ. σπουδή, βία τρέχοντος.
İvgi, T. ὄν. el baltası, ἀξίνη μικρά. ||
—, σκεπάρνι.
İvi και iv, T. ὄν. σπουδή, ταχύτης.
İvicaş, A. άφ. iğri büğrü olma, κυρ-
τότης, καμπυλότης. || —, μτφ. δια-
στροφή, στρέβλωσις.
İvidi, T. ἐπθ. savruk, aceleci, ὁ σπεύ-
δων, ἀπερίσκεπτος.
İvidilik, T. άφ. ὀρμή, σπουδή, ἀπερι-
σκεψία.
İvik, T. ὄν. uzun ayak kaydıracağı, ὑπό-
δημα ξύλινον πλατύ.
İvirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρέφω,
κινῶ. || ivirip çevirmek, στρέφω και
γυρίζω ἐν τῇ χειρὶ [ἐπιστολήν, ὄρο-
λόγιον κτλ.].
İvmek, T. ρμ. οὐδ. koşmak, τρέχω,
σπεύδω.
İyadet, A. άφ. gidip görme, ἐπίσκεψις
ἀσθενοῦς.
İyi ἢ eyi, T. ἐπθ. [ἔλλ. εὔ ἢ εὐ] κα-
λός—ἢ—όν. || pek—, κάλλιστος, ἐξαί-
ρετος, (σχολ.) ἄριστα. || —, ἐπρ. κα-
λῶς, καλά. || er—, ὀρεκτὰ καλῶς.
İyi etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θεραπεύω.
İyilenmek ἢ eyilenmek, T. ρμ. μέσ.
βελτιοῦμαι, τελειοποιοῦμαι. || —, ἀ-
νακτῶ ὑγίειαν, γίνομαι καλά.
İyileşmek ἢ eyileşmek, T. ρμ. μέσ.
καλλιεργεῖω, θεραπεύομαι, ἀναλαμ-
βάνω [ἐπὶ ἀσθενοῦς ἢ ὑποθέσεως].
İyilik, T. άφ. ἀγαθότης, καλόν, εὐεργ-
γασία, χάρις. || —le, φιλικῶς.
İyilik etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) εὐεργ-
γετῶ, κάμνω καλόν, χάριν.
İyot, ἔλλ. ὄν. ιδώδιον.
İz, T. ὄν. ἴχνος, σημεῖον.
İzabe, A. άφ. eritme, τήξις, ἀνάλυσις.
İz'ac etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) baş
ağrısı vermek, ἐνοχλῶ.

İz'ac, A. άφ. can sıkma, ἐνόχλησις.
İzah, A. άφ. açık anlatma, διασάφη-
σις, ἐξήγησις.
İzahat, A. ὄν. πλθ. τοῦ προηγ. ἐξηγή-
σεις, διασαφήσεις.
İzahat vermek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δια-
σαφηνίζω, δίδω ἐξηγήσεις.
İzale, A. άφ. giderme, ἐξάλειψις, ἐξα-
φάνισις.
İzale etmek, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) gider-
mek, ἐξαφανίζω, ἀποσοβῶ.
İzam, A. άφ. büyütmek, μεγαλοποιήσις,
ἐξογκωσις.
İzam, A. άφ. yollama, gönderme, ἀπο-
στολή [προσώπου].
İzam etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) büyü-
mek, μεγαλοποιῶ. || —, ἀποστέλλω
[πρόσωπον].
İzan, A. άφ. anlayış, νόησις, νοημο-
σύνη, ἀντίληψις, κρίσις.
İzanlı, T. ἐπθ. anlayışlı, νοήμων, εὐά-
γωγος.
İzansız, T. ἐπθ. anlayışsız, ἀνόητος,
ἀδιάκριτος.
İzaz, A. άφ. ağırılama, ikram, τιμή,
περιποίησης, φιλοφρόνησις.
İzaz etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ağırıla-
mak, τιμῶ, περιποιοῦμαι.
İzbar, A. άφ. yazma, γραπτὴ ἔκθεσις
γεγονότος, δῆλωσις ἐγγραφος.
İzbe, T. ὄν. kuytu yer, bodrum, τό-
πος σκοτεινός, κατηρειωμένος.
İzci, T. ὄν. πρόσκοπος. || —, ἀνιχνευτής.
İzdiham, A. άφ. topluluk, kalabalık,
συνωστισμός, πλῆθος.
İzdivac etmek, T. ρμ. ἐνεργ. (β' γεν.)
evlenmek, συζευγνύομαι.
İştivaş, A. άφ. evlenme, σύζευξις,
γάμος.
İzdiyat, A. άφ. çoğalma, αὔξησις.
İzek, T. ὄν. άτραπός, στενωπός.
İzin, A. ὄν. müsaade, ἄδεια.
İzinli, T. ἐπθ. ὁ ἐπ' ἄδεια, ἀδειοῦχος.
İzinsiz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ ἄδειας.
İzin vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) δίδω
ἄδειαν, ἐπιτρέπω. || —, ἀπαλλάσσω
τῆς ὑπηρεσίας.
İzlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀκολουθῶ,
ζητῶ τὰ ἴχνη, ἀνακαλύπτω τῇ ὁδη-
γία τῶν ἰχνῶν.
İzmarit, ἔλλ. ὄν. (ἰχθ.) σμαρίς. || —
toplanmak, συλλέγω σηγάρα καπνι-
σθέντα ὑπὲρ τὸ ἦμισυ και ριφθέντα,
κ. μαζεύω ἀποσήγαρα.

İzmihlâl, A. άφ. mahv olma, εξόντωσις, καταστροφή. || —, (ιατρ) φθορά, άπώλεια δυνάμεων.
 İzmir, ὄν. κ. Σμύρνη.
 İzz, A. ὄν. ululuk, δόξα, τιμή. || —ü ikballe, έν δόξη και τιμη.
 İzzet, A. ὄν. ululuk, yükseklik, τιμή, δόξα. || — και İzzettin, ὄν. κ. Τιμολέων, Τιμόθεος.

İzzetinefs, A. ὄν. haysiyet, φιλοτιμία
 İzzetlemek, T. ρμ. μτβ. (αιτ.) τιμῶ, άπονέμω τιμάς, περιποιούμαι.
 İzzetlenmek, T. ρμ. οὐδ. τιμῶμαι, άξιοῦμαι τιμῶν.
 İzzetli } T. έπθ. ένδοξότατος.
 İzzetli } T. έπθ. ένδοξότατος.

I

I, τὸ ένδέκατον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ άλφαβήτου. || —, άριθμητικῶς ίσοδυναμεῖ τῷ 10.

Içkırık = hiçkırık.
 Içkirmek = hiçkirmek.
 İd, T. ὄν. = it.
 İd ağacı, T. ὄν. άλόη, βλ. και ödağacı.
 İdli, T. έπθ. = itli.
 İh, T. έπφ. γονάτισον! κάθησε έχων τὰ γόνата άνω.
 İhlamak ή ihlatmak, T. ρμ. μτβ. (αιτ.) κάμνω τινά νά καθίση, νά γονάτιση.
 İhlamur, έλλ. ὄν. φιλύρα, κ. φλαμουργιά. || —çiçeği, άνθος φιλύρας.
 İhmak, T. ρμ(οὐδ. κάθημαι έχων τὰ γόνата πρὸς τὰ άνω.
 İhtirmek = ihlatmak.
 İk, T. ὄν. γογγυσμός, κ. βογγητόν.
 İkinma = yekinme = sikinma.
 İkinmak = yekinmek = sikinmak.
 İkinti = ikinma = sikiinti.
 İklamak, T. ρμ. οὐδ. στενάζω υπό τὸ βάρος κόπων και δεινῶν.
 İklatmak, T. ρμ. μτβ. (αιτ.) κάμνω τινά ν' άναστενάξη πιέζων και άπειλῶν.
 İk vik etmek, T. ρμ. οὐδ. στενάζω, γογγύζω [βογγῶ].
 İdirimak, T. ρμ. φωτίζω άμυδροῶς.
 İgamak, T. ρμ. μτβ. çapul için atla koşmak, έλαύνω τὸν ἵππον άπὸ ρυτῆρος.
 İgar, T. ὄν. akın, λεηλασία || —, καλπασμός.
 İgarci, T. ὄν. akinci, έπιδρομεύς.
 İgarlamak, T. ρμ. οὐδ. akincılık etmek, κάμνω έπιδρομήν και λεηλασίαν έπὶ έδάφους έχθρικοῦ.
 İgim salgım, T. ὄν. ὀμίχθη ὀμοιάζουσα μακρόθεν πρὸς ὕδωρ.

İgin, T. ὄν. (δένδρ.) ὄξυφοίνιξ, οὗ ὁ φλοιὸς χρησιμεύει πρὸς κατεργασίαν δερμάτων.
 İginlik, T. ὄν. δάσος ὄξυφοινίκων.
 İli, T. έπθ. sogukluğu kirlimis, ὑπόθερμος, χλιαρός.
 İlica, T. ὄν. karlica, θέρμαι, πηγή θερμοῦ ὕδατος.
 İlicak = ilik.
 İlik, T. έπθ. ne sıcak ne soğuk, χλιαρός. || —su, ὕδωρ χλιαρόν.
 İliklanmak = ilimak.
 İliklatmak = ilitmak.
 İlimak, T. ρμ. οὐδ. χλιαίνομαι [έπὶ ὕδατος, φαγητοῦ κτλ.].
 İlitmak, T. ρμ. μτβ. (αιτ.) χλιαίνω.
 İlki, T. ὄν. ἵππος άγύμναστος, περιφερόμενος άνευ χαλινοῦ.
 İm, T. άφ. işaret, ὑπαιγιμός, ὑποδήλωσις έμμεσος.
 İmanmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) κήδομαι, προσέχω.
 İminmak, T. ρμ. οὐδ. κήδομαι έμαυτοῦ.
 İmizganmak, T. ρμ. οὐδ. pineklemek, uyuklamak, κοιμῶμαι έλαφρά, ὑπνώττω.
 İmlamak, T. ρμ. οὐδ. işaret etmek, ὑπαινίσσομαι. ὑποδηλῶ.
 İmlik, T. ὄν. hadım, έκτομίας, εὐνουχισμένος.
 İndallamak, T. ρμ. οὐδ. tereddüt etmek, άμφι αλαντεύομαι, διστάζω.
 İr, T. ὄν. nağme, ἄσμα.
 İrak, A. ὄν. (γεωγρ.) 'Ιράκ, ή άρχαία Βαβυλωνία, ή Χαλδαία.
 İrgalamak, T. ρμ. μτβ. (αιτ.) sarsmak, kımıldatmak, κινῶ, σαλεύω τι έκ τῆς θέσεώς του.
 İrgalanmak, T. ρμ. μέσ. sarsılmak, κι-

- mildanmak, κινουῦμαι ἐκ τῆς θέσεώς μου. μετακινουῦμαι.
- Irgalatmak = irgalamak.
- Irganmak = irgalanmak,
- Irganti, T. ὄν. sarsinti, κίνησις. || —, = zelgele, σεισμός.
- Irganti, T. ἐπθ. κινήτος, κρεμαστός. || —köprü, γέφυρα, περιαιρετή.
- Irgat, ἑλλ. ὄν. ἐργάτης. || —pazarı, μέρος ἐνθα συναθροίζονται οἱ ἐν οἰκοδομαῖς ἐργάται. || —başı, ἀρχιεργάτης.
- Irgatlık, T. ὄν. τὸ ἔργον τοῦ ἐργάτου ἢ τὸ δι' ἐργάτην.
- Irgatmak = irgalamak.
- Irk, T. ὄν. kök, soy, damar, γενεά, καταγωγή, φυλή, γένος.
- Irlama = ırlayış.
- Irlamak, T. ρμ. ἐνργ. türkü söylemek, ψάλλω, ᾄδω.
- Irlayıcı, T. ὄν. hanende, ψάλτης, αὐδός
- Irlayış, T. ἀφ. ἄσμα, ψαλμοψαλμία.
- Irmak, T. ὄν. ποταμός.
- Irmak = dağıtmak = ayırmak.
- Irvalamak ἢ irvelemek, T. ρμ. μτβ. ἀλευρόνω.
- Irz, A. ὄν. namus, τιμή. || —a geçmek, ἀτιμάζω. || —, = perde, σκέπη, ὑμῆν. || —i bozuk = pertesiz, ἄτιμος.
- Irza, A. ἀφ. kanma, συναίνεσις, συγκατάθεσις.
- Irzsiz, T. ἐπθ. namussuz, ἄτιμος.
- Is, T. ὄν. efendi, κύριος, κάτοχος. || —, = ses, φωνή. || —, κατοικία.
- Isgara, ἑλλ. ὄν. ἐσχάρα.
- Isı, T. ὄν. sıcaklık, θερμότης. || —, ἐπθ. θερμός.
- Isıcak, T. ὄν. θερμότης. || —, ἐπθ. θερμός.
- Isık, T. ὄν. σῖτος βεβλαμμένος, κεκαυμένος.
- Isikmak, T. ρμ. οὐδ. ὠριμάζω, αὐξάνω.
- Isındırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θερμαίνω. || —, (δοτ. αἰτ.) κάμνω τινά νά λάβῃ συμπάθειαν εἰς τι.
- Isınmak, T. ρμ. μέσ. θερμαίνομαι. || —, (δοτ.) συνειθίζω, ἀποκτῶ συμπάθειαν.
- Isırgan, T. ἐπθ. δηκτικός, μοχθηρός. || —otu, κνίδη, κ. τσουκνίδα.
- Isırcı, T. ἐπθ. δηκτικός.
- Isırık, T. ὄν. diş yararı, δῆγμα.
- Isırılmak, T. ρμ. πθ. δαγκάνομαι.
- Isırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δάκνω. || —, μτφ. κακολογῶ. || gözüml isiriyor, μοῖ φαίνεται ὅτι τὸν γνωρίζω, ὅτι κάπου τὸν εἶδον.
- Isıtma, T. ὄν. θέρμη, πυρετός. || gizli —, κρύφιος πυρετός καὶ μτφ. ἄνθρωπος κρυψίνους, βλ. sıtma.
- Isıtmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θερμαίνω. || —, μτφ. ἐξοικειῶ, κάμνω ν' ἀγαπήσῃ.
- Iskarmoz, ἑλλ. ὄν. σκαλμός.
- Iskat, A. ἀφ. ölü için verilen, κόλυβα. || —, μνημόσυνον.
- Iskat, A. ἀφ. düşürme, τὸ ρίπτειν, τὸ ἀποβάλλειν, ἀπόσβεσις ὀφειλῆς, στέρησις κτλ. || —i cenin, = çocuk düşürme, ἔκτρωσις.
- Isladış, T. ὄν. διαβροχή, μούσκευμα. || —, μτφ. δαρμός ἢ σφοδρὰ ἐπίπληξις.
- Islah, A. ἀφ. iyileştirme, düzeltme, βελτίωσις, διόρθωσις, μεταρρυθμίσις, σωφρονισμός.
- Islahat, A. ὄν. πλθ. μεταρρυθμίσεις.
- Islah etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) düzeltmek, βελτιῶ, μεταρρυθμίζω.
- Islak, T. ἐπθ. ıslak, ὑγρός, βεβρεγμένος, μουσκευμένος. || —karga, μτφ. ἄθλιος, εὐήθης.
- Islakça, T. ἐπθ. ὀλίγω μουσκευμένος.
- Islaklık, T. ἀφ. διαβροχή, ὑγρασις.
- Islamak = islatmak.
- Islanılmak, T. ρμ. πθ. βρέχομαι.
- Islanmak, T. ρμ. μέσ. ἢ πθ. βρέχομαι.
- Islatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διαβρέχω, μουσκεύω. || —, μτφ. δέρω, ἐπιπλήττω σφοδρῶς.
- Islik, T. ὄν. σύριγμα, συρίτρα.
- Islik çalmak, T. ρμ. ἐνργ. συρίζω, ἦτοι διὰ συρίγματος δίδω εἶδησιν. || —, ψάλλω σκόπόν τινα μουσικόν.
- Ismarlama, T. ὄν. ἀπαρ. παραγγελία, ἐντολή. || —, ἐπθ. παρηγγελμένος. || Allaha ἢ Tanrıya —, ἀποχαιρετισμός.
- Ismarlamak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) παραγγέλλω, ἐντέλλομαι, συνιστῶ. || —, ἀναθέτω, ἀπερχόμενος ἀποχαιρετῶ λέγων: Allaha ἢ Tanrıya ismarladık, χαιρετε.
- Ismarlanmak, T. ρμ. πθ. παραγγέλλομαι.
- Ispanak, T. ὄν. ὀνόβλιτον, κ. σπανάκι.
- Is pazmoz, ἑλλ. ὄν. sinir gerginliği, σπασμός.
- Israr, A. ἀφ. direnme, ἐπιμονή.

Israr etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) diren-
mek, ἐπιμένω.
Issiz, T. ἐπθ. boş, kimsesiz yer, ἔρη-
μος, ἀκατοίκητος. || —ada, ἐρημο-
νήσι. || —yol, ὁδὸς ἔρημος.
Istağfirullah μᾶλλον estağfirullah, ἄ-
παγε! ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ! [ἔκ-
φρασις εὐγενείας, δι' ἧς διακόπτει
τις τὸν λαλοῦντα ὅταν εἴπῃ λόγον
ταπεινωτικὸν δι' ἑαυτὸν ἢ κολακευ-
τικὸν διὰ τὸν ἀπέναντι αὐτοῦ, ὡς ἡ
καλωσύνη σας, ὁ δοῦλός σας κτλ.].
Istavroz, ἑλλ. ὄν. haç, σταυρός.
Istilah, A. ἄφ. bir bilgiye mahsus söz,
τεχνικὸς ὄρος.
Istilahat, A. ὄν. πλθ. τεχνικοὶ ὄροι,
ὀνοματολογία || —i fenniye, ἐπιστη-
μονικοὶ ὄροι.
Istirap, A. ἄφ. sıkinti, ἀγωνία, ἀνη-
συχία σωματικὴ ἢ ψυχικὴ, ὀδύνη,
πόνος, ἄλγος.
Istirar, A. ἄφ. zorlama, sıkinti, στενο-
χωρία, ἀμηχανία, δυσχέρεια, ἀπορία,
ἀνάγκη.
Işık, T. ὄν. aydınlık, φῶς, λάμψις.
Işikli, T. ἐπθ. φωτεινός.
Işık vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) φω-
τίζω, φέγγω.
Işıl ışıl bakmak, T. ρμ. οὐδ. βλέπω
μὲ ὄμμα ἀκτινοβολοῦν.
Işılamak = isimak.
Işılattmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τι
νὰ λάμψῃ.
Işıldamak, T. ρμ. μέσ. φεγγοβολῶ, λάμ-
πω, ἀκτινοβολῶ.
Işilti, T. ἄφ. λάμψις, ἀκτινοβολία.
Işimak, T. ρμ. οὐδ. λάμπω, ἀκτινοβο-
λῶ ἐν τῷ σκότει.

Işın, T. ὄν. λάμψις ἡλίου ἢ πυρᾶς με-
μακρυσμένης.
Işitmak, T. ρμ. (αἰτ.) φωτίζω, φέγγω.
Işkin, T. ὄν. (φυτ.) keçi kulağı, φλό-
μος λευκός.
Işkıřık, T. ὄν. συρίκτρα πηλίνη.
Işkırmak, T. ρμ. οὐδ. çalmak, συρίζω,
ἄδω ὡς τὸ πτηνόν.
Iştin, T. ὄν. tobrak kandil, λυχνία
πηλίνη.
It, T. ὄν. koku, ὀσμὴ, εὐωδία. || —,
= is, duman, αἰθάλη, καπνός.
İtir [itr], A. ὄν. güzel koku, εὐωδία,
ἄρωμα. || —şahi, (φυτ.) γεράνιον, κ.
ίντρισάχι.
İtlak, A. ἄφ. boşama, ἀπόλυσις, διὰ-
ξευξις. || —, κλήσις, ὀνομασία.
İtlak etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.)
καλῶ, ὀνομάζω. || —, (αἰτ.) ἀπολύω,
διαξευγνύω.
İtli, T. ἐπθ. εὐώδης. || —yağ, ροδέ-
λαιον.
İtma, A. ἄφ. hirslandırma, τὸ διεγεί-
ρειν τὴν ἀπλησίαν, τὸ δελεάζειν.
İtrî, A. ἐπθ. güzel kokulu, ἀρωμα-
τικός.
İtriyat, A. ἐπθ. πλθ. güzel kokulu
şeyler, ἀρώματα.
İttıla, A. ἄφ. öğrenme, πληροφορία,
γνώσις.
Izbandıt, T. ὄν. yol kesen, haydut,
ἀνήρ γιγάντιος, ἐμποιῶν τρομόν,
uğru, ληστής.
Izrar, A. ἄφ. zarar sokma, τὸ προ-
ξεῖν τι βλάβην, ζημίαν.
Izrar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) zarar
sokmak, ζημιῶ, βλάπτω.

J

J, τὸ δωδέκατον γράμμα τοῦ Τουρκι-
κοῦ ἀλφαβήτου. Ἀριθμητικῶς ἰσοῦ-
ται πρὸς τὸ ἐπτά.

Jale, Π. ὄν. çiğ, sepnem, δρόσος τῆς
νυκτός.
Jandarma, Γαλλ. ὄν. χωροφύλαξ.
Japonya, ὄν. κ. Ἰαπωνία.